

Jaarstukken 2018

25-06-2019

Inhoudsopgave

Leeswijzer.....	5
Inleiding.....	7
Algemeen.....	8
Waar staan we op financieel gebied	11
Baten en lasten per programma.....	17
Programma's.....	19
Programma Bestuur en dienstverlening.....	21
Programma Veiligheid en openbare orde.....	29
Programma Bereikbaarheid en mobiliteit.....	35
Programma Onderwijs en kinderopvang.....	41
Programma Sociaal domein.....	45
Programma Welzijn, sport en cultuur.....	55
Programma Inkomen en armoedebeleid.....	61
Programma Leefomgeving en milieu.....	67
Programma Ruimtelijke ontwikkeling.....	77
Algemene dekkingsmiddelen.....	87
Paragrafen.....	91
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	93
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen.....	109
Paragraaf Financiering.....	119
Paragraaf Bedrijfsvoering.....	127
Paragraaf Verbonden Partijen.....	135
Paragraaf Grondbeleid.....	147
Paragraaf Lokale Heffingen.....	149
Paragraaf Grootschalige Projecten.....	155
Jaarrekening.....	159
Staat van baten en lasten.....	161
Toelichting staat van baten en lasten per programma.....	163
Balans.....	179
Grondslagen.....	182
Toelichting op de balans.....	186
Incidentele baten en lasten.....	200
EMU-saldo.....	202
Sisa verantwoordingsbijlage.....	203
Sisa verantwoordingsbijlage.....	205
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	207
Controleverklaring.....	208
Bijlagen.....	213
Kerngegevens.....	215
Het resultaat.....	218
Subsidies.....	221
Taakvelden.....	223

Rechtmatigheid.....	225
Afkortingenlijst.....	227
Raadsbesluit	231
Raadsbesluit Jaarstukken 2018.....	232

Leeswijzer

Voor u liggen de **jaarstukken 2018**. Deze bestaat uit een beleidsmatig *jaarverslag* en een financiële *jaarrekening*.

In de *jaarrekening* legt het college verantwoording af over het gevoerde beleid en de daarmee verbonden financiën. De opzet van de *jaarrekening* is conform Besluit, Begroting en Verantwoording (BBV) en gelijk aan die van de begroting. De financiële overzichten zijn afgerond op € 1.000. Hierdoor is het mogelijk dat er afrondingsverschillen ontstaan. In de financiële tabellen wordt het (min) teken gebruikt als er een last (uitgave/nadeel) wordt bedoeld. Waar geen teken staat, wordt dat als een baat (inkomst/voordeel) gelezen. Hiermee volgen we de begroting 2018.

Het *jaarverslag* bestaat uit:

- de programmaverantwoording;
- het hoofdstuk Algemene dekkingsmiddelen;
- en de paragrafen.

In de *programmaverantwoording* gaan wij in op de in de begroting gestelde 3W-vragen. Wat willen we bereiken (Doelstelling) en Wat gaan we ervoor doen (Activiteiten) is in de programmaverantwoording verwerkt in een tabel. Per onderdeel kunt u zien wat we hebben bereikt en wat we ervoor gedaan hebben. Wat heeft het gekost is een vertaling per programma in een financieel overzicht.

Naast de drie W-vragen wordt ook een toelichting gegeven op belangrijke ontwikkelingen, over te hevelen budgetten en de stand van zaken van investeringen.

In het hoofdstuk *Algemene dekkingsmiddelen* zijn de belangrijkste inkomstenbronnen van de gemeente toegelicht (Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds en de gemeentelijke belastingen).

In de zeven verplichte *paragrafen* gaat het om (de verantwoording van) de beleidslijnen van beheersmatige aspecten die financieel, politiek of anderszins belangrijk zijn. Naast de zeven verplichte paragrafen is er een extra paragraaf die informatie geeft over de grootschalige projecten binnen de gemeente.

De *jaarrekening* bestaat uit:

- de programmarekening;
- de balans (met toelichting);
- en de Sisa¹-verantwoordingsbijlage.

De *programmarekening* bevat een gecomprimeerd overzicht van alle lasten, baten en saldi per programma en een toelichting op het resultaat.

De *balans* en de toelichting daarop geeft inzicht in de bezittingen (activa) en het eigen en vreemd vermogen (passiva) van de gemeente. Met andere woorden: er wordt inzicht verschaft over waarin geïnvesteerd is en hoe dat gefinancierd is.

¹ Sisa staat voor Single Information Single Audit

De *Sisa-verantwoordingsbijlage* bevat verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen. Deze bijlage wordt gebruikt om verantwoording af te leggen over de uitkeringen en vervangt de afzonderlijke accountantsverklaringen.

Tenslotte bevatten de jaarstukken nog enkele bijlagen met daarin de kerngegevens van de gemeente en een overzicht van de subsidies.

Inleiding

Algemeen

Het jaar 2018 stond voor de gemeenteraad, het college en de ambtelijke organisatie in het teken van nieuwe ambities. Diemen groeit in rap tempo en is zelfs de snelst groeiende gemeente van Nederland. Woningen in Plantage de Sniep en Holland Park zijn en worden opgeleverd, evenals moderne voorzieningen als Brede School De Kersenboom. Diverse voorzieningen zijn in voorbereiding of worden onderzocht, passend bij een groeiend Diemen, om te zorgen dat de groei ten goede komt aan alle Diemenaren. In navolging van het coalitieakkoord wordt er ook een duurzaamheidsagenda voorbereid. Inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en gemeente werken samen binnen Daarom Duurzaam Diemen. En nu de taken vanuit de decentralisaties hun plek hebben gevonden in de reguliere werkzaamheden wordt gewerkt aan doorontwikkeling, een integrale aanpak en een brede blik. We werken aan een toekomstbestendig Diemen, zoals in de titel boven het coalitieakkoord is vermeld: Duurzaam Samenleven.

Zelfstandig en toegankelijk

Diemen is weliswaar een stedelijke gemeenschap, maar heeft een dorpse schaal. Er zijn korte lijnen tussen bestuurders, burgers, ondernemers en organisaties en tussen al die spelers onderling. Deze situatie willen we versterken en daarom blijven we een zelfstandige gemeente, die op eigen kracht voorziet.

In 2018 is de publiekhal en de raadszaal vernieuwd. Gastheerschap, transparantie en contact staan centraal bij deze nieuwe inrichting. De Diemense dienstverlening wordt doorontwikkeld. Zo zijn er klantreizen uitgevoerd en is er een digitale app voor meldingen wat betreft de openbare ruimte. Er was in 2018 en is aandacht voor verder professionalisering van de afhandeling van deze meldingen, door enerzijds automatisering en anderzijds persoonlijk contact.

We maken werk van participatie. De mogelijkheden voor inspraak zijn verder ontwikkeld en er wordt gezocht naar nieuwe werkwijzen om inwoners en belanghebbenden te bereiken. Zo is er een medeweker participatie aangetrokken voor de openbare ruimte en denken mensen mee, of nemen ze initiatief in allerlei zaken als buurt(moes)tuinen, het brengen van verbinding met 'Diemen uit-je Wijk', het bouwen van een community (Rode Kruislaan) en de inrichting van speelplekken.

Door middel van citymarketing onderscheiden we ons van andere gemeenten. Het netwerk van Daarom Diemen breidt zich uit. Zo is er in 2018 een netwerkbijeenkomst georganiseerd waar zo'n 80 belangstellenden op af kwamen, blijkt uit de burgerpeiling dat bijna de helft van de inwoners bekend is met Daarom Diemen, en heeft de Facebookpagina al een kleine 4.000 volgers. Er wordt ook gewerkt aan het ondernemersklimaat met bijvoorbeeld voorbereidingen voor opwaardering van de openbare buitenruimte in Bergwijkpark, in samenspraak met de betreffende bedrijven. Ook blijkt uit evaluatie onder de betrokkenen dat het Zaai-programma als zeer positief wordt ervaren en zijn de voorbereidingen voor een start van de tweede groep in volle gang.

De zelfstandigheid van Diemen wordt mede geborgd door samenwerking met andere gemeenten in Duo+-verband. Het afgelopen jaar heeft de opdrachtgever- en opdrachtnemersrol tussen de gemeente en Duo+ verder vorm gekregen. Voor het eerst is er gewerkt met dienstverleningsovereenkomsten. Het traject "Samenwerken met (be-)grip" is opgestart met als doel beter te kunnen sturen op de gewenste dienstverlening.

Sociaal

Met kennisuitwisseling en de inzet op een integrale aanpak is er in 2018 gewerkt aan een doorontwikkeling van het Sociaal Domein. De Rekenkamer oordeelde overwegend positief over het beleid dat wordt gevoerd, maar gaf advies om te investeren in een integraal beleidskader. We zetten de hulpvraag van inwoners centraal in ons beleid. Het integraal beleidsplan zal in 2019 aan de raad worden aangeboden. In 2018 is ook de inzet van het Huis van de Buurt geïntensiveerd. Een pilot Sporten heeft geleid tot een groep enthousiaste mensen die actief sporten en de dagopvang voor mensen met dementie en mantelzorgers is met een extra dag uitgebreid. Dit wordt als ondersteunend en verrijkend ervaren, zowel door de zorgbehoevende als de mantelzorger. De communitybuilding en GIDS-aanpak werpen ook hun vruchten af. Er ontstaan initiatieven en de onderlinge verbondenheid wordt versterkt, waarmee inwoners vaker voor elkaar klaarstaan en het samenleven als prettiger ervaren.

Voorzieningen

In de zomer van 2018 is brede school De Kersenboom opgeleverd en de voorbereidingen voor een brede school in de wijk Holland Park zijn in volle gang. In 2018 is er ook gewerkt aan het realiseren van voortgezet onderwijs in Diemen, hiertoe is door de raad ook een voorbereidingskrediet ter beschikking gesteld. Vooralsnog is dit niet gelukt, maar zijn er voldoende aanknopingspunten om de mogelijkheden verder te onderzoeken.

Met het oog op goede voorzieningen op het gebied van cultuur, sport en onderwijs willen we de gemeenschap in Diemen versterken. Maatschappelijke voorzieningen zijn de dragers van onze samenleving. In 2018 is er gewerkt aan het onderzoeken van de mogelijkheden voor sportvelden, een sporthal, maar ook verhuizing van de openbare bibliotheek om clustering voor versterking van het aanbod te zorgen. Dit loopt door in 2019. In 2018 is het zwembad doorontwikkeld met uitbreiding van het aanbod en de start van een website voor het Sportcentrum.

Ruimtelijke ontwikkelingen

Naast de voorzieningen zijn er ruimtelijk veel ontwikkelingen gaande in Diemen. In de Metropoolregio Amsterdam is de druk op de woningmarkt groot. Omdat we het belangrijk vinden de veelzijdige, diverse gemeenschap in Diemen te behouden investeren we in een flink aantal betaalbare woningen voor sociale huurders en middeninkomens. In 2018 zijn voorbereidingen getroffen voor sociale woningbouw in Plantage de Sniep, Holland Park en zijn de onderzoeken naar de mogelijkheden binnen de zoeklocaties in volle gang. In prestatieafspraken over 2018 met corporaties is opgenomen dat sociale huurwoningen niet verkocht mochten worden. In 2018 zijn in Holland Park ruim 450 woningen opgeleverd en zijn de stedenbouwkundige randvoorwaarden, het beeldkwaliteitsplan, de duurzaamheidsnota en de grondexploitatie vastgesteld voor het westelijk deel van Holland Park.

De voorbereidingen voor de spooronderdoorgang lopen ook gestaag door. Inmiddels is gestart met het ontwikkelen van een inrichtingsplan, ook met het oog op de directe omgeving. De uitvoering van de plannen voor de Oost-West as is in volle gang, het deel ter hoogte van Plantage de Sniep is opgeleverd en er is voorspoedig gestart met de uitvoering van het complexe deel ter hoogte van Punt Sniep.

Verder is in 2018 de update van het Groenplan vastgesteld waarmee verder wordt ingezet op het brengen van kleur en fleur in de openbare ruimte, in plaats van sober en doelmatig. Iets wat ook in het afgelopen jaar bij inwoners niet onopgemerkt is gebleven. De waterpartij bij Scheepskwartier is ecologisch ingericht, waarmee alle waterpartijen in Diemen Noord nu ecologisch verbonden zijn.

Duurzaam

In 2018 is begonnen met het inventariseren van lopende projecten op het gebied van duurzaamheid, evenals wettelijke verplichtingen en ontwikkelingen op dit gebied. In 2019 moet dit leiden tot een duurzaamheidsagenda waarmee met een brede blik afwegingen worden gemaakt.

Naast het opstellen van een duurzaamheidsagenda zijn er in het afgelopen jaar diverse resultaten behaald en stappen gezet binnen dit thema. Zo heeft de gemeente een MRA-intentieverklaring ondertekend waarmee we inzetten op aardgasvrije nieuwbouw. Bij omgevingsvergunningen voor nieuwbouw die na 1 juli 2018 worden ingediend geldt een aansluitverbod op aardgas. Met gunningcriteria voor Holland Park West wordt ook ingezet op andere duurzaamheidsdoelen als energieneutraliteit, circulair materiaalgebruik en klimaatadaptatie. In de openbare ruimte van Diemen zorgen we dat we voorbereid zijn op de klimaatverandering die gaande is. Bij herinrichtingen worden maatregelen genomen in het kader van hittestress en hevige regelval.

Door als gemeente zelf het goede voorbeeld te geven en daarover te communiceren, kunnen anderen worden gestimuleerd om ook over te gaan tot duurzame acties met betrekking tot het milieu. Zo is de publiekshal waar mogelijk circulair heringericht, hebben we een groot aantal oude lampen in de openbare ruimte vervangen door LED-verlichting, zetten we in op een duurzaam wagenpark en realiseren we energiebesparing in gemeentelijke gebouwen en op andere locaties. Verder is in 2018 gestart met het opstellen van nieuw afvalbeleid, waarmee we een forse afvalreductie en een toename van afvalscheiding gaan bewerkstelligen, om zo de milieubelasting te verminderen. Tegelijkertijd zijn we ons ervan bewust dat de transitie naar een duurzame samenleving niet door enkel de gemeente kan worden bewerkstelligd. De werkconferentie Daarom Duurzaam Diemen is georganiseerd en heeft geleid tot 9 duurzaamheidsinitiatieven. We informeren inwoners over de gevolgen van bijvoorbeeld een open haard, zoals terug te vinden is in de Diemen Info van december. We zoeken de samenwerking met inwoners om zo duurzaam samen te leven.

Veilig

In het kader van het project 'Scheerlicht' werken we samen met partners om onder ander woonfraude tegen te gaan. In 2018 heeft dit geleid tot het vrijkomen van een groot aantal woningen. We pakken ondermijnende criminaliteit aan. Er is in 2018 verder invulling gegeven aan controles van boxopslagbedrijven en bedrijventerreinen. Ook is er in regionaal verband ingezet op de aanpak van radicalisering. De regisseur radicalisering richt zich op onder andere bewustwording en voorlichting van gemeenteambtenaren en zorgverleners. Zo kunnen signalen eerder herkend en kan ernaar worden gehandeld.

In het afgelopen jaar is er ook nadrukkelijk aandacht geweest voor de brandweezorg. In november is de brandweerkazerne naast het gemeentehuis opgeleverd, waarmee ook een bezetting van zes personen is bewerkstelligd. Zo is de brandweezorg voor de komende jaren in Diemen gewaarborgd en zijn we ook in dit kader voorbereid op de toekomst.

Een ander aspect en actueel thema is informatieveiligheid. In dit kader is de Functionaris Gegevensbescherming aangesteld, ondergebracht bij Duo+. De functionaris voert wettelijke aangescherpte taken aan, denk bijvoorbeeld aan de invoering van de AVG, maar neemt medewerkers ook mee in het thema informatieveiligheid. Procedures en afspraken zijn in 2018 aangescherpt en worden ook in 2019 verder ontwikkeld. De gemeente zet zich in voor veilige en betrouwbare dienstverlening.

Burgemeester en wethouders van Diemen

Waar staan we op financieel gebied

De jaarrekening 2018 sluit af met een **positief saldo van € 1,5 miljoen**. Het positieve saldo ontstaat in belangrijke mate door:

- een voordeel van € 1,2 miljoen bij het programma 'Inkomen en armoedebeleid' als gevolg van een hogere Rijksbijdrage,
- een nadeel in het programma 'Sociaal domein' van € 0,6 miljoen door vooral de hogere kosten voor jeugdzorg
- en de vrijval van € 0,8 miljoen uit de onderhoudsvoorzieningen voor de openbare ruimte.

Verderop in deze paragraaf is een gedetailleerder overzicht opgenomen met de belangrijkste afwijkingen en de toelichting daarop.

De regelgeving schrijft voor dat het rekeningresultaat bestaat uit een resultaat voor verrekening met de reserves en een resultaat na verrekening met de reserves. Deze opbouw ziet er als volgt uit:

	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 na wijzigingen	Realisatie 2018
Totaal baten	86.856	97.173	99.811
Totaal lasten	-87.812	-98.493	-101.078
Saldo voor verrekening met reserves	-956	-1.320	-1.267
Onttrekkingen uit reserves	1.305	2.662	4.527
Dotaties aan reserves	-329	-1.116	-1.717
Mutaties reserves	976	1.546	2.810
Saldo van lasten	20	226	1.543

Bestemming rekeningresultaat

Voorstel is het saldo van de jaarrekening te storten in de Algemene Reserve zodat het weerstandsvermogen verder toeneemt.

Bestemmingsvoorstellen	1.543
Programma Bestuur en dienstverlening	
1. Budget specialist basisregistratie personen (BRP)	-35
Programma Sociaal domein	
2. Transformatiebudget sociaal domein	-80
Programma Ruimtelijke ontwikkeling	
3. Grondopbrengst Verrijn Stuart	-63
Totaal bestemmingsvoorstellen	-178
Totaal toe te voegen aan de Algemene Reserve	1.365

Toelichting op bestemmingsvoorstellen.

1. Budget specialist basisregistraties (BRP)

In 2018 was er in de begroting een incidenteel budget van € 35.000 opgenomen voor de inhuur van een BRP-specialist bij de afdeling Burgerzaken. Dit budget is niet ingezet omdat er geen BRP- specialist beschikbaar was voor inhuur. Wij verwachten dit in 2019 wel in te kunnen vullen. Wij stellen daarom voor dit budget over te hevelen naar 2019.

2. Transformatiebudget sociaal domein

In 2018 is € 80.000 transformatiebudget niet besteed. Dit geld wordt meegenomen naar 2019 voor kosten die gemaakt worden in het kader van transformatie, onder andere kosten voor het ontwikkelen van beleid Sociaal Domein.

3. Grondopbrengst Verrijn Stuart

In 2018 heeft een grondverkoop aan de Verrijn Stuartweg 4 plaatsgevonden. De opbrengst van de grondverkoop, € 62.600, is meegenomen in het saldo. Een deel van de opbrengst moet ingezet worden voor de afwaardering van de boekwaarde (€ 15.200). Voorstel is het restant (€ 47.400), conform bestaand beleid, te storten in de Reserve Grondzaken.

Het restant van het saldo, € 1.365.000, toevoegen aan de Algemene Reserve.

Beslispunten reservepositie

De jaarrekening bevat enkele beslispunten die geen invloed hebben op het rekeningsaldo maar alleen op de reservepositie. Het betreft de uitvoering van bestaande beleidsregels.

Duurzaamheidsbudget 2018

In de 4de kwartaalbrief 2018 is aangegeven dat niet het gehele budget voor 2018 besteed zou worden en is de 'Bestemmingsreserve Duurzaamheid' ingesteld. In de 4^e kwartaalbrief is aangegeven € 350.000 te storten in de bestemmingsreserve. Uit de realisatie blijkt nog steeds een te besteden budget beschikbaar. De extra dotatie van de niet bestede gelden, € 130.000, aan de 'Bestemmingsreserve Duurzaamheid' is reeds verwerkt in de jaarrekeningcijfers.

Incidentele inhuur nieuwe projecten

In 2018 is er een incidenteel budget beschikbaar gesteld van € 1.125.000 voor inhuur voor nieuwe projecten. De bedoeling is dat het beschikbaar gestelde budget (vanuit de Algemene Reserve) zo veel mogelijk zou terugkomen via nog open te stellen grondexploitaties of beschikbaar te stellen investeringsbudgetten. Wanneer die er niet zijn (bijvoorbeeld omdat een project niet haalbaar is en er toch kosten zijn gemaakt) worden de gemaakte kosten verrekend met de Algemene Reserve.

In 2018 is totaal voor een bedrag van € 912.000 ingehuurd. Een bedrag van € 278.000 kon verrekend worden met grondexploitaties en investeringsbudgetten. Een bedrag van € 634.000 is verrekend met de Algemene Reserve.

Voorgesteld wordt het niet ingezette budget € 213.000 (€ 1.125.000 -/- € 912.000) beschikbaar te stellen voor 2019. Deze overheveling heeft geen effect op het rekeningsaldo omdat er direct een verrekening met de Algemene Reserve plaatsvindt. De gemeenteraad wordt wel gevraagd goedkeuring te geven aan deze overheveling.

Afwaardering boekwaarde grond Spoorzicht

In 2018 heeft een afwaardering van € 526.000 van de strategische gronden Spoorzicht plaatsgevonden (zie MPG 2018 voor een nadere toelichting). Voorstel is deze afwaardering ten laste te brengen van de Reserve Grondzaken, in overeenstemming met de werkwijze van de Reserve Grondzaken.

Mutaties voorziening Grondzaken en reserve Grondzaken

Op basis van Meerjarenprognose Grondzaken 2018 (MPG) dienen mutaties plaats te vinden voor de Voorziening en Reserve Grondzaken. Uiteindelijk dient de Voorziening Grondzaken een saldo te bevatten van € 1,8 miljoen. In eerste instantie wordt de Reserve Grondzaken ingezet om dit saldo te bereiken.

Na toevoeging van de grondopbrengsten en de dotatie aan de Voorziening Grondzaken resteert een tekort van € 179.000 in de Reserve Grondzaken. Zoals vastgelegd in de nota grondbeleid wordt dit tekort aangevuld vanuit de Algemene Reserve.

Vrijval budgetten Reserve Doorgeschoven posten

Jaarlijks worden de over te hevelen budgetten apart gezet in de Reserve Doorgeschoven Posten. Wanneer het budget nodig is volgt een wijziging via de kwartaalbrief. Bij de jaarrekening wordt heroverwogen of de budgetten nog 'nodig' zijn of dat invulling is gegeven aan de overgehevelde activiteit. Onderstaande budgetten kunnen vrijvallen omdat de activiteit is uitgevoerd. Het resterende budget is niet (volledig) ingezet doordat er alternatieve dekking heeft plaatsgevonden (bijvoorbeeld via subsidie of de kosten zijn meegenomen in een investering).

Vrijval bestemmingsvoorstellen in Reserve doorgeschoven posten	
Halteplan en aanpassen bushaltes invaliden	149
Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) kwaliteitsborging en onvoorzien	99
Project Antwoord	85
Peuterspeelzaalwerk	44
Verkeersmodel 2011	6
Afronding onderhoud Rustoord	-5
Totaal vrijval 'oude' bestemmingsvoorstellen	378

Algemene reserve / weerstandsvermogen

Onderstaand de stand van de Algemene reserve na verrekening van het rekeningsaldo 2018.

Ontwikkeling Weerstandsvermogen	
Algemene reserve (inclusief risicoreserve)	
- stand per 1 januari 2018	14.886
- mutaties ²	2.810
Stand per 31 december 2018	17.696
Reserve grondzaken	
- stand per 1 januari 2018	1.450
- mutaties	-1.151
Stand per 31 december 2018	299
Saldo Jaarrekening 2018	1.543
Bestemmingsvoorstellen	-178
Stand inclusief besluiten Jaarrekening 2018	19.361

De ratio voor het incidentele weerstandsvermogen is 'uitstekend'.

De algemene reserve is ook in 2018 verder toegenomen waardoor de weerstandscapaciteit is vergroot. Voor grondexploitatie Plantage De Sniep zijn maatregelen genomen waardoor de risico's afnemen terwijl Holland Park juist kans geeft op een voordeel. Grote projecten als de Oost-West as en straks de ondertunneling van het spoor leveren juist weer extra risico's op. Natuurlijk trachten we zo goed mogelijk risico beperkende maatregelen te treffen.

De ratio voor het structurele weerstandsvermogen is 'Uitstekend'.

² Een toelichting op deze mutaties is terug te vinden bij de toelichting op de balans (zie pagina 192 tot en met 194).

Het aantal structurele risico's is afgenomen. Enkele risico's zijn dermate klein geworden dat deze niet meer als risico worden gekenmerkt. De open-einde regelingen (bijstand en sociaal domein) vormen de grootste risico's. Als in 2019 de evaluatie (herijking) is afgerond zal de bijdrage aan Duo+ bekend zijn en niet meer als risico te worden opgenomen.

Verklaring van het resultaat

Onderstaand een overzicht van de belangrijkste grote afwijkingen (groter dan € 50.000). Onder de tabel zijn de toelichtingen opgenomen. Verderop in de jaarrekening vindt u per programma een overzicht van afwijkingen met toelichting.

Verwachte saldo in 4de kwartaalbrief 2018	225
Programma Bestuur en dienstverlening	
Hogere kosten wachtgelden en pensioenen bestuurders	-125
Programma Onderwijs en kinderopvang	
Onderwijsachterstandenbeleid	65
Programma Sociaal domein	
Wet maatschappelijke ondersteuning - individuele voorzieningen	380
Hulp bij het huishouden	80
Jeugdzorg	-1.035
Bijdrage scholen en Europees Sociaal Fonds (ESF)	115
Programma Inkomen en armoedebeleid	
Hogere bijdrage Rijk voor bijstandslasten	1.175
Armoedebeleid	-150
Programma Welzijn, sport en cultuur	
Extra dotatie aan voorziening gebouwen	-115
Programma Leefomgeving en milieu	
Extra kosten groenvoorziening door droogte	-70
Vrijval dotaties onderhoudsvoorzieningen openbare ruimte	930
Overige verschillen	
Overige verschillen	68
Rekeningsaldo 2018	1.543

Programma Bestuur en dienstverlening

Wachtgelden en pensioenen (ex)bestuurders

In de 3de kwartaalbrief hebben wij een bedrag van € 200.000 aan wachtgelden laten vrijvallen ten gunste van het resultaat. Na afloop van het jaar worden de berekeningen opnieuw uitgevoerd. Achteraf blijkt dit bedrag te hoog te zijn waardoor er een tekort van € 80.000 is ontstaan.

Ook voor de pensioenopbouw zijn de berekeningen geactualiseerd. Om aan de pensioenverplichtingen te kunnen voldoen is de voorziening pensioen wethouders verhoogd met € 45.000.

Programma Onderwijs en kinderopvang

Onderwijsachterstandenbeleid

In 2017 is er subsidie verstrekt die na de vaststelling te hoog bleek te zijn. Deze is in 2018 teruggevorderd en levert een voordeel op van € 30.000. De kosten voor overige diensten waren ten opzichte van de begroting € 35.000 lager.

Programma Sociaal domein

Wmo individuele voorzieningen

De inzet van begeleiding en dagbesteding komt niet overeen met de verwachting op basis van de kosten binnen de WLZ (voorheen AWBZ). Hierdoor is er op deze post een onderuitputting ontstaan.

Dit bedrag bestaat uit een voordeel op de daadwerkelijke inzet voor 2018 en een voordeel uit het voorgaand jaar (2017).

Hulp bij het Huishouden

De uitgaven voor Hulp bij het Huishouden zijn lager uitgevallen dan begroot. Door de verplichte eigen bijdrage kiezen met name de hogere inkomens voor het inhuren van een particuliere huishoudelijke hulp.

Jeugdzorg

Door de toename in het aantal cliënten, in de kosten per cliënt, in complexiteit van de zorgvraag, incidentele kosten en kosten die voort zijn gekomen door de stelselwijziging, zijn de budgetten voor specialistische jeugdzorg niet toereikend. Regionaal zijn er maatregelen getroffen om de overschrijdingen zoveel mogelijk te beperken. Voor 2018 wordt afgerekend op basis van de werkelijke kosten. Deze afrekening zal plaatsvinden in april of mei van 2019. De verwachting is dat de overschrijding minder groot zal zijn, dan de cijfers nu laten zien.

Bijdrage scholen en Europees Sociaal Fonds (ESF)

De scholen hebben een financiële bijdrage geleverd voor de ouder-kind coaches van € 39.000.

De afrekening van het Europees Sociaal Fonds (ESF) naar (ex)leerlingen van het voortgezet speciaal onderwijs en het praktijkonderwijs. Zij krijgen extra ondersteuning bij het behalen van een startkwalificatie en bij het vinden van een baan.

Programma Inkomen en armoedebeleid

Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)

Net als over de afgelopen jaren is ook over 2018 een substantieel positief resultaat te melden. In de begroting zijn de bijstandslasten geraamd op circa € 7,6 miljoen. Deze bijstandslasten zijn gelijk gehouden aan de ontvangen doeluitkering van het Rijk. Het bijstandsvolume is over 2018 is gedaald ten opzichte van 2017. Ultimo 2018 ontvingen 486 mensen een uitkering van de gemeente Diemen tegenover 519 mensen ultimo 2017. De werkelijke bijstandslasten bedragen over 2018 circa € 6,5 miljoen en zijn gedaald ten opzicht van de bijstandslasten over 2017 (circa € 6,9 miljoen).

Armoedebeleid

Het tekort op het budget van armoedebeleid ad € 148.000 wordt veroorzaakt door de verruiming van maatregelen uit de nota "Inkomensondersteunend armoedebeleid 2016-2019". Hierdoor maken veel meer burgers gebruik van de regelingen. Ook is er meer instroom in 2018 van statushouders voor de gemeente Diemen wat een kostenverhogend effect heeft.

Programma Welzijn, sport en cultuur

Extra dotatie voorziening gebouwen

Door stijgende prijzen blijkt de voorziening gebouwen in de toekomst niet meer toereikend te zijn. Om deze reden is er in 2018 eenmalig een extra dotatie van € 115.000 aan de voorziening gedaan.

Programma Leefomgeving en Milieu

Vrijval voorzieningen onderhoud openbare ruimte

In de afgelopen jaren zijn de subsidieontvangsten voor de diverse onderhoudsprojecten gestort in de voorzieningen groot onderhoud. Aangezien deze hoger waren dan begroot is het saldo van de voorzieningen dusdanig hoog geworden dat er in 2018 een extra onttrekking van € 930.000 is gedaan ten laste van de voorziening. Voorgesteld wordt om dit voordeel toe te voegen aan de Algemene Reserve. Indien in de toekomst blijkt dat de voorzieningen te laag zijn kan hier een beroep op worden gedaan.

Groenvoorziening

Door grote droogte van het afgelopen jaar is er voor onderhoud aan groenvoorzieningen meer kosten gemaakt dan begroot. De meerkosten bedragen € 70.000.

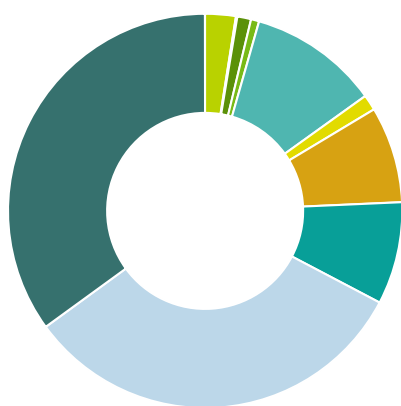
Structurele gevolgen

Onderstaande afwijkingen hebben een structureel gevolg en worden (en soms al zijn) meegenomen bij de kwartaalbrieven 2019 en Kadernota 2020. Voor een toelichting verwijzen we u naar de 'Toelichtingen staat van baten en lasten per programma'.

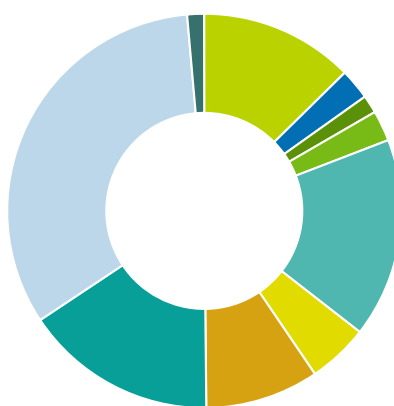
Structurele gevolgen	
Reis- en verblijfkosten	35
Wervingskosten personeel (advertenties)	45
Schoonmaakkosten	-30
Publiekrechtelijke heffingen scholen	-18
Specialistische jeugdzorg	-1.035
Bundeling Uitkering Inkomensvoorzieningen (BUIG)	1.175
Armoedebeleid	-148
Voorziening dubieuze debiteuren	-140
Schuldhelpverlening	75
Totaal structurele gevolgen	-91

Baten en lasten per programma

Baten en lasten 2018	Baten	Lasten
Bestuur en dienstverlening	2.619	-12.990
Veiligheid en openbare orde	116	-2.605
Bereikbaarheid en mobiliteit	1.185	-1.515
Onderwijs en kinderopvang	693	-2.581
Sociaal domein	11.145	-16.838
Sport, welzijn en cultuur	1.342	-5.124
Inkomen en armoedebelid	8.247	-9.588
Leefomgeving en milieu	8.779	-16.261
Ruimtelijke ontwikkelingen	33.686	-33.869
Algemene dekkingsmiddelen	36.526	-1.424
Totaal	104.338	-102.795
Saldo van baten en lasten		1.543

Baten per programma

Lasten per programma

- Bestuur en dienstverlening
- Veiligheid en openbare orde
- Bereikbaarheid en mobiliteit
- Onderwijs en kinderopvang
- Sociaal domein
- Sport, welzijn en cultuur
- Inkomen en armoedebelid
- Leefomgeving en milieu
- Ruimtelijke ontwikkelingen
- Algemene dekkingsmiddelen

Programma's

Programma Bestuur en dienstverlening

Portefeuillehouder:

E. Boog (Juridische Zaken; Personeel en organisatie; Dienstverlening en ICT; Communicatie; Regionale zaken; Coördinatie Wijkgericht werken)
J.D.W. Klaasse (Citymarketing; Evenementen)

Gemeentesecretaris en afdelingsmanager:

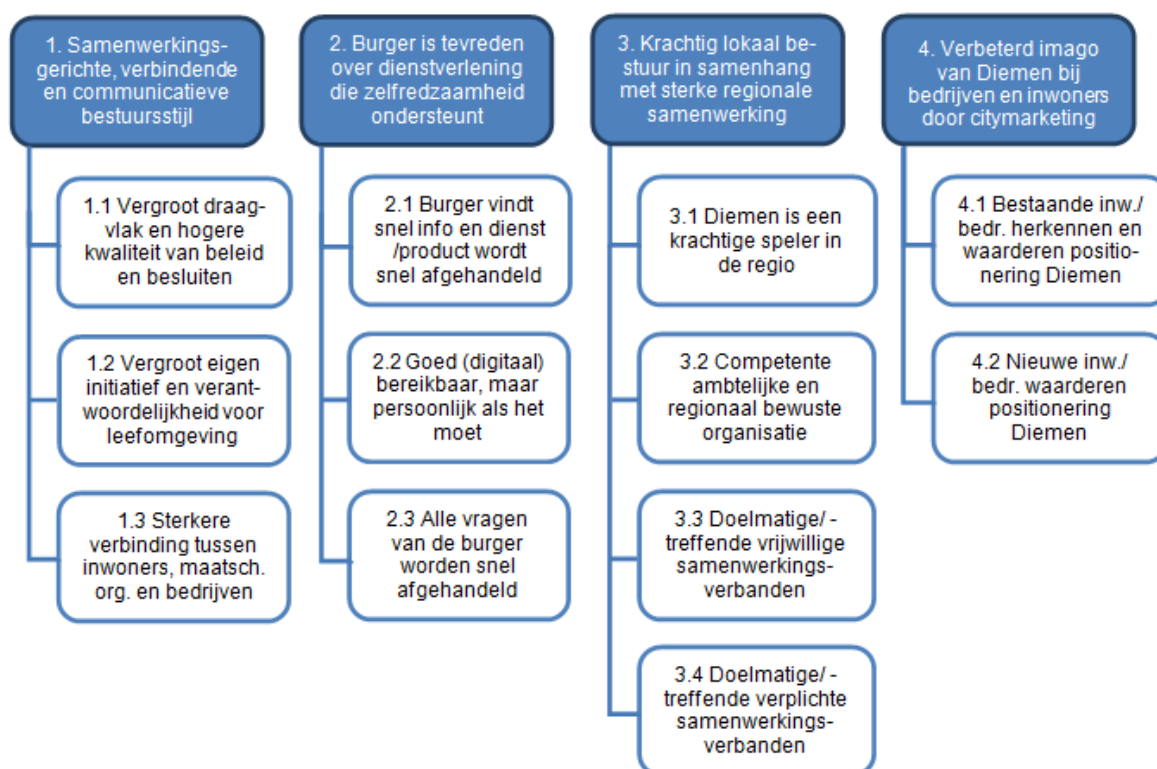
J.D. de Kort / M. de Graaf

Afdeling:

Directie en Publiekszaken

Doelstellingen in één oogopslag

Programma 0 – Bestuur en dienstverlening

Belangrijke ontwikkelingen

Impuls overheidsparticipatie

De afgelopen jaren heeft de gemeente Diemen een sterke doorontwikkeling doorgemaakt op het gebied van participatie. Op allerlei vlak is en wordt geëxperimenteerd met nieuwe vormen van (burger)participatie. Dit gebeurt zowel binnen het sociale domein, als ook binnen het ruimtelijk-fysieke en het veiligheidsdomein. Want we zien dat de samenleving enorm in beweging is. Bewoners pakken steeds meer zelf op en werken aan wat zij belangrijk vinden voor de straat, de buurt en het dorp. Ondernemers, verenigingen en maatschappelijke

organisaties slaan de handen ineen om samen iets moois neer te zetten. Vaak is de gemeente hierbij betrokken, maar steeds vaker ook niet. Vaak is de gemeente hierin (mede) initiërend, steeds vaker ook niet. Voor 2018 was een budget van € 50.000 opgenomen voor (burger)participatie, specifiek de doorontwikkeling hiervan. Dit budget is met name ingezet voor begeleiding van de koplopergroep participatie, welke bezig is geweest met competentie-ontwikkeling, een concreet initiatief vanuit inwoners en een advies om met de hele organisatie een stap verder te zetten met het oog op samenwerking met inwoners. Meer hierover is te vinden onder Paragraaf Bedrijfsvoering, Koers op Initiatief.

Citymarketing

De beleving van de openbare ruimte (o.a. groen- en speelvoorzieningen) in Diemen wordt versterkt door aan te haken bij de positionering van Diemen. Met de Diemo speelspeurtocht langs alle speelplekken die Diemen rijk is, is hiermee in 2018 al een begin gemaakt en in 2019 wordt de Daarom Diemen natuurwandeling gelanceerd langs alle mooie groene plekken in Diemen. Tevens komt er een bord en picknicktafel om het noordelijkste puntje van het Groene Hart te markeren.

De afgelopen 2 jaar is er hard gewerkt aan het uitbreiden van het evenementenaanbod en deze nog meer te verbinden aan Daarom Diemen. Met Smakelijk Diemen, De Diemer December Dagen (Optreden koren en onsteken lichtjes in de kerstboom, de Santa Run en de Winterspelen), Wereldfestival, Oranjefeest en het vieren van Diemo's verjaardag is het vaste aanbod aan evenementen toegenomen. Vorig jaar is de eerste editie van de Daarom Diemen Challenge georganiseerd waarbij vier initiatieven een financiële bijdrage hebben ontvangen om hun idee te realiseren. Tevens zijn er steeds meer organisaties/verenigingen die in hun uitingen het logo van Daarom Diemen gebruiken.

Via diverse kanalen en middelen proberen we zowel bestaande bewoners als de nieuwe bewoners (met name in Plantage De Sniep en Holland Park) aan te laten haken bij de Diemense gemeenschap (bijvoorbeeld met het welkomstpakket, merchandise, magazine, website en facebook).

Ook wordt de samenwerking met Economische Zaken (EZ) nadrukkelijk gezocht als het gaat om de positionering van Diemen als vestigingslocatie voor bedrijven.

Duo+

Diemen heeft per 1 januari 2016 haar bedrijfsvoeringstaken ondergebracht bij Duo+. Over de ontwikkelingen binnen/rondom Duo+ wordt gerapporteerd in de paragraaf Bedrijfsvoering. Daarbij worden zaken mede vanuit het Duo+ perspectief voor de deelnemende gemeenten over het voetlicht gebracht. De financiële effecten zijn in dit programma ondergebracht.

Verkiezingen

Op 21 maart 2018 vonden gemeenteraadsverkiezingen plaats. Ook voor deze verkiezingen nam - zoals bij iedere verkiezing - de gemeente de voorbereidingen ter hand. Daarnaast zijn overdrachtdossiers en inwerkprogramma's ontwikkeld, zodat college en raad een vliegende start konden maken. Verder werd in 2018 de opbouw en inhoud van de programmabegroting tegen het licht gehouden, naar aanleiding van de politiek-bestuurlijke ambities voor de periode 2018-2022. Deze zijn verwerkt in de Begroting 2019.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

1. Samenwerkingsgerichte, verbindende en communicatieve bestuursstijl

Wat wilden we bereiken?	
Subdoelen	
1.1 - Verhoogde kwaliteit van beleid en besluiten	
1.2 - Vergroot draagvlak voor beleid en besluiten	
1.3 - Vergroot eigen initiatief en verantwoordelijkheid voor de leefomgeving door (groepen van) bewoners	
1.4 - Sterkere verbinding tussen bewoners en maatschappelijke organisaties en bedrijven	

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.1 - Verhoogde kwaliteit van beleid en besluiten	
1.1.1 - Bij projecten en nieuw beleid in het startdocument expliciet benoemen van participatie en de participatietrede aangeven	Als organisatie zijn we hier lerende in, daartoe diende ook mede het organisatievernieuingsproces Koers op Initiatief. Begin 2019 is er ook een besluit genomen in het college, waarmee we scherp op het netvlies hebben om een participatieplan toe te voegen aan de start van elk "groot" proces/ontwikkeling. Per plan wordt de raad hierover geïnformeerd. In 2018 was standaardonderdeel van collegevoorstel wat bewoners van het besluit merken.
Subdoel 1.2 - Vergroot draagvlak voor beleid en besluiten	
1.2.1 - Zorgen dat burgers tijdig en helder worden geïnformeerd over besluiten die hen raken	Burgers worden op velerlei wegen geïnformeerd over besluiten. Per situatie wordt gezocht naar het meest geschikte kanaal/kanalen. Denk aan Diemen Info, social media, lokale krant, nieuwsbrief, lokale netwerken als whatsapp via een bewonerscommissie, brief, etc.
Subdoel 1.3 - Vergroot eigen initiatief en verantwoordelijkheid voor de leefomgeving door (groepen van) bewoners	
1.3.1 - Proactief communiceren over bewonersinitiatieven	In 2018 was er regelmatig aandacht voor initiatieven van inwoners in de Diemen Info, bijvoorbeeld in de editie december 2018 over de groep 'Diemen uit-je wijk'. Ook zijn er in maart diverse bewonersinitiatieven bezocht om zo te leren van de initiatiefnemers en aandacht te genereren voor participatie.
1.3.2 - Wijkcoördinatoren ondersteunen en faciliteren bewonersinitiatieven	Voor de vier wijken in Diemen, zijn in 2018 wederom vier wijkcoördinatoren actief geweest.
1.3.3 - Samenwerking met SWD versterken door ze te betrekken bij bewonersinitiatieven	De swd is in het bijzonder betrokken bij initiatieven van bewoners in de Rode Kruislaan en de Beukenhorst. De opbouwwerker, in dienst van de SWD, vervult hierin een belangrijke rol als verbinder met bijvoorbeeld de buurt sportcoaches.
1.3.4 - Ruimer aanbieden van laagdrempelige digitale communicatiemiddelen (social media of specifieke project sites)	Ook in 2018 is ingezet op ruimere communicatie via social media (Twitter en facebook). Verder maken we gebruik van projectenwebsites zoals die voor HollandPark, OostWest-as en nieuw Vogelweide.
Subdoel 1.4 - Sterkere verbinding tussen bewoners en maatschappelijke organisaties en bedrijven	
1.4.1 - Overzicht geven van bewonersinitiatieven, welke daarvan in samenwerking met SWD tot stand komen en bijbehorende bewonersgroepen	Op de Daarom Diemen"- website staat een inventarisatie van buurtinitiatieven, die twee jaar geleden gemaakt is met input van de wijkcoördinatoren. Het meeste zijn groenparticipatie initiatieven of buurt whatsappgroepen. Deze staan los van de SWD.
1.4.2 - Ondersteunen van wijkcoördinatoren en faciliteren van bewonersinitiatieven	Voor de vier wijken in Diemen, zijn in 2018 vier wijkcoördinatoren actief geweest. Zij hebben o.a. deelgenomen in de interne koplopergroep participatie/initiatiefgericht werken. Dit heeft begin 2018 geleid tot een advies van de kwartiermaker overheidsparticipatie. Dit krijgt medio 2019 vervolg

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
1.1.1 - % gegrond verklaarde bezwaarschriften nav formele behandeling	19%	15%	16%
1.1.2 - % ingetrokken bezwaarschriften nav informele behandeling/mediation	47%	90%	90%
1.3.1 - % vertrouwen in de manier waarop gemeente wordt bestuurd (verplicht)	NB	NB	37% tov 31% landelijk

2. Burger is tevreden over dienstverlening die zelfredzaamheid ondersteunt

Wat wilden we bereiken?			
Subdoelen			
2.1 - De burger wordt snel geholpen met zijn vraag ongeacht welk communicatiekanaal hij gebruikt			
2.2 - De gemeente is via diverse kanalen makkelijk bereikbaar met de nadruk op het digitale kanaal			
2.3 - Alle vragen van de burger worden snel afgehandeld			
Indicator maatschappelijk effect	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
2.1 - Tevredenheid burger over de dienstverlening	NB	6,7	6,9
2.2 - Aantal ontvankelijke klachten over gemeentelijke dienstverlening	42	50	NB

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 2.1 - De burger vindt snel de informatie die hij zoekt en zijn product of dienst wordt snel afgehandeld	
2.1.1 - Samen met gebruikers de gebruikersvriendelijkheid van de e-diensten verbeteren	Doordat de koppeling tussen 2 softwaresystemen niet goed functioneert stagneert dit. Er wordt een nieuwe koppeling gebouwd door de 2 leveranciers op hun kosten. Oplevering medio 2019. Tegelijkertijd kunnen inwoners via social media, de website en een "makkelijk melden"- app de gemeente bereiken. Hier wordt veelvuldig gebruik van gemaakt.
2.1.2 - Servicenormen over afhandeltijden vaststellen en hierop sturen met behulp van de nieuwe monitoringsystemen en actief communiceren	Er zijn een aantal servicenormen vastgesteld. De monitoring vindt plaats via zaaksysteem. Het werkt nog niet foutloos. Er wordt gewerkt aan verbetering.
Subdoel 2.2 - De gemeente wil burgers meer gebruik laten maken van het digitale kanaal (op maat afgestemd op de situatie van de inwoners, digitaal als het kan en persoonlijk als het moet)	
2.2.1 - De mogelijkheden om een product digitaal aan te vragen nog eenvoudiger maken door nieuwe mogelijkheden	Zie 2.1.1.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
2.1.1 - % binnenkomende gesprekken KCC binnen 30 seconden beantwoord	73%	70%	67%
2.2.1 - E-mail binnen 5 werkdagen afgehandeld(via info@diemen.nl)	NB	70%	NB

3. Krachtig lokaal bestuur in samenhang met sterke regionale samenwerking

Wat wilden we bereiken?			
Subdoelen			
3.1 - Diemen is een krachtige speler in de regio			
3.2 - Competente ambtelijke en regionaal bewuste organisatie			
3.3 - Doelmatige en doeltreffende vrijwillige samenwerkingsverbanden			
3.4 - Doelmatige en doeltreffende verplichte samenwerkingsverbanden			
Indicator maatschappelijk effect	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
3.0 - Oordeel burgers over goed gemeentebestuur	NB	Geen meting 2018	NB

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 3.1 - Diemen is een krachtige speler in de regio	
3.1.1 - Vertegenwoordiging in regionale besturen	Dit is op basis van de betreffende gemeenschappelijke regelingen geregeld. Waar sprake is van deelregionale vertegenwoordiging (zoals Vervoerregio en MRA-samenwerking), wordt dit bestuurlijk afgestemd binnen het AM-overleg. Tevens fungeren er bij Duo + en de AM-regio twee raadsledenplatforms. Deze zijn in 2016 c.q. 2017 opgericht, om de grip vanuit de gemeenteraden op regionale samenwerking te vergroten.
Subdoel 3.2 - Competente ambtelijke en regionaal bewuste organisatie	
3.2.1 - Uitvoeren van (strategisch) HRM-beleid met focus op competenties	Sinds 2015 wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan de werkzaamheden van "ambtelijke regiehouders", als uitkomst van het Rekenkamerrapport uit 2015. Als basis hanteren zij de nota Verbonden Partijen die als gevolg van dit rapport is opgesteld.
Subdoel 3.3 - Doelmatige en doeltreffende vrijwillige samenwerkingsverbanden	
3.3.1 - Onderzoeken welke taken we beter in samenwerking kunnen uitvoeren (onder andere in Duo + en AM- verband)	Sinds 1 januari zijn de bedrijfsvoeringstaken belegd bij Duo+. Eind 2018 is het traject 'Samenwerken met (be)grip gestart'. Hierin wordt de samenwerking herijkt.
3.3.2 - Controleren of we de doelen die we met de deelname nastreven, ook realiseren	Zie paragraaf Verbonden Partijen.
Subdoel 3.4 - Doelmatige en doeltreffende verplichte samenwerkingsverbanden	
3.4.1 - Onderzoeken welke taken we beter in samenwerking kunnen uitvoeren	Eind 2018 is gestart met een MRA evaluatie, via de AM-regio is Diemen hierop aangehaakt.
3.4.2 - Controleren of we de doelen die we met de deelname nastreven, ook realiseren	Zie paragraaf Verbonden Partijen.

4. Verbeterd imago van Diemen bij bedrijven en inwoners door citymarketing

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
4.1 - Bestaande bedrijven en inwoners herkennen en waarderen de positionering van Diemen
4.2 - Nieuwe bedrijven en inwoners waarderen de positionering van Diemen

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 4.1 - Bestaande bedrijven en inwoners herkennen en waarderen de positionering van Diemen	
4.1.1 - Doorontwikkeling citymarketingnetwerk binnen Diemen	Het netwerk van Daarom Diemen wordt jaarlijks uitgebreid met nieuwe partners. In maart 2018 heeft Daarom Diemen wederom een netwerkbijeenkomst georganiseerd waarbij meer dan 80 belangstellenden aanwezig waren afkomstig van bedrijven (evenals ZZP'ers), uit verenigingen, stichtingen, sport en cultuur. Tijdens deze bijeenkomst zijn ook nieuwe Initiatieven ontstaan die passen bij de kernwaarden en positionering van Diemen en die vanuit Daarom Diemen met tijd/middelen zullen worden ondersteund om deze ideeën te kunnen realiseren. De Daarom Facebookpagina heeft inmiddels al meer dan 3.600 volgers en presteert op het gebied van betrokkenheid en interactie uitzonderlijk goed ten opzichte van vergelijkbare gemeenten. Ook de bezoekers van de website www.Daarmodiemen.nl nam in aantal toe.

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
4.1.2 - Stimuleren van het organiseren van bij de positionering passende evenementen	Vorig jaar is voor de eerste keer een oproep gedaan voor een Daarom Diemen Challenge. Uit de aanmeldingen zijn vier ideeën beloond met een financiële bijdrage waarmee hun plan kon worden gerealiseerd. In april 2018 is Diemo, onze mascotte 1 jaar geworden. Zijn verjaardag is op het Diemerplein gevierd met een kleinschalig evenement voor kinderen van 3-12 jaar. Dit evenement werd druk bezocht door ouders en kinderen. Op 27 april 2018 is voor de eerste keer op Koningsdag een Oranjefeest georganiseerd die mede door een bijdrage vanuit Daarom Diemen tot stand is gekomen. Met het organiseren van dit evenement is het doel bereikt om een groot aantal Diemense bewoners na de vrijmarkt in Diemen te houden. De Santa Run voor kinderen, die in samenwerking met de buurtsportcoaches wordt georganiseerd, heeft in 2018 ook weer plaatsgevonden. In 2019 zal gekeken worden naar een vernieuwd concept. De Wensboomactie in samenwerking met de winkeliersvereniging, is in december 2018 wederom georganiseerd. Deze actie heeft als doel de leukste of mooiste kindervens en volwassenvens te realiseren. Verder ondersteunde Daarom Diemen zowel financieel als met middelen ook de volgende evenementen: • Daarom Diemen Middenmeerloop • Diemercross • Sinterklaasintocht • Kerstomweggang • Wereldfestival • Loswalfestival • Smakelijk Diemen
4.1.3 - Doorontwikkeling instrumentarium ter ondersteuning van de gekozen positionering	• Nieuwe samenwerkingsverbanden zijn: • Het toevoegen van een bon en informatie over het boekstartkoffertje van de OBA bij het kraamkado (slabbetje met Diemo). Dit kadootje wordt bij aangifte van geboorte gegeven of opgestuurd door team Burgerzaken. • Het Diemo zwembadconcept is i.s.m. het sportcentrum vorig jaar uitgevoerd in de vorm van een 'Diemo Zwem ABC', Diemo zwemmedailles, Diemo rugzakjes en een vernieuwde aankleding van de hal en peuterbad in Diemo stijl. • De nieuwe positionering van de Diemermarkt is samen met de marktmeester tot stand gekomen. • De natuurblogs op onze Facebookpagina en website geschreven door Marisa Stoffers. Tevens heeft Marisa een Daarom Diemen natuurwandeling gemaakt die in 2019 digitaal zal worden gelanceerd tezamen met het informatiebord en picknicktafel ter hoogte van het noordelijkste puntje van het Groene Hart. • Deze wandelroute is opgenomen en uitgezet i.s.m. het wandelnetwerk. • Uitgever Modezien heeft in 2018 de tweede editie van het Daarom Diemen Magazine uitgegeven. Hierin worden de diverse sterke, interessante en leuke kanten van Diemen belicht. • Om het groot aantal speelplekken in Diemen onder de aandacht te brengen hebben we in 2018 een Diemo speelplekken speurtocht ontwikkeld voor kinderen op de basisscholen in Diemen. De speurtocht is op de scholen uitgedeeld. Via een route door heel Diemen met opdrachten en kennisvragen konden kinderen een leuke prijs winnen.
4.1.4 - Opstarten van overleg met evenementenorganisatoren en horeca-ondernemers	Bij alle evenementen waarbij Daarom Diemen betrokken is, wordt een koppeling gemaakt met horeca-ondernemers. In overleg wordt bepaald of het evenement en de ondernemer elkaar kunnen versterken. Deze samenwerking vindt al plaats bij het evenement "Smakelijk Diemen" maar ook zie je Diemense horeca terug op het Wereldfestival en Oranjefeest.

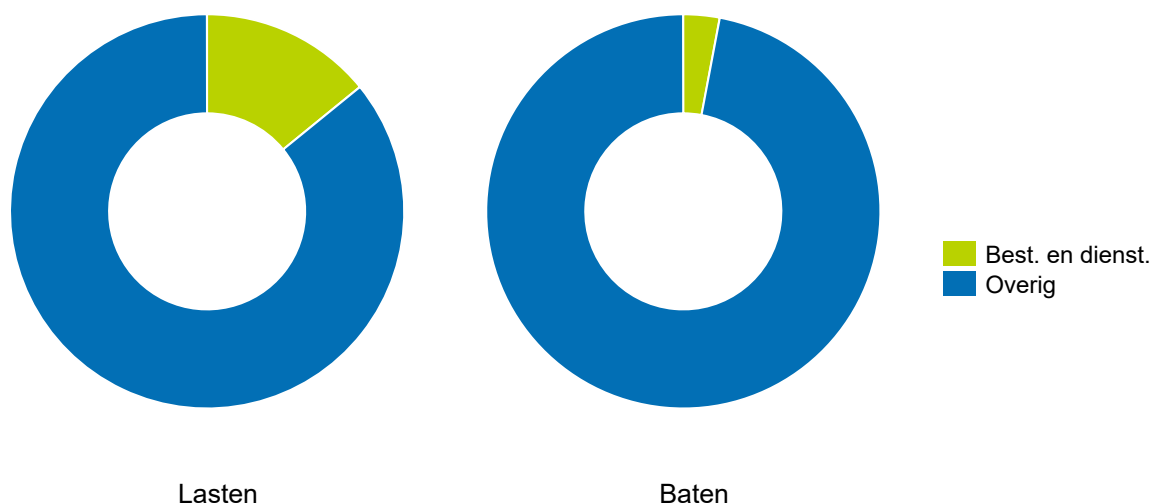
Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 4.2 - Nieuwe bedrijven en inwoners waarderen de positionering van Diemen	
4.2.1 - Aandacht voor werving nieuwe bedrijven en bewoners	Daarom Diemen is voortdurend in contact met de diverse winkeliersverenigingen, Ondernemend Diemen en afzonderlijke bedrijven. Er worden gezamenlijke acties en/of middelen ontwikkeld en uitgezet via verschillende kanalen. Zo worden bedrijven in beide Daarom Diemen Magazines uitvoerig uitgelicht evenals de diverse winkelcentra. In 2019 zal er i.s.m. EZ en Ondernemend Diemen nieuwe ideeën worden uitgewerkt. Ook de welkomstenvelop met informatie vanuit de gemeente en wat leuke Daarom Diemen gadgets worden nog steeds verstrekt aan nieuwe inwoners.
4.2.2 - Doorontwikkeling instrumentarium ter ondersteuning van de gekozen positionering	Daarnaast richten we ons met het grote bereik van onze facebook en website op bewoners van buiten de gemeente; met aansprekende content betrekken en interesseren voor hetgeen Diemen te bieden heeft.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
Algemeen - Waardering inwoners algemene gemeentelijke dienstverlening (verplicht)	NB	7	6,9
Algemeen - Waardering ondernemers algehele gemeentelijke dienstverlening (verplicht)	NB	6,5	NB
Algemeen - Apparaatskosten per inwoner (verplicht)	NB	NB	NB
Algemeen - Kosten externe inhuur per inwoner (verplicht)	NB	NB	NB
Algemeen - % overhead	NB	NB	NB

Wat heeft het gekost?

Programma Bestuur en dienstverlening	Rekening 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 totaal	Rekening 2018	Budget resultaat 2018
Structurele lasten	-11.929	-11.743	-12.211	-12.473	-262
Structurele baten	2.313	1.716	2.020	2.279	259
Toevoegingen aan reserves	-90	-90	-90	-90	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	170	170	-
Saldo Structureel	-9.706	-10.117	-10.111	-10.114	-3
Incidentele lasten	-536	-565	-376	-427	-51
Incidentele baten	-	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	529	170	170	170	-
Saldo Incidenteel	-8	-395	-206	-257	-51
Saldo van de baten en lasten	-9.714	-10.512	-10.317	-10.371	-54

Lasten en baten

Over te hevelen budgetten

Budget specialist basisregistratie personen (BRP)

In 2018 was er in de begroting een incidenteel budget van € 35.000 opgenomen voor de inhuur van een BRP-specialist bij de afdeling Burgerzaken. Dit budget is niet ingezet omdat er geen BRP- specialist beschikbaar was voor inhuur. Wij verwachten dit in 2019 wel in te kunnen vullen. Wij stellen daarom voor dit budget over te hevelen naar 2019.

Investerings

Investerings (x € 1.000)				
Omschrijving	Budget	Realisatie t/m 2018	Vrije ruimte	i: in uitvoering d: doorschuiven v: vervallen a: afgewikkeld
721414 Vervangen straatnaamborden door reflectieborden	79	32	47	I

Programma Veiligheid en openbare orde

Portefeuillehouder:

E. Boog

Afdelingsmanager:

M.R.A. Cornelissen

Afdeling:

Ruimtelijke ontwikkeling

Doelstellingen in één oogopslag

Programma 1 – Veiligheid en openbare orde

Belangrijke ontwikkelingen

Veiligheidsmaatregelen

Regionale aanpak radicalisering: hiertoe is tussen het veiligheidshuis en de gemeenten buiten Amsterdam gekozen voor een aanhaking bij de Amsterdamse aanpak. Daartoe is een regisseur radicalisering aangesteld en ondergebracht bij de gemeente Uithoorn. Deze is werkzaam voor alle AM gemeenten en zal zich, naar casuïstiek, vooral richten op bewustwording, voorlichting van gemeentelijk personeel en zorgverleners over het herkennen van signalen van radicalisering van welke aard dan ook.

Aanpak van ondermijnende criminaliteit in Diemen: Er is in 2018 een verdere invulling gegeven aan specifieke controles bij boxbedrijven en op de bedrijventerreinen. Voor de verdere aanpak blijken ook uit de adrescontroles van Scheerlicht diverse signalen naar boven te komen die wijzen op ondermijnende criminele activiteiten. Er zijn in 2018 al twee netwerken voorgelegd aan het RIEC voor verdere aanpak.

Door een langdurige vacature is de implementatie van het nieuwe BIBOB beleid vertraagd en doorgeschoven naar 2019. De onderzoeken zijn waar nodig door externe inhuur wel allemaal verricht.

In november 2018 is de brandweerkazerne Diemen opgeleverd en is de organisatie binnen de kazerne zodanig aangepast dat er overdag een bezetting van 6 personen gegarandeerd is. Daarmee is de brandweezorg voor Diemen voor de komende jaren gewaarborgd.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

1. Bijdrage aan de verbetering van de veiligheid

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
1.1 - Minder criminaliteit
1.2 - Sociale cohesie en veilige leefomgeving
1.3 - Verhoogd gevoel van veiligheid in de eigen leefomgeving

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.1 - Minder criminaliteit	
1.1.1 - Verstrekken van goede voorlichting en preventiemaatregelen aan (groepen) inwoners en ondernemers	Op 27-5-2018 is de Veiligheidsdag gehouden, op 8-9-2018 de gemeentedag (veiligheidsdeel) met daarin de voorlichting aan burgers. In de week van de veiligheid (oktober) is de voorlichting aan de bedrijven gegeven inzake o.a. cybercrime. In Diemen Noord is de fysieke omgeving van het tankstation aangepast vanwege de veiligheid.
1.1.2 - In samenwerking met bedrijfsleven inzetten van cameratoezicht en stimuleren particuliere collectieve beveiliging	Via bedrijvenpanels en KVO overleggen wordt collectieve beveiliging gestimuleerd. In het stationsgebied Bergwijckpark wordt daar ook structureel aan bijgedragen.
1.1.3 - Deelnemen aan RPCAA (informatie en voorlichting aan ondernemers)	In de week van de veiligheid (oktober) is de voorlichting aan de bedrijven gegeven inzake o.a. cybercrime.
1.1.4 - Ondersteunen van bedrijfspansels locatiegericht	Op diverse locaties wordt het overleg met bedrijfsleven vorm gegeven door bedrijvenpanels of KVO overleggen.
1.1.5 - Regievoeren en adviseren binnen KVO-trajecten (Keurmerk Veilig Ondernemen) zowel in winkelgebieden als bedrijfsterrainen	KVO's worden toegepast in de winkelgebieden. Op de bedrijventerreinen wordt structureel overlegd in de vorm van bedrijvenpanels
1.1.6 - Tegengaan woninginbraken door middel van regievoering op het project samen veilig en veiligheidsmarkten	Door de inzet van o.a. ROC studenten is Samen Veilig versterkt en wordt structureel gesurveilleerd in de wijken op basis van prioritering door de politie. Daarnaast wordt Samen Veilig ingezet op de veiligheidsdag, de gemeentedag en bij handhavingsacties waar dat wenselijk is.
1.1.7 - Intensivering bestuurlijke aanpak georganiseerde criminaliteit (deelname aan RIEC; toepassen van de wet Bibob gericht op hennepcultuur, motorclubs, prostitutie en mensenhandel, ongewenste bewoning)	Binnen de (beperkte) mogelijkheden qua formatie wordt aangehaakt op de regionale afstemmingsoverleggen en wordt lokaal vorm gegeven aan de bestrijding van ondermijning onder andere door bedrijfscontroles en adrescontroles in het kader van het project Scheerlicht.
Subdoel 1.2 - Sociale cohesie en veilige leefomgeving	
1.2.1 - Continueren van aanpak jeugdoverlast (inclusief top 600 en deelnemen aan veiligheidshuis)	De aansluiting bij het Actiecentrum Veiligheid en Zorg (vm Veiligheidshuis) heeft in 2018 meer gestalte gekregen. Niet alle programma's zijn opportuun voor Diemen gelet op de zeer beperkte omvang. Met ingang van 2018 is de inzet van straatcoaches structureel geregeld.

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
1.2.2 - Continueren van bemiddeling bij conflicten tussen burens (met name bij koopwoningen)	De buurtbemiddeling is inmiddels uitgebreid naar alle woningen (koop en huur)
1.2.3 - Stimuleren van bewonersinitiatieven (project Samen Veilig)	Versterking van Samen Veilig is nog steeds dringend gewenst, er is een verbinding gezocht met het ROC Amsterdam waardoor studenten van de opleiding veiligheid (opleiding tot politie / BOA) tijdens hun studie ervaring opdoen als surveillant.
1.2.4 - Inzetten openbare ordemaatregelen door burgemeester (bijv. alcoholverbod en tijdelijk huisverbod)	In 2018 zijn er diverse bestuurlijke maatregelen getroffen, sluitingen van panden (incl woningen) op basis van 13b Opiumwet, sluitingen van panden op grond van openbare orde, verlenging Alcoholverbod Kruidenhof, gebiedsverboden aan personen, daarnaast tijdelijke huisverboden bij huiselijk geweld.
Subdoel 1.3 - Verhoogd gevoel van veiligheid in de eigen leefomgeving	
1.3.1 - Uitvoering geven aan de acties zoals opgenomen in het veiligheidsjaarplan	Is gebeurd.
1.3.2 - Beperken gevolgen crisissituaties of calamiteiten	Niet voorgedaan in 2018.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
1.1.1 - Aantal verwijzingen Halt per 10.000 jongeren (verplicht)	NB	NB	NB
1.1.2 - Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners (verplicht)	NB	NB	NB
1.1.3 - Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners (verplicht)	NB	NB	NB
1.1.4 - Aantal diefstallen uit woning per 1.000 inwoners (verplicht)	NB	NB	NB
1.1.5 - Aantal vernielingen en beschadigingen openbare ruimte per 1.000 inwoners (verplicht)	NB	NB	NB
1.1.6 - % bibobtoetsen over totaal aan aangevraagde vergunningen (drank/horecawet, exploitatievergunning, vergunning sexinrichting)	100%	90%	100%
1.2.1 - Aantal bemiddelingen bij conflicten tussen burens (met name koopwoningen)	6	6	8
1.2.2 - Aantal openbare ordemaatregelen	20	6	23
1.3.1 - Aantal harde kern jongeren per 10.000 inwoners (verplicht)	NB	NB	NB
1.3.2 - % aandeel dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt (verplicht)	NB	NB	NB
1.3.3 - % dat in enige mate overlast heeft van buurtbewoners (verplicht)	NB	NB	NB

2. Verhoogde zelfredzaamheid

2. Verhoogde zelfredzaamheid
Subdoelen
2.1 - Meer burgers nemen verantwoordelijkheid voor de eigen veiligheid
2.2 - Meer bedrijven nemen verantwoordelijkheid voor de eigen veiligheid

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 2.1 - Burgers nemen meer verantwoordelijkheid voor eigen veiligheid	
2.1.1 - Integrale veiligheidsvoorlichting aan inwoners en doelgroepgericht (bijvoorbeeld aan ouderen), o.a. via veiligheidsmarkt en gemeentedag	Op 27-5-2018 is de Veiligheidsdag gehouden, op 8-9-2018 de gemeentedag (veiligheidsdeel) met daarin de voorlichting aan burgers. In de week van de veiligheid (oktober) is de voorlichting aan de bedrijven gegeven inzake o.a. cybercrime. In Diemen noord is de fysieke omgeving van het tankstation aangepast vanwege de veiligheid.
2.1.2 - Bewust maken van inwoners en stimuleren van bewonersinitiatieven (o.a. via groepapps en deelname aan burgernet)	Whats App groepen worden gestimuleerd, evenals initiatieven tot het plaatsen van AED's. Burgernet wordt voortdurend voor geworven.

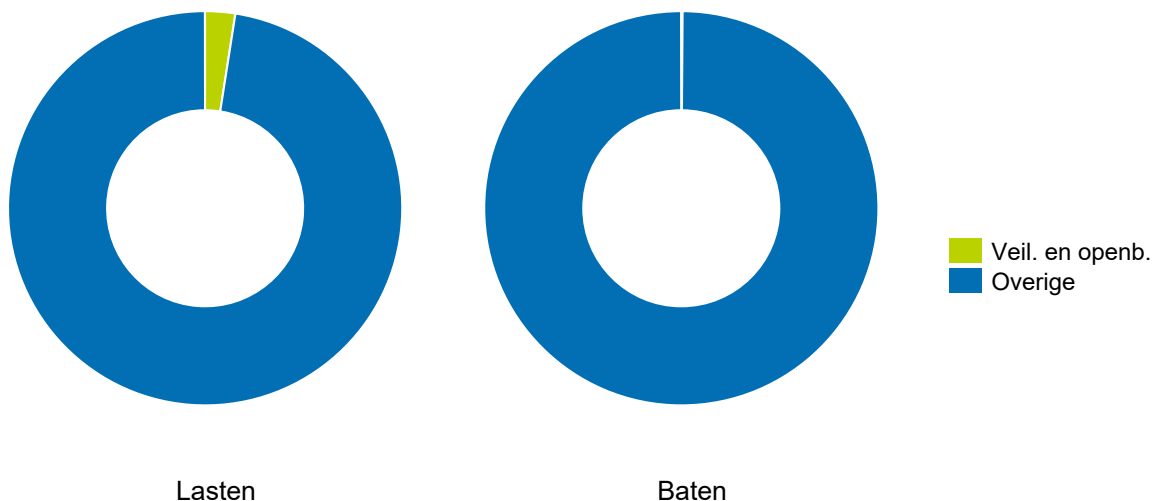
Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
2.1.3 - Werven van vrijwilligers en inzet van vrijwilligers (bewonersparticipatie)	Werving van vrijwilligers gaat moeizaam, nu mede inzet vanuit studenten ROC Veiligheid.
Subdoel 2.2 - Bedrijven en instellingen nemen meer verantwoordelijkheid voor eigen veiligheid	
2.2.1 - Stimuleren van initiatieven door bedrijven en instellingen voor de vergroting van eigen veiligheid van bedrijven, personeel en cliënten	Via de voorlichtingsactiviteiten op scholen. De overleggen met de bedrijven (bedrijvenpanels) en acties tijdens de week van de veiligheid worden bedrijven en instellingen gestimuleerd.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
2.1.3 - Aantal geworven en ingezette vrijwilligers die in het kader van het project Samen Veilig politie en/of brandweer ondersteunen	6	10	10 (waarvan 8 in wisselende samenstelling studenten van ROC Veiligheid)

Wat heeft het gekost?

Programma Veiligheid en openbare orde	Rekening 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 totaal	Rekening 2018	Budget resultaat 2018
Structurele lasten	-2.132	-2.169	-2.484	-2.605	-121
Structurele baten	97	52	52	116	64
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo Structureel	-2.035	-2.117	-2.432	-2.489	-57
Incidentele lasten	-	-	-	-	-
Incidentele baten	-	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo Incidenteel	-	-	-	-	-
Saldo van de baten en lasten	-2.035	-2.117	-2.432	-2.489	-57

Lasten en baten

Over te hevelen budgetten

Er zijn geen over te hevelen budgetten binnen dit programma.

Investeringsen

Er zijn geen investeringen binnen dit programma.

Programma Bereikbaarheid en mobiliteit

Portefeuillehouder:

A.J.M. Scholten

Afdelingsmanager:

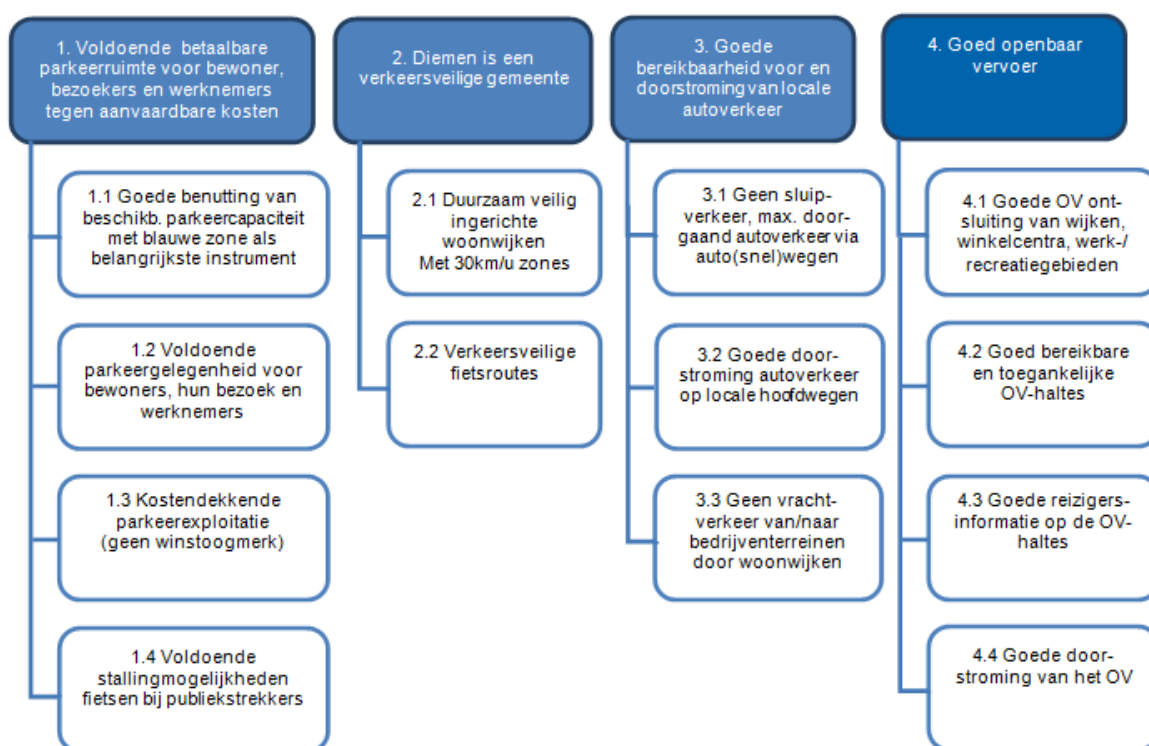
M.R.A. Cornelissen

Afdeling:

Ruimtelijke Ontwikkeling

Doelstellingen in één oogopslag

Programma 2 – Bereikbaarheid en mobiliteit

Belangrijke ontwikkelingen

Uitbreiding parkeerregulering

Op 6 momenten in 2018 heeft er een uitbreiding van parkeerregulering plaatsgevonden.

In mei, juni, september, oktober en november is de blauwe zone op basis van een te hoge parkeerdruk uitgebreid met buurten in Diemen Noord (Oud-Diemen, Diemen Centrum (Spoorzicht en Buitenlust) en Diemen Zuid (Dalkruid, parkeerterrein Kruidenhof, Knoopkruid, Sint-Janskruid, Vingerhoedskruid, Weerribben, Biesbosch, P.J. ter Beekstraat en Tarwekamp). In zes gevallen is de uitbreiding op een bewonersinitiatief (petitie) gebaseerd.

Per 1 april 2018 is er betaald parkeren ingevoerd op de parkeerplaatsen van kantoorgebied Bergwijkpark Zuid.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

1. Voldoende betaalbare parkeerruimte voor bewoners, bezoekers en werknemers tegen aanvaardbare kosten

Wat wilden we bereiken?			
Subdoelen			
1.1 - Goede benutting van beschikbare parkeercapaciteit met "blauwe zone" als belangrijkste instrument			
1.2 - Voldoende parkeergelegenheid voor bewoners, hun bezoekers en werknemers			
1.3 - Kostendekkende parkeerexploitatie (geen winstoogmerk)			
1.4 - Voldoende stallingmogelijkheden voor fietsen bij publiekstrekkers			
Indicator maatschappelijk effect	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
1.2.1 Parkeerdruk in woonwijken (max. bezetting) werkdagen:	gem. 73%	90%	gem. 78%
- Winkelcentrum Kruidenhof	40 - 82%		NB
- Havikskruid	70 - 82%		92 - 100%
- Anne Frankwijk	72 - 84%		75 - 115%
- Biesbosch	55 - 78%		57 - 99%
- Schelpenhoek	60 - 78%		35 - 111%
- Akkerland	58 - 84%		NB
- Spoorzicht	72 - 92%		NB
- Buitenlust	61 - 101%		NB
- Polderland	NB		84 - 98%
1.2.2 Parkeerdruk in woonwijken (max. bezetting) weekend:	gem. 77%	90%	gem. 77%
- Winkelcentrum Kruidenhof	38 - 65%		NB
- Havikskruid	69 - 82%		93 - 102%
- Anne Frankwijk	79 - 85%		85 - 105%
- Biesbosch	64 - 78%		57 - 85%
- Schelpenhoek	74 - 87%		56 - 167%
- Akkerland	79 - 86%		NB
- Spoorzicht	80 - 93%		NB
- Buitenlust	88 - 98%		NB
- Polderland	NB		87 - 91%

Activiteiten (wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.1 - Goede benutting van beschikbare parkeercapaciteit met "blauwe zone" als belangrijkste instrument	
1.1.1 - Uitbreiden en aanpassen parkeerregulering op basis van resultaten parkeermonitoring en klachten van bewoners en ondernemers en op basis van nieuwe ontwikkelingen (o.a. regelgeving en ICT)	Per 1 mei: Spoorzicht /Buitenlust en Dalkruid, per 1 april: betaald parkeren kantoorgebied Bergwijkpark Zuid, per 1 juni: parkeerterrein winkelcentrum Kruidenhof en Knoopkruid, per 1 september: Sint-Janskruid en Vingerhoedskruid, 1 oktober: Weerribben, Biesbosch, PJ ter Beekstraat, 1 november: Tarwekamp en Oud-Diemen.
1.1.2 - Parkeermonitoring d.m.v. meting parkeerdruk en ontvangen parkeerklachten	Onderzoek is uitgevoerd in juni en oktober 2018.
Subdoel 1.2 - Voldoende parkeergelegenheid voor bewoners, hun bezoekers en werknemers	
1.2.1 - Waar nodig bijsturen van parkeerregulering (maatwerk)	Niet van toepassing.
1.2.2 - Afspraken over parkeervoorzieningen op eigen terrein bij nieuwbouwplannen	Is uitgevoerd voor de laatste deelplannen van Plantage de Sniep (M&T, punt Sniep), Holland Park, The Post.
1.2.3 - Handhaven parkeerregulering incl. afhandelen parkeerklachten en overtredingen	Uitvoering in heel 2018.
Subdoel 1.3 - Kostendekkende parkeerexploitatie (geen winstoogmerk)	
1.3.1 - Uitbesteden werkzaamheden op basis van beste kosteneffectiviteit	In 2018 heeft geen aanbesteding plaatsgevonden. Wel een nieuw contract voor het invorderen van parkeerbelasting.
1.3.2 - Actueel houden parkeerexploitatie	Vindt maandelijks plaats.
1.3.3 - Parkeertarieven baseren op sluitende parkeerexploitatie	Voor Betaald parkeren kantoorgebied Bergwijkpark Zuid zijn het uurparkeertarief en het dagparkeertarief opgenomen in de Tarieventabel van de Parkeerverordening.

Activiteiten (wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.4 - Voldoende stallingmogelijkheden voor fietsen bij publiekstrekkingen	
1.4.1 - Bijplaatsen fietsenstallingen indien nodig en mogelijk	Op het Julianaplanthoofden zijn enkele fietsnietjes bijgeplaatst.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
1.2.1 - % maximale parkeerbezetting (Werkdagen)	73%	90%	90%
1.2.2 - % maximale parkeerbezetting (Weekend)	77%	90%	90%

2. Diemen is een verkeersveilige gemeente

Wat wilden we bereiken?			
Subdoelen			
2.1 - Duurzaam veilig ingerichte woonwijken, met toepassing van 30 km zones			
2.2 - Verkeersveilige fietsroutes			
Indicator maatschappelijk effect	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
2.0 - Tevredenheid verkeersveiligheid in de wijk	NB	7,2	NB
Algemeen - % ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig (verplicht)	NB	NB	NB
Algemeen - % overige vervoersongevallen met een gewonde fietser (verplicht)	NB	NB	NB

Activiteiten (wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 2.1 - Duurzaam veilig ingerichte woonwijken met 30 km zones	
2.1.1 - Toepassen duurzaam veilig maatregelen met 30 kilometerzones bij herinrichtingen (Diemen-Noord, Centrum West, Bergwijkpark-Noord, Plantage de Sniep)	Is vast onderdeel bij (her) inrichtingen zoals Holland Park, Plantage de Sniep, Oost West as, Vogelweide en Centrum West
2.1.2 - Deelname aan verkeersveiligheid campagnes	Deelgenomen is aan de vaste campagnes via Vervoerregio Amsterdam
Subdoel 2.2 - Verkeersveilige fietsroutes	
2.2.1 - Toepassen duurzaam veilig maatregelen ten behoeve van fietsers bij herinrichtingen (o.a. Diemen-Noord, Oost-West as, Bergwijkpark-Noord)	Is vast onderdeel bij herinrichtingen en projecten zoals Holland Park, Plantage de Sniep, Oost West as, Vogelweide en Centrum West
2.2.2 - Verkeersveilige fietsroute opnemen in tunnelbak bij ongelijkvloers maken van spoorwegovergang Ouddiemerlaan	Eis is opgenomen in programma van eisen voor tijdelijke situatie met een tijdelijke overweg en voor de eindsituatie met een spooronderdoorgang
2.2.3 - Verkeersveilige fietsroutes meenemen in BLVC-plannen bij uitvoering van bouwplannen/ wegwerkzaamheden	Is vast onderdeel bij BLVC plannen zoals voor Holland Park, Plantage de Sniep en Oost West as.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
Algemeen - % ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig (verplicht)	NB	NB	NB
Algemeen - % overige vervoersongevallen met een gewonde fietser (verplicht)	NB	NB	NB

3. Goede bereikbaarheid voor en doorstroming van lokale autoverkeer

Wat wilden we bereiken?	
Subdoelen	
3.1 - Geen sluipverkeer door Diemen, zoveel mogelijk doorgaand autoverkeer via de auto(snel)wegen	
3.2 - Goede doorstroming van het autoverkeer op lokale hoofdwegen	
3.3 - Geen vrachtverkeer van en naar bedrijventerreinen door de woonwijken	

Wat wilden we bereiken?			
Indicator maatschappelijk effect	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
Algemeen - Waardering bereikbaarheid bedrijfslocatie voor bevoorrading (verplicht)	NB	NB	NB

Activiteiten	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 3.1 - Geen sluipverkeer door Diemen, zoveel mogelijk doorgaand autoverkeer via de auto(snel)wegen	
3.1.1 - Meewerken aan verbeteren doorstroming op auto(snel)wegen (uitvoering planstudie SAA)	Uitbreiding A1 en 10 is voltooid, uitbreiding A9 is in uitvoering
3.1.2 - Rijsnelheid op lokale hoofdwegen 50 km/uur (o.a. Oost-West as, Bergwijkpark)	Is onderdeel van herinrichting in kader van Holland Park en Oost West as. Voor Diemen Zuid vindt onderzoek plaats waarbij 50 km wordt omgezet naar 30 km/uur .
3.1.3 - Afstemmen informatiesystemen (bewegwijzing/navigatie) op hoofdroutes	Dit loopt via de Nationale Databank Wegverkeersgegevens (NDW)
3.1.4 - Medewerking aan openstelling Overdiemerweg tussen IJburg en Muiden gekoppeld aan omzetten parallelweg van de A1 naar busbaan zonder ontheffinghoudersregeling	Verkeersontwerp is gereed, bestemmingsplan is in procedure, afspraken over beheer en onderhoud worden voorbereid.
Subdoel 3.2 - Goede doorstroming van het autoverkeer op lokale hoofdwegen	
3.2.1 - Waarborgen ontsluitingsfunctie d.m.v. advisering bij herinrichtingen (o.a. Oost-West as, Bergwijkpark-Noord)	Dit gebeurt bij de advisering over herinrichtingsplannen en nieuwbouwprojecten
3.2.2 - Ongelijkvloers maken van spoorwegovergang op Ouddielerlaan	Samen met ProRail en NS Stations wordt aanbestedingsdossier opgesteld met alle noodzakelijke informatie. Daarnaast wordt overeenkomst voorbereid met ProRail inzake realisering, beheer en onderhoud. gestart is met een inrichtingsplan voor de openbare ruimte.
3.2.3 - Onderzoek naar verkeersstructuur Diemen-Zuid	Verkeersontwerp is opgesteld en voorgelegd aan bewoners en GVB, Vervoerregio en regionale brandweer. Milieuonderzoeken (lucht en geluid) zijn uitgevoerd.
Subdoel 3.3 - Geen vrachtverkeer van en naar bedrijventerreinen door de woonwijken	
3.3.1 - Zorgen voor handhaven van goede rechtstreekse aansluiting van werkgebieden op hoofdwegennet	Dit gebeurt bij de advisering over herinrichtingsplannen en nieuwbouwprojecten
3.3.2 - Begeleiden/beïnvloeden bedrijven bij vestigingsplaatskeuze en routekeuze	Dit vindt plaats bij overleg met kandidaat bedrijven die zich willen vestigen in Diemen.
3.3.3 - Afremmen vrachtverkeer bij herinrichting van woongebieden; meenemen in onderzoek/planvorming voor Diemen-Zuid	In het verkeersonderzoek voor Diemen Zuid wordt de variant uitgewerkt met omzetting van 50 km/uur naar 30 km/uur met bijbehorende verkeersmaatregelen.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
Algemeen - Waardering bereikbaarheid bedrijfslocatie voor bevoorrading (verplicht)	NB	NB	NB

4. Goed openbaar vervoer

Wat wilden we bereiken?	
Subdoelen	
4.1 - Goede OV ontsluiting van woonwijken, winkelcentra, werkgebieden en recreatiegebieden	
4.2 - Goed bereikbare en toegankelijke OV-haltes	
4.3 - Goede reizigersinformatie op de OV-haltes	
4.4 - Goede doorstroming van het openbaar vervoer	

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 4.1 - Goede openbaar vervoer ontsluiting van woonwijken, winkelcentra, werkgebieden en recreatiegebieden	
4.1.1 - Adviseren over concessieverlening door Vervoerregio Amsterdam en vervoerplannen GVB	Dit vindt plaats op basis van voorstellen van het GVB en Vervoerregio Amsterdam

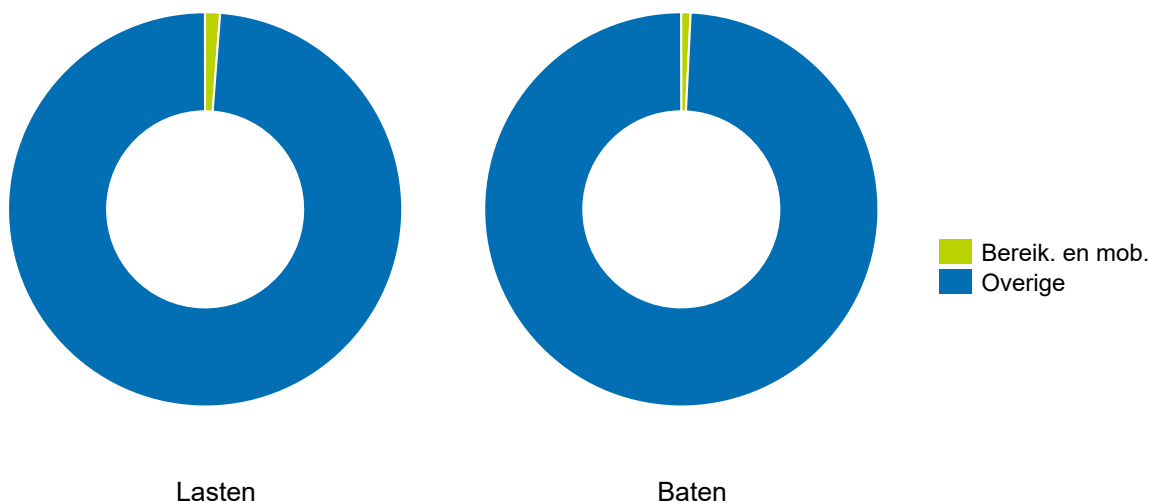
Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 4.2 - Goed bereikbare en toegankelijke OV-haltes	
4.2.1 - Aanpassen resterende haltes in Diemen-Noord bij herinrichting	Dirt wordt meegenomen bij de uitvoering van Groot Onderhoud in Diemen Noord.
4.2.2 - Verleggen en aanpassen haltes (Bergwijkpark, Oost-West as)	Is uitgevoerd bij verleggen keerlus tramlijn 19 en bij verlegging Bergwijkdreef in Holland Park
4.2.3 - Bijhouden nationaal haltebestand	Actualisatie is uitgevoerd in 2018
Subdoel 4.3 - Goede reizigersinformatie op de OV-haltes	
4.3.1 - Controleren reizigersinformatie op haltes	Vindt incidenteel plaats en n.a.v. reacties van reizgers en vervoerders.
4.3.2 - Knooppuntmanagement bij station Diemen-Zuid	Geen concrete activiteiten in 2018, wel overleg met provincie in kader van MRA aanpak voor Schipholcorridor.
Subdoel 4.4 - Goede doorstroming van het openbaar vervoer	
4.4.1 - Verbeteren doorstroming OV bij herinrichtingen (tram 19 op Oost-West as)	Is onderdeel van uitvoering project Oost West as.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
4.2.1 - Aantal toegankelijk gemaakte haltes	0	3	2
4.3.2 - Totaal aantal haltes met DRIS-paneel	19	21	19

Wat heeft het gekost?

Programma Bereikbaarheid en mobiliteit	Rekening 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 totaal	Rekening 2018	Budget resultaat 2018
Structurele lasten	-1.085	-1.138	-1.058	-1.295	-237
Structurele baten	690	685	653	965	312
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	92	-	-	-	-
Saldo Structureel	-303	-453	-405	-330	75
Incidentele lasten	-	-	-	-	-
Incidentele baten	-	139	139	220	81
Toevoegingen aan reserves	-	-139	-139	-220	-81
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo Incidenteel	-	-	-	-	-
Saldo van de baten en lasten	-303	-453	-405	-330	75

Lasten en baten

Over te hevelen budgetten

Er zijn geen over te hevelen budgetten binnen dit programma.

Investeringen

Investeringen (x € 1.000)				
Omschrijving	Budget	Realisatie t/m 2018	Vrije ruimte	i: in uitvoering d: doorschuiven v: vervallen a: afgewikkeld
720202 Actualisering en digitalisering Wegenlegger	25	20	5	a
720303 Spooronderdoorgang Ouddiemerlaan	5.000	268	4.732	i
721515 Vervangen VRI Burgemeester Bickerstraat/ Hartveldseweg	200	0	200	d
721616 Structurele vervanging bestaande lichtmasten	100	87	13	a

721515: Werkzaamheden worden nog uitgevoerd gelijktijdig met de reconstructie van de Oost-West As.

Programma Onderwijs en kinderopvang

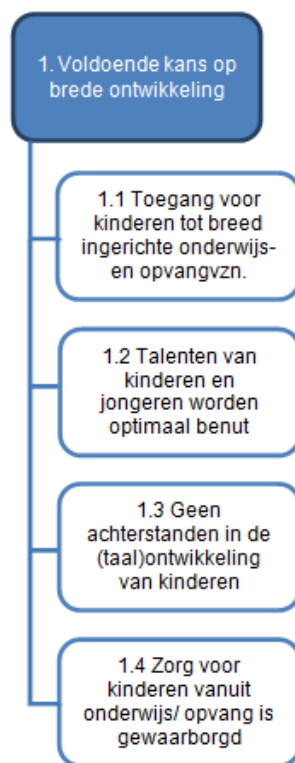
Portefeuillehouder:
J. Klaasse

Afdelingsmanager:
K. Schelling

Afdeling:
Samenleving

Doelstellingen in één oogopslag

Programma 3 – Onderwijs en kinderopvang

Belangrijke ontwikkelingen

Brede school Holland Park

In 2017 is onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om in de toekomst voor de nieuwe woonwijk Holland Park te voorzien in voldoende onderwijscapaciteit. Uit het onderzoek is het voorstel naar voren gekomen om voor de huidige basisschool het Atelier (gevestigd in Diemen-Zuid) te voorzien in vervangende nieuwbouw met een capaciteit van 500-700 leerlingen. Inmiddels is op basis van de bevolkingsontwikkeling en leerlingprognoses duidelijk geworden dat er capaciteit nodig is voor circa 700 leerlingen. De nieuwe school is

een brede school en zal naast onderwijs ook ruimte bieden aan dagopvang, buitenschoolse opvang en peuteropvang. In 2018 heeft de raad een investeringskrediet beschikbaar gesteld ter dekking van de stichtingskosten van de brede school.

Voortgezet Onderwijs

Binnen de gemeente Diemen bestaat al enkele jaren de ambitie om binnen haar grenzen voortgezet onderwijs te realiseren. In juni 2017 heeft Open Schoolgemeenschap Bijlmer (OSB) aangegeven in samenwerking met de gemeente in de vorm van een nevenvestiging deze school te willen realiseren. In 2018 heeft de raad ingestemd met een principe-akkoord en een voorbereidingskrediet ter beschikking gesteld. In 2018 is een eerste concrete poging gedaan om de start van Voortgezet Onderwijs in Diemen in 2019 te realiseren.

Fusie St. OOP en St. Spirit

Het ministerie van OCW heeft op 5 december 2017 goedkeuring verleend aan de bestuurlijke fusie van Stichting OOP en Stichting Spirit. Met ingang van 1 augustus 2018 zijn Stichting Openbaar Onderwijs Primair (OOP) en Stichting Spirit gefuseerd. Beide stichtingen zijn opgegaan in de nieuwe samenwerkingsstichting Florente Basisscholen.

Peuteropvang

In 2017 is het harmonisatietraject van peuterspeelzalen en kinderopvang in Diemen afgerond. De peuterspeelzalen zijn peuteropvanggroepen geworden en hebben in 2018 voor het eerst een volledig jaar onder de Stichting Kinderopvang Diemen en KMN Kind & Co gedraaid. Het ABC heeft een monitor uitgevoerd om de kwaliteit van de voorschoolse educatie na de harmonisatie in beeld te brengen en het harmonisatietraject te evalueren. Deze rapportage is in 2018 opgeleverd, de aanbevelingen en suggesties uit dit rapport zijn overgenomen.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

1. Voldoende kans op brede ontwikkeling

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
1.1 - Kinderen hebben toegang tot breed ingerichte voorschoolse-, onderwijs- en naschoolse voorzieningen
1.2 - Talenten van kinderen en jongeren worden optimaal benut
1.3 - Geen achterstanden in de (taal)ontwikkeling van kinderen
1.4 - Zorg voor de kinderen vanuit het onderwijs/opvang is gewaarborgd

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.1 - Kinderen hebben toegang tot breed ingerichte voorschoolse, onderwijs- en naschoolse voorzieningen	
1.1.1 - Geschikt maken van onderwijsgebouwen voor gecombineerd aanbod van onderwijs, opvangvoorzieningen en naschoolse activiteiten (in combinatie met sport, cultuur en wijkactiviteiten)	In de afgelopen jaren zijn o.a. De Meridiaan en De Noorderbreedte als brede school gerealiseerd. In de zomer van 2018 is brede school De Kersenboom opgeleverd en worden voorbereidingen getroffen voor een bredeschool in de wijk Holland Park (Bergwijkpark). Naar verwachting zal deze school in 2022 gerealiseerd zijn.
1.1.2 - Ondersteuning bij het ontwikkelen van (zorg)netwerken en samenwerking tussen de verschillende partners binnen de gemeente	Met regelmaat vinden er netwerksessies, waaronder de ambtelijke en bestuurlijke Lokale Educatieve Agenda (LEA), plaats waar partners in verschillende samenstellingen bij elkaar komen. Ook in werkgroepen treffen partners elkaar.
1.1.3 - Financieren van aanvullende (onderwijs)voorzieningen (zwemonderwijs, bewegingsonderwijs, buurtsportcoaches)	In 2018 zijn deze onderwijsvoorzieningen gesubsidieerd.
1.1.4 - Handhaving van en toezicht op de kwaliteit en veiligheid van de peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en de buitenschoolse opvang	In 2018 zijn 8 handhavingstrajecten gestart om de kwaliteit en veiligheid van de voor- en naschoolse voorzieningen te handhaven.

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.2 - Talenten van kinderen en jongeren worden optimaal benut	
1.2.1 - Verbinden van onderwijs en opvang met het project buurtsportcoaches en met de SWD	De buurtsportcoaches stemmen hun aanbod mede af op de vraag vanuit het onderwijs en de opvang. In 2018 hebben ze onder andere een actieve rol gespeeld in het burgerinitiatief project aan de Rode Kruislaan en bij de inrichting van en activiteiten op verschillende speelplaatsen.
Subdoel 1.3 - Geen achterstanden in de (taal)ontwikkeling van kinderen	
1.3.1 - Verder versterken van de voor- en vroegschoolse educatie en de doorgaande lijn	Ook in 2018 is er ingezet op borging en verbetering van de kwaliteit van de voorschoolse educatie middels inzet van de oudercontactfunctionaris en de (LEA)overlegstructuren.
1.3.2 - Faciliteren overlegstructuren, afspraken maken met betrokken partners, ondersteunen van betrokken partners	In 2018 is er door de gemeente gefaciliteerd terugkerend overleg geweest tussen de verschillende partners, ondermeer middels de ambtelijke en bestuurlijke LEA (Lokale educatieve agenda). Tijdens deze overlegstructuren worden signalen en knelpunten besproken, ook worden afspraken gemaakt tussen partners en gemeente.
1.3.3 - Subsidiëren voorschoolse VVE-instellingen	In 2017 zijn de peuterspeelzalen in Diemen geharmoniseerd en daarmee omgevormd tot peuteropvang. Er zijn 5 peuteropvanglocaties met in totaal 6 groepen, deze groepen bieden plaats aan elk 16 peuters. De peuteropvanglocaties zijn ook in 2018 gesubsidieerd.
1.3.4 - Toeileiden doelgroepkinderen naar VVE-instelling	De oudercontactfunctionaris heeft ook in 2018 met succes peuters toegeleid naar de peuterspeelzaal. De geïndiceerde smalle en brede doelgroepkinderen worden allemaal bezocht door de oudercontactfunctionaris en toegeleid naar de peuteropvang. Dit draagt bij aan het grote bereik in Diemen.
Subdoel 1.4 - De zorg voor de kinderen vanuit het onderwijs/opvang is gewaarborgd	
1.4.1 - Signaleren van zorgkinderen en doelgroepkinderen	Ook in 2018 heeft het consultatiebureau in samenwerking met de oudercontactfunctionaris een rol gespeeld in het signaleren van doelgroepkinderen. Deze kinderen zijn zoveel mogelijk toegeleid naar peuteropvang of andere preventieve voorzieningen, zoals de voorleesexpress of Homestart. Daarnaast hebben de ouder- en kindcoaches een actieve signalerende rol op de basisschool. De ouder- en kindcoach 0-5 jaar signaleert zorgkinderen op de peuteropvang en kinderdagverblijven.
1.4.2 - Toezicht houden op naleving van de leerplicht en kwalificatieplicht	In 2018 zijn de verschillende taken op het gebied van toezicht uitgevoerd.
1.4.3 - Verzorgen van leerlingenvervoer	De gemeente Diemen heeft in 2016 een overeenkomst gesloten voor het leveren van leerlingenvervoer. De ritten van het leerlingenvervoer werden gereden door een onderaannemer. In juni 2018 is de onderaannemer failliet gegaan. Sindsdien rijdt de hoofdaannemer zelf de ritten van het leerlingenvervoer. De aanvragen voor leerlingenvervoer worden behandeld door het team Wmo van de gemeente.

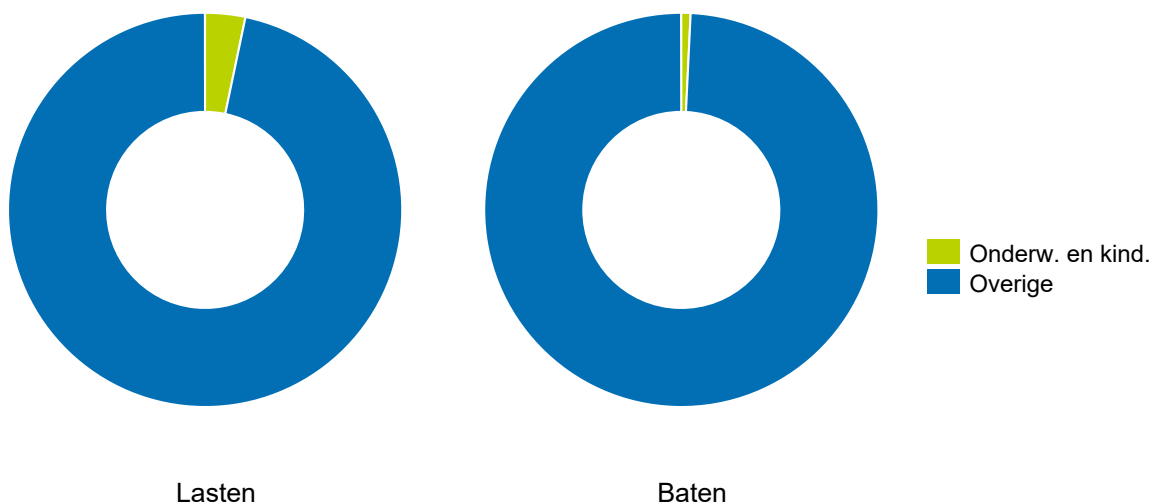
Prestatie-indicatoren	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
1.3.1 - % van de geïndiceerde smalle doelgroepkinderen dat wordt doorgeleid naar een VVE-instelling ³	95%	95%	95%
1.4.1 - Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen (verplicht)	0	0,3	0
1.4.2 - Relatief verzuim per 1.000 leerlingen (verplicht)	88	82	114
1.4.3 - % vroegtijdige schoolverlaters t.o.v. deelnemers aan VO en MBO (verplicht)	2,1%	afname	2

³ Doorgeleiding betekent het percentage peuters dat een smalle doelgroepindicatie krijgt bij de GGD en daadwerkelijk wordt ingeschreven bij een peuterspeelzaal.

Wat heeft het gekost?

Programma Onderwijs en kinderopvang	Rekening 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 totaal	Rekening 2018	Budget resultaat 2018
Structurele lasten	-2.874	-2.747	-2.542	-2.581	-39
Structurele baten	683	779	650	693	43
Toevoegingen aan reserves	-44	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	44	-	-	-	-
Saldo Structureel	-2.191	-1.968	-1.892	-1.888	4
Incidentele lasten	-	-	-	-	-
Incidentele baten	-	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo Incidenteel	-	-	-	-	-
Saldo van de baten en lasten	-2.191	-1.968	-1.892	-1.888	4

Lasten en baten

Over te hevelen budgetten

Er zijn geen over te hevelen budgetten binnen dit programma.

Investerings

Investerings (x € 1.000)				
Omschrijving	Budget	Realisatie t/m 2018	Vrije ruimte	i: in uitvoering d: doorschuiven v: vervallen a: afgewikkeld
740201 Brede School De Kersenboom (Sniep)	7.905	7.497	408	i
740202 Brede school Bergwijkpark/Diemen Zuid	150	135	15	i
740203 OLP Brede School De Kersenboom (Sniep)	307	270	37	i

Programma Sociaal domein

Portefeuillehouder:

J.D.W. Klaasse en J.W. Nuijens

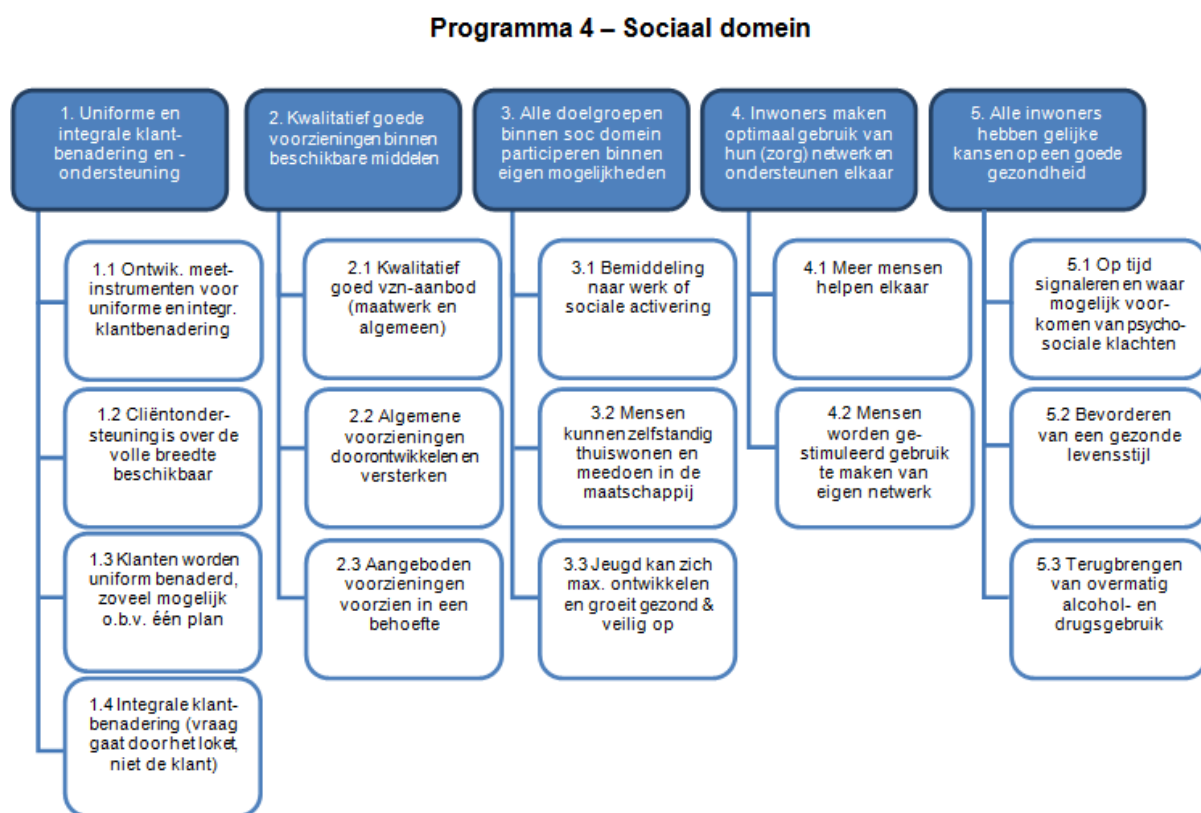
Afdelingsmanager:

K. Schelling

Afdeling:

Samenleving

Doelstellingen in één oogopslag

Belangrijke ontwikkelingen

Algemeen

Binnen het Sociaal Domein hebben de taken vanuit de decentralisaties hun plek gevonden in de reguliere werkzaamheden. Er is ook in 2018 hard gewerkt om de klant zo goed als mogelijk te bedienen. Hiervoor heeft veel kennisuitwisseling tussen de verschillende teams binnen de gemeente Diemen en het netwerk plaatsgevonden. Ook de integrale aanpak en het kijken met een brede blik hebben veel aandacht gekregen in 2018.

Vanaf 2018 zijn de budgetten voor het sociaal domein zo realistisch mogelijk geraamd. Basis hiervoor zijn de werkelijke uitgaven over 2015, 2016 en deels 2017. De directe relatie met de door het Rijk beschikbaar gestelde budgetten is derhalve komen te vervallen.

Ontwikkelingen nieuwe inkoopstrategie specialistische jeugdhulp 2018

2018 was het eerste jaar waarin de nieuwe werkwijze binnen de specialistische jeugdhulp is ingevoerd. De vernieuwingen zijn erop gericht om vanaf 2018 resultaatgericht te gaan werken, namelijk op basis van de ondersteuningsbehoefte van het gezin in plaats van op het gespecialiseerde aanbod van instellingen. In deze nieuwe situatie staat de ondersteuningsbehoefte van het gezin centraal en wordt samenhangende hulp georganiseerd op alle leefdomeinen voor gezinnen die dat nodig hebben.

In de loop van 2018 werd duidelijk dat de budgetten in de regio niet toereikend zouden zijn. Hiertoe zijn regionaal maatregelen getroffen om de overschrijdingen zoveel als mogelijk te beperken. Er zijn verschillende oorzaken die deze overschrijding kunnen verklaren, namelijk een toename in het aantal cliënten, een toename in de kosten per cliënt, een toename in complexiteit van de zorgvraag, incidentele kosten en kosten die voort zijn gekomen door de stelselwijziging. Om voor meer financiële beheersbaarheid in 2019 te zorgen zijn en worden verschillende maatregelen getroffen. Desondanks blijven de uitgaven een financieel risico vormen.

Uitbreiding formatie

De uitbreiding van de formatie ten behoeve van de coördinatie van de Brede HOED is met name ingegeven door de hoeveelheid aanwezige complexe casuïstiek en het gegeven dat de noodzakelijke investering ten behoeve van de lichtere vormen van jeugdzorg in het netwerk hierdoor onder druk komt te staan. Aan de uitbreiding is invulling gegeven door het team te versterken met een werkbegeleider.

Ontwikkeling Sociaal Medische Indicatie (SMI)

Bij SMI gaat het om kosten voor de kinderopvang op grond van een sociale en/of medische indicatie als er geen recht is op reguliere kinderopvangtoeslag. Dit is het geval als er sprake is van ernstige psychische, sociale of lichamelijke problemen binnen een gezin, waardoor ouders onvoldoende voor hun kinderen kunnen zorgen en de ontwikkelingskansen van het kind onder druk kunnen komen te staan. Vanaf 2018 worden kosten gedekt uit de integratie uitkering sociaal domein. Er is sprake van een toename vanaf 2017. De SMI wordt door het Brede Hoed Team (BHT) als een waardevolle voorziening gezien om escalaties in gezinnen te voorkomen. De waarde en voor zover als mogelijk het effect van SMI wordt in 2019 in beeld gebracht.

Aansluiting onderwijs arbeidsmarkt

De gemeente Diemen is benaderd vanuit het programma Startup in Residence (SIR) van de Metropool Regio Amsterdam. Binnen het SIR programma wordt aan (inter-)nationale Startups de kans geboden om innovatieve oplossingen te ontwikkelen voor stedelijke en/of maatschappelijke problemen. Door Diemen is het vraagstuk "aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt" in het bijzonder voor kwetsbare jongeren ingebracht. Mede opdrachtgevers zijn Amsterdam, Lelystad, Purmerend en Haarlemmermeer. Eind 2018 is een Startup geselecteerd die gaat werken aan een (deel)oplossing van het vraagstuk.

Ontwikkelingen Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)-Pantar

Vanwege de Rijksbezuinigingen op de WSW lonen staan de financiële bedrijfsresultaten van Pantar onder druk. In 2018 is de driekoppige directie vervangen door één nieuwe directeur. Er is door Pantar de afgelopen jaren gesneden in kosten en gelijktijdig geïnvesteerd in het genereren van extra inkomsten. Diemen draagt daaraan bij door het gunnen van werk aan Pantar zoals het schoonmaakwerk (gemeentehuis), groen onderhoud in de buiten ruimte, schoonmaak in de wijken, en re-integratiewerkzaamheden voor de Participatiewet. Door het toebedelen van dit werk aan Pantar voldoet Diemen ook aan de banenafspraken uit het

sociaal akkoord. Vanwege een sneller dan voorziene daling van het aantal Wsw'ers in 2018 is een positief subsidieresultaat (Rijkssubsidie minus werkelijke lonen) ten opzichte van de begroting 2018 gerealiseerd van € 38.000.

Rekenkameronderzoek effectiviteit re-integratie

In de periode februari-april 2018 heeft de Rekenkamer onderzoek gedaan naar het re-integratiebeleid dat wordt uitgevoerd op grond van de Participatiewet. De rekenkamer oordeelde overwegend positief over het gevoerde beleid. De rekenkamer heeft als advies gegeven om te investeren in een integraal beleidskader waarin de verbinding wordt gemaakt tussen de verschillende beleidsterreinen in het Sociaal Domein. Mede op grond van dit advies is in 2018 gestart met de ambtelijke voorbereiding van beleidsplan Sociaal Domein dat in 2019 wordt aangeboden aan de raad.

Voortzetting Gezond in de Stad (GIDS) gelden

Het stimuleringsprogramma GIDS wordt landelijk voortgezet in de jaren 2018 tot en met 2021. Deze middelen zijn in de afgelopen jaren met name ingezet in de wijken Beukenhorst en de Rode Kruislaan. Bij de verdeling van de middelen wordt de tot nu toe gehanteerde systematiek voortgezet. Het heeft onder andere geleid tot een communitybuilder die wordt ingezet, maar ook tot een buurtpact waarin is vastgelegd hoe bewoners en beroepskrachten willen samen werken in de wijken. Voor Diemen komt dit neer op een jaarlijkse bijdrage van € 62.000. Een deel van de middelen is in eerdere jaren opgenomen in de algemene reserve voor de eventuele realisatie van een buurtkamer.

Verdubbeling uren OK coaches

De formatie voor de Ouder-Kindcoaches (OK) is verdubbeld. De scholen hebben ingestemd hun bijdrage (van 10%) eveneens te verdubbelen. De verdubbeling van uren is in eerste instantie voor het schooljaar 2018-2019 waarbij in 2019 wordt beoordeeld of en hoeveel uren de OK coach structureel wordt uitgebreid.

Onafhankelijke clientondersteuning

In 2017 is er vanuit MEE een signaal afgegeven wat betreft de stijging van het aantal cliënten. Er is in 2017 besloten om de benodigde clientondersteuning te continueren en ervoor te zorgen dat er geen wachtlijsten zouden op treden. Deze trend heeft zich in 2018 doorgezet. Door betere positionering van clientondersteuning voor zowel jeugd en Wmo en de groei van de gemeente Diemen is het aantal cliënten dat ondersteund wordt door MEE toegenomen.

Pilot Sporten in het huis van de buurt

In 2018 heeft een pilot gedraaid om sportactiviteiten mogelijk te maken voor mensen met een beperking in het Huis van de buurt 't Kruidvat. Deze activiteit heeft ervoor gezorgd dat een groep enthousiaste mensen actief aan het sporten is en daar vooral in 2019 mee wil doorgaan.

Uitbreiding uren Huis van de buurt

Naar aanleiding van het succes van de dagopvang voor mensen met dementie in 't Kruidvat en hun mantelzorger is deze dagopvang in 2018 met een extra dag uitgebreid. Mantelzorgers ervaren de opvang als ondersteunend en verrijkend voor zichzelf en hun partner/ zorgbehoevende.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

1. Uniforme en integrale klantbenadering en -ondersteuning

Wat wilden we bereiken?			
Subdoelen			
1.1 - Meting en verantwoording van de uniforme en integrale klantbenadering			
1.2 - Cliëntondersteuning is over de volle breedte van het sociaal domein beschikbaar			
1.3 - Alle klanten worden op uniforme wijze benaderd waarbij, zo nodig op basis van het Brede gesprek, per klant of gezin, één plan wordt gemaakt			
1.4 - Integrale klantbenadering (vraag gaat door het loket, niet de klant)			
Indicator maatschappelijk effect	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
1.0 - Klanttevredenheid over informatie, advies en cliëntondersteuning binnen de Brede HOED.	NB ⁴	NB ¹	NB ¹

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.1 - Meting en verantwoording van de uniforme en integrale klantbenadering	
1.1.1 - Ontwikkelen van een aantal instrumenten om te kunnen meten en verantwoorden	In 2018 is gekozen om, net als in 2017, verder te gaan met een landelijk instrument om de klanttevredenheid te meten om benchmarking met andere gemeenten mogelijk te maken.
1.1.2 - Monitoren van gegevens en eventueel bijsturen van de werkwijze	In 2018 is een kwalitatief en kwantitatief klanttevredenheidsonderzoek gehouden. Voor het kwalitatieve onderzoek hebben we voor de Wmo gebruik gemaakt van klantreizen. Naar aanleiding van de resultaten zijn verbeteracties opgesteld.
Subdoel 1.2 - Cliëntondersteuning is over de volle breedte van het sociaal domein beschikbaar	
1.2.1 - Maken van afspraken met de cliëntondersteuningsorganisaties	In 2018 hebben verschillende organisaties onafhankelijke cliëntondersteuning geboden, zoals MEE, Markant en MaDi. In het bijzonder is er aandacht besteed aan afstemming tussen cliëntondersteuning en zorg en begeleiding om te werken volgens één gezin, één plan.
1.2.2 - Het aanbod van cliëntondersteuningsfuncties inzichtelijk maken voor professional en burger	In 2018 konden zowel de burgers als de professionals het aanbod voor onafhankelijke cliëntondersteuning vinden in de sociale kaart van Diemen. Lijnen tussen de onafhankelijke cliëntondersteuners en het BHT, team sociale zaken en team Wmo zijn kort. Ze weten elkaar goed te vinden.
Subdoel 1.3 - Alle klanten worden op uniforme wijze benaderd waarbij, zo nodig op basis van het Brede gesprek, per klant of gezin, één plan wordt gemaakt	
1.3.1 - Trainen van alle medewerkers in het Brede HOED Netwerk in het voeren van het brede gesprek	Deskundigheidsbevordering wordt ingezet wanneer dat nodig is. Het voeren van het brede gesprek is inmiddels een vereiste.
1.3.2 - Het ontwikkelen van een uniforme vragenlijst	In 2018 is gestart met de nieuwe werkwijze jeugdzorg, waarbij gewerkt wordt met het perspectiefplan. In 2018 is gekeken of en op welke manier dit perspectiefplan breder ingezet kan worden voor alle medewerkers in het Brede Hoed Netwerk.
Subdoel 1.4 - Integrale klantbenadering (er wordt gestreefd naar zo min mogelijk ondersteuners rondom een gezin. Partijen werken samen en zijn op de hoogte van elkaars werk; de vraag gaat door het loket en niet de klant)	
1.4.1 - Het verder ontwikkelen en uitdragen van een heldere toeleidingsstructuur in Diemen	Er vindt meer uitwisseling en casuïstiekoverleg plaats tussen de mensen in de toeleiding.
1.4.2 - Doorontwikkelen van het Brede HOED team (multiprobleem-aanpak)	In 2018 is vooral de bezetting van het Brede Hoed Team een aandachtspunt geweest. In 2019 ligt het zwaartepunt op de doorontwikkeling
1.4.3 - Gegevensuitwisseling (ook met externen) door middel van ICT-applicatie (iSamenleving) mogelijk maken	Het Brede Hoed Team werkte met Ris en kan via dit medium communiceren met externe partners. Ook de invoering van Multisignaal is hierin belangrijk geweest (verwijsindex voor risicojongeren).

⁴ Jaarlijks wordt een klantervaringsonderzoek voor Wmo en Jeugdwet uitgevoerd. Aan de resultaten van deze onderzoeken zijn geen harde cijfers te koppelen. De resultaten en de daaraan gekoppelde acties worden jaarlijks gedeeld met de gemeenteraad.

2. Kwalitatief goede voorzieningen binnen beschikbare middelen

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
2.1 - Kwalitatief goed voorzieningenaanbod (maatwerk en algemeen)
2.2 - Algemene voorzieningen doorontwikkelen en versterken
2.3 - De aangeboden voorzieningen voorzien in een behoefte

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 2.1 - Kwalitatief goed voorzieningenaanbod (maatwerk en algemeen)	
2.1.1 - Selecteren op kwaliteit (naast prijs) bij de inkoop van voorzieningen	Bij de inkoop van voorzieningen binnen het Sociaal Domein is kwaliteit altijd onderdeel van de gunningscriteria. In 2018 is gestart met de aanbesteding Wmo-begeleiding waarbij aanbieders onder andere worden beoordeeld op een kwaliteitsplan.
2.1.2 - Voldoende aandacht besteden aan contractbeheer gedurende de looptijd van contracten	Met alle aanbieders vindt minimaal 1x per jaar een contractgesprek plaats. Met de grotere aanbieders is dit frequenter. Het contractbeheer wordt voor de regionale contracten regionaal georganiseerd.
2.1.3 - Jaarlijks meten van de klanttevredenheid	Het klanttevredenheidsonderzoek Wmo bestond in 2018 uit een enquête en klantreizen. Naast de tien wettelijk verplichte vragen zijn er in de enquête aanvullende vragen gesteld over de toegang tot en de ervaring met de Wmo-ondersteuning. In aanvulling hierop zijn er klantreizen met Wmo-cliënten georganiseerd om de toegang tot voorzieningen vanuit het klantperspectief in beeld te brengen. In het kader van de nieuwe werkwijze binnen de Jeugdzorg die is gestart per 2018 is het clientervaringsonderzoek dat is uitgevoerd vooral gericht op de toegang tot Jeugdzorg.
Subdoel 2.2 - Algemene voorzieningen doorontwikkelen en versterken	
2.2.1 - Verbouwen van de locatie van het Huis van de buurt en uitbreiden van het aanbod met diverse activiteiten	Deze verbouwing heeft reeds in 2015 plaatsgevonden. In 2018 is het aanbod van het Huis van de Buurt verder uitgebreid. Het Huis van de Buurt wordt goed bezocht.
2.2.2 - Versterken van de vrijwilligersvacaturebank en uitbreiden met een digitaal vrijwilligerscoördinatiepunt	Met de website Diemen voor elkaar kunnen vrijwilligers hun diensten aanbieden en inwoners hun hulpvraag plaatsen. Naast de digitale diensten zijn regelmatig bijeenkomsten georganiseerd om matches mogelijk te maken. In de Brede Hoed zijn vrijwilligers vindbaar en is er ook een 'Diemenvoorelkaar'-computer. Er blijft ook een burenhulpdienst, vooral voor ouderen en kwetsbare inwoners.
Subdoel 2.3 - De aangeboden voorzieningen voorzien in een behoefte	
2.3.1 - Aanbieders rapporteren over het (niet) gebruik van voorzieningen	Met zorgaanbieders is in 2018 regelmatig overleg geweest op cliënt en contractniveau. Ook het gebruik van voorzieningen komt daarbij aan de orde.
2.3.2 - Oppakken van signalen over gemiste voorzieningen voortkomend uit onder andere de brede gesprekken en huisbezoeken	In de werkgroep transformatie zitten aanbieders en gemeente samen om nieuwe initiatieven op te pakken. In 2018 is de werkgroep "Dementievriendelijke gemeente" gestart. In 2019 gaan de werkgroepen: "Eenzaamheid", "Voorliggende voorzieningen" en "Een tweede huis van de buurt", starten.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
2.1.1 - Gemiddelde doorlooptijd in dagen van het verstrekken van individuele Wmo-voorzieningen (nieuw)	12,8	25	6,8
2.3.1 - Aantal bemiddelingen Diemen voor elkaar	NB ⁵	60	125
2.3.2 - Aantal geslaagde meldingen door Vroeg eropaf (nieuw)	42	40	26
2.3.3 - % succesvolle afgeronde minnelijke regelingen en toelatingen ⁶ tot WSNP-trajecten (nieuw)	52%	70%	61,5% Nieuw toegelaten: 8
2.3.4 - % inwoners met schulden boven € 75.000 (nieuw)	4%	10%	2,5% ⁷

3. Alle doelgroepen binnen sociaal domein participeren binnen eigen mogelijkheden

Wat wilden we bereiken?			
Subdoelen			
3.1 - Bemiddeling naar werk of sociale activering			
3.2 - Mensen kunnen zelfstandig thuiswonen en meedoen in maatschappij			
3.3 - Jeugd kan zich maximaal ontwikkelen en groeit gezond en veilig op			
Indicator maatschappelijk effect	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
3.1 - Aantal mensen dat uitstroomt naar werk	73	60	67

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 3.1 - Bemiddeling naar werk voor mensen die dat kunnen, en anders hulp bij sociale activering	
3.1.1 - Middelen voor re-integratie worden ingezet voor mensen die bemiddelbaar zijn richting een betaalde baan, die potentie hebben om uit te stromen o.a. door begeleiding via P-coaches en hulp bij terugkeer naar school	Dit doel is gerealiseerd door inzet van de beschikbare re-integratiemiddelen ten behoeve van de doelgroep. Onder andere door persoonlijke coaching, bemiddeling naar werk door de jobhunter en via het 'Werkgevers Service Punt Amsterdam' en inzet van de jongerencoach en Esf subsidie. Ook is in 2018 geïnvesteerd in het doorontwikkelen van dienstverlening aan statushouders. Diemen is structureel aangesloten bij het overleg "Statushouders Groot Amsterdam" in het kader van het project "integratie en participatie vanaf dag één". Bij dit overleg zijn zo wel beleidsmedewerkers als klantmanagers aanwezig. Uitgangspunt is in een zo vroeg mogelijk stadium een relatie met statushouders op te bouwen. Wanneer meerdere aan Diemen gekoppelde statushouders verblijven in een AZC in de regio kan conform de Amsterdamse aanpak al contact worden gelegd om te starten met inburgeren. Deze koers wordt vanaf 2019 verder ontwikkeld.
3.1.2 - Vormen van dagbesteding aanbieden aan klanten die niet bemiddelbaar zijn richting een betaalde baan, bijv. via arbeidsmatige dagbesteding, vrijwilligerswerk of een andere vorm van sociale activering	In 2018 is het project van Diemen en Ouder Amstel "Ik werk" (voorheen Diemen Werkt) verder ontwikkeld. Er wordt samengewerkt met SV Diemen, Cordaan, Dierenambulance, Voedselbank en Huis van de buurt – Noorderlicht en het Arbeids Training Centrum Gooi en Vechtstreek. Deze laatste samenwerkingspartner is een voorschakel traject waarna mensen bemiddeld worden naar regulier werk. Eind 2018 zijn gesprekken gestart met Artis, Heineken/Sligro en de OBA (onder andere met focus op statushouders uit Eritrea). In het laatste kwartaal van 2018 is in samenwerking met Pantar en de Swd de uitvoering van een Pilot voorbereid in het huis van de buurt. Gedurende 1 jaar worden werknemers met een WSW indicatie bij Pantar voor wie het werk te zwaar is geworden de mogelijkheid geboden enkele dagdelen per week mee te draaien in het huis van de buurt (lokatie kruidvat). Er zijn in 2018 2 mensen geplaatst.

⁵ Cijfers zijn opgevraagd en worden medio februari verwacht

⁶ In plaats van aantal afgeronde WSNP trajecten is aantal succesvolle toelatingen tot de WSNP gemeten. Na een succesvolle toelating tot de WSNP stopt de gemeentelijke schuldhelpverlening omdat er een bewindvoerder wordt aangewezen. Er is daarom geen zicht op het aantal succesvol afgeronde WSNP trajecten.

⁷ Aantal mensen met schulden boven de € 75.000 ten opzichte van aantal mensen dat schuldhelpverlening heeft aangevraagd.

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 3.2 - Mensen kunnen zelfstandig thuiswonen en meedoen in maatschappij	
3.2.1 - Bieden van voldoende maatwerkvoorzieningen zoals hulp bij het huishouden, servicetaxi, woningaanpassingen en hulpmiddelen	Voor de maatwerkvoorzieningen hulp bij het huishouden, servicetaxi (Wmo-vervoer), woningaanpassingen, hulpmiddelen en Wmo-begeleiding heeft de gemeente Diemen overeenkomsten afgesloten met diverse partijen.
3.2.2 - Zorgdragen voor een algemeen voorzieningenaanbod zoals activiteiten in buurthuizen, WonenPlus en de vrijwilligersvacaturebank	Diemenvoorelkaar is in 2018 voortgezet. Dit is een onlineplatform waarin vrijwilligers en mensen/ organisaties met een hulpvraag hun aanbod dan wel hun hulpvraag kunnen plaatsen en met elkaar in contact kunnen komen. In het Huis van de Buurt en in het Noorderlicht zijn er wekelijks verschillende activiteiten aangeboden.
Subdoel 3.3 - Jeugdigen en hun ouders kunnen bij vragen over opvoeding en opgroeien in een vroeg stadium rekenen op een op hun mogelijkheden afgestemd zorgaanbod	
3.3.1 - Zorgdragen voor een samenhangend pakket aan opvoed- en opgroei ondersteuning	Ieder jaar wordt met de ouder- en kindcoaches en de pedagogisch adviseur het (laagdrempelige) preventieve aanbod besproken en wordt gekeken of het pakket nog steeds in de behoefte van ouders voorziet. Ook bij de totstandkoming van de jeugdnota is hier aandacht voor geweest.
3.3.2 - Bieden van zo licht en laagdrempelig mogelijke basisvoorzieningen.	Binnen het pakket aan opvoed- en opgroei ondersteuning is met name oog voor een zo licht en laagdrempelig mogelijk aanbod. Hieronder vallen onder andere kinderkringen, de spel- en praatgroep voor kinderen van gescheiden ouders of weerbaarheidstrainingen.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
3.1.1 - Aantal banen per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 64 jaar (verplicht)	923	950	887 ⁸
3.1.2 - Aantal mensen geplaatst op een beschut werken plek	2	6	2
3.1.3 - % netto participatiegraad van mensen tussen 15-67 jaar die een baan hebben (verplicht)	66,1	65	66,7
3.1.4 - Aantal personen met een bijstandsuitkering per 10.000 inwoners (verplicht)	331	300	308
3.1.5 - Aantal personen met een lopend reïntegratietraject per 10.000 inwoners (verplicht)	197	165	134
3.1.6 - Aantal cliënten met maatwerkarrangementen Wmo per 10.000 inwoners (verplicht) ⁹	74	NB	82
3.3.1 - % Jongeren 12 t/m 21-jarigen met een delict voor de rechter (verplicht)	1,45 ¹⁰	2,57	1,36 ¹¹
3.3.2 - % Kinderen in uitkeringsgezinnen (verplicht)	6,58 ¹²	5,66	6,58 ¹³
3.3.3 - % Melding kindermishandeling (verplicht)	0,86 ¹⁴	0,91	1,43
3.3.4 - % Achterstandsleerlingen 4 t/m 12-jarigen (verplicht)	NB	8,5	NB ¹⁵
3.3.5 - % Werkloze jongeren 16 t/m 24-jarigen (verplicht)	0,65 ¹⁶	0,35	0,65 ¹⁷
3.3.6 - % jongeren t/m 18 jaar met jeugdhulp (verplicht)	7	8,5	5,3
3.3.7 - % jongeren t/m 18 jaar met jeugdbescherming (verplicht)	0,6	1,2	0,9
3.3.8 - % jongeren t/m 23 jaar met jeugdreclassering (verplicht)	0,16	0,5	0,5

⁸ Bron: Waarstaatjegemeente.nl: meest recente info is over 2017, betreft leeftijdsgroep 15-74 jaar (ipv 64)

⁹ Dit betreft een verplichte BBV-indicator, die niet te begroten is. De realisatie 2018 is gebaseerd op de cijfers uit de eerste helft van 2018. De cijfers uit de tweede helft van 2018 zijn nog niet bekend bij KING.

¹⁰ Informatie is afkomstig van waarstaatjegemeente.nl en dateert van 2015, geen recentere info aanwezig

¹¹ Informatie is afkomstig van waarstaatjegemeente.nl en dateert van 2015, geen recentere info aanwezig

¹² Info van Waarstaatjegemeente.nl uit 2015, geen recente gegevens beschikbaar op Waarstaatjegemeente.nl

¹³ Info van Waarstaatjegemeente.nl uit 2015, geen recente gegevens beschikbaar op Waarstaatjegemeente.nl

¹⁴ 3.3.3, 3.3.7 en 3.3.8 zijn gebaseerd op gegevens tm Q3. Jaarcijfers zijn nog niet beschikbaar

¹⁵ Dit betreft een verplichte indicator, de benodigde data zijn echter niet beschikbaar op waarstaatjegemeente.nl.

¹⁶ Informatie is afkomstig van waarstaatjegemeente.nl en dateert van 2015, geen recentere info beschikbaar

¹⁷ Informatie is afkomstig van waarstaatjegemeente.nl en dateert van 2015, geen recentere info beschikbaar

4. Inwoners maken optimaal gebruik van hun (zorg)netwerk en ondersteunen elkaar

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
4.1 - Meer mensen helpen elkaar
4.2 - Mensen worden gestimuleerd gebruik te maken van hun eigen netwerk

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 4.1 - Meer mensen helpen elkaar	
4.1.1 - Ondersteunen van mantelzorgers met de inzet van Markant	Met de inloopsprekuren, respijtzorg, informatie, advies en het waarderen van de mantelzorgers wordt door Markant op allerlei manier vormgegeven aan de ondersteuning van mantelzorgers.
4.1.2 - Verzorgen van een online marktplaats voor het vinden en verbinden, organiseren en delen van hulp	Met "Diemen voor elkaar" is een online omgeving gecreëerd waar mensen, organisaties en hulp samen komen.
Subdoel 4.2 - Mensen worden gestimuleerd gebruik te maken van hun eigen netwerk	
4.2.1 - Inzetten van eigen kracht conferenties, een besluitvormingsproces door en met het eigen netwerk, dat uitmondt in één plan	In 2018 zijn er vier trajecten geweest waarbij stichting eigen plan ingezet werd om gezinnen te helpen hun eigen netwerk meer aan te spreken.
4.2.2 - Inwoners van Diemen, jong en oud, ondersteunen door middel van vrienden- en kinderkringen	Vanaf 2017 zijn de kinderkringen uitgebreid, deze worden nu op 5 basisscholen gegeven. De pilot ouderkringen voor ouders afkomstig uit het buitenland die een (nog) klein sociaal netwerk hebben en de puberkringen zijn nog steeds actief.
4.2.3 - Inzetten van mentoraats- en/of vrijwilligersprogramma's zoals school 's cool	Ook in 2018 was School 's Cool weer actief in Diemen; 20 kinderen in de overgang van het PO naar het VO worden ondersteund door een vrijwilliger. Daarnaast werden er in 2018 10 leerlingen van de vierde klas van het VMBO door een vrijwilliger begeleid in de overstap naar het MBO. Dit ook om schooluitval te voorkomen. Tenslotte worden ouders van jonge kinderen met een hulpvraag ondersteund door een vrijwilliger van Humanitas.
4.2.4 - Ondersteunen van initiatieven waarbij mensen gestimuleerd worden een netwerk op te bouwen	Als gevolg van de GIDS aanpak in de wijken Rode Kruislaan en Beukenhorst zijn meer initiatieven losgekomen.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
4.2.3 - Aantal deelnemers aan de mentoraats- en vrijwilligersprogramma's	46	40	40

5. Alle inwoners hebben gelijke kansen op een goede gezondheid

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
5.1 - Het op tijd signaleren en waar mogelijk voorkomen van psychosociale klachten
5.2 - Bevorderen van een gezonde levensstijl
5.3 - Terugbrengen van overmatig alcohol- en drugsgebruik

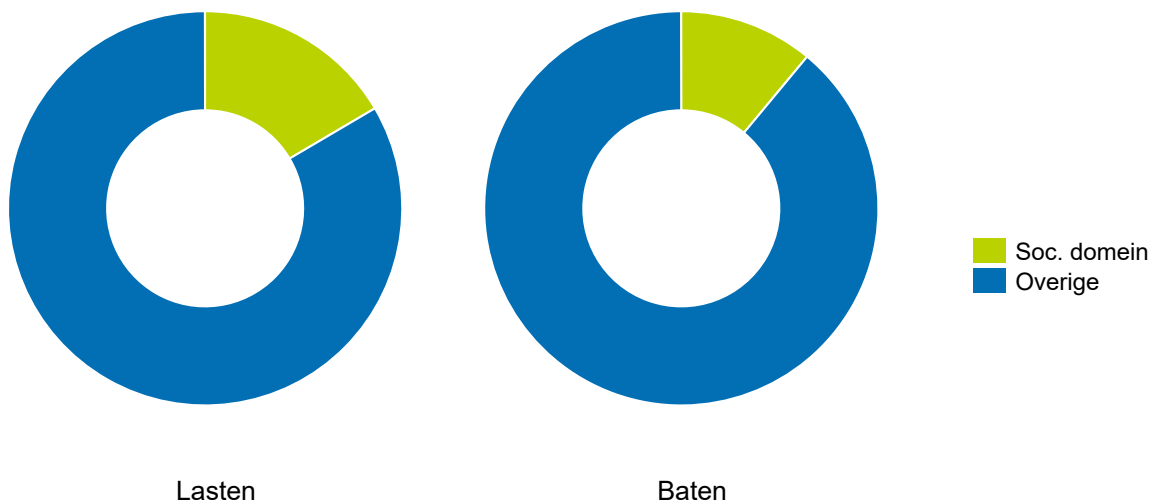
Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 5.1 - Het op tijd signaleren en waar mogelijk voorkomen van psycho-sociale klachten	
5.1.1 - Continueren van preventieve cursussen	In 2018 zijn er door Arkin cursussen aangeboden gericht op preventie van angst, stress en depressie. Deze zijn vooral gericht op volwassenen. Ook de cursus 'Zorg de Baas' is georganiseerd voor mantelzorgers, waarin mantelzorgers geholpen worden om te leren omgaan met zorg die ze verlenen.
5.1.2 - Inzetten op samenwerking tussen inwoners en het middenveld in het bestrijden van eenzaamheid	Met Welzijn op Recept (WoR), de preventieve huisbezoeken (75+) is gewerkt aan het signaleren van eenzaamheid en het begeleiden of ondersteunen. Door vrijwilligers en organisaties worden activiteiten georganiseerd voor eenzame inwoners en ouderen. De week tegen Eenzaamheid is door de SWD uitgevoerd.
Subdoel 5.2 - Bevorderen van een gezonde levensstijl	
5.2.1 - Stimuleren van deelname aan bewegingsactiviteiten voor inwoners met een lage sociaal economische status (SES) en ouderen	In 2018 is gestart met een pilot Sporten in het Huis van de buurt voor mensen met een beperking.

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
5.2.2 - Aanbieden van preventieve cursussen	Op scholen zijn trainingen gegeven op het gebied van o.a. weerbaarheid en sociale vaardigheden. De OK coaches spelen hierin een belangrijke rol. In 2017 is er een kerngroep tegen overgewicht bij kinderen (KOK). Het doel is om over/ ondergewicht bij gezinnen zo snel mogelijk te signaleren en effectief tegen te gaan. Er is een beweegprogramma opgezet : "Moeders in Beweging".
5.2.3 - Geven van voorlichting op basisscholen aan ouders en kinderen en via het jongerenwerk	Alle basisscholen in Diemen doen mee aan 'Kinderen op gezond gewicht', daarbij is voorlichting aan ouders over gezonde levensstijl een onderdeel.
Subdoel 5.3 - Terugbrengen van overmatig alcohol- en drugsgebruik	
5.3.1 - Handhaven leeftijdsgrenzen voor alcoholverkoop	In het kader van de huidige drank-, en horecaverordening en het preventie- en handhavingsplan alcohol zijn uitgangspunten vastgelegd inzake de handhaving.
5.3.2 - Continueren aanpak (vroeg)signalering alcoholmisbruik	Vroegsignalering vindt plaats via de verslavingsconsulent die aanwezig is in de huisartsenpraktijken in Diemen Noord en Zuid. Voorlichting en contact vindt plaats via casuïstiekbesprekingen.
5.3.3 - Preventie drugsmisbruik jongeren	Drugsgebruik komt onder andere ter sprake in de puberkring (voor pubers) en de pubercursus (voor ouders).

Wat heeft het gekost?

Programma Sociaal domein	Rekening 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 totaal	Rekening 2018	Budget resultaat 2018
Structurele lasten	-14.578	-15.590	-15.598	-16.815	-1.217
Structurele baten	10.011	10.141	10.314	11.122	808
Toevoegingen aan reserves	-103	-	-23	-23	-
Onttrekkingen aan reserves	103	-	23	23	-
Saldo Structureel	-4.567	-5.449	-5.284	-5.693	-409
Incidentele lasten	-	-	-	-	-
Incidentele baten	-	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo Incidenteel	-	-	-	-	-
Saldo van de baten en lasten	-4.567	-5.449	-5.284	-5.693	-409

Lasten en baten

Over te hevelen budgetten

Transformatiebudget

In 2018 is € 80.000 transformatiebudget niet besteed. Dit geld wordt meegenomen naar 2019 voor kosten die gemaakt worden in het kader van transformatie, onder andere kosten voor het ontwikkelen van beleid Sociaal Domein.

Investeringsen

Er zijn geen investeringen binnen dit programma.

Programma Welzijn, sport en cultuur

Portefeuillehouder:

J. Klaasse

Afdelingsmanager:

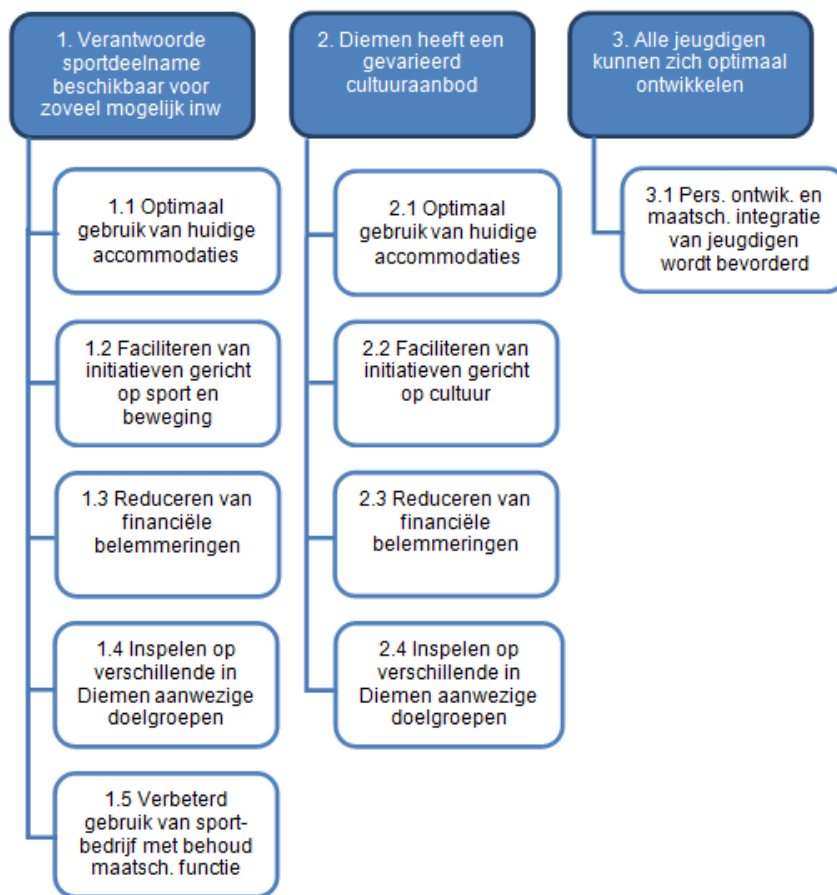
K. Schelling

Afdeling:

Samenleving

Doelstellingen in één oogopslag

Programma 5 – Welzijn, sport en cultuur

Belangrijke ontwikkelingen

Binnen- en buitensport

In 2018 is, mede gezien de toestand van de blaashal, besloten om met voorrang een projectopdracht voor de realisatie van een tweede sporthal in het plangebied Prins Bernhardlaan op te stellen. Op 4 september 2018 is deze Projectopdracht door het college

vastgesteld. Eind december 2018 is het Projectplan voor de nieuwe hal vastgesteld en begin 2019 is een voorbereidingskrediet beschikbaar gesteld. Het streven is er op gericht de nieuwe hal eind september 2021 op te leveren.

In verband met respectievelijk het concrete verzoek van de SV Diemen om de aanleg van een vierde veld op het sportpark en de indiening van het burgerinitiatief voor de facilitering van de HC Diemen in Diemen zijn in 2018 diverse scenario's waarbinnen deze wensen gerealiseerd zouden kunnen worden onderzocht. Helaas bleek uiteindelijk geen van de onderzochte scenario's haalbaar. In de eerste helft van 2019 zal samen met alle betrokkenen verder worden gezocht naar een breed gedragen oplossing.

Cultuurnota 2018-2022

In het kader van de uitwerking van de Cultuurnota is in 2018 regelmatig overleg gevoerd met de OBA en De Omval over de huisvesting van de OBA in De Omval. De inschatting is momenteel dat een eventuele verhuizing van de OBA naar De Omval budgettair neutraal kan worden gerealiseerd. Met andere woorden, vanuit de huur die de OBA moet gaan betalen voor het gebruik van de Omval kunnen de kapitaallasten c.a. die hangen aan de noodzakelijke verbouwing worden gedekt. In 2019 zal een projectorganisatie worden ingericht die e.e.a. verder gaat onderzoeken.

In 2018 heeft de Diemer Omroep Stichting onder de nieuwe naam Studio Diemen een doorstart gemaakt. Deze doorstart is in financiële zin (éénmalige subsidie) door de gemeente mogelijk gemaakt.

De Historische Kring Diemen heeft in 2018 voor de Canon van Diemen een projectplan opgesteld. In 2019 zal dit plan door de HKD met (financiële) steun van de gemeente verder worden uitgewerkt.

In 2018 is besloten tot de verstrekking van een kunstopdracht om te komen tot een kunsttoepassing langs de nieuwe Oost-West As. Inmiddels zijn door 4 kunstenaars zogenaamde Modellen van Inzicht voor deze kunsttoepassing bij de gemeente aangeleverd. In 2019 worden uit deze modellen in principe twee modellen geselecteerd. De makers van deze modellen krijgen de opdracht hun model nader uit te werken in een schetsontwerp. Uit de twee schetsontwerpen kiezen de inwoners van Diemen op een nog nader te bepalen wijze het ontwerp dat uiteindelijk zal gaan worden uitgevoerd.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

1. Verantwoorde sportdeelname beschikbaar voor zoveel mogelijk inwoners

1. Verantwoorde sportdeelname beschikbaar voor zoveel mogelijk inwoners			
Subdoelen			
1.1 - Optimaal gebruik van huidige accommodaties			
1.2 - Faciliteren van initiatieven gericht op sport en beweging			
1.3 - Reduceren van financiële belemmeringen			
1.4 - Inspelen op verschillende in Diemen aanwezige doelgroepen			
1.5 - Verbeterd gebruik van het sportbedrijf met behoud van de maatschappelijke functie			
Indicator maatschappelijk effect	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
1.1 - Aantal bezoekers Sportcentrum	200.000	200.000	200.000

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.1 - Optimaal gebruik van huidige accommodaties	
1.1.1 - Verhuren van sportaccommodaties en opstellen van gebruiksroosters	Het betreft de verhuur van drie gymlokalen, een gymzaal, een sporthal, twee squashbanen, twee vergaderzalen, een schietbaan en een zwembad. Jaarlijks wordt in overleg met de vaste gebruikers een rooster vastgesteld voor het nieuwe seizoen. Vervolgens wordt het systeem vrijgegeven voor andere gebruikers. Overdag worden de accommodaties gebruikt door het onderwijs, 's avonds door de sportverenigingen. Tussenuren en late uren worden onder andere gehuurd door de Stichting Welzijn Diemen voor activiteiten van diverse doelgroepen, HVO Querido en aanbieders van seniorenactiviteiten en andere sporten, met name zaalvoetbal. In de winterperiode zijn de accommodaties volledig verhuurd. Door het vervallen van de luchthal is de druk op de andere accommodaties toegenomen. In afwachting van de komst van de nieuwe sporthal wijken twee Diemense verenigingen tijdelijk uit naar accommodaties in de omgeving.
1.1.2 - Schoonmaken, onderhoud en beheer van de sportaccommodaties	De sporthalbeheerders beheren de sporthal en de gymlokalen. Jaarlijks wordt dit beheer met de vaste gebruikers geëvalueerd. De andere accommodaties worden door een extern bedrijf schoongemaakt. De gebruikers zijn over het algemeen tevreden over de schoonmaak en het onderhoud.
1.1.3 - Faciliteren van online verhuur van accommodaties	Het afgelopen jaar zijn de binnensportaccommodaties circa 14.400 uur verhuurd. De opbrengst hiervan is ruim € 290.000. Er zijn op jaarbasis 5.000 reserveringen, waarvan 10 % online wordt ingebracht.
Subdoel 1.2 - Faciliteren van initiatieven gericht op sport en beweging	
1.2.1 - Subsidie beschikbaar stellen	Jaarlijks ondersteunt de gemeente initiatieven gericht op sport en beweging, in 2018 bijvoorbeeld de DiemerCross, de avondvierdaagse, een judokamp en toernooien van de Diemense sportverenigingen.
1.2.2 - Kennis beschikbaar stellen en waar mogelijk ondersteunen van nieuwe initiatieven	De gemeente ondersteunt nieuwe initiatieven niet alleen door het verstrekken van een financiële bijdrage, maar stelt ook haar kennis en netwerk beschikbaar, bijvoorbeeld in het onderwijs en bij de buurtsportcoaches om initiatieven kansrijker te laten zijn. Een voorbeeld hiervan is het inzetten van de buurtsportcoach bij kennismakingstrainingen bij de tennisvereniging en de tafeltennisvereniging. Om de samenwerking tussen onderwijs, buurtsportcoaches en gemeentelijk sportbeleid te optimaliseren is er in 2018 een jaarlijks overleg met betrokken partijen opgestart.
Subdoel 1.3 - Reduceren van financiële belemmeringen	
1.3.1 - Subsidie beschikbaar stellen	De gebruikers van de sportaccommodaties betalen een niet-kostendekkend tarief.
1.3.2 - Gereduceerde tarieven voor Diemense verenigingen	De Diemense verenigingen betalen bij het gebruiken van de Diemense sport accommodaties een lager tarief dan de overige gebruikers.
1.3.3 - Bijzondere bijstand voor jongeren uit gezinnen met lage inkomens die financiële belemmeringen ondervinden om te sporten en muziek te maken ¹⁸	In 2018 is door de doelgroep van het armoedebeleid gebruik gemaakt van de Participatieregeling. Zij ontvangen een vergoeding voor sport, cultuur, een fiets, schoolreisjes of andere kosten waarmee het kind in staat gesteld wordt zich te ontwikkelen en maatschappelijk mee te kunnen doen. Voor overige minima met een inkomen tussen 100% en 140% van de bijstandsnorm is vanaf 2017 het "Jeugd, Sport en cultuurfonds" succesvol ingevoerd. In 2018 maakten meer kinderen gebruik van deze regeling dan in 2017.
Subdoel 1.4 - Inspelen op verschillende in Diemen aanwezige doelgroepen	
1.4.1 - Specifieke doelgroepenbeleid formuleren als onderdeel van de sportnota	In de sportnota 2015 zijn een aantal speerpunten opgenomen: meer senioren fit en actief, betere gezondheid door sport en bewegen en goede voorzieningen voor sport, bewegen en een actieve levensstijl. In 2018 zijn, ter realisatie van deze doelen, onder andere de volgende activiteiten uitgevoerd: het starten van een afvalprogramma, het organiseren van een circuittraining op ieders niveau, Nordic Walken en wekelijks wandelen voor senioren. Met de sportraad is gesproken over het rookvrij maken van de sportaccommodaties.

¹⁸ De prestatie indicator voor dit subdoel is opgenomen in het programma Inkomen en armoedebeleid onder 1.1.1.

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.5 - Verbeterd gebruik van het sportbedrijf met behoud van de maatschappelijke functie	
1.5.1 - Optimaliseren van de bedrijfsvoering	In 2016 is een nieuw bedrijfsplan opgesteld voor het sportbedrijf 2017-2020. In het plan zijn operationele doelen opgenomen voor verdere optimalisatie van de exploitatie met aandacht voor kwaliteit, verbreding van de maatschappelijke functie en versterking van de sociale verbondenheid. In 2018 is in dit verband onder andere het volgende gerealiseerd: meer uren voor recreatief zwemmen, meer horizontale programmering, introductie van nieuwe lesgroepen, wekelijks discozwemmen en de start van een website voor het Sportcentrum.
1.5.2 - Continue ontwikkelen van het activiteitenaanbod door in te spelen op trends	De activiteiten van het sportbedrijf worden continu gemonitord. Met een aantal medewerkers van het sportcentrum wordt periodiek gesproken over aanpassing van het activiteitenaanbod.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
1.1.1 - Aantal uren verhuur	15.000	14.000	14.400
1.2.1. Aantal activiteiten dat met gemeentelijke subsidie tot stand is gekomen	15	15	16

2. Diemen heeft een gevarieerd cultuuraanbod

2. Diemen heeft een gevarieerd cultuuraanbod
Subdoelen
2.1 - Optimaal gebruik van huidige accommodaties
2.2 - Faciliteren van initiatieven gericht op cultuur
2.3 - Reduceren van financiële belemmeringen
2.4 - Inspelen op verschillende in Diemen aanwezige doelgroepen

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 2.1 - Optimaal gebruik van huidige accommodaties	
2.1.1 - Onder voorwaarden beschikbaar stellen van accommodaties aan derden ten behoeve van verhuur en exploitatie	De Omval is in 2018 op de gebruikelijke wijze en onder de gebruikelijke voorwaarden aan de Stichting De Omval verhuurd.
2.1.2 - Beschikbaar stellen van middelen om exploitatie mede mogelijk te maken	Voor zowel het beheer van het gebouw als de programmering van theater/film-activiteiten heeft de Stichting De Omval subsidie ontvangen.
Subdoel 2.2 - Faciliteren van initiatieven gericht op cultuur	
2.2.1 - Subsidie beschikbaar stellen	Aan een reeks van Diemense culturele instellingen is een subsidie toegekend voor de activiteiten die zij ontplooiën.
2.2.2 - Kennis beschikbaar stellen en waar mogelijk ondersteunen van nieuwe initiatieven	Er is een aantal nieuwe initiatieven ondersteund, waaronder de uitgifte van een boek over de Stelling van Amsterdam.
Subdoel 2.3 - Reduceren van financiële belemmeringen	
2.3.1 - Subsidie beschikbaar stellen	Subsidie is verstrekt aan de Muziekschool Diemen
2.3.2 - Gereduceerde tarieven voor Diemense verenigingen/instellingen	De Omval hanteert gereduceerde tarieven voor Diemense instellingen
2.3.3 - Bijzondere bijstand voor jongeren uit gezinnen met lage inkomens die financiële belemmeringen ondervinden bij muzikale vorming	Kosten voor muzieklessen kunnen in het kader van de participatieregeling voor kinderen worden gedeclareerd bij de afdeling SOZA
Subdoel 2.4 - Inspelen op verschillende in Diemen aanwezige doelgroepen	
2.4.1 - Kinderen en jongeren kennis laten maken met het cultuuraanbod in Diemen	"Met de basisschool naar De Omval" is geborgd in het programma van De Omval.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
2.1.1 - Aantal betalende bezoekers van De Omval	11.064	7.500	12.817

3. Alle jeugdigen kunnen zich optimaal ontwikkelen

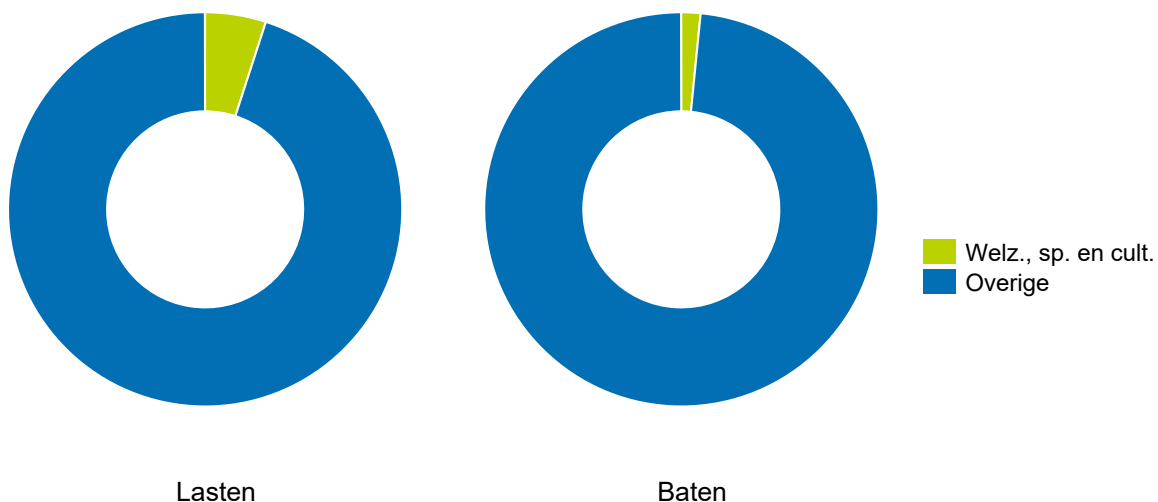
Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
3.1 De persoonlijke ontwikkeling en de maatschappelijke integratie van jeugdigen tot 23 jaar wordt bevorderd

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 3.1 - De persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke integratie van jeugdigen tot 23 jaar wordt bevorderd	
3.1.1 - Samen met de jongeren onderzoeken waar hun competenties en behoeften liggen	Met de kinderraad, jongerenraad en via de SWD (jongerenwerk) wordt besproken wat jeugdigen leuk vinden en goed kunnen. Onder begeleiding van gemeente of SWD komen hier projecten uit voort
3.1.2 - Binnen het jongerenwerk outreachend werken gericht op het leggen van contacten, het winnen van vertrouwen en het ondersteunen van jongeren	Jaarlijks worden er zo'n 10 jongeren intensief gecoacht door een jongerenwerker. De coaching is laagdrempelig en is gericht op zelfredzaamheid. De opdracht aan de jongerenwerker is om zoveel mogelijk in de wijken actief te zijn en voor, door en met ze te werken.
3.1.3 - Organiseren van activiteiten die zelfstandigheid en verantwoordelijkheid van de jeugdigen versterken	Via de jongerenraad en ook rechtsreeks via de SWD kunnen initiatieven worden ingediend die de jongeren zelf uitvoeren.
3.1.4 - Organiseren van activiteiten met een sociale functie "door jongeren"	De werkwijze van de buurtsportcoaches en jongerenwerker is om zoveel mogelijk het organiserende vermogen van de doelgroep zelf aan te spreken

Wat heeft het gekost?

Programma Welzijn, sport en cultuur	Rekening 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 totaal	Rekening 2018	Budget resultaat 2018
Structurele lasten	-4.431	-4.453	-4.943	-5.124	-181
Structurele baten	1.429	1.440	1.362	1.342	-20
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo structureel	-3.002	-3.013	-3.581	-3.782	-201
Incidentele lasten	-	-	-	-	-
Incidentele baten	-	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo incidenteel	-	-	-	-	-
Saldo van de baten en lasten	-3.002	-3.013	-3.581	-3.782	-201

Lasten en baten

Over te hevelen budgetten

Er zijn geen over te hevelen budgetten binnen dit programma.

Investeringsen

Investeringsen (x € 1.000)				
Omschrijving	Budget	Realisatie t/m 2018	Vrije ruimte	i: in uitvoering d: doorschuiven v: vervallen a: afgewikkeld
750202 Vervangen trekker sportveld John Deere nummer 27	55	50	5	a
750203 Vervangen toplaag kunstgras tennisbanen	60	0	60	d
750204 Johan Cruijff Court	180	0	180	d
750206 Accommodatie TIW-survivors	25	25	0	a

Programma Inkomen en armoedebeleid

Portefeuillehouder:

J.W. Nuijens

Afdelingsmanager:

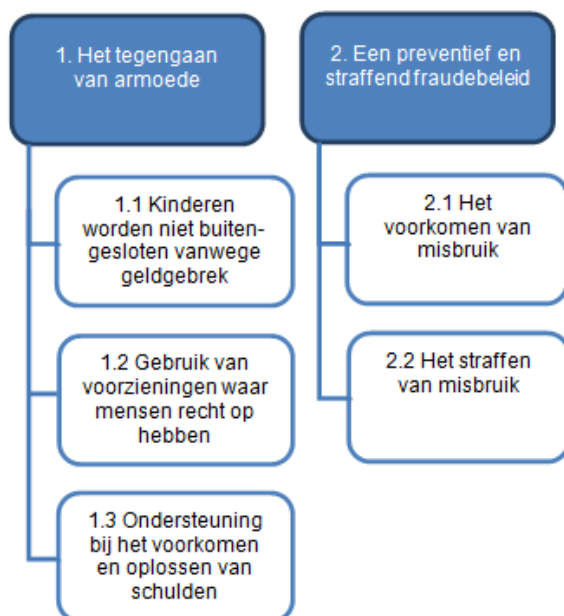
K. Schelling

Afdeling:

Publiekszaken

Doelstellingen in één oogopslag

Programma 6 – Inkomen en armoedebeleid

Belangrijke ontwikkelingen

Extra rijksmiddelen armoedebestrijding

Vanaf 2017 krijgt Diemen jaarlijks € 140.000 extra structurele Rijksmiddelen (Klijnsmagelden) voor armoedebestrijding. Het geld is bedoeld om een impuls te geven aan maatschappelijke participatie voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen. Het armoedebeleid in Diemen is vanaf 2016 geïntensiveerd. Het extra geld is daarom ingezet om het bestaande beleid structureel te financieren en enkele nieuwe initiatieven te ontwikkelen.

Ontvangst extra middelen	2018
Decentralisatie-uitkering armoedebestrijding kinderen	€ 140.000
Totaal	€ 140.000
Claim op extra middelen	
1. Verhoging budget bijzondere bijstand	€ 20.000
2. Jeugdsport- en cultuurfonds	€ 10.000
3. Diemense Dierenhulp aan Minima	€ 10.000
4. Vroeg erop af	€ 30.000
5. Formatie tekort Sociale Zaken	€ 70.000
Totaal	€ 140.000

Het totale voor 2018 begrootte budget bijzondere bijstand is ondanks de verhoging in 2018 niet toereikend geweest. Oorzaken zijn:

- Verruiming van de maatregelen uit de “Nota inkomens ondersteunend armoedebeleid 2016-2019” en daarmee gepaard gaande toename van beroep op de diverse regelingen.
- Intensivering van de communicatie over regelingen via diverse kanalen.
- Verhoogde instroom van statushouders.

In 2017 is de twee jarige pilot Jeugd Sport- en Cultuurfonds van start gegaan. Begin 2018 is in een evaluatie vastgesteld de pilot over 2017 succesvol was. In 2017 zijn 90 aanvragen verwerkt, in 2018 waren dat er 103. De samenwerking met het fonds is vanaf 2019 structureel. Vanaf 2018 is ook de regeling "Diemense Dierenhulp aan Minima" structureel gemaakt. In 2018 zijn circa 30 vroeg erop af meldingen door de woningbouw-verenigingen en de MadiZo opgepakt. In het najaar is het nieuwe convenant Vroegsignalering 2019 met de Sociale verhuurders Rochdale, de Key en Stadgenoot ontwikkeld. De uitbreiding van de vroegsignalering met waternet, zorgverzekeraars en energiebedrijven heeft vanwege invoering van de nieuwe privacy wetgeving (AVG) vertraging opgelopen. De uitbreiding van vroegsignalering met deze instanties vindt plaats in 2019.

Door de inzet van de “Klijnsma gelden” zijn de extra werkzaamheden op het gebied van armoedebeleid (onder andere de Chronisch Zieken Regeling, de stadspas en het gratis openbaar vervoer voor ouderen) succesvol uitgevoerd door de teams Sociale Zaken en Administratie van de afdeling Publiekszaken. Punt van aandacht blijft de Jeugdzorg. De (regionale) ontwikkelingen volgen zich in rap tempo op en vragen een bovenmatige inzet van het team Administratie.

Evaluatie inkomens ondersteunend armoedebeleid 2016-2019

In 2018 is de voortgang van het Inkomens ondersteunend armoedebeleid 2016-2019 geëvalueerd en besproken met de gemeenteraad. Vastgesteld is dat de maatregelen uit het beleidsplan zijn doorgevoerd.

Voortzetting gratis openbaar vervoer voor Aow-gerechtigden (Algemene Ouderdomswet) met een laag inkomen

Vanaf 1 juli 2017 is de regeling gratis openbaar vervoer voor Aow-gerechtigden met een laag inkomen voor onbepaalde tijd voortgezet. In 2018 is het beroep op de regeling nog met circa 10% gestegen ten opzichte van 2017. Het beschikbare budget is toereikend.

Stadspas voor Aow gerechtigden

Vanaf eind 2018 is de Stadspas beschikbaar gesteld voor alle Aow-ers in Diemen ongeacht hoogte van het inkomen of vermogen. Er zijn in november en december 2018 circa 1.150 nieuwe stadspassen verstrekt. Voor 2019 wordt nog een lichte stijging verwacht.

Collectieve Zorg verzekering Minima (CZM) 2018

In de begroting 2018 is gemeld dat Zilveren Kruis (ZK) voornemens was de CZM bij een 20-tal gemeenten, inclusief Diemen, te beëindigen per 1 januari 2018. ZK heeft in het najaar van 2017 alsnog besloten deze beëindiging met één jaar uit te stellen tot 1 januari 2019. Diemen kreeg zo meer tijd deelnemers zorgvuldig te informeren over de mogelijkheid over te stappen naar Univé, de 2e aanbieder van een CZM in Diemen. De automatische inhouding van de zorgpremie aan ZK op de bijstandsuitkering van 270 huishoudens is in 2018 stopgezet. Deze huishoudens zijn gecompenseerd voor het opnieuw vooraf moeten betalen van de zorgpremie in plaats van de achteraf inhouding op de uitkering. Deze operatie is zonder problemen verlopen. Per 2019 zijn de meeste deelnemers aan de CZM probleemloos overstapt van ZK naar Univé.

WOB verzoek inzet Klijnsma middelen

Door RTV-NH is bij alle Noord-Hollandse gemeenten een WOB verzoek ingediend naar besteding van de extra Rijksmiddelen (Klijnsma gelden) voor kinderen in huishoudens met een laag inkomen. Het college heeft dit verzoek binnen de termijn en volledig beantwoord door toezending van alle relevante stukken. Uitkomst van het onderzoek was dat Diemen in tegenstelling tot veel andere gemeenten de extra middelen volledig heeft ingezet ten behoeve van de doelgroep en daarmee zorgvuldig invulling heeft gegeven aan het bestedingsdoel van de extra Rijksmiddelen.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

1. Het tegengaan van armoede

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
1.1 - Kinderen worden niet buitengesloten van deelname aan maatschappelijke activiteiten vanwege geldgebrek
1.2 - Burgers weten welke financiële regelingen de gemeente heeft en maken hier gebruik van
1.3 - Ondersteuning bij het voorkomen en oplossen van schulden
1.4 - We garanderen iedereen die het nodig heeft tijdig een bestaansminimum

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.1 - Kinderen worden niet buitengesloten van deelname aan maatschappelijke activiteiten vanwege geldgebrek	
1.1.1 - Stimuleren van het gebruik van de participatieregeling door actieve voorlichting via onder andere. het maatschappelijk middenveld, participatiecoaches en de website	In aanvulling op de reguliere voorlichting via de website en Diemerinfo zijn in 2018 diverse ketenpartners (OKC medewerkers, sociaal Raadsman/Madi, BHT, Wmo, buurtspportcoaches) geïnformeerd over de voorzieningen en ontwikkelingen op het terrein van armoedebestrijding. Daarnaast is in het laatste kwartaal 2018 gestart met de voorbereiding van een Netwerkbijeenkomst Armoedebestrijding. Deze bijeenkomst vindt plaats in 2019.
Subdoel 1.2 - Burgers weten welke financiële regelingen de gemeente heeft en maken hier gebruik van	
1.2.1 - Stimuleren van het gebruik van de minima regelingen door actieve voorlichting via o.a. het maatschappelijk middenveld, participatiecoaches en de website	Er is in 2018 naast het actief opzoeken en informeren van de intermediairs en ketenpartners extra aandacht besteed aan het gebruik van diverse communicatiemiddelen zoals, nieuwsbrieven, facebook, Diemen Info en publicaties in de Diemer Nieuws. In samenwerking met Team Wmo zijn factsheets over beschikbare voorzieningen geactualiseerd voor zowel de intermediairs als de doelgroep.
Subdoel 1.3 - Voorkomen en oplossen van schulden	
1.3.1 - Organiseren van workshops "ondersteuning thuisadministratie" ter preventie van schulden	Maandelijks wordt door de Madi de post sorteergroep georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomsten worden inwoners van Diemen die daar behoefte aan hebben geleerd hun (financiële) administratie te orden. In 2018 zijn 30 mensen aangemeld waarvan er uiteindelijk 16 zijn geholpen

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
1.3.2 - Inzetten van budgetbeheer	In 2018 hebben 32 huishoudens gebruik gemaakt van budgetbeheer. Het gaat om financieel kwetsbare inwoners. Door de inzet van budgetbeheer worden schulden voorkomen (preventie) of ontstaat een stabiele financiële situatie waardoor schuldhulpverlening mogelijk wordt.
Subdoel 1.4 - Wij garanderen iedereen die er recht op heeft tijdig een bestaansminimum	
1.4.1 - Uitkeringsgerechtigde ontvangt zijn uitkering of voorschot binnen vier weken na zijn aanvraag	De gemiddelde afhandeltermijn is 22 dagen. Als het recht op bijstand is vastgesteld en de termijn van vier weken wordt overschreden wordt op verzoek van een uitkeringsgerechtigde een voorschot betaald. Dit komt slechts enkele keren per jaar voor.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
1.1.1 - % van de huishoudens met kinderen in de bijstand maakt gebruik van de participatieregeling	87%	80%	100%
1.2.1 - % van de huishoudens in de bijstand maakt gebruik van de voorzieningen	75%	70%	73%
1.4.1 - Maximale doorlooptijd van de aanvraag levensonderhoud in dagen	25	28	22

2. Een preventief en straffend fraudebeleid

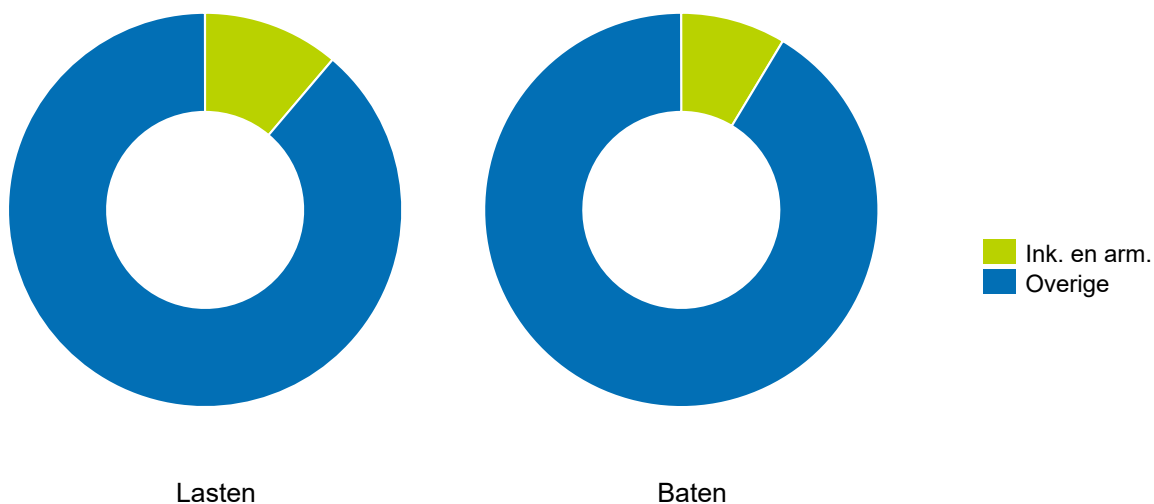
Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
2.1 - Het voorkomen van misbruik van bijstandsuitkeringen
2.2 - Het straffen van misbruik van bijstandsuitkeringen

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 2.1 - Het voorkomen van misbruik	
2.1.1 - Voorlichting bij de intake door middel van het uitreiken van een handboek met rechten en plichten	Aan iedereen die een bijstandsuitkering krijgt, wordt het handboek met rechten en plichten verstrekt. Dit handboek wordt in een persoonlijk gesprek toegelicht
2.1.2 - Geven van voorlichtingsbijeenkomsten voor uitkeringsgerechtigden over de rechten en plichten	In 2018 zijn uitsluitend individuele gesprekken gevoerd om mensen te informeren over rechten en plichten. De praktijk laat zien dat de situaties van mensen teveel verschillen om groepsgewijze informatie te verstrekken. Daarbij is bij het geven van groepsvoorlichting de privacy van uitkeringsgerechtigden in het geding
Subdoel 2.2 - Het straffen van misbruik	
2.2.1 - Controleren op de rechtmatigheid van de uitkering door middel van onder andere een huisbezoek	Er worden huisbezoeken afgelegd voor de controle op rechtmatigheid van nieuwe en bestaande bijstandsuitkeringen alsmede aanvragen voor bijzondere bijstand. Het aantal huisbezoeken wordt niet geregistreerd.
2.2.3 - Opleggen van boetes wanneer fraude wordt geconstateerd	Bij constatering van fraude wordt een boeteonderzoek gedaan. Bij de vaststelling van de boete wordt rekening gehouden met de hoogte van de benadeling, de mate van verwijtbaarheid en de financiële draagkracht.

Wat heeft het gekost?

Programma Inkomen en armoedebeleid	Rekening 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 totaal	Rekening 2018	Budget resultaat 2018
Structurele lasten	-9.951	-10.055	-10.717	-9.588	1.129
Structurele baten	7.829	7.600	8.235	8.247	12
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo structureel	-2.122	-2.455	-2.482	-1.341	1.141
Incidentele lasten	-	-	-	-	-
Incidentele baten	-	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo incidenteel	-	-	-	-	-
Saldo van de baten en lasten	-2.122	-2.455	-2.482	-1.341	1.141

Lasten en baten

Over te hevelen budgetten

Er zijn geen over te hevelen budgetten binnen dit programma.

Investerings

Er zijn geen investeringen binnen dit programma.

Programma Leefomgeving en milieu

Portefeuillehouder:

J.W. Nuijens

Afdelingsmanagers:

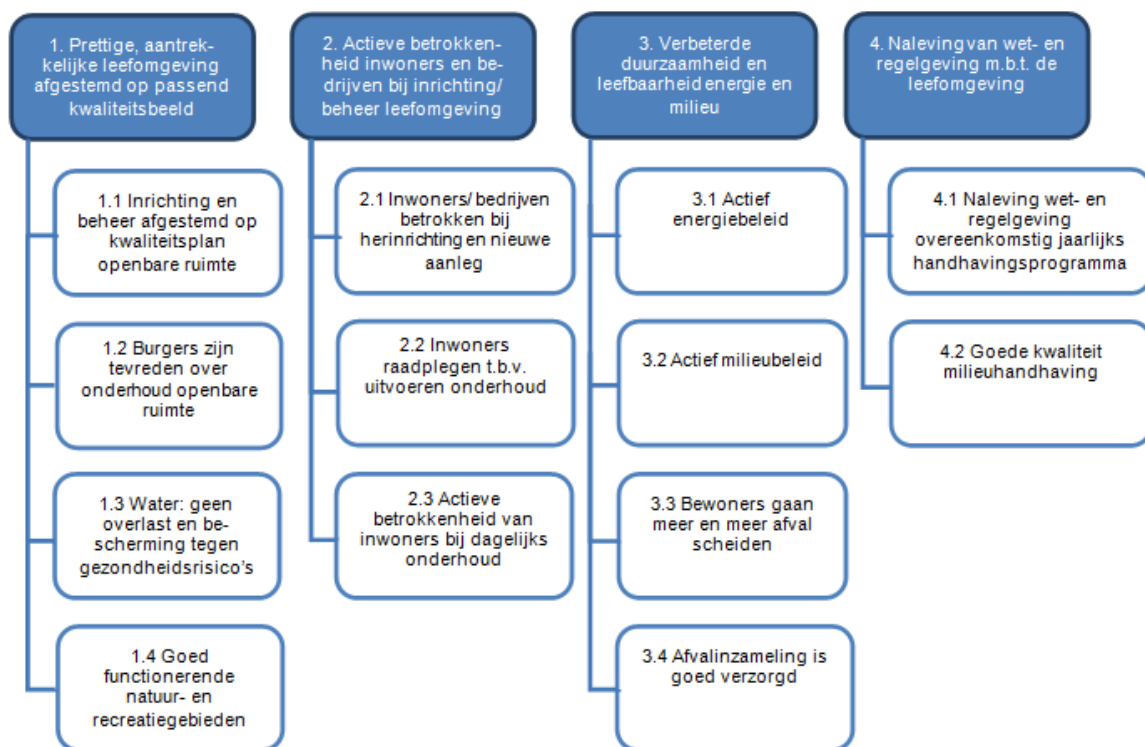
R. Burgmeijer en M.R.A. Cornelissen

Afdelingen:

Ruimtelijk Beheer, Ruimtelijke Ontwikkeling

Doelstellingen in één oogopslag

Programma 7 – Leefomgeving en milieu

Belangrijke ontwikkelingen

Duurzaamheid

Nadat eind mei 2018 het kaderstellende coalitie-akkoord was opgesteld, is begonnen met een interne inventarisatie van reeds lopende projecten, projecten die versterkt kunnen worden, bestaande en nieuwe wettelijke verplichtingen en nieuwe voorstellen op het gebied van duurzaamheid. Deze inventarisatie is gebruikt voor het opstellen van de nieuwe duurzaamheidsparagraaf in de begroting voor 2019. Eind 2018 is een onafhankelijke adviseur ingehuurd voor een aanvullende inventarisatie van ideeën en voorstellen van buiten de gemeentelijke organisatie. Met de in- en externe ideeën en voorstellen zal deze adviseur in 2019 een samenhangende duurzaamheidsagenda opleveren met daarin opgenomen hoe de middelen voor duurzaamheid uit het coalitie-akkoord zullen worden ingezet.

Door als gemeente zelf het goede voorbeeld te geven en daarover te communiceren, kunnen anderen worden gestimuleerd om ook over te gaan tot energiebesparing en het opwekken van duurzame energie. De gemeente heeft al belangrijke stappen gezet, maar er valt nog veel te verduurzamen, zowel door gedragsverandering als door het treffen van fysieke maatregelen. Ook de komende jaren zijn onze werkzaamheden (en investeringen) gericht op het voortzetten en verbeteren energiezorg in gemeentelijke gebouwen (het regelmatig monitoren van het energieverbruik en het treffen van besparingsmaatregelen met een korte en middellange terugverdientermin), energiebesparing in gemeentelijke gebouwen, energiebesparing in de openbare verlichting (door oude lampen te vervangen door LED-lampen), energiebesparing in verkeersregelininstallaties (VRI's), pompen en gemalen, duurzaam (eigen gemeentelijk) wagenpark en inkoop groene stroom en groen gas.

In onderstaand overzicht zijn alle duurzaamheidsinvesteringen uit de Kadernota 2018 overgenomen. Grofweg is inzichtelijk gemaakt wat de extra kosten zijn qua investering. Vervolgens zijn de extra kapitaallasten afgezet tegen de verwachte lagere energiekosten.

Duurzaamheidsinvesteringen	Totaal budget investering vervangen + duurzaamheid	Budget investering voor duurzaamheid	Extra kapitaal lasten	Verwachte besparing	Saldo extra kapitaallasten +/- verwachte besparing
Installeren gasabsorptiepompen gebouw A gemeentewerf	45	45	3	-5	-2
Vervangen luchtbehandeling bestuursvleugel gemeentehuis	150	40	3	-	3
Vervangen CV installatie voormalig Prinses Marijkeschool	45	10	1	-	1
Plaatsen zonnepanelen grijze blok de Omval	25	25	2	-2	-
Plaatsen zonnepanelen De Schakel	70	70	5	-3	2
Plaatsen zonnepanelen 't Kruidvat	55	55	4	-2	2
Sportvloer Sporthal isoleren	70	25	2	-1	1
Vervangen en verduurzamen ventilatie 't Kruidvat	35	15	1	-	1
Vervangen en verduurzamen ventilatie 't Noorderlicht	120	60	4	-2	2
Vervangen noodverlichting in LED sportcentrum Duran	30	15	-	-	-
Totaal investeringsbudget	645	360	25	-15	10

Wij stellen voor € 360.000 te investeren in duurzame oplossingen, per saldo levert dit € 10.000 extra structurele jaarlasten op.

Op 20 juni heeft de gemeente Diemen de MRA intentieverklaring Circulair inkopen ondertekend. Twee medewerkers en medewerkers van inkooporganisatie stichting Rijk hebben een cursus circulair inkopen afgerond. Jaarlijks wordt de inkoopjaarlijst doorgelopen op kansen voor duurzaam en circulair aanbesteden. De publiekshal en de raadszaal zijn circulair gerenoveerd. In de duurzaamheidsnotitie voor de aanbesteding en ontwikkeling van van Holland Park West zijn als speerpunten klimaatneutraal, circulair en klimaatadaptief opgenomen.

Op 1 juli 2018 werd de wet VET van kracht. Voor omgevingsvergunningen voor nieuwbouw die na deze datum worden ingediend geldt hierdoor een aansluitverbod op aardgas.

Op 1 februari heeft de gemeente de MRA intentieverklaring aardgasvrije nieuwbouw ondertekend. Naar aanleiding hiervan heeft Diemen een inventarisatie gemaakt van nog

te bouwen projecten met eerder gemaakte afspraken en vergunningen die vóór 1 juli 2018 zijn ingediend. De projectleiders hebben contact gezocht met de ontwikkelaars om hen op vrijwillige basis te bewegen om de ontwikkelingen alsnog aardgasvrij uit te voeren.

De transitie naar een duurzame samenleving kan de gemeente niet alleen. Op 6 en 7 februari heeft de gemeente daarom samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties de werkconferentie Daarom Duurzaam Diemen georganiseerd. De werkconferentie heeft geleid tot een actieplan met 9 duurzaamheidsinitiatieven. Het actieplan is tijdens een door Daarom Duurzaam Diemen georganiseerd verkiezingsdebat aangeboden aan alle politieke partijen. In 2018 is de coördinerende stichting Daarom Duurzaam Diemen opgericht en de website www.daaromduurzaamdiemen.nl gelanceerd. Daarnaast is er een energiecoöperatie opgericht die ook een website heeft gelanceerd <https://diemen.ecostroom.nu/>. Op 18 mei is er door het voedselinitiatief een filmavond met debat in de Omval georganiseerd.

In 2018 is veel gecommuniceerd over duurzaamheid. In juni is er een themanummer Groen en in september een themanummer Duurzaam Diemen van het magazine Diemen Info uitgebracht. Via de gemeentelijke communicatiekanalen is meerdere malen aandacht gegeven aan het regionaal energieloket. Ook in de nieuwsbrief voor bedrijven is gecommuniceerd over financieringsmogelijkheden, subsidies en wet- en regelgeving op het gebied van energie en duurzaamheid.

Klimaatadaptatie

De opwarming van het klimaat heeft inmiddels (voor Nederland) merkbare gevolgen; buien worden steeds intenser en er treden langere droge perioden op. De manier waarop wij gewend waren ons land en de steden in te richten, sluit niet meer aan bij de gevolgen van de huidige klimaatwijziging.

Het omgaan met de gevolgen van de klimaatwijziging moet (in Diemen) vooral gezocht worden in een aangepaste inrichting van de (openbare) buitenruimte; *Klimaatadaptatie*. Dit is bij uitstek een taak van, onder andere, de gemeente.

In 2018 is het vierde onderzoek naar klimaatbestendigheid van buurten in Diemen door studenten van de HvA uitgevoerd. Hieruit valt een trend op te maken dat wateroverlast in Diemen-Noord en -Zuid als gevolg van extreme buien voorkomen kan worden door het toepassen van laagtebergings (het tijdelijk “op straat” opvangen van hemelwater). Financiële gevolgen kunnen zo beperkt blijven door slim te koppelen met geplande en toekomstige herinrichtingen en/of nieuwe projecten. Zo wordt klimaatadaptatie onderdeel van de reguliere processen in plaats van een op zichzelf staand fenomeen. Dit is veruit het meest doelmatig. Dit beleid is (met normcijfers) omschreven in het nieuwe verbrede Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023 dat in december 2018 door de raad is vastgesteld.

Tijdens de lange droge periode in de zomer van 2018 is gebleken dat de geperforeerde hemelwaterriolering in Ruimzicht in staat was de grondwaterstand in de wijk vanuit het oppervlaktewater aan te vullen, waardoor de houten heipalen niet droogvielen en de bomen vitaal bleven. Deze maatregel gaat een vervolg krijgen in toekomstige projecten.

Hittestress tijdens lange, droge perioden kan het best bestreden worden met de verkoelende eigenschappen van groenvoorzieningen. Als er ruimte voor meer bomen en/of beplanting in een buurt is (tevens gunstig voor biodiversiteit) en dit kan landschappelijk ingepast worden, heeft dit wel een verhoging van het budget voor groen tot gevolg (zowel van investeringen

als exploitatie). De totale investering voor een toekomstige buurtreconstructie kan daardoor met 3 à 4% stijgen. De gemeente heeft zich aangesloten bij Operatie Steenbreek om kennis over vergroening van zowel openbare ruimte als particuliere tuinen te verkrijgen en te delen.

Afvalinzameling

In het coalitieakkoord is de ambitie opgenomen om de hoeveelheid ongescheiden restafval terug te brengen van 220 kilo per inwoner per jaar, richting de landelijke norm van 100 kilo in 2020. Om restafval terug te dringen en de scheidingspercentages te verhogen is in 2018 een start gemaakt met de ontwikkeling van een nieuw afvalbeleid voor gemeente Diemen.

Naast milieu-aspecten heeft het nieuwe afvalbeleid het doel om te voorkomen dat de kosten van de afvalverwerking verder oplopen in 2019. In 2018 hebben we al een forse overschijding gezien van het bedrag dat stond begroot voor de afvalinzameling. De stijging is vooral terug te herleiden naar de ontwikkeling van de grondstofprijzen, de oplopende kosten van de grofvuilinzameling en areaaluitbreiding vanwege de groei van Diemen. De groei van Diemen heeft echter ook als gevolg gehad dat er meer afvalstoffenheffing ontvangen is dan geraamd.

Ontwikkelingen inspraak

Inspraak voor projecten van herinrichtingen blijft een belangrijk aandachtspunt binnen de afdeling ruimtelijk beheer. Er wordt continue gezocht naar nieuwe werkwijzen om bewoners te bereiken. We streven naar actieve participatie waar de gemeente samen met inwoners gezamenlijk plannen ontwikkelen voor de herinrichting. Een uitwerking is dat de gemeente steeds vaker inwoners opzoekt en inspraakmomenten organiseert in de buurt. Ook is er extra aandacht geweest voor kinderparticipatie die geregeld als aparte groep meegenomen in het inspraaktraject.

Naast inwoners betrekken in de planvorming wordt er ook ingesprongen op vragen van bewoners over inrichting en beheer, vaak ontstaat er een participatietraject waarin bewoners betrokken worden in het beheer van de openbare ruimte. Waar voorheen werd ingezet op initiatieven op kleinschalig niveau neemt de gemeente nu een actieve rol aan om eigenaarschap op straat- of buurniveau te stimuleren. In 2018 is binnen ruimtelijk beheer een medewerker participatie aangetrokken die actief inspeelt op buurtinitiatieven en aanvragen van inwoners. De resultaten van deze inspanningen zijn (deels)zelfbeheer van speelplaatsen, openbaar groen en meedenken over inrichten en beheer hondenuitlaatgebieden. op straat- en buurniveau.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

1. Prettige, aantrekkelijke leefomgeving afgestemd op passend kwaliteitsbeeld

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
1.1 - Inrichting en beheer zijn afgestemd op de gestelde ambities uit het kwaliteitsplan openbare ruimte
1.2 - Burgers zijn tevreden over het onderhoud van de openbare ruimte
1.3 - Burgers en bedrijven ondervinden geen overlast van water en worden beschermd tegen gezondheidsrisico's a.g.v. afvalwater
1.4 - Sterke recreatieve functie van het Diemberbos

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.1 - Inrichting en beheer zijn afgestemd op de gestelde ambities uit het kwaliteitsplan openbare ruimte	
1.1.1 - Bijdragen aan meer differentiatie in beheer, gebruik en inrichting door het toepassen handboek openbare ruimte	Het handboek openbare ruimte is bij herinrichtingen toegepast. In centrum west is een kwaliteitsimpuls toegepast waarbij er extra aandacht is geweest voor bestrating. In de wijk Vogelweide is vanuit het handboek openbare ruimte gelet op gebruik van duurzame materialen.
1.1.2 - Uitvoering beheer conform programma groot onderhoud openbare ruimte	zie paragraaf 2 onderhoud kapitaalgoederen.
1.1.3 - Aanleggen van ontmoetingsplekken (aanbrengen steigers, hondenspeelplaats, speelvoorzieningen, parkzitjes, ligweiden enz.)	Bij de herinrichting van Vogelweide is aandacht uitgegaan naar een centrale ontmoetingsplaats voor de buurt. Zodoende is er bij de aanleg van de plek Kolgans naast spelen ook geïnvesteerd in ontmoetingsaanleidingen. De voorbereiding hondenspeelplek De Sniep/sportpark De Diemen is gereed. realisatie na de bouwactiviteiten. De ontwikkelingen spelen e.d. zijn beschreven in par 2 onderhoud kapitaalgoederen spelen bewegen en ontmoeten.
Subdoel 1.2 - Burgers zijn tevreden over het onderhoud van de openbare ruimte	
1.2.1 - Uitvoeren van activiteiten zoals genoemd in het plan van aanpak zwerfafval	Dit jaar hebben we extra capaciteit ingezet op de bestrijding van zwerfafval in de vorm van papier prikken. Ook de eigen dienst verwijdert dagelijks bijplaatsingen bij ondergrondse containers
1.2.2 - Uitvoeren van onderhoudswerkzaamheden conform onderhoudsprogramma wegen, openbare verlichting, water, groen, speelterreinen en kunstwerken	zie paragraaf 2 onderhoud kapitaalgoederen.
Subdoel 1.3 - Burgers en bedrijven ondervinden geen overlast van water en worden beschermd tegen gezondheidsrisico's a.g.v. afvalwater	
1.3.1 - Uitvoeren van het stedelijk waterbeheer door te voldoen aan de zorgplicht afvalwater, hemelwater en grondwater	In december 2018 heeft de raad het verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) 2019-2023 vastgesteld. Het regulier onderhoud zie paragraaf 2 kapitaalgoederen.
1.3.2 - Uitvoeren van het Gemeentelijk Riolerings Plan	Zie paragraaf 2 onderhoud kapitaalgoederen
1.3.3 - Vervangen en vernieuwen oevers met aandacht voor natuurvriendelijke oevers	Met het inrichten van natuurvriendelijke oevers van de waterpartijscheepskwartier zijn alle waterpartijen Diemen-Noord ecologisch verbonden.
1.3.4 - Uitwerken en implementeren van klimaatadaptieve maatregelen openbare buitenruimte n.a.v. onderzoeksresultaten 2014 t/m 2018.	De deadlines in het Deltaprogramma/Deltaplan (overheidsplannen in 2020 klimaatbestendig en de buitenruimte in 2050) zijn voor Diemen haalbaar. In 2018 hebben studenten van de HvA een studie gemaakt van klimaatbestendige maatregelen voor de buurt Akkerland in Diemen-Zuid. Sinds 2017 beschikt Diemen, samen met de regiogemeenten in BOWA-verband, over een stresstest voor wateroverlast en hittestress. In 2018 is een kanskaart Thermische Energie Oppervlaktewater in BOWA-verband beschikbaar gekomen. Uitgangspunten en randvoorwaarden voor klimaatbestendigheid zijn in 2018 zowel in het vGRP, als in het Groenplan vastgelegd.
Subdoel 1.4 - Sterke recreatieve functie Diemberbos	
1.4.1 - Samen met Groengebied Amstelland en Staatsbosbeheer actief inzetten op het versterken en uitbreiden van recreatieve mogelijkheden in het Diemberbos, zoals het faciliteren van evenementen en een horecavoorziening bij de entree van het bos alsmede inzetten op waterspeelgelegenheid	Er is nog altijd een structureel beheertekort. De samenwerkende partijen werken nog aan een oplossing. Horecawerving heeft tot een positief resultaat geleid: House of Bird. Er is gestart met de voorbereidingen voor het opstellen van een Beheer- en ontwikkelstrategie Diemerscheeg waarbij alle belanghebbenden betrokken worden.

2. Actieve betrokkenheid inwoners en bedrijven bij inrichting/beheer leefomgeving

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
2.1 - Inwoners en bedrijven zijn betrokken bij herinrichting en nieuwe aanleg
2.2 - Inwoners raadplegen t.b.v. het uitvoeren van (dagelijks) onderhoud
2.3 - Actieve betrokkenheid van inwoners bij dagelijks onderhoud

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 2.1 - Inwoners en bedrijven zijn betrokken bij herinrichting en nieuwe aanleg	
2.1.1 - Overleg met belanghebbenden op basis van uitgangspunten en schetsontwerpen en voorlopig ontwerp voor herinrichtingsprojecten.	In 2018 zijn de uitgangspunten en schetsontwerpen van de natuurspeelplaats Akkerland en herinrichting Trapveld studentenflats met en door bewoners gemaakt.
2.1.2 - Houden van voorlichtingsbijeenkomsten en inspraakmogelijkheden (soms als workshop) bij herinrichtingsprojecten	Zie 2.1.1. Er wordt altijd gekeken hoe vroeg we bewoners of bedrijven bij herinrichtingsprojecten kunnen betrekken. Naar gelang de inbreng wordt gekozen voor inspraak, workshops en of inloop.
Subdoel 2.2 - Inwoners raadplegen ten behoeve van het uitvoeren van (dagelijks) onderhoud	
2.2.1 - Burgers actief uitnodigen bij uitvoering van projecten en specifiek wijzen op participatiemogelijkheden	Participatiemogelijkheden worden altijd benoemd indien dat van toepassing is bij contacten met bewoners of bedrijven. Actief wordt hulp gegeven om participatie succesvol te laten verlopen.
2.2.2 - Verbeteren van het huidig meldingssysteem (KCC)	Er zijn diverse verbeteringen doorgevoerd in de automatische beantwoording en afhandeling van meldingen. De beantwoording is grotendeels geautomatiseerd en de inhoud is meer afgestemd op het type melding. Ook is het formulier op de website vereenvoudigd en is het proces aan de achterzijde ingekort.
2.2.3 - Houden van buurtactieweken met (bij 6 buurten per jaar) raadpleging van de inwoners	De onderhoudsactiviteiten in 6 buurtactieweken, als extra aandacht, zijn identiek aan de overige 28 onderhoudsweken per buurt. Per onderhoudsweek wordt alle input vanuit de inwoners/ belanghebbenden en technische informatie meegenomen.
Subdoel 2.3 - Actieve betrokkenheid van inwoners bij dagelijks onderhoud	
2.3.1 - Inwoners stimuleren tot en ondersteunen bij participatieprojecten via voorlichting en via de wijkcoördinator	In 2018 is de rol van wijkcoördinatoren onderzocht. De activiteiten van de vier wijkcoördinatoren zijn gelijk geweest aan voorgaande jaren.

3. Verbeterde duurzaamheid en leefbaarheid energie en milieu

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
3.1 - Actief energiebeleid
3.2 - Actief milieubeleid
3.3 - Bewoners gaan meer en meer afval scheiden
3.4 - Afvalinzameling is goed verzorgd

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 3.1 - Actief energiebeleid	
3.1.1 - Uitvoeren van de Milieunotitie 2016-2019 en het actieplan energiebeleid 2013-217 waaronder: - Uitwerken ambities energieneutrale en circulaire gebiedsontwikkeling in een visie en doelen, een heldere vraag aan marktpartijen en een beoordelingsmethodiek. - Uitvoering geven aan het in februari 2017 ondertekende Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 2016-2020 door het opstellen en uitvoeren van een actieplan. - Energie besparen in gemeentelijke gebouwen en in openbare verlichting. Extra inspanning om de doelstelling van het aandeel duurzame energie te halen. - Eigen elektrisch vervoer en uitbreiden van het aantal oplaadpunten voor het publiek. - Stimuleren van energiemaatregelen bij woningen (huur en koop) door de verdere ontwikkeling van het project Innovatieve aanpak Nul op de Meter in combinatie met het stimuleren van het treffen van enkelvoudige maatregelen. - Opwekken van duurzame energie met zonnepanelen en windmolens. Vormen van een community van bewoners die een collectief zonneproject gaan realiseren. - Streven naar samenwerking met bedrijfsleven om te komen tot energiebesparende maatregelen bij bedrijven en duurzaam bedrijfsterreinen.	- Met de milieunotitie Holland Park West zijn energieneutraal, circulair (en klimaatadaptief) als speerpunten ingevuld; In 2018 is gestart met de nadere uitwerking van de vraag en de beoordelingsmethodiek in de inschrijf- en gunningsleidraad die in 2019 wordt opgeleverd. - Het opstellen van een MVI actieplan is doorgeschoven naar 2019 omdat er vanuit stichting Rijk eind 2018 een kwartiermaker MVI is gestart die gemeenten ondersteunt bij het opstellen van een MVI actieplan. In het inkoopjaarprogramma 2018 is voor de inkopers aangegeven waar er kansen lagen voor duurzaam inkopen; Diemen heeft op 20 juni de MRA intentieverklaring circulair inkopen en circulaire gebiedsontwikkeling ondertekend. In 2018 is de publiekshal, de publieksbalie en de raadszaal circulair gerenoveerd. - In 2018 zijn er 5 nieuwe laadpunten in de publieke ruimte bijgekomen - Via de gemeentelijke communicatiekanalen is meerdere malen het regionaal energieloket gepromoot. Tijdens de collectieve inkoopacties 2017\2018 en 2018\2019 is Nul op de meter als optie aangeboden bij alle daarvoor geschikte koopwoningen; Bij de collectieve inkoopactie 2018\2019 krijgen deelnemers aan Nul op de meter hun maatwerkadvies gratis als ze 2 of meer maatregelen uitvoeren. Er zijn in 2018 17 duurzaamheidsleningen toegekend. In totaal in 2018 is voor €78.848 uitgeleend. Het gemiddeld bedrag per lening in 2018 was € 4638,- - Bij zo'n 250 lantaarnpalen zijn de conventionele armaturen vervangen door LED. Bij de renovatie van de publiekshal en de raadszaal is LED-verlichting aangebracht. Brede school de Kersenboom is voorzien van zonnepanelen. - Zonnepanelen worden als maatregelen aangeboden bij de jaarlijkse collectieve inkoopacties voor woningeigenaren. In 2018 is als initiatief binnen Daarom Duurzaam Diemen de energiecoöperatie Diemen ecoStroom opgericht. - Bedrijven (en inwoners en maatschappelijke organisaties) zijn betrokken bij Daarom Duurzaam Diemen (o.a. tijdens het werkatelier op 6 en 7 februari 2018). Vanuit de energiecoöperatie is contact gezocht met bedrijven voor verhuur van daken voor zonnepanelen. In nieuwsbrieven, overleggen en bijeenkomsten met bedrijven is aandacht besteed aan subsidies en nieuwe wet- en regelgeving op het gebied van energie en duurzaamheid.
Subdoel 3.2 - Actief milieubeleid	
3.2.1 - Uitvoeren van het actieplan omgevingslawaai gemeentelijke wegen en actieplan luchtkwaliteit (waaronder aandringen over verlaging maximum snelheid op rijkswegen naar 80 km/u)	bij de concept provinciale omgevingsvisie heeft gemeente Diemen aandacht gevraagd voor verlaging van de maximum snelheid op snelwegen, transportmanagement bij bedrijven en het stimuleren van duurzaam, schoon en openbaar vervoer. In Diemen info van december is informatie geplaatst over de bezwaren van stoken met de open haard en maatregelen om rookoverlast te beperken.
3.2.2 - Uitvoeren van de Milieunotitie 2016-2019, het actieplan omgevingslawaai gemeentelijke wegen 2018-2022 en het actieplan luchtkwaliteit 2013-2017	Bij de Oost-West as is bij het vervangen van het Dicht Asphalt Beton (DAB) akoestisch gunstiger SteenMastiek Asphalt (SMA) toegepast Bij het herbestraten van de hoofdwegen in Vogelweide is gebruik gemaakt van een gesluidstijl type betonstraatstenen dat in een akoestisch gunstig keeperverband is gelegd
Subdoel 3.3 - Bewoners gaan meer en meer afval scheiden	
3.3.1 - Uitvoeren aanpassing(en) van bestaand systeem van afvalinzameling	Het systeem van afvalinzameling is in 2018 niet gewijzigd.
3.3.2 - Versterken van communicatie en voorlichting	Hier zijn geen extra stappen in ondernomen in afwachting van het nieuwe afvalbeleid
Subdoel 3.4 - Afvalinzameling is goed verzorgd	
3.4.1 - Toezien op uitvoering overeenkomst afvalinzameling	Dagelijks wordt door onze opzichter afval en reiniging toezicht gehouden op de uitvoering door Meerlanden
3.4.2 - Meldingen verzamelen en met Meerlanden zorgen voor structurele oplossingen	Meldingen van inwoners en uit het eigen meldingssysteem worden direct of tijdens het wekelijks overleg tussen de opzichter van Meerlanden en de opzichter afval van Diemen besproken. Waar nodig wordt direct ingegrepen.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
3.1.1 - % hernieuwbare elektriciteit (verplicht)	NB	NB	0,9
3.4.1 - Omvang huishoudelijke restafval in kg per inwoner per jaar (verplicht) Om te voldoen aan het landelijke VANG-programma (Van Afval Naar Grondstof) zal toegewerkt moeten worden naar 100 kg per inwoner per jaar in 2020. De maatregelen die in 2016 genomen werden, volgens het raadsbesluit d.d.18 februari 2016, zullen leiden tot max. 5% extra afvalscheiding. In 2016/2017 werden de maatregelen volgens dit raadsbesluit gerealiseerd. Komende jaren gaan we het effect hiervan monitoren	227	215	230

4. Naleving van wet- en regelgeving m.b.t. de leefomgeving

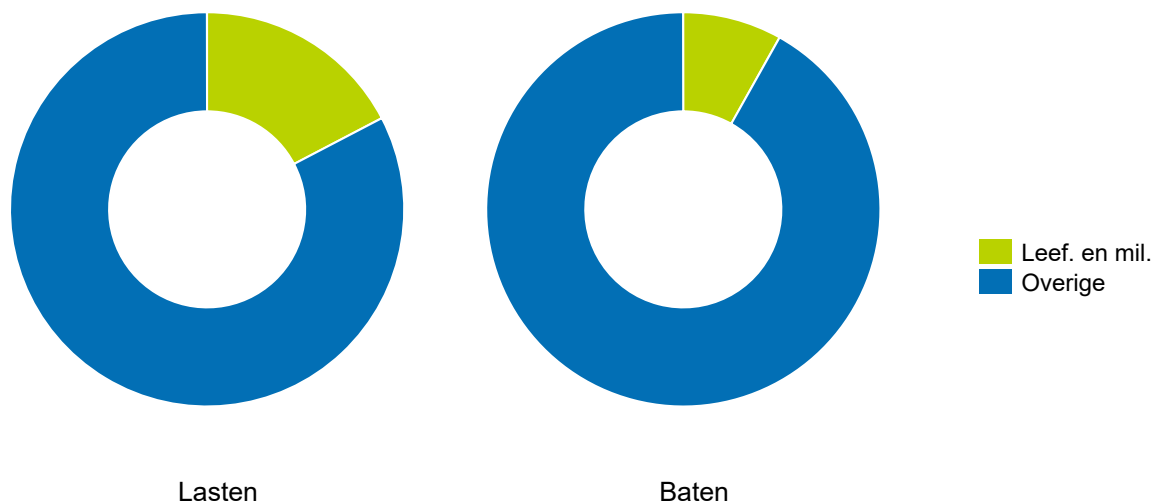
Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
4.1 - Naleving van wet- en regelgeving overeenkomstig jaarlijks handhavingsprogramma
4.2 - Goede kwaliteit milieuhandhaving

Activiteiten (Wat wilden we ervoor gaan doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 4.1 - Naleving van wet- en regelgeving overeenkomstig jaarlijks handhavingsprogramma	
4.1.1 - Jaarlijks wordt een handhavingsprogramma vastgesteld waarbij een duidelijke relatie wordt gelegd tussen beleidsdoelstellingen en de daarop gerichte handhaving	Er is een handhavingsprogramma opgesteld in 2018. Vanuit het interbestuurlijk toezicht is geconstateerd dat het handhavingsprogramma voldoet aan de eisen die daarnaast gesteld worden.
4.1.2 - Heldere communicatie over handhavingsbeleid en het jaarlijkse handhavingsprogramma	In het Diemer Nieuws en via social media is aandacht besteed aan het beleid en het jaarprogramma.
4.1.3 - Handhavers zichtbaar en vaak op straat door beperking administratieve binnen-taken	Er is in 2018 gewerkt aan een koppeling tussen Inproces en Op Orde. Deze koppeling was eind 2018 nog niet gereed.
Subdoel 4.2 - Goede kwaliteit milieuhandhaving	
4.2.1 - Integraal toezicht door gemeente en Omgevingsdienst op inrichtingen op het gebied van milieuwetgeving, energiegebruik en drank- en horecaregeling	Er zijn in 2018 twee integrale controlerondes geweest waarbij de horecainrichtingen op deze drie onderwerpen zijn gecontroleerd.
4.2.2 - Regionale samenwerking toezicht- en handhavingstaken onderbrengen in de VTH samenwerking in regionaal verband	Er is meerdere malen afgestemd met de Omgevingsdienst en andere gemeenten over de kwaliteitsborging. Sommige (beleids)taken worden inmiddels gezamenlijk voorbereid.

Wat heeft het gekost?

Programma Leefomgeving en milieu	Rekening 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 totaal	Rekening 2018	Budget resultaat 2018
Structurele lasten	-15.363	-15.694	-15.619	-15.781	-162
Structurele baten	7.559	7.676	7.440	8.719	1.279
Toevoegingen aan reserves	-40	-	-350	-480	-130
Onttrekkingen aan reserves	121	10	60	60	-
Saldo structureel	-7.723	-8.008	-8.469	-7.482	987
Incidentele lasten	-	-	-	-	-
Incidentele baten	-	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo incidenteel	-	-	-	-	-
Saldo van de baten en lasten	-7.723	-8.008	-8.469	-7.482	987

Lasten en baten

Over te hevelen budgetten

Duurzaamheidsbudget 2018

Zoals onder belangrijke ontwikkelingen reeds was aangegeven zal in 2019 een samenhangende duurzaamheidsagenda opleverd worden met daarin opgenomen hoe de middelen voor duurzaamheid uit het coalitie-akkoord van 31 mei 2018 zullen worden ingezet.

Vanuit de gemeentelijke verplichtingen (het opstellen en periodiek actualiseren van een regionale energiestrategie in 2019, het maken van een warmtevisie en het opstellen van wijkaanpakken om van het aardgas af te gaan) werd al wel duidelijk dat er een beleidsmedewerker specifiek voor de energietransitie moet worden aangesteld. Met de werving hiervan is eind 2018 gestart. In 2018 zijn er ook al subsidies verstrekt aan Daarom Duurzaam Diemen voor het oprichten van de Stichting en het maken en beheren van een website en Basisschool het Atelier voor naar de Diemense situatie vertalen van de in gemeente Amsterdam ontwikkelde Wonderwel duurzaamheidsleerlijn.

In de 4de kwartaalbrief 2018 is aangegeven dat niet het gehele budget voor 2018 besteed zou worden en is de 'Bestemmingsreserve Duurzaamheid' ingesteld. In de 4de kwartaalbrief is aangegeven € 350.000 te storten in de bestemmingsreserve. Uit de realisatie blijkt nog steeds een te besteden budget beschikbaar. De extra dotatie van de niet bestede gelden, € 130.000, aan de 'Bestemmingsreserve Duurzaamheid' is reeds verwerkt in de jaarrekeningcijfers.

.

Investerings

Investerings (x € 1.000)				
Omschrijving	Budget	Realisatie t/m 2018	Vrije ruimte	i: in uitvoering d: doorschuiven v: vervallen a: afgewikkeld
720103 Activeren nieuw bestratingsmateriaal 2018	200	200	0	a
720104 Iveco wagen nr. 12 bestrating	75	0	75	d
720105 Vervangen civieltechnische kunstwerken 2018	31	0	31	d

Investerings (x € 1.000)				
Omschrijving	Budget	Realisatie t/m 2018	Vrije ruimte	i: in uitvoering d: doorschuiven v: vervallen a: afgewikkeld
720401 Vervangen beschoeiing waterpartijen 2017	147	147	0	a
720505 Vervangen Aebi Schmidt kleine veegmachine nummer 31	115	130	-15	a
720707 Iveco nummer 14	100	0	100	d
720909 Voorbereidingskrediet e-installaties bruggen	1.387	388	999	i
721010 Vervangen onderheide wegen Centrum-West	8.600	437	8.163	i
721111 Kanter straatveegauto nr. 22	76	0	76	d
721212 Nieuw bestratingsmateriaal 2017	200	200	0	a
721313 Vervangen houten damwanden en kademuur	42	43	-1	a
721818 Iveco Daily nummer 10	73	0	73	d
750702 Herijken beleidsnota buiten spelen	15	12	3	a
750703 Vervangen beheersystemen groen	60	0	60	a
770203 Betonriool/onderheid Centrum West 2014	159	109	1.647	i
770203 Betonriool/onderheid Centrum West 2017	97			
770203 Betonriool/onderheid Centrum West 2018	1.500			
770206 PVC-riool Vogelweide	1.646	300	1.346	i
770211 PVC-riool Oost-West as	100	11	89	i
770212 Relining riolering Bergwijckpark en DN	225	0	225	d
770301 Ondergronds brengen afvalcontainers 2015	100	16	84	i
772013 Drainage Biesbosch	70	0	70	d
770501 Renovatie begraafplaats Gedenk te Sterven	45	23	22	i

772013: Vertraagd in voorbereiding, is in 2019 aanbesteed;

770212: Vertraagd in voorbereiding, wordt in 2019 aanbesteed;

721111: PVE is inmiddels bijgesteld naar het actuele gebruik, voertuig wordt samen met 721818 in 2019 aanbesteed;

720104: PVE wordt bijgesteld naar het actuele gebruik, voertuig wordt 2019 aanbesteed;

721818: PVE is inmiddels bijgesteld naar het actuele gebruik, voertuig wordt samen met 721111 in 2019 aanbesteed

720707: wordt gezien of overgestapt kan worden op andere type voertuig;

720105: Investering doorgeschoven aangezien technische vervangen nog niet noodzakelijk werd geacht.

Programma Ruimtelijke ontwikkeling

Portefeuillehouder:

A.J.M. Scholten

Afdelingsmanager:

M.R.A. Cornelissen

Afdeling:

Ruimtelijke ontwikkeling

Doelstellingen in één oogopslag

Belangrijke ontwikkelingen

Nieuwe projecten

Het collegeprogramma en de groei van Diemen zorgen voor de vraag naar veel nieuwe projecten. Door de gunstige ontwikkeling op de woningmarkt is een en ander nog meer in een versnelling gekomen. In onderstaand overzicht staan de projecten die nu spelen. De toename van het aantal projecten vergt ook veel van bestuur en organisatie. Om deze nieuwe projecten in gang te zetten is tijdelijk extra capaciteit beschikbaar gesteld. In de paragraaf Bedrijfsvoering onder het kopje 'Incidentele inhuur nieuwe projecten' staat een financiële toelichting. In deze paragraaf beperken we ons tot een kort inzicht in de projecten en het resultaat van de projecten.

De projecten 'Visievorming Diemen-Zuid' en 'Spoorzicht' zijn hieronder uitgebreider toegelicht. Andere lopende projecten komen aan de orde in paragraaf 'Grootschalige projecten'.

Nieuwe projecten	Resultaat
Plantage De Sniep	Nieuwe woonwijk incl. voorzieningen en realisatie buitenruimte
Holland Park	Nieuwe woonwijk incl. voorzieningen en realisatie buitenruimte
Bergwijkpark Zuid	Visie mogelijke herontwikkeling tot gemengd stedelijk gebied
Stichting Arq	Het beschikbaar zijn (incl. grondverkoop en planologische procedure) van een nieuwe bebouwingslocatie voor stichting Arq
Verplaatsing BP	Het beschikbaar zijn (incl. grondverkoop en planologische procedure) van een nieuwe bebouwingslocatie voor BP en het daadwerkelijk verplaatsen van de bestaande BP
Station Diemen Zuid	Visie en concreet uitvoeringsplan voor het (laten) aanpassen van de directe omgeving en voorplein van station Diemen-Zuid (excl. realisatie)
Spooronderdoorgang	Uitvoeringsplan en realisatie spooronderdoorgang
Buitenlust	Bouwplan (incl. planologische procedure) voor het (laten) realiseren van sociale woningbouw
Spoorzicht	Visie en planvorming voor nader te bepalen realisatie.
Hockeyvelden	Uitvoeringsplan en realisatie hockeyvelden
Middelbare school	Uitvoeringsplan (incl. evt planologische procedure) voor het (laten) realiseren van een middelbare school
Basisschool	Uitvoeringsplan en realisatie basisschool
Visie Diemen Zuid	Visie en gefaseerde planvorming voor reconstructie/herontwikkeling delen Diemen-Zuid
Oost-West as	Gefaseerde uitvoeringsplannen en uitvoering reconstructie Oost-West as
Duranbad	Visie (renovatie of nieuwbouw) en planvorming ten behoeve van uitvoering
Extra sporthal	Uitvoeringsplan en realisatie extra sporthal
Voetbal- honkbalveld	Uitvoeringsplan en realisatie combinatie voetbal- en honkbalveld
Overige projecten (Arent Krijtstraat, Postkantoor, NUON locatie/depot, Rietschuur, Saan locatie, Verlaging Gooiseweg, Voormalige pastorie)	Toetsing en faciliteren (incl. planologische procedures) bouwplannen door derden.

Diemen-Zuid

Het onderzoek naar aanpassing van de verkeersstructuur is voortgezet en de milieu-onderzoeken zijn uitgevoerd (geluid en luchtkwaliteit). Ook is overleg gevoerd met bewoners, het GVB, de Vervoerregio en de regionale brandweer over het verkeersontwerp. Met de eigenaar van het winkelcentrum Kruidenhof vinden gesprekken plaats over het opwaarderen van dit winkelcentrum. Onderzoek is uitgevoerd naar de inpassing van een middelbare school op de speelweide naar het Sportcentrum F.B. Duran.

Spooronderdoorgang en Spoorzicht

De voorbereidingen om te komen tot de spooronderdoorgang bij station Diemen (centrum) zijn verder opgepakt in nauwe samenwerking met ProRail. Ook is gestart met het opstellen van een inrichtingsplan voor de omgeving van station Diemen. Onderdeel van deze planvorming is de verplaatsing van het parkeerterrein naar de zuidzijde van het spoor en de realisatie van sociale woningbouw aan de noordwestzijde van de onderdoorgang. Het voormalig sportpark Spoorzicht behoudt een groene functie.

Woonvisie Diemen 2018-2023

Met de in september vastgestelde Woonvisie Diemen 2018-2023 wordt sterk ingezet op de betaalbaarheid en beschikbaarheid van woonruimte. Zo is met de komst van deze woonvisie beleidsmatig vastgelegd dat bij grote woningbouwprojecten een norm van 30% sociale huur wordt gehanteerd. De woonvisie bevat daarnaast een actieprogramma dat tal van acties benoemt, waar de komende jaren aan verder gewerkt wordt.

Omgevingswet

Voor de implementatie van de Omgevingswet is de gezamenlijke procesmanager (voor Diemen, Uithoorn, Ouder-Amstel en Duo+) aan de slag gegaan om tot een breed implementatieplan te komen. Dat plan is begin 2019 afgerond. De gemeenteraad van Diemen is daarover tussentijds geïnformeerd en zal in 2019 verder worden geïnformeerd. Tegelijkertijd is door de gemeentelijke projectleider, die bezig is met de specifieke effecten voor Diemen, gestart met een impactanalyse en gestart met de voorbereidingen voor een proces om tot een gemeentelijke Omgevingsvisie te komen. Dit proces zal, in overleg met de gemeenteraad, in 2019 concreet worden gemaakt.

Wat hebben we bereikt en wat hebben we ervoor gedaan?

1. Versterkt stedelijk gebied waar het prettig wonen, werken en recreëren is

Wat wilden we bereiken?
Subdoelen
1.1 - Accent op herontwikkeling en doorontwikkeling van bestaande wijken/locaties
1.2 - Ruimte nodig voor nieuwe ontwikkelingen waarbij Structuurvisie uitgangspunt is
1.3 - Goede verbindingen tussen wijken

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 1.1 - Accent op herontwikkeling en doorontwikkeling van bestaande wijken/locaties	
1.1.1 - In samenspraak met bewoners voorstellen ontwikkelen voor verbeteren leefbaarheid, sociale veiligheid en bereikbaarheid in/van Diemen Zuid	In 2018 is een verkeersontwerp opgesteld voor openstelling van de busbaan en invoering van 30 km/uur en is dit ontwerp voorgelegd aan de buurt. In vervolg daarop zijn mileuonderzoeken gestart
1.1.2 - Medewerking verlenen aan herontwikkeling vrijgekomen/vrijkomende locaties in Diemen, bijvoorbeeld Arent Krijtsstraat 1 en locatie voormalig postkantoor aan Wilhelminaplantsoen	<i>Wilhelminaplantsoen (The Post)</i> Begin 2018 is de anterieure overeenkomst voor de bouw van 10 grondgebonden woningen met de projectontwikkelaar gesloten. De omgevings-vergunning voor het afwijken van het bestemmings-plan en het bouwen is verleend en het project is in uitvoering gegaan. <i>Arent Krijtsstraat 1</i> De stedenbouwkundige uitgangspunten zijn vast-gesteld door de raad. Tevens heeft de raad een coördinatiebesluit genomen voor het doorlopen van een gecombineerde bestemmingsplanprocedure, omgevingsvergunning bouwen en hogere waarden-besluit Wet geluidhinder. Overeenkomstig de wens van de raad is een participatieproces doorlopen. Het bouwplan is verder uitgewerkt en getoetst aan de stedenbouwkundige uitgangspunten. Tevens is het Voorlopig Ontwerp aan de Welstandscommissie voorgelegd,
1.1.3 - Herontwikkelen Bergwijkpark-Noord tot aantrekkelijk woongebied Holland Park inclusief uitbreiding Campus Diemen-Zuid	De Stedenbouwkundige randvoorwaarden, het beeldkwaliteitsplan, de duurzaamheidsnota en de grondexploitatie zijn vastgesteld voor Holland Park West. Gestart is met het opstellen van aanbestedingscriteria en de eerste fase van de Europese aanbestedingsprocedure voor ca 700 woningen, een brede school voor 700 leerlingen en de openbare ruimte is eind 2018 gestart. De bouw van de uitbreiding van de Campus met 774 wooneenheden is gestart. Voor Holland Park Zuid is gestart met het Stedenbouwkundig plan en het bestemmingsplan. Voor het huidige deel Holland Park zijn ruim 700 woningen opgeleverd.
1.1.4 - Doorzetten woningproductie op Plantage de Sniep en punt Sniep	In 2018 zijn de laatste ca. 50 koopwoningen van deelplannen C1(Keulse Vaart) en E (Buyten) opgeleverd. Daarnaast is gestart met de bouw van de laatste deelplannen van de ontwikkelcombinatie (N, C2 en D, ca. 110 koopwoningen). Plantage de Sniep Zuid is inmiddels overgedragen aan de afdeling Beheer. De grond van de Punt Sniep is geleverd aan de ontwikkelaar en de bouw van de ca. 200 vrije sector huurwoningen is eind 2018 gestart. Verwachte oplevering is 2020. De koopovereenkomst van M&T (tramlus) is in 2018 ondertekend. In M&T wordt in 2019/2020 gestart met de bouw van ca. 100 sociale huurwoningen en ca. 100 vrije sector huurwoningen. De koopovereenkomst van de vrijkomende schoollocatie (deelplan P) is in 2018 ondertekend. Verwachte start bouw van de 15 koopwoningen is medio 2019.
Subdoel 1.2 - Ruimte nodig voor nieuwe ontwikkelingen conform Structuurvisie	
1.2.1 - Flexibel inspringen op nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen/initiatieven, bijvoorbeeld bij Nuon-centrale	Medewerking wordt verleend aan verplaatsing van Saan naar Nuon terrein. Ook is de principe bereidheid uitgesproken tot medewerking aan de vestiging van een datacentrum.
Subdoel 1.3 - Goede verbindingen tussen wijken	
1.3.1 - Vernieuwen Hartveldseweg/Muiderstraatweg (Oost-West as)	Het deel ter hoogte van Plantage de Sniep is uitgevoerd. In vervolg daarop is gestart met de aanleg van de rotonde ter hoogte van de aansluiting met de Pr. Bernhardlaan en is de voorbereiding gedaan van het volgende deel tot de Diemerbrug.

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
1.3.2 - Versterken Noord-Zuidas, o.a. aanleg spooronderdoorgang bij station Diemen	In samenwerking met ProRail en NS Stations is gewerkt aan het opstellen van een compleet overdrachtdossier t.b.v. van de aanbesteding van de spooronderdoorgang door ProRail.
1.3.3 - Versterken verbindingen tussen Holland Park en Diemen-Zuid/Diemen-Centrum	Dit is onderdeel van het onderzoek naar het aanpassen voor de hoofdwegenstructuur in Diemen Zuid (zie 1.1.1)

2. Divers, toekomstbestendig woonaanbod voor starters/bestaande inwoners

Wat wilden we bereiken?			
Subdoelen			
2.1 - Handhaven aantal betaalbare woningen voor de lagere inkomensgroepen			
2.2 - Goede huisvestingsmogelijkheden voor starters, zowel huur als koop			
2.3 - Levensloopbestendig woningaanbod			
Indicator maatschappelijk effect	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
2.1 - Omvang voorraad sociale huurwoningen, in beheer van woningcorporaties	2.669	2.681 ¹⁹	2.669

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 2.1 - Voldoende betaalbare woningen voor de lagere inkomensgroepen	
2.1.1 - Vergaand beperken liberalisatie en verkoop van sociale huurwoningen door opstellen en monitoren van prestatieafspraken met corporaties over omvang/behoud van kernvoorraad	In de prestatieafspraken over 2018 is opgenomen dat er geen sociale huurwoningen door de corporaties verkocht mochten worden.
2.1.2 - Inzet van gemeentelijke gronden voor de realisatie van sociale woningbouw op Plantage de Sniep en mogelijk bij station Diemen	In 2018 is vastgelegd dat bij de deelplannen M (Pontveer) en T (Tramlus) van Plantage de Sniep respectievelijk 60 en 46 (=106) sociale huurwoningen worden ontwikkeld.
2.1.3 - Onderzoek naar mogelijkheid van sociale woningbouw in Bergwijkpark-Noord	Bij de planvorming van de deelplannen Holland Park West en Holland Park Zuid, alsmede bij de aanbesteding van Holland Park West is voorgesorteerd op een aandeel van 30% sociale huurwoningen.
Subdoel 2.2 - Goede huisvestingsmogelijkheden voor starters, zowel huur als koop	
2.2.1 - Het verstrekken van startersleningen	Door het hoge prijsniveau van koopwoningen in Diemen komt slechts een beperkt deel van de koopwoningen in aanmerking voor een starterslening. Daarnaast is de starterslening in 2018 (in tegenstelling tot voorgaande jaren) beperkt tot inwoners van Diemen. Hierdoor is in 2018 een significante afname van het aantal verstrekte startersleningen ontstaan.
2.2.2 - Starters opnemen als doelgroep in prestatieafspraken met corporaties	In lijn met de in 2018 vastgestelde woonvisie is ook in de prestatieafspraken voor 2018 op verschillende manieren ingezet op het vergroten van kansen voor jongeren, niet zijnde studenten. Waar mogelijk wordt voorrang verleend aan jongeren afkomstig uit Diemen. Gezien het zeer beperkte aantal toe te wijzen sociale huurwoningen dat in het bijzonder geschikt is voor jongeren (tweekamerappartement, huurprijs tot kwaliteitskortingsgrens), wordt ook ruimte geboden voor woningdelen door jongeren in vrije sector huurwoningen.
Subdoel 2.3 - Levensloopbestendig woningaanbod	
2.3.1 - Bij nieuwbouw aandacht geven aan levensloopbestendig bouwen, groepswonen en het zo mogelijk afspreken van elementen van Woonkeur in overleg met corporaties en ouderenbonden	Bij de ontwikkeling van nieuwbouwwoningen in Holland Park is het merendeel van de woningen nultredenwoning en vrij van drempels.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
2.2.1 - Aantal verstrekte startersleningen	20	50	1
2.2.2 - Aantal nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen (verplicht)	28 (3%)	41 (4%)	49 (5%)

¹⁹ In de begroting is per abuis een gedateerd aantal woningen genoemd. Het aantal van 2.669 is het meest actueel. Er heeft in 2018 geen verandering van de voorraad sociale huurwoningen in bezit van de corporaties plaatsgevonden, zoals nu in de tabel wordt gesuggereerd..

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
2.2.3 - % Demografische druk (verplicht) ²⁰	NB	NB	NB

3. Aantrekkelijk ondernemersklimaat

Wat wilden we bereiken?			
Subdoelen			
3.1 - Aantrekkelijke werklocaties			
3.2 - Diverse en toekomstbestendige detailhandelstructuur			
3.3 - Goede kwaliteit dienstverlening aan gevestigde en startende bedrijven			
Indicator maatschappelijk effect	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
3.3 - Oordeel van ondernemers over kwaliteit gemeentelijke dienstverlening	NB	NB	Diemen 2e plaats Noord Holland MKB vriendelijkste gemeente

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 3.1 - Aantrekkelijke werklocaties	
3.1.1 - Continueren van periodieke overleggen op Bergwijkpark, bedrijventerreinen en winkelcentra met ondernemers, ondernemersvereniging en politie om maatregelen af te stemmen om aantrekkelijkheid te behouden/vergroten, voorbereiden visie Bergwijkpark-zuid (versterken kantorengedebied of functiemenging?)	Overleggen met ondernemers op werklocaties zijn gecontinueerd. Project Opwaardering Bergwijkpark heeft grote stappen genomen met behoud functie werk, introductie betaald parkeren en voorbereiding opwaardering OR nav participatietraject
3.1.2 - Diemen als vestigingslocatie voor bedrijven meenemen in Daarom Diemen campagne	Bedrijven worden betrokken bij campagne, meegenomen in DD Magazine etc.
Subdoel 3.2 - Diverse en toekomstbestendige detailhandelstructuur	
3.2.1 - Meedenken met winkeliersverenigingen en eigenaren/beheerders winkelcentra over functoren winkelcentra en evt. suggesties voor invulling	Gemeente heeft overleg met Diemerplein en wijkwinkelcentra Diemen Noord en De Kruidenhof over verdere ontwikkeling.
3.2.2 - Volgen regionale detailhandelsontwikkelingen en beleid	Is permanent punt van aandacht, o.a. via regionale adviescommissie detailhandel.
Subdoel 3.3 - Goede kwaliteit van dienstverlening aan gevestigde en startende bedrijven	
3.3.1 - Persoonlijke advisering aan in (financiële) moeilijkheden verkerende ondernemers door 155-Help een bedrijf (IMK).	samenwerking voortgezet en adviseurs betrokken bij ondernemersbijeenkomsten Diemen
3.3.2 - Organisatie jaarlijks netwerkevenement voor alle ondernemers (Vaart in Diemen) met Ondernemend Diemen	Vaart in Diemen heeft wederom plaatsgevonden en is goed bezocht
3.3.3 - Vermoedelijke deelname aan deelregionaal programma ZAAI voor tijdelijke begeleiding van startende ondernemers in de AM gemeenten	In eerste helft 2018 namen ca 16 starters deel aan Zaai programma, evaluatie is zeer positief en voorbereiding voor start 2e groep is loopt.

Prestatie-indicatoren	Realisatie 2017	Begroot 2018	Realisatie 2018
3.1.1 - Aantal vestigingen per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 t/m 64 jaar (verplicht) ²¹	117	NB	NB
3.1.2 - Waardering vestigingsklimaat gemeente (verplicht)	NB	7,2	7,6
3.1.3 - Waardering ondernemingsklimaat gemeente (verplicht)	NB	6,5	7,4

²⁰ Dit betreft een verplichte BBV-indicator, die niet te begroten is. De gegevens zijn nog niet op te halen van de website van KING.

²¹ Dit betreft een verplichte BBV-indicator, die niet te begroten is. De gegevens zijn nog niet op te halen van de website van KING.

4. Vergunningaanvragen worden snel en juist afgehandeld

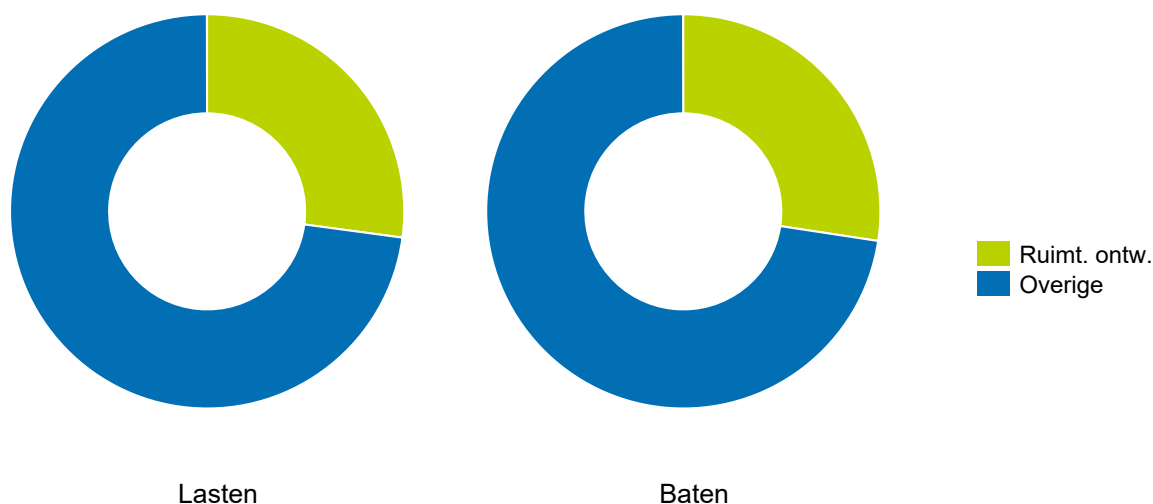
Wat wilden we bereiken?			
Subdoelen			
4.1 - Wabo-vergunningen binnen wettelijke termijnen (flitsvergunning)			
4.2 - Voldoen aan de kwaliteitscriteria 2.1 Wet VTH			
4.3 - Volledig digitale vergunningverlening			
Indicator maatschappelijk effect	Realisatie 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
4.1 - % van de Wabo vergunningsaanvragen dat binnen 6 weken wordt afgehandeld (wettelijke termijn is 8 weken)	70%	75%	75%
4.3 - % van alle Wabo-aanvragen dat digitaal wordt ingediend (inclusief APV en drank & horeca)	DH&APV 70% Wabo 93%	DH&APV 70% Wabo 90%	DH&APV 70% Wabo 90%

Activiteiten (Wat wilden we ervoor doen?)	Realisatie (Wat hebben we ervoor gedaan?)
Subdoel 4.1 - Ruimschoots binnen wettelijke termijnen (flitsvergunning)	
4.1.1 - Er wordt gewerkt conform processen die lean en duidelijk beschreven zijn	Er wordt gewerkt conform processen die lean en duidelijk beschreven zijn. Uit de interne controle blijkt dat aanvragen juist, volledig en rechtmatig zijn afgewikkeld.
Subdoel 4.2 - Voldoen aan de kwaliteitscriteria 2.1 Wet VTH (proces- en massacriteria)	
4.2.1 - Uitvoering en afstemming van processen in samenwerking met andere gemeenten	Er wordt voldaan aan de kwaliteitscriteria.
Subdoel 4.3 - Volledig digitale vergunningverlening	
4.3.1 - Gerichte kanaalsturing (website en klantcontacten) richting digitale aanvraag	Wabo aanvragen zijn landelijk volledig digitaal (OLO). Voor Horeca aanvragen zijn e formulieren ontwikkeld. Voor APV aanvragen dienen door DUO+ nog e formulieren te worden gemaakt.
4.3.2 - Faciliteren van aanvragers die (nog) niet digitaal werken	Los van de digitale weg kan er ook op papier een aanvraag worden ingediend. Op afspraak kan er met het invullen ook ondersteuning worden geboden.

Wat heeft het gekost?

Programma Ruimtelijke ontwikkeling	Rekening 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 totaal	Rekening 2018	Budget resultaat 2018
Structurele lasten	-20.131	-19.159	-28.856	-30.516	-1.660
Structurele baten	21.167	18.922	28.659	28.914	255
Toevoegingen aan reserves	-1.840	-	-414	-804	-390
Onttrekkingen aan reserves	1.083	-	414	2.223	1.809
Saldo structureel	278	-237	-197	-183	14
Incidentele lasten	-2.125	-2.937	-2.832	-2.549	283
Incidentele baten	4.292	1.707	1.007	668	-339
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	1.125	1.825	1.881	56
Saldo incidenteel	2.167	-105	-	-	-
Saldo van de baten en lasten	2.445	-342	-197	-183	14

Lasten en baten

Over te hevelen budgetten

Grondopbrengst Verrijn Stuart

In 2018 heeft een grondverkoop aan de Verrijn Stuartweg 4 plaatsgevonden. De opbrengst van de grondverkoop, € 62.600, is meegenomen in het saldo. Een deel van de opbrengst moet ingezet worden voor de afwaardering van de boekwaarde (€ 15.200). Voorstel is het restant (€ 47.400), conform bestaand beleid, te storten in de Reserve Grondzaken.

Incidentele inhuur nieuwe projecten

In 2018 is er incidenteel budget beschikbaar gesteld van € 1.125.000 voor inhuur voor nieuwe projecten. De bedoeling is dat het beschikbaar gestelde budget (vanuit de Algemene Reserve) zo veel mogelijk zou terugkomen via nog open te stellen grondexploitaties of beschikbaar te stellen investeringsbudgetten. Wanneer die er niet zijn (bijvoorbeeld omdat een project niet haalbaar is en er toch kosten zijn gemaakt) worden de gemaakte kosten verrekend met de Algemene Reserve.

In 2018 is totaal voor een bedrag van € 925.000 ingehuurd. Een bedrag van € 290.000 kon verrekend worden met grondexploitaties en investeringsbudgetten. Een bedrag van € 635.000 is verrekend met de Algemene Reserve.

Voorgesteld wordt het niet ingezette budget € 200.000 (€ 1.125.000 -/- € 925.000) beschikbaar te stellen voor 2019. Deze overheveling heeft geen effect op het rekeningsaldo omdat er direct een verrekening met de Algemene Reserve plaatsvindt. De gemeenteraad wordt wel gevraagd goedkeuring te geven aan deze overheveling.

Investerings

Investerings (x € 1.000)				
Omschrijving	Budget	Realisatie t/m 2018	Vrije ruimte	i: in uitvoering d: doorschuiven v: vervallen a: afgewikkeld
720106 Geluidsscherm Sniep grondexploitatie	797	0	797	d
720403 Ligplaatsen verbindingsskanaal	70	59	11	a
780201 Aankoop grond Diemerpolder	640	602	38	a
781010 Herinrichting Pantarterrein	550	89	461	i

Algemene dekkingsmiddelen

Portefeuillehouder:

A.J.M. Scholten

Afdelingsmanager:

K. Deutekom

Afdeling:

Directie

Voorschriften BBV

Conform het BBV omvat het overzicht algemene dekkingsmiddelen tenminste:

- Algemene uitkering;
- Lokale heffingen (ongebonden);
- Dividend;
- Saldo financieringsfunctie;
- Overige algemene dekkingsmiddelen.

De algemene dekkingsmiddelen nemen we niet in de programma's, omdat het geen geormerkte financiële middelen zijn. Ze kunnen worden ingezet voor dekking van alle programma's. Hierna geven we een overzicht met de algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 totaal	Rekening 2018	Budget resultaat 2018
Algemene uitkering	34.437	35.495	36.390	36.399	9
Lokale heffingen (ongebonden)	6.099	6.627	6.620	6.597	-23
Dividend	194	104	182	191	9
Saldo financieringsfunctie	-956	-1.102	-857	-856	1
Onvoorzien	-	-51	-	-	-
Totaal	39.774	41.073	42.335	42.331	-4

Algemene uitkering

In de begroting hebben wij na de aanpassingen via de kwartaalbrieven rekening gehouden met een uitkering uit het Gemeentefonds van € 36.390.000. Dit sluit bijna exact aan met de werkelijk ontvangsten.

Het voordelige verschil van € 9.000 heeft voor circa € 3.000 betrekking op verrekeningen 2017. Het overige deel € 6.000 heeft met diverse ontwikkelingen 2018 te maken.

Ontwikkeling Algemene uitkering	Begroting 2018 primitief	Wijzigingen	Begroting 2018	Rekening 2018	Budget resultaat 2018
- AWBZ naar WMO (integratie-uitkering)	2.559	31	2.590	2.590	-
- Jeugdzorg (Integratie-uitkering)	4.701	48	4.749	4.749	-
- Participatiewet	2.409	73	2.482	2.482	-
Accresontwikkeling / uitkeringsfactor	-	310	310	310	-
BTW-compensatiefonds	-	-164	-164	-164	-
Voorschoolse voorziening peuters	39	-	39	39	-
WMO (met name huishoudelijke hulp)	1.620	-	1.620	1.638	18
Gezond in de stad (DU)	61	-	61	61	-
Decentralisatie provinciale taken vergunningverlening, toezicht en handhaving (DU)	49	-	49	49	-
Brede impuls combinatiefuncties/ buurtsportcoaches (DU)	91	-	91	91	-
Schulden en armoede	37	-	37	48	11
Armoedebestrijding kinderen	142	-	142	142	-
Referendum	9	-	9	10	1
Bonus beschut werken	-	-	-	6	6
Inkomstenmaatstaven	-3.467	-	-3.467	-3.910	-443
Overige (maatstaven)	27.245	597	27.842	28.255	413
Verrekening voorgaande jaren	-	-	-	3	3
Totaal	35.495	895	36.390	36.399	9

Ongebonden belastingen

Wanneer de opbrengst van een belasting niet gebonden is aan een doel (zoals bijvoorbeeld bij rioolbelasting) dan is er sprake van 'ongebonden belastingen'. Onderstaande 'ongebonden belastingen' worden als algemeen dekkingsmiddel gezien:

Belastingen	Rekening 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 totaal	Rekening 2018	Budget resultaat 2018
Onroerende-zaakbelastingen					-
- woningen (eigenaren)	3.064	3.255	3.255	3.249	-6
- niet-woningen (eigenaren)	1.511	1.575	1.510	1.444	-66
- niet-woningen (gebruikers)	1.157	1.220	1.160	1.159	-1
Precariobelasting	294	500	500	502	2
Toeristenbelasting	75	77	195	243	48
Totaal	6.099	6.627	6.620	6.597	-23

Vanaf 2022 mag geen precariobelasting meer geheven worden op leidingen en kabels in gemeentegrond. Tevens mogen tot 2022 de tarieven niet verder geïndexeerd worden.

Door de bouw van een hotel in Hollandpark zijn de opbrengsten toeristenbelasting behoorlijk toegenomen. 2018 was het eerste jaar dat het hotel het hele jaar open is en geeft daarmee een eerste indicatie van de jaarlijkse opbrengsten.

Voor een uitgebreide toelichting op de diverse belastingen verwijzen wij u naar de paragraaf 'Lokale Heffingen'.

Dividend en rentebaten van leningen

Voor een uitgebreide toelichting op de financieringsfunctie (rente en dividend) verwijzen wij u naar de paragraaf Financiering.

In de 4de kwartaalbrief is het te ontvangen bedrag voor dividend met € 78.000 verhoogd tot € 182.000. Dit bedrag is ook werkelijk aan dividend ontvangen. Oorzaak van de hogere dividenduitkering is de aandeelhoudersvergadering van N.V. De Meerlanden. Hier is bepaald het uit te keren bedrag aan dividend te verhogen.

De rentebaten voor langlopende leningen zijn in 2018 verlaagd naar € 55.000. Door de inkomsten van grondverkoop hoefden vrijvallende geldleningen niet te worden geherfinancierd. Het totale saldo aan uitstaande langlopende leningen is in 2018 teruggelopen van € 61 miljoen naar € 51 miljoen.

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Ieder jaar laat de gemeente Diemen door een externe fiscalist de Vpb toetsen. Met name binnen grondexploitaties kan de Vpb een belangrijke rol spelen. In de meerrjarenprognose grondexploitatie wordt jaarlijks een quick scan opgenomen om de Vpb-positie van de grondexploitaties in beeld te krijgen. Deze scan wordt door de fiscale adviseur getoetst. In het verleden zijn door de kosten voor de bodemsanering grote tekorten ontstaan binnen grondexploitatie Plantage De Sniep. Dit leidt er nu toe dat er binnen alle grondexploitaties geen 'winst' wordt gemaakt en dus geen Vpb-afdracht noodzakelijk is.

In 2018 heeft de Belastingdienst een brief gestuurd waarin zij aangeven dat ze een aangiftebiljet wenst te ontvangen voor de aangifte vennootschapsbelasting 2016. De Belastingdienst concludeert in zijn algemeenheid dat ten aanzien van gemeenten redelijke vermoedens bestaan dat sprake is van belastingplicht en dat dat ook geldt voor de gemeente Diemen.

Op grond van artikel 6 Algemene Wet inzake Rijksbelastingen heeft de inspecteur besloten over te gaan tot 'uitreiking' van een aangiftebiljet.

Vermoeden bestaat dat bij de volgende activiteiten een belastingplicht ontstaat:

- het ophalen van bedrijfsafval;
- de verkoop van reststoffen voortkomend uit de activiteit inzameling van huishoudelijk afval (hierover loopt overleg met de Nederlandse Vereniging van Reinigingsdiensten). De impact van de tussenkomst een tussenschakel, zoals bijvoorbeeld Rova, is eveneens onderwerp van gesprek;
- het geven van gelegenheid van reclame-uitingen voortvloeiend uit privaatrechtelijke (concessie) overeenkomsten;
- de uitgifte van leningen.

Onze fiscale adviseur heeft voor Diemen onderzocht of bovenstaande activiteiten leiden tot een belastingplicht. Het blijkt dat met name de concessieovereenkomsten voor de uiting van reclame voor Diemen relevant is. Ondanks dat wij het op voorhand niet eens zijn met de aanslagoplegging hebben we over 2016 wel aangifte gedaan. Dit om naheffingsrente (8%) uit te sluiten. Voorlopig is er alleen voor 2016 de verplichting om aangifte te doen. Berekend is dat deze aanslag ongeveer € 45.000 bedraagt. Na de definitieve aanslagbeschikking van de Belastingdienst kunnen we in bezwaar en beroep.

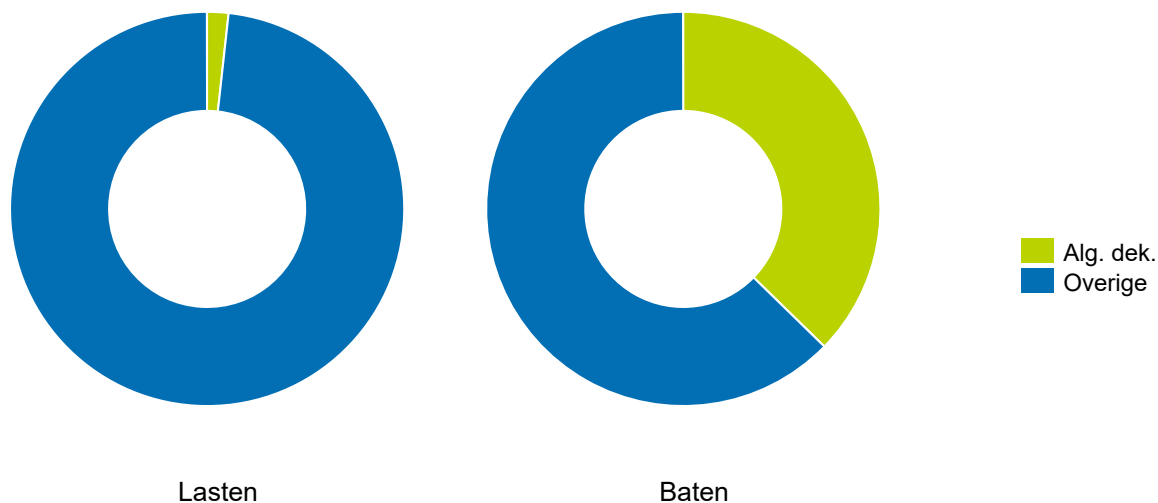
Onvoorzien

Jaarlijks nemen we in de begroting een stelpost op voor incidentele onvoorziene uitgaven. De hoogte van de stelpost bedraagt € 51.000. In 2018 is in de 4de kwartaalbrief een beroep gedaan op de stelpost voor de aanslag vennootschapbelasting 2016.

Wat heeft het gekost?

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 totaal	Rekening 2018	Budget resultaat 2018
Structurele lasten	-1.541	-1.562	-1.257	-1.324	-67
Structurele baten	34.468	35.999	36.642	36.526	-116
Toevoegingen aan reserves	-16	-100	-100	-100	-
Onttrekkingen aan reserves	231	-	-	-	-
Saldo structureel	33.143	34.337	35.285	35.102	-183
Incidentele lasten	-	-	-	-	-
Incidentele baten	192	-	-	-	-
Toevoegingen aan reserves	-	-	-	-	-
Onttrekkingen aan reserves	-	-	-	-	-
Saldo incidenteel	192	-	-	-	-
Saldo van de baten en lasten	33.335	34.337	35.285	35.102	-183

Lasten en baten

Over te hevelen budgetten

Er zijn geen over te hevelen budgetten binnen dit programma.

Investerings

Er zijn geen investeringen binnen dit programma.

Paragrafen

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Omschrijving

Sinds 1 januari 2004 verplicht het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten tot het maken van een paragraaf weerstandsvermogen in de programmabegroting en de jaarrekening. Deze paragraaf moet tenminste bevatten:

- een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
- een inventarisatie van de risico's.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre de gemeente financiële tegenvallers kan opvangen zonder dat het huidige vastgestelde beleid moet worden gewijzigd. Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de robuustheid van de financiële positie van de gemeente. Het weerstandsvermogen is afhankelijk van de benodigde weerstandscapaciteit (de ingeschatte risico's) en de beschikbare weerstandscapaciteit. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden van de gemeente om niet begrote kosten te dekken. We maken hierbij onderscheid in structurele en incidentele risico's.

Beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's

Voor een solide bedrijfsvoering moeten we weten welke risico's wij lopen en hoe we deze risico's kunnen beheersen. Ter bepaling van het benodigde weerstandsvermogen hebben we inzicht in het risicoprofiel nodig. Middels een inventarisatie zijn de risico's verzameld. Belangrijk daarbij is te onderzoeken welke beheersmaatregelen zijn genomen of alsnog genomen moeten worden. Vervolgens zijn de risico's op twee aspecten gewaardeerd, te weten het verwachte risicobedrag en de kans op voordoen.

De kans op voordoen wordt later gebruikt bij de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen. Onderstaand de score-indeling van de risicokans.

Score	Risicokans	Gemiddelde risicokans
1. Laag	0 % - 20%	10%
2. Matig	20% - 40%	30%
3. Gemiddeld	40% - 60%	50%
4. Hoog	60% - 80%	70%
5. Zeer Hoog	80% - 100%	90%

Bij de score-indeling van laag tot zeer hoog is met een variatiebreedte van 20% gerekend omdat de kans dat een risico zich daadwerkelijk voordoet slechts globaal is aan te geven. Bij de inschatting speelt de budgetverantwoordelijke een grote rol.

Het financiële gevolg van het risico wordt bepaald door de gemiddelde risicokans te vermenigvuldigen met het maximale risicobedrag. Omdat niet alle risico's zich tegelijk voor zullen doen en ook de risicokans niet gelijk is, is het niet noodzakelijk om de vastgestelde risico's voor 100% op te nemen.

Het totaal aan risico's is afgezet tegen het totale weerstandsvermogen. Dit leidt tot de bepaling van een weerstandsratio. Met behulp van de hierna volgende tabel beoordelen we de ratio van de gemeente Diemen. Deze normtabel is ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR).

Categorie	Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
A	$> 2,0$	Uitstekend
B	$1,4 < x < 2,0$	Ruim voldoende
C	$1,0 < x < 1,4$	Voldoende
D	$0,8 < x < 1,0$	Matig
E	$0,6 < x < 0,8$	Onvoldoende
F	$< 0,6$	Ruim onvoldoende

Methode

Om tot de samenstelling van het risicoprofiel voor de Jaarrekening 2018 te komen hebben we de risico's per afdeling geïnterpreteerd. Per risico zijn de volgende aspecten aangegeven:

- omschrijving van het risico;
- de te nemen of reeds genomen beheersmaatregel;
- een inschatting van het risicobedrag;
- de kans op voordoen van het risico en de onderbouwing hiervan.

Resultaten risico analyse jaarrekening 2018

Net als in de Jaarrekening 2017 hebben we de risico's voor de Jaarrekening 2018 onderscheiden in structurele en incidentele risico's. Voor structurele risico's moet de dekking gevonden worden in een permanente oplossing in de vorm van een voorziening, verzekering of een afdoende beheersmaatregel.

De risico's beschrijven we kort. Daarbij geven we aan of het een nieuw of een bestaand risico betreft. In de hierna volgende tabel zijn alle geïnterpreteerde risico's in beeld gebracht. Alleen de risico's boven € 100.000 zijn opgenomen in onderstaand overzicht.

Volg	Risico-omschrijving	Gewogen risico	Kans op voordoen	Type
Incidentele risico's				
1	Oost-West As	2.000	Matig	Nieuw
2	Plantage De Sniep	1.500	Laag	Bestaand
3	Claim RWS grond A1	750	Hoog	Bestaand
4	Duo+ (inhuur, talentmanagement)	150	Gemiddeld	Bestaand
5	Holland Park (kans)	-500	Matig	Bestaand
Totaal incidentele risico's		3.900		
Structurele risico's				
6	Sociaal Domein Transitietrajecten	500	Gemiddeld	Bestaand
7	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)	350	Gemiddeld	Bestaand
8	Sociale werkvoorziening (bijdrage Pantar)	200	Hoog	Bestaand
9	Duo+ (harmonisatie + nieuwe verdeelsleutel)	150	Hoog	Bestaand
10	Extra bezetting brangweerkazerne	120	Gemiddeld	Bestaand
11	Vennootschapbelasting	75	Hoog	Bestaand
Totaal Structurele risico's		1.395		
Niet te kwantificeren risico's				
12	Markontwikkeling aanbestedingen investeringen	pm	Hoog	Nieuw

Incidentele risico's

1. Oost-West As

Risicobedrag € 2.000.000, de kans op voordoen is 'Matig' (30%).

Nadere omschrijving risico:

Per 1-1-2019 is een inschatting gemaakt van mogelijke risico's die zich eventueel kunnen voordoen in project Oost-West-As. Daartoe is een risicoanalyse opgesteld. De risicoanalyse geeft inzicht in onzekerheden die zich zouden kunnen voordoen. Geanalyseerd is welke grootste risico's zich kunnen voordoen. Met name is gekeken naar de project-specifieke risico's die met dit infrastructurele project specifiek kunnen samenhangen. In de risicoanalyse van de Oost-West-As is uitgegaan van circa 20 grootste risico die zich zouden kunnen voordoen. Hierbij is uitgegaan van het gemiddelde van de minimale en maximale kans dat een risico zich kan voordoen. Uiteraard is het de bedoeling zoveel mogelijk de risico's te beperken waarmee de financiële impact zo goed als mogelijk wordt voorkomen dan wel beheersbaar wordt gemaakt.

Beheersmaatregelen:

In het kader van kostenbeheersing is in de tweede helft van 2018 gestart met een budget beheersysteem voor de Oost-West-As waarmee beter inzicht ontstaat in het verloop van de kosten en de benodigde dekking. Op basis van definitieve ontwerpen (DO) zijn SSK-ramingen opgesteld die zijn verwerkt in het hiervoor genoemde budget beheersysteem. Neemt niet weg dat, tijdens de uitvoering van de infrastructurele werken aan de Oost-West-As in de periode tot ultimo 2021, toch tegenvallers kunnen optreden waar "in het veld" tegen aan wordt gelopen. Samengevat zijn de belangrijkste risico's, welke in afnemende grootte hierna worden benoemd onderverdeeld in vijf categorieën, de volgende:

Financieel:

Calculatie DO valt hoger uit dan dekking en/of Inschrijving valt hoger uit dan beschikbare middelen (Vervoerregio, Gemeente Amsterdam, Gemeente Diemen). Te weinig budget ten opzichte van ambitieniveau is aanwezig en technisch benodigde maatregelen vallen duurder uit dan begroot. Het project heeft dan te weinig middelen om zaken uit te voeren en/of tussentijdse maatregelen moeten worden afgesproken met uitvoerende partijen waarvoor middelen nodig zijn nodig. Dit betekent dus kostenoverschrijding. Van belang is om "de vinger aan de pols te houden" ten aanzien van de scope/omvang van het project, eventueel ontwerp aanpassingen doorvoeren en opstellen van bestekscalculaties marktconform al dan niet in samenhang met een bouwteam. Ook kan bodemverontreiniging worden aangetroffen die maatregelen vraagt. Bijvoorbeeld als gevolg van onvoldoende onderzoek of onvoldoende mogelijkheden van onderzoek onder het spoor. Dit vraagt dus een vroegtijdig verkennend bodemonderzoek en in de voorbereidingsfase acties ondernemen. Daarnaast juiste inschatting van fasering, risico's, beheersmaatregelen en budgetcontrole inclusief de te verwachten dekkingsmiddelen. Inschatting risicobedrag circa € 900.000.

Kabels en leidingen:

Schade aan de waterleiding tijdens werkzaamheden. Ligging waterleiding wijkt af, kwaliteit van de aanwezig waterleiding is niet conform verwachting of er onvoldoende beschermmaatregelen tijdens uitvoering getroffen met als gevolg bezwijken kering en geen drinkwatervoorziening Amsterdam. Dit betekent vroegtijdig afstemmen en afspraken maken (en vastleggen) met Waternet met betrekking tot de conditie en onderlinge verantwoordelijkheden van de waterleiding en het maken van proefsleuven in verband met uitzoeken exacte ligging en staat van de leiding. Het kan zijn dat plannings niet worden gehaald hetgeen betekent dat vroegtijdig afstemmen en afspraken maken (en vastleggen)

met de nutspartijen gewenst is, problemen met de riolering kunnen zich voordoen met nieuw aan te leggen of te vervangen/ aan te sluiten riool, werkzaamheden lopen uit of beschadigingen ontstaan tijdens de uitvoering. Inschatting risicobedrag circa € 600.000.

Stakeholders:

Afspraken worden in- en/of extern niet nagekomen om wat voor reden dan ook. Oorzaken kunnen zijn onzorgvuldigheden in proces, uitloop proces en re-work door herstellen/ corrigeren van afspraken. Dit betekent een technisch projectleider in huren ter ondersteuning van de integraal projectleider en het invoeren van structureel overleg met betrokken stakeholders. Het kan ook voorkomen dat de aannemer de complexiteit van het project onderschat als gevolg van veel betrokken partijen en gewijzigde regelgeving waardoor vertraging ontstaat en kwalitatief mindere uitvoering. Van belang is dat aannemers vroegtijdig worden betrokken bij de ontwikkeling van dit project. Inschatting risicobedrag € 200.000.

Omgeving:

Verwachte hogere geluidsbelasting is vergunning technisch/wettelijk niet acceptabel (Bijv. appartementencomplex met vastgestelde lagere waarde). Geluidsbelasting wordt hoger door nieuwe situatie en/of resultaat uit geluidsonderzoek pakt negatief uit waardoor extra geluidswerende maatregelen aan de gevels moeten worden getroffen. Dit heeft als gevolg dat extra onderzoek voor geluid en de te nemen maatregelen nodig is in verband met de uitvoering waardoor extra dekkingsmiddelen nodig zijn. Ook kan schade aan dijklichaam en gebouwen ontstaan als gevolg van trillingen en verzakkingen waardoor reparatie nodig is. Een "nul-meting" is dan noodzakelijk vóórdat de start van de werkzaamheden begint en een aannemersbouwteam moet worden geformeerd in het kader van engineering. Inschatting risicobedrag € 150.000.

Bestuur en vergunningen:

Capaciteit/ deskundigheid zijn niet direct beschikbaar binnen de gemeente als gevolg van kleine organisatie of te laat inkopen van capaciteit waardoor het project niet voldoet aan GOTIK-uitgangspunten. Dit betekent op tijd raamcontracten/ in huur van externe expertise. Ook kan het zijn dat ontevreden bewoners politieke druk uitoefenen voor aanpassing of stilleggen van het werk met als gevolg extra plankosten en vertraging in het werk. Meer TBGN nodig in de uitvoering dan gepland omdat de gedachte fasering niet kan waardoor een nieuwe TBNG nodig is. Dit kan worden voorkomen door aannemers vroegtijdig bij het project te betrekken. Kan ook voorkomen dat de geplande TBNG niet wordt geaccepteerd. Vergunningen worden niet verleend. Betekent vroegtijdig vergunningen aanvragen. Inschatting risicobedrag € 150.000.

2. Plantage de Sniep

Risicobedrag € 1.500.000, de kans op voordoen is 'Laag' (10%).

Nadere omschrijving risico:

Bij de meest recente actualisatie van de grondexploitatie van Plantage de Sniep (zie daarvoor het MPG bij de Jaarrekening 2018), is een zo goed als mogelijke inschatting gemaakt van het resultaat en de doorlooptijd van het project. In de geactualiseerde grondexploitatie is tevens ook een kansen- en risicoanalyse toegevoegd. Bij de voorbereiding en realisatie van grootschalige projecten spelen tal van projectspecifieke onzekerheden en nader te onderzoeken of af te spreken onderdelen een rol. De kansen- en risicoanalyse geeft inzicht in deze onzekerheden die mogelijk kunnen optreden. Hierbij is het streven om eventuele risico's met een negatieve financiële impact proberen te voorkomen en of te beheersen.

In het MPG is een overzicht en toelichting van alle kansen, risico's en beheermaatregelen opgenomen, die zich kunnen voordoen in Plantage de Sniep.

Beheersmaatregelen:

De afgelopen tijd is reeds nadrukkelijker op kosten gestuurd en zijn diverse maatregelen genomen om 'zuinig' te werken. Deze werkwijze zal worden vervolgd. Tegenvallers zijn, bij langerlopende projecten, echter nooit helemaal te vermijden.

De belangrijkste risico's zoals gemeld in het MPG 2018 in afnemende grootte zijn:

- De bijdrage die ProRail doet voor de realisatie van de geluidsschermen langs het spoor. ProRail ontvangt deze bijdrage als subsidie vanuit het Rijk en het subsidieprogramma loopt op zijn einde. De planning die ProRail hanteert voor de voorbereiding en uitvoering van de geluidsschermen komt niet overeen met de einddatum van het subsidieprogramma, waarmee het risico bestaat dat ProRail niet meer kan (wil) meebetalen. Gewogen risico € 200.000.
- De ontwikkeling van Sniep Noord (plangebied ten noorden van Muiderstraatweg) is in volle gang en de beschikbare manoeuvreerruimte wordt steeds beperkter. Doordat het project zijn eindfase nadert is de kans klein dat dit risico daadwerkelijk optreedt. Daarentegen is de geraamde post voor tijdelijke maatregelen/faseringskosten in dit MPG kleiner geworden, waardoor de kans dat deze kleiner geraamde post overschreden wordt aanzienlijk is. Om deze reden blijft het risico als zodanig gehandhaafd. Het gewogen risico is hier € 122.500.

De belangrijkste kans is:

- T.b.v. het woonrijp maken van de deelplannen C2/D en N is het waarschijnlijk, nu het werk wordt voorbereid, dat het bedrag in de raming lager zal uitvallen dan begroot. De gewogen kans is in totaal € 81.000.

3. Claim RWS grond A1

Risico bedrag € 750.000, de kans op voordoen is 'Hoog' (70%).

Nadere omschrijving risico:

Op basis van een overeenkomst uit de jaren zeventig moet de gemeente Diemen nog een bedrag terugbetalen aan het Rijk. De gemeente had destijds een voorschotbedrag van het Rijk ontvangen voor de aankoop van gronden voor de aanleg van de A1. Omdat er uiteindelijk minder gronden nodig waren dan vooraf was voorzien, moet een gedeelte van het voorschotbedrag worden terugbetaald. Hiervoor had de gemeente een voorziening getroffen, maar bij de controle van de jaarrekening 2007 hebben we besloten de voorziening naar de algemene reserve over te hevelen. Voorlopig bedraagt het risicobedrag maximaal € 750.000. Recent heeft Rijkswaterstaat het initiatief genomen om deze casus nu op te pakken en af te ronden, zowel wat betreft de A1-A6 als de A1-A10. Gemeente Diemen en RWS zijn voornemens voor het einde van 2019 duidelijkheid te hebben.

Beheersmaatregelen:

De gemeente Diemen heeft met Rijkswaterstaat afgesproken dat de terugbetaling wordt gekoppeld aan de huidige wegwitbreiding van de A1, A10 en A9. Dit is afgesproken omdat Rijkswaterstaat nog een aantal hectare grond van de gemeente Diemen nodig heeft voor de wegwitbreiding. Deze aankoop wordt verrekend met het terug te betalen voorschot. Pas na afronding van de onderhandelingen over de wegwitbreiding en de bijbehorende grondtransacties kan een definitieve afrekening plaatsvinden.

4. Duo+ (inhuur, talentmanagement)

Risicobedrag € 150.000, de kans op voordoen is 'Gemiddeld' (50%).

Nadere omschrijving risico:

- *inhuur*

Met name het risico van externe inhuur voor openstaande vacatures, vervanging wegens ziekte en specialistische kennis heeft zich de afgelopen jaren voor gedaan. Inmiddels is het ziektepercentage teruggebracht tot 4,5%.

Ook het risico voor de kosten van inhuur van specialistische kennis is kleiner geworden. In 2018 is het programma Slimmer Verbinden zo goed als afgerond. Daarmee wordt het aantal projecten een stuk geringer en dus ook de behoefte aan specialistische kennis.

- *talentmanagement*

Bij het ontwerp van Duo+ heeft het kader 'mens volgt werk' een belangrijke rol gespeeld. Hierbij is onvoldoende expliciet (formatie, geld, begeleiding/ontwikkeling) rekening gehouden met hetgeen er op managers en medewerkers afkomt bij de plaatsing van medewerkers binnen een nieuwe organisatie: een nieuwe werkgever, een (mogelijk) nieuwe functie met veranderend takenpakket, nieuwe werkwijzen en systemen, nieuwe collega's, nieuwe leidinggevende, een (mogelijk) nieuwe standplaats, het werken voor drie ambtelijke organisaties en gemeentebesturen en hun gemeenten/kernen en het daarmee faciliteren van ook andere bestuurders- en ambtelijke culturen. Kortom, de impact op medewerkers is groot. Daarom zet Duo+ nog steeds in op een organisatie-breed programma voor talentmanagement, gekoppeld aan het strategisch HRM-beleid. Talentmanagement heeft als doel om iedere manager en medewerker in Duo+ (op termijn) op de juiste plek in de organisatie in de juiste rol te krijgen, passend bij zijn of haar talenten. Uitgangspunt is dat Duo+ de kosten voor het talentmanagement binnen de huidige financiële kaders uitvoert. Een verdere uitwerking van het talentprogramma moet uitwijzen in hoeverre dat mogelijk is. In 2017 is gestart met het uitvoeren van een 'vlootshow'. Hieruit blijkt welke kwaliteiten in huis zijn. Vervolgstep is het organiseren van aansluiting tussen de gevraagde capaciteit en kwaliteit van personeel en de aanwezigheid van capaciteit en kwaliteit van personeel.

Beheersmaatregelen:

In de begroting 2019 van Duo+ is de structurele bijdrage verhoogd, dit geeft Duo+ meer armslag om vervanging binnen de eigen budgetten op te vangen. Daarnaast stuurt het management van Duo+ strak op de invulling van openstaande vacatures.

5. Holland Park

Kansbedrag is € 510.000, de kans op voordoen is 'Matig' (30%).

Nadere omschrijving risico:

Holland Park faciliterend

Het berekend risicobedrag is geschat op **€ 0,86 miljoen**. Het gaat om het saldo van de gemaakte plankosten en de overige voorbereidingskosten die in het kader van de faciliterende planvoorbereiding Holland Park (voormalig Bergwijkpark Noord) zijn gemaakt en nog moeten worden verhaald op huidige en toekomstige ontwikkelende partijen.

Beheersmaatregelen:

Door externe partijen te faciliteren en de verbindende schakel te zijn, stimuleren we het particulier initiatief in de gebiedsontwikkeling. We hebben inmiddels meerdere overeenkomsten gesloten met meerdere projectontwikkelaars die een groot gedeelte van het gebied herontwikkelt (namelijk Diemervijver en Holland Park). Deze overeenkomsten regelen een exploitatiebijdrage, waarin impliciet ook de reeds gemaakte en te maken gemeentelijke voorbereidingskosten en incidentele investeringskosten zijn betrokken. Een deel van de

bijdrage is inmiddels in rekening gebracht. In de komende jaren moet het overige deel ontvangen worden. Toekomstige particulieren van nog te ontwikkelen locaties zullen op vergelijkbare wijze moeten bijdragen in de gemeentelijke kosten.

Grondexploitatie Holland Park West

De grondexploitatie Holland Park West is 31 mei 2018 vastgesteld en bij de actualisatie van de grondexploitatie (zie daarvoor het MPG bij deze Jaarrekening 2018), is een zo goed als mogelijke inschatting gemaakt van het resultaat en de doorlooptijd van het project. In de geheime bijlage van de geactualiseerde grondexploitatie is tevens ook een kansen- en risicoanalyse toegevoegd met een overzicht en toelichting van alle kansen, risico's en beheermaatregelen opgenomen, die zich kunnen voordoen in Holland Park West. Het berekend kansbedrag is geschat op **€ 1,5 miljoen**. Dit betekent dat de kansen groter zijn ingeschat dan de risico's.

Grondexploitatie Nieuwe locatie tankstation Provinciale weg

Hetzelfde geldt voor de grondexploitatie *Nieuwe locatie tankstation Provinciale weg*. Deze is 21 juni 2019 vastgesteld en bij de actualisatie van de grondexploitatie (zie daarvoor het MPG bij deze Jaarrekening 2018), is de kansen en risico analyse opgesteld. Het berekend risicobedrag is geschat op **€ 0,1 miljoen**.

Daarnaast is als uitkomst van de onderhandeling met BP over de sanering van het tankstation aan de Bergwijkdreef een belangrijk risico nu ingeboekt. Het saldo van de schadeloosstelling ca. € 1,8 miljoen wordt voorzien in de Reserve Grondzaken, waarbij de kans blijft om een deel van dit bedrag nog te verhalen bij de ontwikkelende partijen.

Eventuele resterende gemeentelijke kosten komen ten laste van de grondopbrengsten die door de gemeente in dit gebied gerealiseerd moeten worden op de eigen gemeentelijke grondposities. Uiteindelijk is het streven om budgetneutraal te eindigen. Op dit moment is dat ingeschat als haalbaar, maar in de komende jaren zouden zich mogelijk situaties kunnen voordoen die de haalbaarheid verminderen. De inpassingen van (maatschappelijke) voorzieningen, het realiseren van een deels (sociaal) woningbouwprogramma en duurzaamheidsambities hebben hierop hun invloed.

Structurele risico's

6. Sociaal Domein Transitietrajecten

Risico bedrag is € 500.000, de kans op voordoen is 'Gemiddeld' (50%).

Nadere omschrijving risico:

Vanaf januari 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor een drietal regelingen in het sociaal domein. Het betreft de nieuwe Jeugdwet, de overheveling van een deel van de AWBZ naar de Wmo en de Participatiewet. De decentralisaties gaan gepaard met forse bezuinigingen.

De gemeente Diemen krijgt ruim 9 miljoen voor de uitvoering van de taken binnen het Sociaal Domein. De VNG heeft in 2016 onderzoek gedaan naar de financiële effecten van de decentralisatie van het sociaal domein. Dit mede omdat in het nieuws was dat veel gemeenten fors minder geld uitgegeven zouden hebben dan dat zij hebben ontvangen. Er is in de afgelopen jaren steeds beter zicht is op betrouwbare cliëntgegevens (aantallen).

Het risico is dat alle aanvragen voor voorzieningen binnen het sociaal domein afgehandeld moeten worden. Het kan niet zo zijn dat een aanvraag niet behandeld wordt of een voorziening niet verstrekt wordt omdat er geen budget is. Dit 'open-einde' karakter vormt een risico. In 2018 is de gemiddelde risicokans gelijk gebleven (middelmatic).

Beheersmaatregelen:

We trachten de risico's te beheersen door:

- In te zetten op lokaal maatwerk;
- Zelf uitvoering te geven aan trajecten;
- Meer collectieve en algemene voorzieningen aan te bieden in plaats van individuele voorzieningen;
- In te zetten op vroegtijdige signalering zodat preventieve maatregelen genomen kunnen worden.

7. Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)

Risicobedrag € 350.000, de kans op voordoen is 'Gemiddeld' (50%).

Nadere omschrijving risico:

Via de Participatiewet (BUIG) verstrekt de gemeente uitkeringen om in het levensonderhoud te voorzien. Het macro budget voor deze uitkering wordt vastgesteld door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en via verdeelstaven jaarlijks in september tijdens het desbetreffende uitvoeringsjaar toegewezen aan gemeenten. Gemeenten die geld overhouden mogen dit houden. Er is geen terugbetaalverplichting.

Beheersmaatregelen:

Door de poortwachtersfunctie goed in te zetten kan de instroom in de bijstand deels worden voorkomen. Daarnaast kan door een actief re-integratiebeleid te hanteren de uitstroom uit de bijstand worden bevorderd.

De gemeente kan, bij een omvangrijk tekort, onder voorwaarden in aanmerking komen voor een aanvullend budget, de zogenaamde "vangnetuitkering".

De belangrijkste financiële voorwaarde waaraan moet worden voldaan is dat het tekort meer bedraagt dan 5%. Voor het meerdere kan een aanvullende uitkering worden gevraagd. Over 2018 is dit niet aan de orde en is een substantieel overschot te melden.

Een andere mogelijke beheersmaatregel voor het risico van deze uitkering, is het instellen van een egalisatiereserve.

8. Sociale werkvoorziening (bijdrage Pantar)

Risicobedrag € 200.000, de kans op voordoen is 'Hoog' (70%).

Nadere omschrijving risico:

Pantar is uitvoerder van de Sociale Werkvoorziening (SW) in Diemen en Amsterdam, het gaat om circa 85 inwoners van Diemen die een SW dienstverband hebben bij Pantar. In de Dienstverleningsovereenkomst (DVO) voor 2018 is de afspraak opgenomen dat Pantar alleen het negatieve subsidieresultaat mag doorbelasten aan Diemen. Dit is het verschil tussen de Rijksbijdrage voor de SW en de werkelijke loonkosten.

Het operationeel resultaat is het verschil tussen de apparaatskosten die de stichting maakt voor de begeleiding en de inkomsten die uit de diverse SW activiteiten worden gegenereerd. Pantar heeft een negatief Operationeel resultaat. Diemen spant zich in het negatieve operationele resultaat van Pantar te beperken door het toebedelen van extra gemeentelijk werk zoals onderhoud van de buitenruimte en groen, schoonmaakwerk en re-integratie

werkzaamheden voor de Participatiewet. Tot en met 2018 heeft Amsterdam het tekort op het operationeel resultaat voor haar rekening genomen. Een mogelijke bijdrage aan een negatief operationeel resultaat in 2018 is daarom niet verwerkt in de meerjarenbegroting.

Over een mogelijk operationeel tekort in 2019 is nog geen duidelijkheid. Naar verwachting wordt dit opnieuw door Amsterdam gedekt. Het is mogelijk dat na 2020 alsnog een bijdrage van Diemen wordt verwacht in het negatieve Operationeel resultaat. Als dit het geval is wordt gekeken naar het volumeverschil tussen Amsterdam en Diemen, alsmede het verschil in toebedeling van werk aan Pantar tussen beide gemeenten en de doelgroepen die door Pantar worden bediend.

Beheersmaatregelen:

Diemen spant zich structureel in om extra voor de doelgroep geschikt werkt te gunnen waarmee Pantar het tekort op het operationeel resultaat zoveel mogelijk beperkt. Van Pantar wordt verwacht dat er beheersmaatregelen worden getroffen om het Operationeel tekort zoveel mogelijk te beperken.

9. Duo+ (harmonisatie + wijzigen verdeelsleutel)

Risicobedrag € 150.000, de kans op voordoen is 'Hoog' (70%).

Nadere omschrijving risico:

- *harmonisatie*

In de praktijk blijkt volledige harmonisatie niet altijd realiseerbaar of wenselijk. De mate van harmonisatie blijkt een punt van aandacht bij de implementatie van de diverse projecten. De moederorganisaties hebben verschillende organisatiestructuren die allemaal optimaal bediend willen worden. Daarnaast verlangt iedere moederorganisatie hetzelfde kwaliteitsniveau als voorheen en moet er ruimte zijn voor de 'couleur locale'. Voorgaande argumenten kunnen snel leiden tot meerkosten. De meerkosten leiden incidenteel en structureel tot meerkosten. Zeker gezien de aparte positie van Diemen (alleen participierend in Bedrijfsvoering) is harmonisatie niet altijd even eenvoudig. Het herijkingsproces dat in 2018 is opgestart heeft mede tot doel duidelijkheid te brengen in de mate van harmonisatie / maatwerk.

- *wijzigen verdeelsleutel*

In 2018 zijn we gestart met de evaluatie (herijking) van Duo+ plaats. Onderdeel daarvan is de heroverweging van de bekostigingsmethodiek. Alle gemeenten zijn aangehaakt bij het onderzoek naar de mogelijke nieuwe verdeelsleutel. Voor Diemen is met name de verdeling van de stafkosten en de afdeling bedrijfsvoering van belang. Uitgangspunten als het solidariteits- en profijtbeginsel komen daarbij aan de orde, alsmede de verrekening van maat- en/of meerwerk. Een aparte werkgroep met de portefeuillehouders financiën en de strategische financieel adviseurs werken een voorstel uit.

De deelnemers moeten unaniem besluiten over de nieuwe bekostigingssystematiek. De huidige verdeelsleutel is gebaseerd op historisch ingebrachtte kosten. Diemen is de afgelopen jaren flink gegroeid. Naar verwachting zal de nieuwe verdeelsleutel leiden tot een hogere bijdrage van Diemen.

Beheersmaatregelen:

In de begroting 2019 van Diemen is geanticipeerd op de mogelijke meerkosten die ontstaan door een stelpost op te nemen voor de harmonisatie (€ 100.000 structureel) en een stelpost voor een hogere bijdrage als gevolg van de groei (€ 300.000 inhaalslag + verhoging van € 75.000 per jaar vanaf 2020).

10. Extra bezetting brandweerkazerne

Risicobedrag € 120.000, de kans op voordoen is 'Gemiddeld' (50%).

Nadere omschrijving risico:

In de 'Kadernota 2017' is voor 2018 een budget opgenomen voor extra beroepskrachten voor de bezetting van de brandweer. Uit een beknopte analyse blijkt nog niet de noodzakelijkheid van deze uitbreiding. Wellicht dat deze uitbreiding op termijn wel nodig is, daarom is de mogelijke uitbreiding als risico opgenomen in de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' en geschraapt als structurele begrotingspost.

Beheersmaatregelen:

Alleen op basis van een gedegen onderzoek vindt uitbreiding van de bezetting plaats. Belangrijk daarbij is of de normen voor de uitruktijden worden behaald. Ook moet worden uitgezocht in hoeverre de Veiligheidsregio in deze kosten bijdraagt.

11. Vennootschapbelasting (bestaand)

Nadere omschrijving risico:

- Vennootschapbelasting

Op het gebied van de fiscale wetgeving zijn de laatste jaren veel ontwikkelingen.

Op 1 januari 2016 is de Wet modernisering vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen van kracht geworden. Als gevolg hiervan zijn gemeenten vennootschapsbelastingplichtig indien en voor zover een onderneming wordt gedreven. Met name 'winstgevende' grondexploitaties vormen hierbij een financieel risico.

De gemeente Diemen heeft in 2018 al haar activiteiten voor de vennootschapsbelasting beoordeeld op basis van de relevante ondernemerscriteria. Op basis van deze beoordeling heeft de gemeente Diemen het standpunt ingenomen dat er geen sprake is van vennootschapsbelastingplichtige activiteiten.

Desondanks heeft de Belastingdienst een brief gestuurd waarin zij aangeven dat ze een aangiftebiljet wenst te ontvangen voor de aangifte vennootschapsbelasting 2016. De Belastingdienst concludeert in zijn algemeenheid dat ten aanzien van gemeenten redelijke vermoedens bestaan dat sprake is van belastingplicht en dat dat ook geldt voor de gemeente Diemen.

Op grond van artikel 6 Algemene Wet inzake Rijksbelastingen heeft de inspecteur besloten over te gaan tot 'uitreiking' van een aangiftebiljet.

Vermoeden bestaat dat bij de volgende activiteiten een belastingplicht ontstaat:

- het ophalen van bedrijfsafval;
- de verkoop van reststoffen voortkomend uit de activiteit inzameling van huishoudelijk afval (hierover loopt overleg met de Nederlandse Vereniging van Reinigingsdiensten). De impact van de tussenkomst een tussenschakel, zoals bijvoorbeeld Rova, is eveneens onderwerp van gesprek;
- het geven van gelegenheid van reclame-uitingen voortvloeiend uit privaatrechtelijke (concessie) overeenkomsten;
- de uitgifte van leningen.

Onze (externe) fiscale adviseur heeft voor Diemen onderzocht of bovenstaande activiteiten leiden tot een belastingplicht. Het blijkt dat met name de concessieovereenkomsten voor de uiting van reclame voor Diemen relevant is. Ondanks dat wij het op voorhand niet eens zijn met de aanslagoplegging hebben we wel aangifte gedaan. Dit om naheffingsrente (8%) uit te sluiten. Voorlopig is er alleen voor 2016 de verplichting om aangifte te doen. Verwachting is dat voor volgende jaren ook een beschikking volgt. Berekend is dat deze aanslag plusminus € 75.000 per jaar bedraagt. Na de definitieve aanslagbeschikking van de Belastingdienst kunnen we in bezwaar en beroep.

Voor wat betreft de Vpb-plicht voor de grondexploitaties wordt jaarlijks een scan en advies gegeven in het MPG 2017. Ook dit jaar blijkt uit de quick scan analyse dat er geen belastingplicht is.

Niet te kwantificeren risico's

12. Markontwikkeling aanbestedingen investeringen (nieuw)

Nadere omschrijving risico:

Het herstel van de economie leidt er toe dat de marktprijzen in rap tempo stijgen. In 2018 hebben we al diverse investeringsbudgetten moeten verhogen na de aanbesteding. Dit komt deels door de stijging van marktprijzen en deels door de specifieke werkzaamheden die zijn aanbesteed. De verwachting is dat deze trend zich de komende jaren doorzet. Dit heeft effect op de reguliere uitgaven maar vooral ook op de investeringsbudgetten. Wij vinden het van belang dit risico kenbaar te maken, ook in de begroting 2019 is dit risico nieuw opgenomen.

Beheersmaatregelen:

Op basis van de aanbestedingsprocedure zal de financieel meest voordelige aanbieder de meeste kans maken, al telt de weging van kwaliteit natuurlijk ook mee. Wanneer onverhoopt blijkt dat de aanbestedingen prijstechnisch gezien tegenvallen dan kan altijd nog een heroverweging plaatsvinden of alle voorgenomen investeringen uit het investeringsplan op het voorgenomen ambitieniveau doorgang kunnen vinden.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen betreft de middelen en de mogelijkheden waarover de gemeente kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Ook hierbij is net als bij de risico's, onderscheid te maken in incidenteel en structureel weerstandsvermogen.

Incidentele weerstandvermogen

- Algemene reserve;
- Risicoreserve;
- Reserve Grondzaken;
- Voorziening Grondzaken;
- Begrotings- / rekeningresultaat.

Algemene reserve

Voor de berekening van het weerstandsvermogen hebben we de stand van de Algemene Reserve op 1 januari aangepast met de onttrekkingen/dotaties waarvan we weten dat die in 2018 hebben plaatsgevonden.

Risicoreserve

De gemeente Diemen heeft een deel van de Algemene Reserve, € 5 miljoen, apart gezet voor het opvangen van incidentele risico's.

Reserve en Voorziening Grondzaken

Bij vaststelling van de Jaarrekening 2017 zijn de Reserve en Voorziening Grondzaken geïntroduceerd. Met de Reserve worden de opbrengsten en afwaardering van gronden verrekend. Ook wordt de Reserve Grondzaken in eerste instantie gebruikt om de Voorziening Grondzaken op peil te brengen. In de voorziening wordt het verwachte tekort van grondexploitaties gestort.

Begrotings- / rekeningresultaat

Bij de berekening van het weerstandsvermogen wordt het verwachte begrotingssaldo danwel het werkelijke rekeningsaldo meegenomen.

Structureel weerstandsvermogen

- Onbenutte belasting capaciteit (OZB, precario);
- Stelpost onvoorzien.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is de ruimte die nog mogelijk is voor een tariefsverhoging OZB alvorens men toe kan treden als artikel 12 gemeenten. Men wordt artikel 12 gemeente wanneer een gemeente de eigen financiële huishouding niet meer rond krijgt en een beroep moet doen op extra gelden. Een gemeente wordt als het ware onder curatele gesteld.

Op basis van het landelijke gemiddelde OZB-percentages van de WOZ-waarde is het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 van de Financiële verhoudingswet voor het jaar 2018 vastgesteld op 0,1952%.

Onbenutte belastingcapaciteit	WOZ-waarde 2018	Tarief Diemen 2018	Tarief Art. 12	Verschil tarieven	Onbenut
Woningen - eigenaren	3.404.557	0,1052%	0,1952%	0,0900%	3.064
Niet-woningen - eigenaar	578.075	0,2686%	0,1952%	-0,0734%	-424
Niet-woningen - gebruiker	578.075	0,2552%	0,1952%	-0,0600%	-347
Totaal onbenutte belastingcapaciteit					2.293

Stelpost onvoorzien

Het budget voor onvoorzien is gebaseerd op het aantal inwoners. Per saldo houden we in de begroting rekening met € 51.000. Deze stelpost is structureel in de begroting opgenomen en dient ter dekking van onvoorziene uitgaven.

Berekening weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen		
Weerstandsvermogen incidenteel	31-12-2017	31-12-2018
Algemene reserve, algemene dekkingsmiddelen	10.101	13.081
Risicoreserve	4.785	4.615
Reserve grondzaken	1.450	299
Voorziening grondzaken	390	-
Verwacht resultaat	4.121	1.543
Bestemmingsvoorstellen		-178
Totaal Weerstandsvermogen incidenteel	20.847	19.361
Weerstandsvermogen structureel	31-12-2017	31-12-2018
Onbenutte belastingcapaciteit	1.771	2.293
Stelpost onvoorzien	-	-
Totaal Weerstandsvermogen Structureel	1.771	2.293

Ratio weerstandsvermogen

Bij de ratio weerstandsvermogen worden de geïnventariseerde risico's afgezet tegen het aanwezige weerstandsvermogen. In onderstaande tabel de gewogen risico's.

Risicoprofiel rekening 2018				
Volg	Risico-omschrijving	Bedrag	Kans	Gewogen risico
Incidentele risico's				
1	Oost-West As	2.000	30%	600
2	Plantage De Sniep	1.500	10%	150
3	Claim RWS grond A1	750	70%	525
4	Duo+ (inhuur, talentmanagement)	150	50%	75
5	Holland Park (kans)	-500	30%	-150
Totaal risicoprofiel Incidenteel		3.900		1.200
Structurele risico's				
6	Sociaal Domein Transitietrajecten	500	50%	250
7	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG)	350	50%	175
8	Sociale werkvoorziening (bijdrage Pantar)	200	70%	140
9	Duo+ (harmonisatie + nieuwe verdeelsleutel)	150	70%	105
10	Extra bezetting brangweerkazerne	120	50%	60
11	Vennootschapbelasting	70	70%	50
Totaal risicoprofiel Structureel		1.390		780
Niet te kwantificeren risico's				
12	Marktontwikkeling aanbestedingen investeringen	pm	70%	

Berekening weerstandsratio

De weerstandsratio wordt berekend voor de incidentele en structurele risico's. Aan de hand van de eerder genoemde waarderingstabel wordt bepaald hoe Diemen er voor staat.

Ratio weerstandsvermogen incidenteel =	Beschikbare weerstandsvermogen	€ 19.361	=	16,1
	Benodigde weerstandscapaciteit	€ 1.200		
Ratio weerstandsvermogen structureel =	Beschikbare weerstandsvermogen	€ 2.293	=	2,9
	Benodigde weerstandscapaciteit	€ 780		

Conclusie

De ratio voor het incidentele weerstandsvermogen is 'uitstekend'.

De algemene reserve is ook in 2018 verder toegenomen waardoor de weerstandscapaciteit is vergroot. Voor grondexploitatie Plantage De Sniep zijn maatregelen genomen waardoor de risico's afnemen terwijl Holland Park juist kans geeft op een voordeel. Grote projecten als de Oost-West as en straks de ondertunneling van het spoor leveren juist weer extra risico's op. Natuurlijk trachten we zo goed mogelijk risicobeperkende maatregelen te treffen.

De ratio voor het structurele weerstandsvermogen is 'Uitstekend'.

Het aantal structurele risico's is afgenomen. Enkele risico's zijn dermate klein geworden dat deze niet meer als risico worden gekenmerkt. De open-einde regelingen (bijstand en sociaal domein) vormen de grootste risico's. Als in 2019 de evaluatie (herijking) is afgerond zal de bijdrage aan Duo+ bekend zijn en niet meer als risico te worden opgenomen.

Kengetallen

Conform het BBV, artikel 11:2, moeten wij in het jaarverslag 2017 ook de volgende vijf kengetallen verplicht opnemen in de paragraaf weerstandsvermogen van de programmabegroting:

1. netto schuldquote;
2. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
3. solvabiliteitsratio;
4. grondexploitatie;
5. structurele exploitatieruimte en
6. belastingcapaciteit.

In het kader van financieel toezicht, zijn nog geen landelijke normen beschikbaar. Dit is de aanleiding waarom de toezichthouder vooralsnog geen gebruik maakt van deze normen om te bepalen hoe wij presteren op de betreffende onderdelen. Mocht er alsnog een landelijke normering komen, dan zal de toezichthouder zich daarbij aansluiten.

Kengetallen	Norm	Rekening 2017	Begroting 2018	Realisatie 2018
1. Netto Schuldquote	<100%: groen >130%: rood	65%	82%	51%
2. Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<70%: groen >100%: rood	63%	81%	50%
3. Solvabiliteitsrisico	>50%: groen < 30% rood	21%	17%	21%
4. Grondexploitatie	nvt	15%	9%	3%
5. Structurele exploitatieruimte	>0,6%: groen < 0%:rood	1,95%	0,24%	0,69%
6. Belastingcapaciteit	Landelijk gemiddelde 100%	125%	111%	125%

1+2. Netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen en geeft een beeld van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven.

3. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteit geeft een beeld van de mate waarin een gemeente zijn bezittingen financiert met eigen of vreemd vermogen. Voor het vergelijk met andere gemeenten heeft deze maatstaf beperkingen. Het kan zijn dat een gemeente activa huurt, terwijl een andere gemeente activa in eigen bezit heeft. Daardoor verschillen de balansen van gemeenten aanzienlijk, terwijl de risico's van beide instellingen elkaar weinig ontlopen.

4. Grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact hebben op de financiële positie van een gemeente. Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten van de gemeente. Het is belangrijk om te kunnen beoordelen of er een reële verwachting is of

grondexploitatie kan bijdragen aan de verlaging van de schuld. Staat de grond tegen een te hoge waarde op de balans en moet die worden afgewaardeerd, dan leidt dit tot een lager eigen vermogen (en dus ook tot een lagere solvabiliteitsratio).

5. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het van belang te kijken naar de structurele baten en lasten. Dit kengetal geeft aan welke ruimte de gemeente heeft om eigen lasten te dragen. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

6. Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe hoe de belastingdruk in Diemen zich verhoudt ten opzichte het landelijke gemiddelde. De belastingcapaciteit is gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing).

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Riolering en Stedelijk Water

Het verbrede Gemeentelijk RioleringsPlan (vGRP) is een verplichting vanuit de Wet Milieubeheer, de verbreding volgt uit de Waterwet. De gemeente Diemen heeft de verantwoordelijkheid voor het beheren en het goed laten functioneren van het rioolsysteem binnen haar grenzen. Deze verantwoordelijkheid is vastgelegd in de wet Milieubeheer. Daarin staat dat de gemeente de zorgplicht heeft voor een doelmatige inzameling en transport van afvalwater en hemelwater. Daarnaast stelt de Waterwet dat de gemeente een zorgplicht heeft voor (gevolgen van) hemelwater en grondwater.

Er is een sterke relatie tussen renovatie van de riolering en herbestratingwerkzaamheden. De verzakte riolering wordt op het oorspronkelijke niveau teruggebracht, voordat de ophoging en herbestrating plaats vindt. Daarbij worden verbeteringen aan het rioolstelsel uitgevoerd, waaronder maatregelen in relatie tot de klimaatwijziging. Het voorbereiden en engineeren van deze renovaties is een doorlopend proces. De betreffende herbestratingen zijn vermeld in het "Programma groot onderhoud openbare ruimte". De raad heeft in 2017 het huidige programma 2017-2022 vastgesteld.

In 2018 is een aanvang gemaakt met renovatie van de riolering in Vogelweide en Centrum-West. Het eerste deelgebied van de heringerichte Oost-Westas werd van nieuw hemelwaterriool voorzien. Het areaal werd uitgebreid met riolering ten gevolge van nieuwbouw op Plantage de Sniep en Holland Park.

In 2018 werd het vGRP 2019-2023 bij raadsbesluit van 20 december 2018 van kracht. De rioolheffing is in dit vGRP niet gewijzigd en loopt daarmee in de pas met de ambities uit het vigerende (landelijk) Bestuursakkoord Water. Dit vGRP bevat tevens (voor het eerst) uitgangspunten en randvoorwaarden voor de klimaatbestendigheid van de openbare buitenruimte.

Voor het reinigen en inspecteren van de riolering werd in 2018 (gezamenlijk met acht gemeenten) een nieuw meerjarig raamcontract aanbesteed.

Studenten van de HvA hebben in 2018 een klimaatbestendig ontwerp gemaakt voor de buurt Akkerland in Diemen-Zuid. Dit onderzoek bevestigt uitkomsten van eerdere onderzoeken van de buurten Vogelweide, Scheepskwartier en Vogelweide waarvan werd vastgesteld dat de gevolgen van extreme buien opgevangen kunnen worden door laagteberging te creëren in de openbare buitenruimte. Dit heeft het mogelijk gemaakt uitgangspunten te specificeren voor het beleid als nu is vastgelegd in het vGRP.

Wegen

Het 'Beleidsplan Wegen' van 2013 vormt de basis voor het beleidsveld Wegen. In het beleidsplan wordt een planningssystematiek voor de wegen op basis van wegininspectie en uit satellietdata verkregen zettingsprognose gehanteerd. Hiermee is het rationeel wegbeheer gecombineerd met het zettingsbeeld van Diemen. Op basis van het Programma *Groot Onderhoud Openbare Ruimte* is het onderhoud voor de aankomende jaren bepaald. Het

geplande groot onderhoud aan de wegverhardingen past binnen de meerjarenbegroting van de gemeente en het beschikbare budget. Dit heeft voor 2018 geresulteerd in de voorbereiding en uitvoering van de volgende projecten:

In 2018 is de voorbereiding van Vogelweide te Diemen-Noord afgerond en is de uitvoering van het project gestart. De buurt Centrum-West werd in 2018 aanbesteed en ging begin 2019 in uitvoering. Tevens is in 2018 groot onderhoud uitgevoerd aan het asfalt van de Diempolderweg ter hoogte van de Maxisbrug en van de Oude Muiderstraatweg.

In 2018 zijn in het noordelijk deel van Plantage de Sniep twee woningbouwprojecten gerealiseerd; bouwproject 'Plantage Buyten' gelegen aan de Sportlaan en bouwproject 'fase 9' gelegen aan de Muiderstraatweg. De terreinafwerking van 'fase 9' is gerealiseerd binnen het project de Oost-West as. Voor de terreinafwerking van 'Plantage Buyten' is ca. 2.000m² aan verharding aangebracht. Daarnaast is in 2018 ook de nieuwe school De Kersenboom opgeleverd en in gebruik genomen, hiervoor is ca. 2.500m² aan verharding aangelegd op het naastgelegen parkeerterrein en het schoolplein.

De realisatie van het eerste deel van het project Oost-Westas is in 2018 gereed. Het gaat hierbij om het eerste van de drie deelgebieden van de Oost-Westas, deelgebied Plantage de Sniep. Het deelgebied Plantage de Sniep van de Oost-Westas bestaat uit ca. 20.000 m² verharding. Naast de verharding is ook nieuwe riolering aangebracht en is overleg met de gemeente Amsterdam en Vervoerregio Amsterdam de traminfrastructuur vervangen en aangepast aan de nieuwe inrichting van Plantage de Sniep. In het laatste kwartaal van 2018 is ook een start gemaakt met de realisatie van de rotonde aan de Prins Bernhardlaan van de Oost-West as. De verwachting is dat de rotonde in het 1^e kwartaal van 2019 opgeleverd wordt.

Verloop voorziening groot onderhoud verhardingen

Verloop voorziening groot onderhoud verhardingen					
Jaar	Stand per 31-12-2017	Toevoegingen	Bestedingen	Vrijval/ Extra dotatie	Stand per 31-12-2018
2018	-2.907	-1.135	1.283	210	-2.549

Regulier onderhoud

Ook in 2018 is er weer kleinschalig onderhoud aan de bestrating uitgevoerd. Dit werd gedaan door de eigen dienst en door derden. Hiervoor zijn er intern dienstverleningsovereenkomsten en raamovereenkomsten opgesteld. Het onderhoud bestaat met name uit:

- Herbestrating van kleine oppervlakken (elementen en/of asfalt) naar aanleiding van de (veiligheid)inspectie van het wegareaal;
- Oneffenheden in de bestrating door wortelgroei van de bomen;
- Geconstateerde gebreken tijdens het wijkgericht werken;
- Reparaties naar aanleiding van klachten/meldingen van bewoners.

Kwaliteit en onderhoudsniveau

De kwaliteit van het areaal wegen voldoet aan de gestelde kwaliteitseisen, zoals staat beschreven in het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte uit 2013.

Beheer-beleidsplan

Het beleidsplan Wegen is nog actueel en in 2017 was het 'programma groot onderhoud openbare ruimte' geactualiseerd voor de periode 2017-2022. Het Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte wordt in 2019 opnieuw geactualiseerd.

Onderhoud kunstwerken (viaducten, bruggen en dergelijke)

In 2018 is, op basis van het uitvoeringsplan 2016-2020, onderhoud aan diverse kunstwerken, inclusief de beweegbare bruggen verricht. De fluctuaties in de jaarlijkse kosten worden opgevangen met een voorziening.

In 2018 bestonden de werkzaamheden uit:

- Vervangen/revisie enkele mechanische delen van de Diemer- en Venserbrug;
- Vervangen van enkele dekken en leuningen van (houten)bruggen;
- Vervangen van enkele damwanden en wrijfgordingen;
- Periodieke technische inspecties t.b.v. actualisatie uitvoeringsprogramma.

In 2018 heeft de aanbesteding van de vervangingswerkzaamheden elektrotechnische installaties van de Diemer- en Venserbrug plaatsgevonden. De voorbereiding van de werkzaamheden door de aannemer zijn reeds gestart. De uitvoering zal plaatsvinden in Q1 2019. Deze uitvoeringsperiode is zorgvuldig gekozen in overleg met Waternet en de Gemeente Amsterdam.

Verloop voorziening Kunstwerken

Verloop voorziening Kunstwerken					
Jaar	Stand per 31-12-2017	Toevoegingen	Bestedingen	Vrijval/ Extra dotatie	Stand per 31-12-2018
2018	-443	-264	32	131	-544

Kwaliteit en onderhoudsniveau

De kwaliteit van de kunstwerken is voldoende. Het onderhoudsniveau is functioneel en veilig.

Beheer-/beleidsplan

Het college heeft het beheer- en onderhoudsplan kunstwerken in 2010 vastgesteld. Het plan en de meerjarenbegroting zijn op elkaar afgestemd. De gekozen variant twee, 'functioneel onderhoud', maken we mogelijk door de kosten voor het bestaande incidenteel onderhoud aan te vullen met extra dotaties vanuit het coalitieakkoord. Aanvullend heeft het college in maart 2016 het nieuwe uitvoeringsplan civieltechnische kunstwerken voor 2016-2020 vastgesteld. In Q3 2018 is aan de hand van technische inspecties gestart met het actualiseren van dit uitvoeringsplan dat in Q1 2019 de status definitief krijgt.

Bruggen

In 2018 is het vervangen van de elektrotechnische installatie en sturingen van de bruggen aanbesteed. Dit werk is wordt in 2018 voorbereid en in 2019 uitgevoerd. Om dit werk uit te voeren is een extra krediet gevraagd en toegekend van € 521.535 exclusief B.T.W.

Openbare Verlichting

Voorziening en herinrichting

In het 'programma groot onderhoud openbare ruimte' hebben we voor de wegverharding, openbare verlichting, plantsoen, speelterreinen en kwaliteitsplan een integrale planning van het onderhoud opgesteld. Het groot onderhoud aan de wegverharding is hierin voor de openbare verlichting leidend. Tevens vervangen we periodiek lichtmasten en armaturen.

De werkzaamheden bestonden uit:

- Het ophalen (vanwege de zetting) en verplaatsen van de lichtmasten tijdens reconstructieprojecten;
- Vervangen van lichtmasten en armaturen op basis van leeftijd;
- Omvorming conventionele verlichting naar LED verlichting.

In 2018 zijn er ca. 250 conventionele lichtbronnen vervangen voor LED-armaturen, waaronder bij de projecten: Bovenrijkersloot, Julianaplantsoen en Rode Kruislaan. Ook hebben in 2018 de voorbereidingen plaats gevonden van de reconstructieprojecten Oost-West as, Centrum West en Vogelweide, die in 2019 in uitvoering gaan, waarbij de conventionele armaturen worden vervangen voor LED.

Eind 2018 is in opdracht van de gemeente de functionele verlichting op de Ouddiemerlaan en het Diemerplein aangepast. Door het vervangen van armaturen voor LED is het verlichtingsniveau verhoogd en de lichtspreiding verbeterd.

Verloop voorziening Openbare Verlichting

Verloop voorziening groot openbare verlichting					
Jaar	Stand per 31-12-2017	Toevoegingen	Bestedingen	Vrijval/ Extra dotatie	Stand per 31-12-2018
2018	-462	-312	361	-20	-433

Enkele grote omvangrijke Infra projecten Vogelweide en Centrum West, zoals gepland volgens het vastgestelde programma groot onderhoud openbare ruimte, voorbereid in 2018 in 2019 in uitvoering. Hiervoor zijn o.a. onderhoudsgelden gereserveerd in de voorziening.

Regulier onderhoud

Het regulier onderhoud aan de openbare verlichting bestaat uit de volgende werkzaamheden:

- Periodiek vervangen van de lampen;
- Reparaties/vervanging van lichtmasten of armaturen;
- Verhelpen schaden door aanrijdingen of vandalisme;
- Geconstateerde gebreken tijdens het wijkgericht werken;
- Reparaties naar aanleiding van klachten/meldingen van bewoners.

Kwaliteit en onderhoudsniveau

De functionele kwaliteit van de openbare verlichting is voldoende.

Beheer-/beleidsplan

Het college heeft het beleidsplan openbare verlichting in 2014 vastgesteld. Hierin is o.a. de toepassing van LED-verlichting opgenomen.

Groen

Regulier onderhoud

Pantar heeft grotendeels het openbaar groen onderhouden in 2018 op basis van het besluit uit 2017 Pantar het uitsluitend recht te geven het openbaar groen te onderhouden. De overeenkomst wordt jaarlijks verlengd indien er wederzijds geen redenen zijn de overeenkomst te beëindigen. Onder de overeenkomst valt het dagelijks frequent onderhoud van openbaar groen. Specialistisch onderhoud en in hoofdzaak machinaal werk, wordt aan het reguliere bedrijfsleven aanbesteed en onderhouden. Deels wordt het specialistisch en bewonersgericht werk, uitgevoerd door Team Wijkbeheer. Hiervoor zijn er interne dienstverleningsovereenkomsten opgesteld.

Kwaliteits en onderhoudsniveau

Op basis van het groenplan en kwaliteitsplan openbare ruimte zijn keuzes gemaakt voor het regulier groenonderhoud en de keuzes zijn verwerkt in de onderhoudsopdrachten. Het onderhoudsniveau is conform de uitgangspunten van het kwaliteitsplan.

Bij winkellocaties en het centrumgebied voegen we accenten toe in de vorm van bloembakken en hanging baskets. Door nieuwe toepassingen van vaste planten brengen we ook fleurige en kleurige accenten in beplantingsvakken aan.

In 2010 is gestart met de aanplant van Fleur en Kleur. Om Fleur en Kleur ook bestendig in stand te kunnen houden is in 2018 het besluit genomen om vanaf 2021 jaarlijks de exploitatiebegroting te verhogen.

Voorziening en herinrichting plantsoenen

Plantsoenrenovaties voeren we over het algemeen gelijktijdig uit met renovaties van wegen of buurten. De herinrichting van de plantsoenen zijn ook in 2018 integraal uitgevoerd met de geplande wijkrenovaties, zoals gepland in het Programma Groot Onderhoud Openbare Ruimte 2017-2022 (zie vermeld onder Wegen).

Voorziening Groen

Verloop voorziening groen					
Jaar	Stand per 31-12-2017	Toevoegingen	Bestedingen	Vrijval/ Extra dotatie	Stand per 31-12-2018
2018	-1.412	-374	192	415	-1.179

Beheer-/beleidsplannen

De Raad heeft in 2011 het 'groenplan Diemen' vastgesteld, waarin visie, beleid, structuur en beheer van het openbaar groen zijn beschreven inclusief een uitvoeringsprogramma.

In 2018 is de update Groenplan 2018 vastgesteld. Hiermee is het beleid en beheer geactualiseerd naar de huidige behoeften en inzichten. Verder wordt er jaarlijks gewerkt met het beschikbare groenbeheersysteem.

Begraafplaatsen

Regulier onderhoud

Het regulier groenonderhoud is ook in 2018 door werkvoorzieningsschap Pantar uitgevoerd. Boombeheer en bijzonder groenonderhoud is in eigen beheer door het Team Wijkbeheer uitgevoerd.

Kwaliteits en onderhoudsniveau

De kwaliteit van het onderhoud en het uitvoeren van groot onderhoud is beschreven in het rapport "Groot onderhoud begraafplaats Rustoord". Het onderhoudsniveau wordt conform de uitgangspunten van het rapport "Groot onderhoud begraafplaats Rustoord" gehandhaafd.

Egalisatiereserve onderhoud

Vanaf 2016 is er voor de begraafplaats Rustoord een egalisatiereserve geopend, waar de meer- en minder kosten in worden verrekend. Hiermee kan het dagelijks- en groot onderhoud aan de begraafplaats de komende jaren uitgevoerd worden. De egalisatiereserve wordt de komende jaren gebruikt om de grafvelden op te schonen van monumenten waar geen rechthebbenden meer van zijn; de verwachte tijdsduur is tot 2028. In 2017 en 2018 is een deel van de keldergraven gerestaureerd, in 2018 is een aanvullende investering toegekend om de restauratie van keldergraven af te ronden.

Beheer-/beleidsplannen

Voor begraafplaats Rustoord is in 2016 het rapport "Groot onderhoud begraafplaats Rustoord" geschreven. Het beheer en beleid ten aanzien van de begraafplaats is in deze rapportage beschreven.

Onderhoud sportvelden

Regulier onderhoud

Zie programma Welzijn, sport en cultuur.

Bespeelbaarheid en onderhoudsniveau

Zie programma Welzijn, sport en cultuur.

Beheerplan

We hebben actuele beheervoorschriften opgesteld voor alle onderhoudsaspecten en deze in 2012 geactualiseerd in een beheerplan.

Onderhoudsramingen

Er zijn in 2018 geen groot onderhoudswerkzaamheden geweest.

Spelen, bewegen en ontmoeten

Regulier onderhoud

Eigen personeel en derden repareren speeltoestellen uit het normale onderhoudsbudget. Ook vervangen zij de kleinere toestellen.

Kwaliteit en onderhoudsniveau

Met het huidige onderhoudsniveau streven we een veilige, schone en functionele speelomgeving na.

Voorziening en herinrichting

In 2018 zijn diverse speelplekken heringericht in Diemen. De grote centrale speelplek Kolgans in Diemen Noord is heringericht. Voor de plek Kolgans geldt dat op initiatief van bewoners aandacht is uitgegaan naar ontmoeting en kunst/een bijzonder herkenbaar object. Daarnaast heeft er op initiatief van bewoners een herinrichting van de speelplek Zwanenpad plaatsgevonden. De inrichting van deze twee plekken is bepaald middels een uitgebreid ontwerptraject met de bewoners. Dit heeft geleid tot veel positieve reacties.

Bewegen en ontmoeten

Naast herinrichtingen van speelplekken heeft er in 2018 een samenwerking met Daarom Diemen plaatsgevonden waarbij een speelse speurtocht is ontwikkeld op verschillende speelplekken in Diemen. In 2018 is er meer aandacht geweest voor bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte. Daaruit volgend is in samenwerking met Daarom Diemen een beweegroute in en rondom Diemen ontwikkeld.

Voorbreiding herinrichtingen

Een aantal speelplekken zijn in 2018 gestart in de voorbereiding. Bij de pekken Rietzangerweg en Rietgors zijn inwoners met een participatietraject betrokken en zijn de uitgangspunten voor een ontwerp geformuleerd. Omwonenden van de speelplaats Akkerland hebben initiatief genomen een buurtmoestuin te starten. Ook zijn plannen voor een natuurspeelplaats in uitvoering. Achter de flats van de Rode Kruislaan is een traject gaande waarbij het trapveld wordt herontwikkeld tot groengebied met natuurlijke spelaanleidingen. Eind 2018 zijn de voorbereidingen begonnen voor de herinrichtingen van de speelplek Meelbeskamp. Tot slot hebben de toekomstige inwoners van Plantage de Sniep Noord, deelplan N, gekozen voor hun favoriete speelontwerp. Bovengenoemde projecten worden naar verwachting in 2018 uitgevoerd.

Voorziening speeltoestellen

Verloop voorziening speelterreinen					
Jaar	Stand per 31-12-2017	Toevoegingen	Bestedingen	Vrijval/ Extra dotatie	Stand per 31-12-2018
2018	-239	-294	98	35	-400

Het oplopen van de voorziening is grotendeels te verklaren door het doorschuiven van budgetten voor de herinrichting van de speelplekken in Vogelweide en Scheepskwartier in 2019. Voor 2019 staat een relatief groot aantal speelplekken op de planning voor herinrichting.

Beheerprogramma/beleidsplan

Het speelruimteplan dat in 2012 is herijkt stond in 2018 gepland voor een update. Hierover heeft de raad in 2017 een startnotitie vastgesteld. Het nieuwe beleidsplan met uitvoeringsprogramma wordt naar verwachting in 2019 ter vaststelling voorgelegd aan de raad.

Het beheer van de speeltoestellen is vastgelegd in het speeltoestellen beheerssysteem. Dit systeem geeft tevens het operationeel plan voor beheer en onderhoud aan.

Onderhoud waterpartijen

Onderhoud

Het waterschap Amstel, Gooi en Vecht is verantwoordelijk voor het verwijderen van overtollige beplantingen en het op diepte houden van de waterpartijen (schouw en baggeren). De geplande baggerronde 2016 is in 2017 door Waternet voor een periode van vijf jaar uitgesteld. In het niet stedelijk water en bij overdimensionering voeren we het baggeren en het schouwwerk zelf uit. Hierbij is sprake van een cyclus van tien jaar. Voor het uitvoeren van deze baggerwerkzaamheden hebben we een voorziening opgenomen in de begroting. Met het vaststellen van het Meerjaren Werkplan Oevers, hebben we ook het grootonderhoud van oevers in de voorziening opgenomen.

Verloop voorziening waterpartijen

Verloop voorziening waterpartijen					
Jaar	Stand per 31-12-2017	Toevoegingen	Bestedingen	Vrijval/ Extra dotatie	Stand per 31-12-2018
2018	-216	-75	-	138	-153

Kleine reparaties aan de beschoeiingen betalen we uit de meerjarenbegroting. De vernieuwing van de beschoeiing hebben we opgenomen in het meerjarig investeringsplan dat loopt t/m 2018 en is in 2018 afgerond.

Kwaliteit en onderhoudsniveau

Op basis van het 'Meerjaren werkplan onderhouden van oevers en beschoeiingen gemeente Diemen' vernieuwen of veranderen we oeverbeschermingen. Nieuw is de doelstelling dat duurzame oeverbeschermingen een bijdrage leveren aan een betere waterkwaliteit en deel kunnen uitmaken van ecologische routes. In 2018 is de waterpartij Scheepskwartier ecologisch ingericht. Alle waterpartijen in Diemen Noord zijn nu ecologisch verbonden.

Gebouwen

Naast de 'normale onderhoudswerkzaamheden' (regulier en incidenteel onderhoud, contractwerkzaamheden, schilderwerken en dergelijke) zijn in 2018 diverse grote werken uitgevoerd. Door de urgentie van deze werken zijn diverse andere geplande werken doorgeschoven naar 2019. De uitgevoerde werkzaamheden die in 2018 zijn gestart of zijn uitgevoerd staan in onderstaande tabel vermeld:

Locatie	Soort
Gebouwen	keuring E installaties
Gemeentehuis	renovatie centrale hal en raadzaal
Gemeentehuis	inrichten inspiratieruimte
Gemeentehuis	herstellen natuursteen
De Kersenboom	sloop oude schoolgebouw
Gymzaal Schoolstraat	vervangen sanitair
Sporthal	vervangen sanitair en vloeren sanitaire ruimten
Sportcentrum	vervangen diverse technische installaties
Bruggen	voorbereidingstraject vervangen gehele E-installatie en sturingen
vm Pr. Marijkeschool	onderhoud dak en isolatie
vm Pr. Marijkeschool	vervangen CV installatie
Rustoord	vervangen verwarming condoleanceruimte
Kdv Pino	renovatie diverse houten kozijnen
Gemeentehuis, werf, Omval	conserveren stalen kozijnen
Sporthal en gymzalen	vervangen sporttoestellen

Beheerplannen

Begin 2017 is de meerjaren onderhoudsplanning (financieel) geactualiseerd. Hierbij zijn ook diverse duurzaamheidwerkzaamheden opgenomen, zoals het actief sturen om duurzaamheid zoveel als mogelijk toe te passen in- en aan de gemeentelijke gebouwen. Door de toegenomen werken en deze duurzame werken, is er onderscheid gemaakt in Voorzieningen en Investeringsen. Vooralsnog zijn de budgetten, de beschikbare investeringen en de jaarlijkse dotaties via het onderhoudsfonds, toereikend om de geplande werken de komende jaren uit te voeren.

Kwaliteit en onderhoudsniveau

De gemeentelijke gebouwen worden sober en doelmatig onderhouden. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud. De gebouwen die voor de langere termijn behouden blijven, zijn door het uitvoeren van preventief onderhoud, kwalitatief op orde. Blijvend wordt bekeken om de gebouwen toekomstgericht en duurzaam te verbeteren.

Verloop voorziening onderhoud gebouwen

De voorziening is geactualiseerd. Naast de voorzieningen zijn jaarlijks diverse investeringen opgevoerd.

Verloop voorziening onderhoud gebouwen					
Jaar	Stand per 31-12-2017	Toevoegingen	Bestedingen	Vrijval/ Extra dotatie	Stand per 31-12-2018
2018	-3	-320	197	-117	-243

Uitbesteding beheer en onderhoud

Het uitgangspunt voor diverse gebouwen is dat het dagelijks beheer en een groot deel van het binnen onderhoud, aan derden wordt uitbesteed. Het onderhoud aan de buitenzijde van de gebouwen en een deel van het onderhoud van de W-installaties wordt in eigen beheer uitgevoerd. Door dit beleid wordt een duidelijk onderscheid gemaakt in verantwoordelijkheden tussen huurder/gebruiker/beheerder en de gemeente. De betreffende beheerders ontvangen van de gemeente jaarlijks een vergoeding voor de exploitatie van het gebouw.

Energiebesparende maatregelen

Met de renovatie van de centrale hal en de raadzaal van het gemeentehuis, is circulariteit en duurzaamheid geïntegreerd. Met het realiseren van een nieuw gebouw voor de Brede School "De Kersenboom", is een duurzamer gebouw neergezet dan het oude gebouw. In sportcentrum Duran zijn oude installaties vervangen door nieuwe, die energiezuiniger zijn. Daarnaast is er regeltechnisch een verbetering, waardoor weer een energiebesparing wordt gerealiseerd. Het dak van vm prinses Marijkeschool is met de vervanging van het dak extra isolatie aangebracht. Daarnaast was de bestaande cv ketel conform de onderhoudscyclus vervangen voor een energie besparende nieuwe cv ketel. In de condoleanceruimte van begraafplaats Rustoord is een energiezuinige cv ketel aangebracht. Dit levert een beperkte energiebesparing op.

Paragraaf Financiering

Algemeen

Deze paragraaf informeert de raad over het treasurybeleid en het risicobeheer van de financieringsportefeuille. De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. Daarbij neemt de gemeente de kaders in acht die zijn geregeld in de wet Financiering Decentrale Overheden (Fido).

De Wet Fido

Het belangrijkste uitgangspunt van deze wet is het beheersen van de (mogelijk) uit de treasuryfunctie voortvloeiende risico's. Door middel van het stellen van eisen aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm worden de renterisico's van zowel de korte als de lange schuld door de wet begrensd. Ook verplicht de wet gemeenten twee treasury instrumenten te hanteren:

- Het door de raad vaststellen van een treasurystatuut;
- Het in de gemeentebegroting en rekening opnemen van een financieringsparagraaf.

Treasurystatuut

Het beleidsmatige kader voor het uitvoeren van de treasuryfunctie is vastgelegd in het 'Treasurystatuut Gemeente Diemen 2016'. Het statuut onderscheidt vier algemene doelstellingen:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's;
- Het minimaliseren van de interne en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten.

Financieringsparagraaf

Interne ontwikkelingen

De treasuryfunctie baseert het treasurybeheer op een liquiditeitenplanning die dezelfde periode omvat als de meerjarenbegroting. Die planning wordt minimaal elk halfjaar in overleg met betrokken budgethouders geactualiseerd. Een juiste liquiditeitenplanning maakt het mogelijk tijdig financieringsbeslissingen te nemen die beantwoorden aan de doelstellingen die we in het treasurystatuut hebben geformuleerd (zie hiervoor). In 2018 is een nauwkeuriger beeld verkregen van de kasstromen met een onzeker renterisico (investeringen en grondexploitaties).

Externe ontwikkelingen

Eurocrisis/rentevisie

Voor het treasurybeheer is de ontwikkeling van de rente vanzelfsprekend erg belangrijk. Het gemiddelde inflatieniveau in Nederland komt volgens het Centraal Planbureau (CPB) in 2018 op 1,72% uit.

De Nederlandse economie van 2018 had volgens het CPB in de Decemberraming 2018 een groei van 2,6%. Na verwachting zal de nederlandse economie in 2019 ook groeien met respectievelijk 2,2%.

De ECB heeft de rente in 2018 op 0,0% gezet. Door de lage rente van de ECB kunnen wij op dit moment nog voor extreem lage percentages op de geld- en kapitaalmarkt terecht.

Treasurybeheer

Bij het treasurybeheer onderscheiden we de volgende deelfuncties:

- Risicobeheer (renterisico's en kredietrisico's);
- Kasbeheer;
- Gemeentefinanciering.

Risicobeheer

Risicobeheersing vormt één van de pijlers van de wet Fido. In beginsel kunnen de risico's die verbonden zijn aan de uitvoering van de treasuryfunctie worden onderscheiden in renterisico's, kredietrisico's, koersrisico's en valutarisico's. Voor onze gemeente zijn de twee laatstgenoemde risico's niet van toepassing, want onze gemeente heeft geen vrij verhandelbare aandelen en dergelijke en leningen worden uitsluitend verstrekt, aangegaan of gegarandeerd in euro's.

Renterisico's

Renterisico kortlopende schuld

Het financieren van de gemeentelijke huishouding door middel van kortlopende geldleningen en de kredietfaciliteit bij de BNG is gebonden aan de norm die de kasgeldlimiet van de Wet Fido stelt: 8,5% van het begrotingstotaal per 1 januari van het begrotingsjaar.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet Fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de gemeente haar bedrijfsvoering mag financieren met kortlopende leningen (< 1 jaar). Daaronder valt ook het 'rood' staan bij de bank. De norm bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het begrotingsjaar. Er is sprake van een overschrijding van de kasgeldlimiet wanneer de netto kortlopende schuld per de eerste dag van elk van de drie maanden in een kwartaal, hoger is dan de berekende limiet.

In 2018 bedroeg het begrotingstotaal van de gemeente € 88,2 miljoen. De kasgeldlimiet voor de gemeente bedroeg € 7,5 miljoen.

Kasgeldlimiet	1ste kwartaal	2de kwartaal	3de kwartaal	4de kwartaal
1. Toegestane kasgeldlimiet				
Begrotingstotaal 2018	88.162	88.162	88.162	88.162
- in procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
- in bedrag	7.494	7.494	7.494	7.494
2. Omvang vlotende korte schuld				
Opgenomen gelden < 1 jaar	-	-	-	-
Schuld in rekening-courant	-	-	-	514
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	-	-	-	-
Totale omvang van de vlotende schuld	-	-	-	514
3. Vlotende middelen				
Contante gelden in kas	-	-	-	-
Tegoeden in rekening-courant	396	607	594	-
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	4.750	9.796	10.876	20
Totale omvang van de vlotende omvang	5.146	10.403	11.470	20
Toets kasgeldlimiet				
Totaal netto vlotende schuld (2)-(3)	-5.146	-10.403	-11.470	494
Toegestane kasgeldlimiet (1)	7.494	7.494	7.494	7.494
Ruimte (+)/Overschrijding (-) = (1)-(4)	12.640	17.897	18.964	7.000

In 2018 is er geen sprake geweest van een kasgeldlening.

Renterisico langlopende schuld

Met de renterisiconorm is in de wet Fido een norm gesteld voor het renterisico op langlopende opgenomen leningen. Op onderstaande Modelstaat B moet de gemeente aan de provincie rapporteren over het renterisico gedurende een periode van vier jaren. De herfinanciering van jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen van lopende geldleningen mogen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het renterisico wordt getoetst aan het bedrag van de renterisiconorm.

De volgende tabel geeft de renterisiconorm weer die voor 2018 en daarna in acht genomen moet worden. Ook is opgenomen welke renterisiconorm er voor volgende jaren in 4 genomen moet worden.

Modelstaat B		Variabelen renterisiconorm	Begroot 2018	Rekening 2018
Stap				
Berekening Renterisiconorm				
(4a)	Begrotingstotaal 2018		88.161	104.338
(4b)	Percentage regeling		20%	20%
(4) = (4a x 4b/100)	Renterisiconorm		17.632	20.868
Berekening ruimte / overschrijding				
-1	Renteherzieningen		-	-
-2	Aflossingen		10.000	10.000
-3	Renterisico (1+2)		10.000	10.000
-4	Renterisiconorm		17.632	20.868
(5a) = (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm		7.632	10.868
(5b) = (3>4)	Overschrijding renterisiconorm		-	-

Uit de tabel blijkt dat de gemeente in 2018 de renterisiconorm niet heeft overschreden.

Kredietrisico's

Deze kunnen zich op twee manieren manifesteren:

1. Kredietrisico's op uitgezette deposito's en verstrekte langlopende leningen. In 2018 had de gemeente geen overtollige liquiditeiten op deposito staan. In 2018 zijn er geen nieuwe langlopende leningen verstrekt.

Bij de reeds verstrekte langlopende geldleningen loopt de gemeente een beperkt risico. Onder 'Uitzettingen' staan ze in een overzicht aflopend naar risico gerangschikt. Ze voldoen alle aan de eisen gesteld in de Wet Fido en het Treasurystatuut of zijn expliciet door de raad goedgekeurd. Geen enkele geldnemer is in 2018 in gebreke gebleven wat betreft zijn betalingsverplichting.

2. Kredietrisico's op borgstelling (gemeentegaranties)

Hier maken we onderscheid tussen achtervang (indirecte borgstelling) en directe borgstelling.

Diemen bekleedt samen met het Rijk een achtervangpositie bij de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) en de Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen (WEW). Hierdoor staat onze gemeente indirect borg voor langlopende leningen die onder directe borging van het WSW aan woningcorporaties zijn verstrekt. Voor hypothecaire geldleningen met Nationale Hypotheek Garantie die onder directe borging van het WEW aan particulieren zijn verstrekt, geldt de achtervangpositie tot 1 januari 2014. Voor hypotheekleningen afgesloten na die datum heeft het Rijk de achtervangpositie van de deelnemende gemeenten voor 100% overgenomen. Geen van beide stichtingen heeft in 2018 aanspraak gemaakt op de achtervangpositie.

Bij directe borgstelling staat de gemeente jegens geldgevers borg voor de betaling van rente en aflossing op langlopende geldleningen die door lokale organisaties, instellingen of verenigingen zijn aangetrokken en die activiteiten verzorgen welke in het verlengde liggen van de gemeentelijke publieke taak.

In de volgende tabel zijn de leningen opgenomen waarvoor de gemeente zich direct borg heeft gesteld.

GewaARBorgde geldleningen							
Geldnemer	Geldgever	Oorspronk. bedrag geldlening	Restant-schuld 31-12-2017	Vermeer-dering 2018	Aflossing 2018	Restant-schuld 31-12-2018	Rente perc.
Kinderkorf	B.N.G. 40.104135	1.600	1.390	-	40	1.350	3,65%
Soc. Medisch Centrum Diemen-Zuid	B.N.G. 40.104135.01	-	-	261	261	-	nvt
	B.N.G. 40.81323.02	420	346		18	328	6,32%
	B.N.G. 40.104135	392	287	-	13	274	6,27%
Cordaan Parkstad	Fortis ASR	3.176	953	-	-	953	7,04%
	B.N.G. 40.85966	3.176	1.059	-	106	953	6,58%
	B.N.G. 40.92554	2.198	845	-	84	761	6,35%
St. Ouddielerlaan 543	Rabobank Utrecht	771	601	-	14	587	3,95%
	B.N.G.	500	350	-	17	333	4,97%
Woonstichting de Key	B.N.G. 40.82349.02	3.676	2.291	-	363	1.928	5,77%
Woonst. de Key (Voorheen Onze Woning)	B.N.G. 40.81634.02	1.109	282	-	282	-	5,68%
Amsterdamse Mij. tot Stadsherstel	St. Nat. Restauratiefonds	272	110	-	10	100	2,20%
Totaal		17.290	8.514	261	1.208	7.567	

Alle geldnemers hebben in 2018 tijdig aan hun betalingsverplichtingen voldaan. Er is in 2018 geen nieuwe borgstelling afgegeven.

Kasbeheer

Met de renterisiconorm is in de wet Fido een norm gesteld voor het renterisico op langlopende opgenomen leningen. Op onderstaande Modelstaat B moet de gemeente aan de provincie rapporteren over het renterisico gedurende een periode van vier jaren. De herfinanciering van jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen van lopende geldleningen mogen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Het renterisico wordt getoetst aan het bedrag van de renterisiconorm.

De Gemeentefinanciering

Voor de financiering van de diverse investeringen trekt de gemeente langlopende leningen (langer dan 1 jaar) aan. Per 1 januari 2018 stond er voor een totaalbedrag van € 61 miljoen aan opgenomen leningen op de balans. In 2018 zijn er twee leningen a € 5 miljoen vrijgevallen. Deze leningen zijn niet hergefinancierd. Hierdoor heeft de portefeuille langlopende leningen op 31 december 2018 een omvang van € 51 miljoen.

Portefeuille langlopende leningen						
Geldgever	Boekwaarde 31-12-2017	Opname 2018	Aflossing 2018	Boekwaarde 31-12-2018	Soort lening	Rente- percentage
Provincie Groningen	5.000.000	-	5.000.000	-	Fixe	0,400%
N.W.B.	5.000.000	-	5.000.000	-	Fixe	2,720%
B.N.G.	6.000.000	-	-	6.000.000	Fixe	0,969%
B.N.G.	4.000.000	-	-	4.000.000	Fixe	3,240%
Waarborgfonds voor de Zorg	4.000.000	-	-	4.000.000	Fixe	3,300%
B.N.G.	6.000.000	-	-	6.000.000	Fixe	1,949%
Provincie Groningen	5.000.000	-	-	5.000.000	Fixe	1,300%
B.N.G.	5.000.000	-	-	5.000.000	Fixe	1,958%
Aegon Levensverzekering	7.500.000	-	-	7.500.000	Fixe	1,030%
B.N.G.	7.500.000	-	-	7.500.000	Fixe	0,900%
B.N.G.	6.000.000	-	-	6.000.000	Fixe	1,550%
Totaal	61.000.000	-	10.000.000	51.000.000		

Uitzettingen

Behalve langlopende opgenomen leningen heeft de gemeente ook langlopende uitgezette leningen. Deze zijn verstrekt in het kader van de publieke taakuitoefening. Ook kunnen deze verstrekt worden in perioden waarin sprake is van een liquiditeitenoverschot. Sinds december 2013 mag dit niet meer vanwege het Schatkistbankieren.

Langlopende uitzettingen	Boekwaarde 31-12-2017	Opname 2018	Aflossing 2018	Boekwaarde 31-12-2018
Hypothecaire geldleningen	1.967	-	1.141	826
Lening aan SVN	6.212	50	-	6.262
Leningen aan diverse sportverenigingen	395	-	28	367
Overige langlopende uitzettingen	181	-	14	167
Totaal	8.755	50	1.183	7.622

De sportverenigingen hebben € 28.000 afgelost. Dit is conform de regeling.

De aflossingen bij hypothecaire geldleningen zijn hoger dan verwacht. Dit is veroorzaakt doordat meerdere (ex)ambtenaren hun hypotheek volledig hebben afgelost.

Daarnaast is er € 50.000 toegekend aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN) om duurzaamheidleningen te verstrekken aan inwoners die duurzame maatregelen aan hun woning treffen.

Saldo financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie bestaat uit het saldo van:

- De werkelijk betaalde rente over aangetrokken leningen en opgenomen middelen in rekening courant ("roodstand");
- De werkelijk ontvangen rente over verstrekte leningen, beleggingen (deposito's) en credit-saldi in rekening courant.

Het volgende overzicht is een saldo van de werkelijk betaalde en ontvangen rente en vergelijkt ze met de bedragen van de begroting.

Saldo financieringsfunctie	Begroting 2018	Rekening 2018	Vershil 2018
Betaalde rente langlopende leningen o/g	-892	-911	-19
Betaalde rente kortlopende leningen o/g	-5	-	5

Saldo financieringsfunctie	Begroting 2018	Rekening 2018	Vershil 2018
Ontvangen rente langlopende leningen u/g	40	55	15
Ontvangen rente kortlopende leningen u/g	-	-	-
Totaal	-857	-856	1

Door een veranderde rentepercentage hebben we in 2018 meer rente op langlopende leningen moeten betalen dan begroot. Daar staat tegenover dat we ook meer rente hebben ontvangen op langlopende leningen. Dit omdat in de begroting de rente op de sportleningen niet is meegenomen. Dit zal in de begroting van 2019 worden meegenomen.

In 2018 heeft de gemeente geen Kasgeldlening opgenomen waardoor er door de lage rente stand ook geen saldo is op de betaalde rente kortlopende leningen.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Koers op initiatief

De wereld om ons heen, de lokale samenleving verandert: er is de brede ontwikkeling gaande van *centraal, topdown en systeemdenken*, naar *decentraal, bottom up en eigen initiatief*. Als gemeente gaan we hier in mee, we vinden het belangrijk dat inwoners invloed hebben op de plannen die we maken. Ook willen we ruimte geven aan initiatief vanuit de samenleving.

Voor organisatie en medewerkers van Diemen vraagt dit meer en meer om een andere manier van werken. Daarom was het vanaf 2016 tijd voor een nieuwe koers in onze organisatievernieuwing/-ontwikkeling. *Initiatief* stond in deze vernieuwing voorop: Koers op Initiatief (KOI). Zowel van medewerkers (intern) als van inwoners, bedrijven en instellingen (extern). De eerste twee jaar (2016 en 2017) stonden met name in het teken van het actief stimuleren van een werkcultuur waarin medewerkers (nog) meer initiatief namen en (nog) meer de verbinding zochten. In 2018 is de aandacht verbreed naar extern initiatief.

De Koers op Initiatief heeft zijn vruchten afgeworpen. We stellen het perspectief van de inwoner of klant nadrukkelijker voorop in ons werk. Het bewustzijn en de aandacht voor het perspectief van de inwoner en klant is vergroot. Dit blijkt ook uit het medewerkersonderzoek dat eind 2018 en begin 2019 is uitgevoerd.

Concreet zijn de volgende acties ondernomen in 2018:

- Er zijn 9 lunchbijeenkomsten georganiseerd, waar ervaringen worden uitgewisseld rond initiatief en waar 1 thema per bijeenkomst centraal stond.
- Het aanjaagteam heeft ervaring opgedaan, competenties ontwikkeld en in praktijk gebracht. Dit heeft geleid tot de bewonersgroep 'Diemen uit je wijk'. Op basis van de ervaringen en opgedane kennis heeft deze groep advies uitgebracht over de vervolgstap die komt na Koers op Initiatief.
- Er heeft een KOI-evenement plaatsgevonden in maart 2018, waarbij zes burgerinitiatieven centraal stonden.

Na KOI wordt nu de aandacht verlegd naar het concreet en praktisch maken voor medewerkers in hun dagelijks werk. Op basis van het gegroeide bewustzijn zijn hier ook in de afgelopen periode al veel stappen in gemaakt. In 2019 kan dit structureler worden vormgegeven en ingebed in de organisatie. Denk aan verdere organisatiebrede competentieontwikkeling, competenties die nodig zijn in het nieuwe samenspel met inwoners. Ook wordt ingezet op concrete afspraken onder medewerkers op diverse vakgebieden over de werkwijze bij bewonerscontact, het aanreiken van handvatten en het organiseren van netwerken voor kennisuitwisseling. Dit krijgt een plek in de nieuwe organisatieontwikkeling die wordt opgestart: Diemen 2022.

Informatiebeveiligingsmaatregelen

Inwoners en partners van de gemeente moeten erop kunnen vertrouwen dat de gemeente zorgvuldig om gaat met hun gegevens. Het betekent een grote verantwoordelijkheid voor de gemeentelijke organisatie ten aanzien van informatieveiligheid en privacy. Bijna alles wat de organisatie in de dagelijkse verantwoordelijkheden ten uitvoering brengt, eist de invulling

van randvoorwaarden in de vorm van het nemen van technische en/of organisatorische maatregelen. Dit in combinatie met het hebben van verschillen in de mate van een gewenst beveiligingsniveau.

De gemeente is er veel aan gelegen om met de invoering van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG, mei jl.) voor de bedrijfsvoering van de organisatie hieraan te voldoen.

In 2018 heeft de gemeente, samen met de partnergemeenten van Duo+, de eerder gestarte inrichting van het hebben van een gezamenlijke beveiligingsorganisatie, op organisatorisch strategisch niveau, door de komst van een wettelijke verplichte aanstelling van een Functionaris Gegevensbescherming (FG) verder geprofessionaliseerd. Deze beveiligingsorganisatie geeft invulling aan wettelijke verplichtingen of overheidsvoorschriften in relatie tot de gezamenlijke kaders van de samenwerking. De gemeente kan zelf eigen accenten leggen indien zij een specifieke invulling of aanpak wenst.

Beheersmaatregelen rondom informatieveiligheid en privacy richt zich voornamelijk op een verdere invulling van wetgeving op technisch gebied. Vergroting van bewustwording en vaardigheden is inmiddels een continue proces geworden net als de aanscherping van procedures en afspraken. Zowel in als extern.

Door de invoering van de AVG zijn er voorlichting- en informatie bijeenkomsten voor personeel en het college georganiseerd. Ook is er een gezamenlijke informatie avond voor de raadsleden van de DUO-gemeenten georganiseerd. Elke nieuwe instroom van medewerkers ontvangt verplicht een dergelijke voorlichting.

Daarnaast zijn er met bedrijven waarmee persoonsgegevens wordt gedeeld verwerkingsovereenkomsten of convenanten afgesloten. En is het register van verwerkingen opgesteld. Op de gemeentelijke website <https://www.diemen.nl/bestuur/publicatie/privacyverklaring> is informatie gepubliceerd over hoe de gemeenten Diemen invulling geeft aan het privacy beleid. Zo staat hier beschreven hoe inwoners, indien gewenst, gebruik kunnen maken van hun AVG rechten en hoe ze hiertoe een dergelijk verzoek kunnen indienen.

Dat informatieveiligheid en zeker ook privacy voor alle medewerkers ook voor 2018 een nog grotere rol gaat en zeker blijft spelen is ontegenzeggelijk. Door een verdere toename van de gemeentelijke IT dienstverlening aan haar inwoners en het bedrijfsleven moet de organisatie er alles aan doen om dit veilig en betrouwbaar aan te kunnen blijven bieden.

Samenwerking Duo+

Koers en richting

Bedrijfsvoering houdt alle activiteiten in die de gemeentelijke organisatie instaat stelt duurzaam te presteren en maatschappelijke waarde te creëren. Denk aan personeelsbeleid, huisvesting, informatievoorziening en ICT, inkoop en de planning en control cyclus. Een goede bedrijfsvoering is voorwaarde voor het uitoefenen van en het 'in control' zijn over de primaire taken en bedrijfsprocessen. De uitvoering van de bedrijfsvoeringstaken is voor Diemenn door de Duo+ organisatie uitgevoerd. Net als 2017 was in 2018 de uitvoering van deze bedrijfsvoering erop gericht om de organisatie van Duo+ in relatie tot die van de gemeente steeds beter neer te zetten.

Ontwikkelingen en activiteiten in 2018

- Dienstverleningsovereenkomst (DVO)

Het afgelopen jaar heeft de opdrachtgever- en opdrachtnemersrol tussen de gemeente en Duo+ meer vorm gekregen. Voor het eerst is er gewerkt met dienstverlenings-overeenkomsten. Mede op basis van deze ervaringen is de herijking van de samenwerking in Duo+ verband opgestart, onder de noemer "Samenwerken met (be-)grip". Het doel hiervan is beter te kunnen sturen op de gewenste dienstverlening in relatie tot de bij te dragen kosten.

- Slimmer Verbinden (SV)

Het programma Slimmer Verbinden is in het leven geroepen om voor Duo+ en de gemeenten de basis op orde te brengen wat betreft de harmonisatie van de processen en de modernisering van de ICT. In 2018 zijn de kleinere softwarepakketten geharmoniseerd en uit gefaseerd. Ten aanzien van de in de grote bedrijfsapplicaties ingerichte processen zijn in 2018 deze processen verder geoptimaliseerd en geborgd. Tevens is het afgelopen jaar gewerkt aan het doorontwikkelen van de digitale vaardigheden van de medewerkers en aan monitoring en sturing en informatieveiligheid. Hiermee is het programma in 2018 voor een groot deel gerealiseerd.

- Verrekensystematiek

In 2018 is een belangrijke stap genomen naar het verbeteren van de verrekensystematiek van de kosten van Duo+ over de drie deelnemende gemeenten. Onderzocht is of deze kostentoedeling past bij de huidige werkelijkheid. Dit onderzoek is in 2018 gestart. Op basis van dit onderzoek zal een bijstelling plaatsvinden van de kostentoedeling. Met ingang van 2019 zal dit vervolgens in de begroting worden verwerkt. Uiteindelijk zal de nieuwe systematiek zich meer gaan bewegen naar P (prijs) x Q (hoeveelheid). Daarmee kan er beter gestuurd worden op de gewenste dienstverlening van Duo+ in relatie tot de bij te dragen kosten.

- Financiën

Binnen het financiële pakket Key2financiën, zijn de financiële processen verder geharmoniseerd. Op deze wijze is een belangrijke stap gemaakt met betrekking tot het verminderen van de kwetsbaarheid en de hiermee samenhangende kosten. Het verbeteren van de kwaliteit van de financiële administratie binnen Duo+ was ook in 2018 een belangrijk speerpunt. Het ondersteunen van de budgethouders en het per kwartaal afsluiten van de financiële administratie speelt hierin een belangrijke rol. Tevens is de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) meer planmatig opgepakt en uitgebreid. Hiermee zijn we verder in control gekomen

- Juridische Zaken

Samen met Duo+ is gewerkt aan het verbeteren van het inkoop- en aanbestedingsproces. Daarbij is de inkoopfunctie gestructureerd in de organisatie belegd door de instelling van een inkoopcontactgroep die kennis deelt en de kwaliteit van de inkoop en aanbesteding bewaakt. Tussen de organisaties binnen Duo+ vindt gestructureerd overleg plaats door het platform inkoop, dat afgelopen jaar is opgericht en onder andere het inkoopjaarplan afstemt. Tot slot is een "toolkit" voor de inkoop beschikbaar gesteld.

- Informatisering en automatisering (I&A)

In 2018 is een flinke stap gezet met het verplaatsen, uitfasen of door een SaaS-oplossing vervangen van applicaties. Dit mede in het kader van het zgn. 'Harmony'-project dat in 2018 is uitgevoerd, waarbij alle werkplekken van de gehele organisatie zijn geharmoniseerd en geüpgraded naar de nieuwste Windows-versie. Om te borgen dat medewerkers deze vernieuwde digitale werkplek ook optimaal benutten, zijn verschillende activiteiten ontplooid. Dit omvat o.a. een veelheid van trainingen die worden aangeboden, de roadshows die bij elk team zijn gehouden en het aanstellen van gesprekspartners bij elk team. Daarnaast is in 2018 succesvol een Europese aanbesteding afgerond voor ICT-hardware, waarna

er een begin is gemaakt met de vervanging van computer- en netwerkkapparatuur. In dat kader zijn ook alle afgeschreven mobiele telefoons vervangen. Het programma Slimmer Verbinden is in het leven geroepen om voor de vier Duo-organisaties de basis op orde te brengen wat betreft de harmonisatie van de processen en de modernisering van de ICT. Het programma kent een meerjarige aanpak en is gestart in 2017. Na de eerste slag waarbij de nadruk lag op het afronden van de basisvoorzieningen van ICT en de aanbesteding van diverse grote softwarepakketten die in gebruik zijn in de primaire dienstverlening (Sociaal Domein, Burgerzaken, Beheer openbare ruimte etc.), lag in 2018 de nadruk op het harmoniseren en uitfasen van de kleinere softwarepakketten en het harmoniseren van de werkplekken waardoor locatieonafhankelijk werken voor iedereen mogelijk werd. Het aantal van ca. 930 applicaties is teruggebracht naar ca. 270, wat de beheerlast aanzienlijk heeft teruggebracht. Ook alle 700 werkplekken zijn inmiddels nagenoeg geharmoniseerd en gemoderniseerd. Voor de in de grote bedrijfsapplicaties ingerichte processen, lag in 2018 de aandacht op optimalisatie en het borgen van deze processen. De managementinformatie is verbeterd door de oplevering van diverse dashboards met sturingsinformatie t.b.v. de bedrijfsvoeringsprocessen.

- **Interne Dienstverlening**

In 2018 lag de focus op het doorontwikkelen en zorgdragen voor een goede uitvoering van de Interne Dienstverlening. Daarbij zijn diverse procesverbeteringen uitgevoerd, voor Diemen betreft dit de postintake en het archiefbeheer. Verder is de dienstverlening van de Servicedesk uitgebreid en professioneler geworden. Er is daarbij een basis gelegd voor het verbreden van de Servicedesk naar andere bedrijfsvoeringsonderdelen.

- **Risico-inventarisatie & Evaluatie (RI&E)**

In 2018 is op grond van bepalingen in de Arbowet gestart met een risico-inventarisatie van de Psychosociale Arbeidsbelasting bij de medewerkers. Daarnaast is de risico-inventarisatie voor de gebouwen in voorbereiding genomen. De resultaten van beide inventarisatie worden in 2019 bekend. Aan de hand van deze resultaten zal daarna een plan worden opgesteld voor het wegnemen of verminderen van de geconstateerde risico's.

- **CAO**

Het afgelopen jaar is het definitieve cao akkoord die de bonden en de werkgevers zijn overeengekomen geëffectueerd. Zo is per 1 januari 2018 de stijging van 1,5% van de salarissen verwerkt. Daarnaast is in de begroting ook rekening gehouden met de ontwikkeling van de pensioenpremie (2017) en eerdere afspraken die betrekking hebben op het Individueel Keuze Budget (IKB).

- **Rechtmatigheid**

Op verschillende terreinen is systematisch de financiële organisatie en de bedrijfsvoering getoetst. Bij de jaarrekening beoordeelt de accountant niet alleen de juistheid en volledigheid maar kijkt ook of de mutaties in de administratie rechtmatig tot stand zijn gekomen. De accountant steunt hierbij op het geheel van interne controlemaatregelen. Hiervoor is gewerkt met een intern controleplan. Het doel van het interne controleplan is om de juistheid, rechtmatigheid en volledigheid van de in de administratie opgenomen gegevens te waarborgen en om na te gaan of Duo+ en de gemeente gehandeld hebben overeenkomstig de eigen en externe regelgeving. Het interne controleplan is afgestemd met de accountant en de verbeteringen uit de rapporten van bevindingen zijn doorgevoerd.

Tot slot, waardering

Ook dit jaar willen we afsluiten met een oprecht woord van dank aan alle medewerkers van de Duo+ werkorganisatie en de deelnemende gemeenten. Langzaam maar zeker kruipt de Duo+ organisaties uit de spreekwoordelijke badkuip en begint de beoogde samenwerking vorm te krijgen. We zijn er nog lang niet, maar met de getoonde inzet van een ieder is dat een kwestie van tijd.

Incidentele inhuur nieuwe projecten

In 2018 is er incidenteel budget beschikbaar gesteld van € 1.125.000 voor inhuur voor nieuwe projecten. De bedoeling is dat het beschikbaar gestelde budget (vanuit de Algemene Reserve) zo veel mogelijk zou terugkomen via nog open te stellen grondexploitatie of beschikbaar te stellen investeringsbudgetten. Wanneer die er niet zijn (bijvoorbeeld omdat een project niet haalbaar is en er toch kosten zijn gemaakt) worden de gemaakte kosten verrekend met de Algemene Reserve.

In 2018 is totaal voor een bedrag van € 912.000 ingehuurd. Een bedrag van € 278.000 kon verrekend worden met grondexploitatie en investeringsbudgetten. Een bedrag van € 634.000 is verrekend met de Algemene Reserve.

Voorgesteld wordt het niet ingezette budget € 213.000 (€ 1.125.000 -/- € 912.000) beschikbaar te stellen voor 2019. Deze overheveling heeft geen effect op het rekeningssaldo omdat er direct een verrekening met de Algemene Reserve plaatsvindt. De gemeenteraad wordt wel gevraagd goedkeuring te geven aan deze overheveling.

Extra formatiebehoefte nieuwe projecten	Begroting 2018	Werkelijk 2018	Vershil
Station Diemen Zuid	65	20	45
Spoorzicht	300	16	284
Visie Diemen Zuid	140	3	137
Overige projecten (Arent Krijtstraat, Postkantoor, NUON locatie/depot, Rietschuur, Saan locatie, Verlag Gooiseweg, Voormalige pastorie)	135	595	-460
Ten laste van reserve	640	634	6
Bergwijckpark Zuid	45	85	-40
Stichting Arq	160	38	122
Buitenlust	170	20	150
Middelbare school	55	62	-7
Basisschool Bergwijckpark	55	73	-18
Ten laste van grondexploitatie / investeringsbudgetten	485	278	207
Incidentele formatiebehoefte projecten	1.125	912	213

Overhead

Bij de vernieuwing van de BBV is de transparantie van de bedrijfsvoeringskosten een belangrijk punt. Het is verplicht voorgeschreven dat de gemeenten inzichtelijk maken wat de overheadkosten zijn. De BBV schrijft voor welke kosten tot de overhead gerekend moeten worden. Onderstaand een overzicht van de overheadkosten.

Soort kosten	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 totaal	Rekening 2018	Budget resultaat 2018
Bijdrage Duo+ (gemeenschappelijke regeling)	4.945	5.267	5.217	50
Bijdrage Inkoopbureau Stichting Rijk	-	115	127	-12
Directie en bestuursadvisering/-ondersteuning	830	893	989	250
Afdelingsmanagers	440	428	430	-2
Ondernemingsraad	61	63	55	8
Communicatie	185	186	198	-12
Financiën	20	20	21	-1
Juridische zaken	108	135	124	11
Personeel & Organisatie	685	371	347	24
Informatisering & Automatisering	34	82	75	7
Interne dienstverlening	-	10	20	-10
Facilitair	515	537	511	26
Vervoermiddelen	185	183	182	1
Huisvesting	1.279	1.285	1.345	-60
Overige kosten bedrijfsvoering	91	96	73	23
Verrekening overhead met grondexploitatie en tarieven	-1.061	-1.281	-1.545	264
Totaal overhead	8.317	8.390	8.169	567

De bijdrage aan Duo+ is met € 5,2 miljoen goed voor meer dan de helft van de totale overheadkosten. Dat is logisch want alle bedrijfsvoeringstaken zijn ondergebracht bij Duo+.

Soort kosten	Specificatie	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 totaal	Rekening 2018	Budget resultaat 2018
Publiekszaken	Salariskosten	2.742	2.390	2.436	-46
Ruimtelijk Beheer	Salariskosten	2.967	2.732	2.775	-43
Ruimtelijke Ontwikkeling	Salariskosten	2.635	2.630	2.663	-33
Samenleving	Salariskosten	2.292	2.286	2.325	-39
Totaal salariskosten vakafdelingen		10.636	10.038	10.199	-161

Voor de sturing worden de kosten van de overhead afgezet tegen de salariskosten van de vakafdelingen. Verhoging van dit percentage heeft een positief effect hebben op het begrotingssaldo en een negatief effect op de kostendeckende tarieven en saldi van de grondexploitatie.

Soort kosten	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 totaal	Rekening 2018
Overhead uitgedrukt in percentage van salariskosten vakafdelingen	78%	84%	80%

Ondanks dat het berekende overheadpercentage ongeveer 80% is, rekenen we in de jaarrekening 60% toe aan de kostendeckende tarieven en grondexploitatie. Dit is besloten bij vaststelling van de begroting 2018. Het lagere percentage ligt in lijn met de toegerekende overhead zoals het voor de BBV-aanpassing (2016) plaatsvond.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de toegerekende overheadkosten.

Doorbelasting naar kostendeckende tarieven en grondexploitatie	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 totaal	Rekening 2018
Parkeren	111	80	116
Begraven	7	16	6
Afvalstoffenheffing	150	122	150
Rioolheffing	230	225	223

Doorbelasting naar kostendeekkende tarieven en grondexploitatie	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 totaal	Rekening 2018
Omgevingsvergunningen	439	440	461
Overige leges (waaronder burgerzaken)	-	290	465
Grondexploitaties	124	108	124
Totaal salariskosten vakafdelingen	1.061	1.281	1.545

Indicatoren

Indicatie van het behaalde resultaat door te kijken naar:	Bron	Begroting 2018	Realisatie 2018
Arbeidsverzuim	HRM-administratie	4%	5%
Personeelsverloop	HRM-administratie	11%	10%
Aantal vacatures	HRM-administratie	22	40
Realisatie HRM gesprekken	HRM-administratie	100%	100%
% betaling facturen binnen 30 dagen	Financiële administratie	NB	67%
Aantal fte formatie per 1.000 inwoners	HRM-administratie	6,805	6,186
Aantal fte bezetting per 1.000 inwoners	HRM-administratie	6,527	6,322

Investeringsen

Omschrijving	Budget	Realisatie t/m 2018	Vrije ruimte	i: in uitvoering d: doorschuiven v: vervallen a: afgewikkeld
700401 Vervangen hekwerk werf	50	43	7	a
700405 Herinrichting centrale hal en Burgerzaken gemeentehuis	300	304	-4	a
700406 Herinrichting raadzaal gemeentehuis	200	186	14	i
700407 inrichten inspiratieruimten gemeentehuis	30	4	26	i
700408 Planmatige vervanging buitenruimte gemeentewerf en recycleplein	47	57	-10	a
740204 vervangen CV installatie voormalig Prinses Marijkeschool	45	20	25	i
750201 Vervangen sporttoestellen diverse accommodaties	40	20	20	i
750205 Vervangen diverse technische installaties sportcentrum Duran	365	322	43	i
760117 Huisvesting bibliotheek in de Omval	50	0	50	d

Paragraaf Verbonden Partijen

Inleiding

Onze gemeente vervult op een aantal manieren de haar in wet- en regelgeving opgedragen taken. Veel van die taken pakt Diemen zelf op. Ook voeren we publieke taken tezamen met derde partijen uit. Dat doen we zowel met andere overheden als met particuliere ondernemingen.

Deze paragraaf gaat in op een bijzondere vorm van samenwerking namelijk met partijen waarmee de gemeente een bestuurlijke relatie onderhoudt en waarin zij tevens een financieel belang heeft: de verbonden partijen.

Van een bestuurlijke relatie is sprake wanneer zeggenschap kan worden uitgeoefend door vertegenwoordiging in het bestuur van de verbonden partij en/of door stemrecht in die partij.

Van financieel belang is sprake wanneer de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die niet verhaalbaar zijn in geval van faillissement van de verbonden partij en/of wanneer financiële problemen bij de verbonden partij kunnen worden verhaald op de gemeente.

Partijen waaraan alleen een financieel risico kleeft, nemen we op in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Partijen waarmee alleen een bestuurlijk belang is gediend, maken onderdeel uit van één van de programma's.

Deze paragraaf is om twee redenen van belang voor de raad:

1. Deelname aan een verbonden partij is een manier, een instrument, om een gemeentelijk doel te bereiken. Dat betekent in het duale stelsel dat de beslissing tot deelname aan een verbonden partij en ook de aansturing daarvan primair de taak is van het college. De raad heeft daarbij een kaderstellende en controlerende taak. Kernvragen voor de raad zijn bijvoorbeeld of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen zijn gerealiseerd.
2. Het budgettaire beslag en het hiermee gepaard gaande financiële risico dat de gemeente met verbonden partijen loopt en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen is hierbij van belang.

Conform artikel 15 van het BBV dient deze paragraaf tenminste te bevatten:

- de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting;
- de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen.

Visie en beleid

Onze gemeente neemt deel in verbonden partijen vanuit een wettelijke opdracht, vanuit het streven naar schaalvergroting en/of ter ondersteuning van beleidsdoelstellingen zoals we deze in de begrotingsprogramma's hebben vastgelegd.

Verbonden partijen voeren in de regel beleid uit dat de gemeente in principe ook zelf kan doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partij. De gemeente blijft eindverantwoordelijk voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's.

De samenwerking met andere overheden en particuliere ondernemingen is erop gericht de belangen van de inwoners van onze gemeente zo goed mogelijk te dienen. Dat kan bijvoorbeeld doordat als gevolg van schaalvergroting meer kwaliteit geboden kan worden en/of de kosten voor de gemeente (en daarmee voor de burger) lager kunnen uitvallen.

De verbonden partijen

Hierna geven we een overzicht van de verbonden partijen waarbij Diemen is betrokken. Voor zover sprake is van aangekondigde ontwikkelingen in het jaar 2018 gaan we daar per verbonden partij op in. Voor zover sprake is van eventuele risico's en problemen lichten we die per verbonden partij toe.

De gemeente kent twee soorten verbonden partijen, namelijk deelnemingen en gemeenschappelijke regelingen.

Deelnemingen

Een deelneming in de zin van artikel 379, boek 2 BW, is een participatie in een kapitaal-vennootschap (NV, BV, CV of VoF).

Op grond van de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) mogen gemeenten slechts met het oog op het publieke belang aandelen bezitten in privaatrechtelijke partijen. Deze aandelen worden gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs (of duurzaam lagere waarde).

Wanneer de gemeente van inzicht verandert ten aanzien van de wijze waarop het publieke belang het best gediend is, kan dat tot verkoop van de aandelen leiden. Op dat moment is de intrinsieke waarde of marktwaarde van belang. Die waarde nemen we dan in de toelichting op de balans op. De gemeente is in het bezit van aandelen van een tweetal vennootschappen:

1.1 Bank Nederlandse Gemeenten N.V. (BNG)			
Vestigingsplaats:		Den Haag	
Soort verbonden partij:		Privaatrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Via het stemrecht in de aandeelhoudersvergadering heeft Diemen zeggenschap in de BNG.	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
Doordat de bank op grond van haar AAA (Moody's en Standard & Poor's) en AA+ (Fitch)-rating tegen zeer scherpe prijzen toegang heeft tot financieringsmiddelen en dat voordeel doorgeeft aan haar klanten draagt de BNG bij aan het zo laag mogelijk houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.			
Relatie met het programma:		Algemene dekkingsmiddelen	
Ontwikkelingen 2018:			
In het eerste half jaar heeft de bank samen met verzekeraar NN EUR 300 miljoen beschikbaar gesteld om maatschappelijk vastgoed te verduurzamen via het bedrijf Bewust Investeren. Verder heeft de bank nog geen uitspraak gedaan over de verwachte nettowinst dit mede als gevolg van de onvoorspelbare bewegingen op de financiële markten. Het jaarverslag van de BNG zal op 18 maart 2019 bekend worden gemaakt.			
Financiële gegevens			
Bron financiële gegevens:		BNG Bank jaarcijfers 2017	
Aantal aandelen		8.775	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	€ 3.753.000	€ 149.514.000	€ 369.000
31 december	€ 4.220.000	€ 135.072.000	€ 393.000

1.2 Meerlanden N.V.			
Vestigingsplaats:		Rijnsenhout	
Soort verbonden partij:		Privaatrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Via het stemrecht in de aandeelhoudersvergadering en via een (met Aalsmeer gedeelde) zetel in de Raad van Commissarissen van de Meerlanden heeft Diemen zeggenschap in De Meerlanden.	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
Meerlanden pakt haar rol als grondstoffenregisseur in de keten voor de gehele regio en vervult een voortrekkersrol om te komen tot een circulaire samenleving. Een samenleving zonder afval, maar waar grondstoffen na hergebruik en recycling als nieuwe producten worden terug gebracht in de kringloop. Een samenleving waar de openbare ruimte ook leverancier is van grondstoffen en bijdraagt aan een gezonde leefomgeving waar bewoners met plezier wonen, werken en recreëren. Een samenleving waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kansen krijgen. Samenwerken is daarbij van cruciaal belang. Samenwerken met gemeenten, samenwerken in de keten, samenwerken met regionale soms landelijke partijen, samenwerken met kennisinstituten zoals Wageningen en Delft.			
Relatie met het programma:		Leefomgeving en milieu	
Ontwikkelingen 2018:			
Er zijn geen ontwikkelingen in 2018.			
Financiële gegevens			
Bron financiële gegevens:		Begroting 2018	
Aantal aandelen		20.427 gewone aandelen en één prioriteitsaandeel	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	€ 27	€ 30	€ 0
31 december	€ 0	€ 0	€ 0

Gemeenschappelijke regelingen

Ingevolge artikel 13 van de Wet op de gemeenschappelijke regelingen zijn de gemeenteraden bevoegd om voor de gemeenschappelijke regelingen die door de raden zijn ingesteld de leden voor het algemeen bestuur aan te wijzen. De samenstelling van de afvaardiging in de Algemene Besturen varieert per gemeenschappelijke regeling. Dit kunnen

zowel portefeuillehouders als raadsleden zijn. Het is gebruikelijk dat de portefeuillehouders de raadsleden regelmatig informeren over zaken die de gemeenschappelijke regelingen betreffen.

De gemeente is deelnemer in de volgende gemeenschappelijke regelingen:

Deelneming in Gemeenschappelijke regelingen	Rekening 2017	Begroting 2018	Rekening 2018
2.01 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland	1.239	1.247	1.254
2.02 Groengebied Amstelland	107	131	123
2.03 Sociale recherche Gooi- en Vechtstreek	28	45	37
2.04 Stichting RIJK	105	115	127
2.05 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	88	173	176
2.06 Amstelland-Meerlandenoverleg	22	20	24
2.07 Gemeentelijke Ombudsman	10	8	17
2.08 Gemeentebelastingen Amstelland	440	491	493
2.09 Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland OGZ	845	918	902
2.10 Duo+	5.047	5.267	5.217
2.11 Metropoolregio Amsterdam	41	39	40
Totaal gemeenschappelijke regelingen	7.971	8.454	8.410

Omvang eigen vermogen/vreemd vermogen en het financiële resultaat in de verbonden partij:

Gemeenschappelijke regelingen	Bron	Eigen Vermogen 31-12-2017	Eigen Vermogen 31-12-2018	Vreemd Vermogen 31-12-2017	Vreemd Vermogen 31-12-2018	Resultaat lopend jaar
2.01 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland	Jaarstukken 2018	21.646	27.578	45.308	47.476	2.200
2.02 Groengebied Amstelland	Jaarstukken 2018	2.895	3.367	2.970	2.355	-
2.03 Sociale recherche Gooi- en Vechtstreek	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
2.04 Stichting RIJK	Concept Jaarstukken 2018	132	78	184	193	5
2.05 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied	Jaarstukken 2018	5.371	3.884	17.691	15.970	-
2.06 Amstelland-Meerlandenoverleg	Concept Jaarstukken 2018	218	102	Nvt	Nvt	-
2.07 Gemeentelijke Ombudsman	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt
2.08 Gemeentebelastingen Amstelland	4de managementrapportage 2018	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	-29
2.09 Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland OGZ	Concept Jaarstukken 2018	1.088	684	903	39	79
2.10 Duo+	Jaarstukken 2018	1.819	1.198	5.579	4.565	-
2.11 Metropoolregio Amsterdam	Notitie Verantwoording Begroting 2018 (concept)	Nvt	Nvt	Nvt	Nvt	12
Gemeenschappelijke regelingen						2.255

2.01 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland	
Vestigingsplaats:	Amsterdam
Soort verbonden partij:	Publiekrechtelijk
Bestuurlijk belang:	Burgemeester in het Algemeen Bestuur

2.01 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland	
Mate van sturing:	Uitgebreide sturing + punt h.
Het openbaar belang wat behartigd wordt:	
De Veiligheidsregio is belast met de volgende taken: • Het voorbereiden van de coördinatie bij de bestrijding van crises, rampen en zware ongevallen; • De zorg voor het voorkomen, beperken en bestrijden van brand; • Het beperken van brandgevaar; • Het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en de zorg voor het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand; • De opvang en zorg voor gewonden; • De collectieve opvang van slachtoffers direct na de ramp in opvangcentra en het verlenen van psychosociale hulp; • De bescherming van de volksgezondheid bij ongevallen en rampen met gevaar voor mens en milieu, om zo (extra) gewonden of verergering van letsels te voorkomen; • Het voorzien in de Centrale Post Ambulancevervoer en de Gemeenschappelijke Meldkamer.	
Relatie met het programma:	Veiligheid en openbare orde
Ontwikkelingen 2018:	
Crisisbeheersing De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland richt zich binnen de kaders van het beleidsplan in 2018-2019 op vier thema's: A. Vitale digitale infrastructuur (cyber, data & elektriciteit) / continuïteit van de samenleving; B. Risico- en crisiscommunicatie (informatievoorziening aan de samenleving); C. Terrorismegevolgbestrijding; D. Havenveiligheid. Op de thema's A., B. en C. zijn de acties in uitvoering conform planning. Binnen thema D. loopt het opzetten van het Veiligheidscentrum Haven en het verbeteren van interregionale informatie-uitwisseling. De programmaonderdelen Beleid en Planvorming, Opleiden, Trainen en Oefenen, Crisis- en incidentbestrijding en Kwaliteit zijn overwegend conform planning uitgevoerd. Uitzondering is het onderdeel innovatie. Aangezien er nog geen aanvragen zijn ingediend voor innovatieprojecten is hier nog geen invulling aan gegeven Brandweerzorg In 2018 is verder gewerkt aan de uitvoering van het Manifest. BAA is goed op weg en de koers van het Manifest wordt gestaag gevolgd, maar dreigde te stagneren. Het rapport "bouwen aan vertrouwen" van de heer Van Uhm dat eind van 2018 is uitgekomen en de bestuurlijke reactie daarop bevestigen de koers van BAA met daarbij de opdracht om meer in te zetten op de verbinding. De reorganisatie risicobeheersing, die voor de randvoorwaarden zorgt om risicogericht te gaan werken is in 2018 door de besluitvorming gekomen. De uitvoering van de reorganisatie is vertraagd door een langere doorlooptijd van het invullen van de sleutelpositie van manager Risicobeheersing. Onder aansturing van een nieuwe sectormanager R&P die begin 2019 geworven wordt zal aan de doorontwikkeling van Risicobeheersing, maar ook preparatie vorm worden gegeven. In gezamenlijkheid is gewerkt aan de uitvoering van de flexibiliseringsmaatregelen om de dekking te verbeteren voortkomend uit het dekkingsplan. Een aantal maatregelen is al afgerond. De uitvoering van dit project vroeg niet alleen om de uitvoering van de concrete maatregelen, maar ook om een cultuuromslag. In 2019 zal aan de verdere uitvoering nog verdere sturing gegeven moeten worden. GHOR Samen met de partners in de witte keten is LCMS-geneeskundige zorg (GZ) verder geïmplementeerd middels trainingen en netwerkdagen. Deze wijze van netcentrisch werken van de GHOR en de partners in de acute zorg is gekoppeld aan LCMS van de veiligheidsregio. Alle zorginstellingen hebben 24x7 een "informatie coördinator". De convenanten met de ziekenhuizen zijn in 2018 herzien. Ook dit is in samenwerking gebeurd met de Netwerken Acute Zorg en 5 buur-veiligheidsregio's. De convenanten zijn nu klaar voor vaststelling. Met de OVD-G-groep is in samenwerking met de Ambulancedienst Amsterdam een pilot gestart met een andere invulling van het OVD-G-rooster. De belangrijkste doelstellingen van de pilot zijn meer rust en balans in het rooster en meer ruimte en mogelijkheden om aan de vakbekwaamheid van de OVD-G te werken.	
Risico's:	
De Veiligheidsregio Zaanstreek waterland heeft per 1 januari 2019 het convenant opgezegd waarin de Zaanstreek Waterland taken van de GHOR bij de GHOR Amsterdam-Amstelland werden belegd. Hiermee is het risico 'Ontvlechting GHOR-taken Amsterdam-Amstelland en Zaanstreek-Waterland' daadwerkelijk opgetreden. In de begroting 2020/actualisatie 2019 wordt de ontvlechting meegenomen in de meerjarenraming en het risico uit de risicoparaagraaf gehaald.	
Financiële gegevens:	
Bron financiële gegevens:	Jaarrekening 2018
Bijdrage 2017:	€ 1.239
Bijdrage 2018:	€ 1.254

2.01 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland			
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	€ 21.646	€ 45.308	
31 december	€ 25.341	€ 42.801	€ 2.200

2.02 Groengebied Amstelland			
Vestigingsplaats:		Amstelveen	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Wethouder J.W. Nuijens vertegenwoordigt onze gemeente in het Algemeen Bestuur (AB) van het Groengebied.	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
De doelstelling van het Groengebied Amstelland kan worden samengevat als: het duurzaam in stand houden van natuur en openluchtrecreatiegebieden in het landelijk gebied tussen Amstelveen en het Amsterdam-Rijnkanaal met een omvang en kwaliteit die voldoet aan de wensen van de inwoners van de omliggende gemeenten en de bredere regio.			
Relatie met het programma:		Leefomgeving en milieu	
Ontwikkelingen 2018:			
De belangrijkste ontwikkelingen en highlights in 2018 waren:			
• Verduurzamen beheer en extra inkomsten realiseren: In 2015 werd duidelijk dat het toenmalige beheerbudget niet toereikend was om alle recreatievoorzieningen in de toekomst in stand te houden. Na een uitgebreide verkenning van mogelijkheden en een traject waarbij ook de raden en Staten werden betrokken heeft het bestuur in juli 2017 een besluit genomen over en oplossing voor dit structurele beheertekort. Met een mix van maatregelen, bestaande uit verlaging van de kosten, verhoging van de inkomsten en een structurele verhoging van de participantenbijdragen, wordt in de komende jaren een duurzaam evenwicht bereikt en kan het noodzakelijke beheer en onderhoud worden uitgevoerd. Door middel van het gekozen scenario zal het beheertekort van € 800.000 naar verwachting in 2024 zijn opgelost. • Nieuwe beheermethodiek: Er is door Adviesbureau Cyber een beheerplan opgesteld voor Groengebied Amstelland. Het beheerplan geeft inzicht in de beheerkosten voor de duurzame instandhouding van terreinen en voorzieningen in het recreatiegebied en gaat uit van vijf kwaliteitsniveaus zoals opgesteld door het landelijke kennisinstituut CROW. De door Cyber berekende beheerlasten komen overeen met de resultaten uit het onderzoek van uit 2015. De komende jaren zal het beheerplan van Cyber dienen als sturingsinformatie voor het beheer van het gebied. • Opwaarderen Gaasperplas: het participatietraject is in samenwerking met de gemeente Amsterdam met succes vorm gegeven en naar verwachting wordt er in 2019 over gegaan tot uitvoering. tussen natuur en recreatie is daarom nodig en onderwerp van overleg tussen provincie en recreatieschap.			
Risico's:			
De huidige reserves (beschikbaar weerstandscapaciteit = € 3.366.692) liggen ruimschoots boven het niveau van de berekende risico's (benodigde weerstandscapaciteit = € 630.000).			
Financiële gegevens:			
Bron financiële gegevens:		concept jaarrekening 2018 GGA, d.d. 19 februari 2019	
Bijdrage 2017:		€ 107	
Bijdrage 2018:		€ 123	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	€ 2.895	€ 2.970	
31 december	€ 3.367	€ 2.355	€ 0

2.03 Sociale recherche Gooi- en Vechtstreek	
Vestigingsplaats:	Bussum
Soort verbonden partij:	Publiekrechtelijk
Bestuurlijk belang:	Geen
Mate van sturing:	Reguliere sturing
Het openbaar belang wat behartigd wordt:	
Het samenwerkingsverband tussen elf gemeenten is belast met de opsporing van fraude op het gebied van de bijstandswetgeving.	
Relatie met het programma:	Inkomen en armoedebeleid
Ontwikkelingen 2018:	
In 2018 heeft de SR één zaak voor de gemeente Diemen behandeld. Het totale bedrag van de terugvordering bedroeg € 35.975. Een uitkering is, na onderzoek van de SR, beëindigd. De geleverde bijstand vanuit de SR heeft tot een besparing geleid van € 11.829. In 2018 is door de SR het project "waterproof" gestart. Onderzocht wordt of Diemen hierbij zal aansluiten.	

2.03 Sociale recherche Gooi- en Vechtstreek

Risico's:

Geen.

Financiële gegevens:

Bron financiële gegevens:	N.v.t.		
Bijdrage 2017:	€ 28		
Bijdrage 2018:	€ 44		
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	N.v.t.	N.v.t.	
31 december	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

2.04 Stichting RIJK

Vestigingsplaats:	Heemstede
Soort verbonden partij:	Privaatrechtelijk
Bestuurlijk belang:	De gemeentesecretaris van Diemen maakt als secretaris deel uit van het Dagelijks Bestuur.
Mate van sturing:	Reguliere sturing

Het openbaar belang wat behartigd wordt:

In de statuten is de doelstelling als volgt beschreven: 'Het creëren van voordelen op zowel financieel, kwalitatief als procesmatig gebied voor zelfstandige gemeenten, onder andere door het faciliteren van een regionaal inkoopbureau en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords'.

Relatie met het programma:	Bestuur en dienstverlening
----------------------------	----------------------------

Ontwikkelingen 2018:

In 2018 is de inrichting van de inkoopfunctie zoals Diemen het heeft ingericht overgenomen door de andere DUO-organisatie. Iedere organisatie heeft nu een eigen inkoopcontactgroep bestaande uit de 'groot'-inkopers, medewerkers van de Stichting RIJK. Daarnaast is per gemeente een contactpersoon inkoop (CPI) benoemd. De CPI's hebben per kwartaal overleg over overkoepelende thema's (duurzame inkoop, inzet Stichting RIJK, enz)

Risico's:

Geen.

Financiële gegevens:

Bron financiële gegevens:	Jaarrekening 2017 en Begroting 2018		
Bijdrage 2017	€ 105		
Bijdrage 2018:	€ 115		
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari 2018	€ 132	€ 184	
31 december 2018	€ 78	€ 193	€ 5

2.05 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Vestigingsplaats:	Zaandam
Soort verbonden partij:	Publiekrechtelijk
Bestuurlijk belang:	Diemen heeft, samen met andere A-M gemeenten, één vertegenwoordiger in het Dagelijks Bestuur. Wethouder Grondel vertegenwoordigt Diemen in het Algemeen Bestuur.
Mate van sturing:	Uitgebreide sturing

Het openbaar belang wat behartigd wordt:

Op Rijksniveau is bepaald dat de vergunningverlening, toezicht en handhaving aangaande bedrijven met een bepaald milieurisico een kwaliteitsimpuls diende te krijgen door verplichte samenwerking bij uitvoering van deze taak.

Relatie met het programma:	Ruimtelijke ontwikkeling
----------------------------	--------------------------

2.05 Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied

Ontwikkelingen 2018:

Het pakket werkzaamheden van de Uitvoeringsovereenkomst 2018 is grotendeels uitgevoerd. Het bedrijvenbestand is geactualiseerd. Met 15 grootgebruikers zijn afspraken gemaakt over energiebesparende maatregelen en vooral voor de geplande nieuwbouw van woningen is veel advies uitgebracht op het punt van constructieve veiligheid. Wat betreft het systeem Prestatiegericht Financieren heeft een validatie (herijking) plaatsgevonden van de inzet voor diverse producten en diensten en het daarmee gepaard gaande kostenbedrag. Definitieve besluitvorming hierover vindt plaats in 2019, maar inmiddels is duidelijk dat hieruit een beperkte kostenverlaging voor Diemen uit voortvloeit. In 2018 heeft de Omgevingsdienst ook milieutaken op het gebied van de ruimtelijke ordening voor Diemen uitgevoerd. De bijdrage is uitgekomen op € 176.000, nagenoeg conform begroting. Voor de adviserende taken op het gebied van constructieve veiligheid is aan de Omgevingsdienst € 72.000 betaald. Deze kosten zijn ten laste van de bouwleges gebracht omdat het hier om werkzaamheden gaat waartegenover deze leges staan.

Risico's:

Geen (voldoende reserve).

Financiële gegevens:

Bron financiële gegevens:	Jaarstukken 2018		
Bijdrage 2017:	€ 93		
Bijdrage 2018:	€ 176		
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	€ 5.371	€ 17.691	
31 december	€ 5.344	€ 17.229	- € 350

2.06 Amstelland-Meerlanden Overleg

Vestigingsplaats:	Haarlemmermeer
Soort verbonden partij:	Publiekrechtelijk
Bestuurlijk belang:	Diemen wordt in de regiegroep (Dagelijks Bestuur) vertegenwoordigd door burgemeester Boog. Daarnaast vindt tweemaal per jaar een plenair overleg plaats, waaraan alle collegeleden deelnemen. Tevens zijn er domeinoverleggen voor de wethouders en een secretarissenoverleg.
Mate van sturing:	Reguliere sturing

Het openbaar belang wat behartigd wordt:

De AM-partners zetten de meerwaarde en kracht van het Amstelland-Meerlanden Overleg in voor een krachtig ontwikkelende regio en onze belangen daarbij. Zij blijven zich profileren als hét platform voor de zuidflank van de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Het is voor de toekomst van de MRA en voor een krachtig bestuur nodig, dat een balans bestaat tussen Amsterdam en de vier flanken van de metropoolregio. Ook ziet Diemen hen als brug naar de burens, zoals de Duin- en Bollenstreek en de ontwikkelende Gooi- en Vechtstreek. Zij benutten het platform om onze gezamenlijke belangen te behartigen in de MRA en de vervoersregio.

Relatie met het programma:	Bestuur en dienstverlening
----------------------------	----------------------------

Ontwikkelingen 2018:

Met het wegvallen van de SRA en de inzet op samenwerking binnen de MRA hebben de deelregio's in 2017 aan belang gewonnen. Sinds 1 januari 2018 is de ambtelijke ondersteuning compleet op sterkte met de invulling van alle functies binnen het AM-team. De samenwerking op AM-niveau stond in 2018 in het teken van organisatie en agendabepaling, om zo als deelregio aan te haken op de MRA. Er is een economische agenda opgesteld en een actieprogramma wonen. Er wordt gewerkt aan een brede AM-agenda en nieuw werkplan (met hernieuwde doelstellingen etc. van de samenwerking), deze zijn in 2018 niet afgerond.

Risico's:

Geen bijzonderheden.

Financiële gegevens:

Bron financiële gegevens:	Concept Jaarstukken 2018		
Bijdrage 2017:	€ 22		
Bijdrage 2018:	€ 24		
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	€ 218	€ 0	
31 december	€ 102	€ 0	€ 0

2.07 Ombudsman Metropoolregio Amsterdam

Vestigingsplaats:	Amsterdam
-------------------	-----------

2.07 Ombudsman Metropoolregio Amsterdam			
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Op basis van de gemeenschappelijke regeling (GR) is aan de Raad van de gemeente Amsterdam mandaat verleend om jaarlijks de begroting van de ombudsman voor het volgende kalenderjaar vast te stellen.	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
Als gemeente willen wij de dienstverlening zo goed mogelijk afstemmen op de wensen van onze burgers. Eventuele klachten van burgers over de manier waarop een medewerker of bestuurder hem/haar te woord heeft gestaan of over de wijze van dienstverlening, nemen wij serieus. Op grond van de klachtenregeling kunnen burgers een officiële klacht over een gedraging van de gemeente indienen. Daarnaast fungeert de Ombudsman als externe klachtinstantie voor de gemeente Diemen. Burgers kunnen daar terecht als ze ontevreden zijn over de wijze waarop hun klacht is afgehandeld.			
Relatie met het programma:		Bestuur en dienstverlening	
Ontwikkelingen 2018:			
Geen bijzonderheden.			
Risico's:			
Geen bijzonderheden.			
Financiële gegevens:			
Bron financiële gegevens:		N.v.t.	
Bijdrage 2017:		€ 10	
Bijdrage 2018:		€ 17	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	N.v.t.	N.v.t.	
31 december	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.

2.08 Gemeentebelastingen Amstelland			
Vestigingsplaats:		Amstelveen	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Geen	
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
Door de krachten van een aantal gemeenten te bundelen in het samenwerkingsverband ontstaat een belastingorganisatie met meer kennis, kunde en personeelsformatie om het hoofd te bieden aan de ingewikkelde belastingwetten en -regels. Het uitgangspunt bij de samenwerking is dat elke gemeenteraad zelf het eigen belastingbeleid en de plaatselijke belastingtarieven blijft bepalen. Het samenwerkingsverband verzorgt de uitvoering hiervan.			
Relatie met het programma:		Leefomgeving en milieu & Algemene dekkingsmiddelen	
Ontwikkelingen 2018:			
De invoering van de nieuwe waardeeringsinstructie vraagt extra capaciteit op het gebied van waarderings- en leidt tot een verdere toename van het aantal bezwaarschriften en dus een hogere bijdrage.			
Risico's:			
Niet noemenswaardig.			
Financiële gegevens:			
Bron financiële gegevens:		Jaarrekening 2017, Begroting 2018, 4de managementrapportage 2018	
Bijdrage 2017:		€ 440	
Bijdrage 2018:		€ 487	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	N.v.t.	N.v.t.	
31 december	N.v.t.	N.v.t.	-/- € 29

2.09 Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland	
Vestigingsplaats:	Amstelveen
Soort verbonden partij:	Publiekrechtelijk

2.09 Gemeenschappelijke regeling Openbare Gezondheidszorg Amstelland			
Bestuurlijk belang:		Wethouder Klaasse vertegenwoordigt Diemen in het Algemeen Bestuur	
Mate van sturing:		Uitgebreide sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
Op grond van de Wet publieke gezondheid is het verplicht dat alle gemeenten binnen een veiligheidsregio gezamenlijk een regionale GGD in stand moeten houden op dat schaalniveau. Om aan die verplichting te voldoen maakt de GR OGZ Amstelland op haar beurt weer deel uit van de GR GGD Amsterdam Amstelland. De GR Amsterdam Amstelland is het samenwerkingsverband dat de regionale GGD in stand houdt.			
Relatie met het programma:		Sociaal domein	
Ontwikkelingen 2018:			
In 2018 is een actualisatiebegroting vastgesteld. De belangrijkste ontwikkelingen in deze begroting zijn dat het percentage nominale ontwikkeling wat gebruikt is in de oorspronkelijke begroting 2018 afweek van de werkelijke nominale ontwikkeling. Daarnaast is de bijdrage Jeugdgezondheidszorg gestegen door herwaardering van de functie verpleegkundige en functiedifferentiatie van de artsen.			
Risico's:			
Financiële gegevens:			
Bron financiële gegevens:		Concept jaarstukken 2018	
Bijdrage 2017:		€ 845	
Bijdrage 2018:		€ 902	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	€ 1.088	€ 903	
31 december	€ 684	€ 93	€ 79

2.10 Duo+			
Vestigingsplaats:		Ouderkerk aan de Amstel	
Soort verbonden partij:		Publiekrechtelijk	
Bestuurlijk belang:		Burgemeester Boog zit in het Algemeen Bestuur	
Mate van sturing:		Intensieve sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
De GR Duo+ voert vanaf 1 januari 2016 alle bedrijfsvoeringstaken uit voor de drie deelnemers en tevens de uitvoeringstaken rondom buurt en burger voor twee van de deelnemers (Uithoorn en Ouder-Amstel).			
Relatie met het programma:		Bestuur en dienstverlening	
Ontwikkelingen 2018:			
Belangrijkste ontwikkeling uit 2018 is de evaluatie / herijking van de gemeenschappelijke regeling. De herijking is in september gestart en moet leiden tot duidelijkheid in de visie van Duo+. Daarbij horen de doorontwikkeling van de dienstverleningsovereenkomsten, een nieuwe verdeelsystematiek en het opstellen in een reële begroting (hoe om te gaan met de taakstellende bezuinigingen).			
Risico's:			
Mate van harmonisatie, inhuur vanwege hoog ziekteverzuim.			
Financiële gegevens:			
Bron financiële gegevens:		Concept jaarstukken 2018	
Bijdrage 2017:		€ 5.047	
Bijdrage 2018:		€ 5.217	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	€ 1.819	€ 5.259	
31 december	€ 1.198	€ 4.565	€ 0 (betreft Bedrijfsvoering)

2.11 Metropoolregio Amsterdam (MRA)	
Vestigingsplaats:	Amsterdam
Soort verbonden partij:	Publiekrechtelijk (convenant)
Bestuurlijk belang:	Getrapte vertegenwoordiging via Amstelland-Meerlandenoverleg

2.11 Metropoolregio Amsterdam (MRA)			
Mate van sturing:		Reguliere sturing	
Het openbaar belang wat behartigd wordt:			
De Metropoolregio Amsterdam is het samenwerkingsverband van de provincies Noord-Holland en Flevoland, 32 gemeenten en de Vervoerregio Amsterdam. De metropoolregio omvat een gevarieerd gebied en strekt zich uit van IJmuiden tot Lelystad en van Purmerend tot de Haarlemmermeer. De regio beschikt onder meer over twee luchthavens, zeehavens, het financiële centrum van Nederland, de bloemenveiling van Aalsmeer, Media Valley en clusters van creatieve bedrijven. Daarnaast kenmerkt de regio zich door tal van aantrekkelijke historische steden en een grote landschappelijke variëteit.			
De Metropoolregio Amsterdam behoort tot de Europese top vijf van economisch sterke regio's en heeft begin 2016 een agenda opgesteld voor de toekomst. Prioriteit heeft het aanjagen van de economie, het verbeteren van de bereikbaarheid en het bouwen van woningen. Dit laatste is extra urgent vanwege de populariteit van de metropoolregio onder woningzoekenden. Op economisch gebied wil de MRA een voortrekkersrol vervullen in de kennis- en circulaire economie. Duurzaamheid staat eveneens hoog op de actielijst. Hetzelfde geldt voor het versterken van de landschappelijke elementen, met aandacht voor het uitbreiden van zowel de recreatiemogelijkheden als de natuurbeleving.			
Diemen is via de deelregio Amstelland-Meerlanden vertegenwoordigd in de MRA.			
Relatie met het programma:		Bestuur en dienstverlening	
Ontwikkelingen 2018:			
De MRA is georganiseerd in een platform Economie, Ruimte en Mobiliteit. Binnen de diverse platforms zijn verschillende acties uitgevoerd conform de agenda, waarvoor overigens een update wordt voorbereid. Zo is binnen het platform economie gestart met het Project Start Up in Residence, waar Diemen ook aan deelneemt en waar start ups werken aan maatschappelijke vraagstukken.			
Risico's:			
Geen bijzonderheden.			
Financiële gegevens:			
Bron financiële gegevens:			
Bijdrage 2017:		€ 41	
Bijdrage 2018:		€ 40	
Datum	Eigen vermogen	Vreemd vermogen	Resultaat
1 januari	N.v.t.	N.v.t.	
31 december	N.v.t.	N.v.t.	€ 12

Paragraaf Grondbeleid

Algemeen beleid

Op 31 januari 2019 is de Nota Grondbeleid, actualisatie per 1-1-2019 door de gemeenteraad van de gemeente Diemen vastgesteld. Hiermee heeft de gemeente Diemen haar grondbeleid voor de komende jaren geactualiseerd. Uit de Nota Grondbeleid volgt bovendien dat de gemeente Diemen haar grondprijzen vastlegt in een Nota Grondprijzen. De Nota Grondprijzen wordt tenminste één keer per twee jaar geactualiseerd en door het college van B&W vastgesteld. Deze is in december 2018 geactualiseerd vastgesteld door het college van B&W.

Daarnaast stelt de nota Grondbeleid dat de gemeente Diemen elk jaar bij de jaarrekening het Meerjarenperspectief Grondzaken (MPG) aanbiedt aan de gemeenteraad. Hierin wordt de verantwoording afgelegd en inzicht gegeven in alle activiteiten m.b.t. het beheren en exploiteren van gronden; o.a. over grondexploitaties en 'gronden niet in exploitatie', c.q. de strategische grondvoorraad van de gemeente.

Tot slot is vastgesteld dat de gemeente Diemen waar mogelijk in het vervolg de voorkeur geeft aan facilitair c.q. passief grondbeleid: *passief waar kan, actief waar moet*.

Daarnaast blijft de gemeente haar eigen grondposities die reeds sinds lange tijd in bezit zijn, de komende jaren ontwikkelen.

Grondexploitaties

Plantage de Sniep, Holland Park West en de Nieuwe locatie tankstation Provinciale weg zijn momenteel de drie actieve grondexploitaties in de gemeente Diemen.

Projectinhoud

De projectinhoud van o.a. deze projecten wordt beknopt beschreven in Paragraaf Grootschalige Projecten en uitgebreid in het Meerjarenperspectief Grondzaken (MPG).

Financieel

De grondexploitaties voor deze projecten zullen via het Meerjarenperspectief Grondzaken geactualiseerd worden als bijlage bij de Jaarrekening 2018. Een actueel overzicht van de financiële stand van zaken wordt in dit MPG gegeven.

Berekeningsmethodiek

Grondexploitaties worden doorgerekend met de Dynamische Eindwaarde Methodiek. Dat wil zeggen dat bij het berekenen van het resultaat alle kosten en opbrengsten inclusief inflatie en rente tot de einddatum van het project worden meegenomen. In de gemeente Diemen wordt gerapporteerd op basis van het resultaat bij afsluiting van het project (de eindwaarde).

Facilitair grondbeleid (passief grondbeleid)

De ervaring van de afgelopen jaren met Bergwijkpark Noord (Holland Park) is dat ook grote herontwikkelingen mogelijk zijn, zonder dat de gemeente via actieve grondverwerving hiervoor de aanjager hoeft te zijn. Via bestemmingsplan en anterieure overeenkomsten

heeft de gemeente toch voldoende sturingsmiddelen. De gemeente treedt dan faciliterend op en zorgt dat zij door middel van het sluiten van de anterieure overeenkomst haar eigen plankosten en eventuele investeringskosten verhaalt op de ontwikkelende partij.

Zoals gezegd vindt dit facilitair grondbeleid op grote schaal plaats in Holland Park en op kleinere schaal bij de Arent Krijtstraat 1 en Wilhelminaplantsoen 1 (voormalig postkantoorlocatie).

Gronden (nog) niet in exploitatie

De gemeente Diemen heeft een aantal percelen in eigendom die in aanmerking komt voor verkoop en/of herontwikkeling.

Gronden niet in exploitatie verdelen we in twee categorieën onder: toekomstige bouwprojecten; overige strategische gronden.

Gronden behorende tot de eerste categorie zijn onderdeel van een project in de beginfase. In deze fase wordt gekeken naar het programma, de stedenbouwkundige randvoorwaarden, samenwerkingsvormen etc. De kosten worden in principe gedekt uit een krediet en worden verantwoord onder 'toekomstig bouwprojecten' in het MPG. Indien het project doorgang vindt worden deze kosten meegenomen in de grondexploitatie. Gaat het project niet door, dan komen de kosten ten laste van de reserve grondzaken. De volgende gronden behoren tot deze categorie:

- Buitenlust

Gronden behorende tot de tweede categorie betreft percelen die in het verleden uit strategische overwegingen zijn aangekocht voor een gebiedsontwikkeling, of overige percelen met een (tijdelijke) boekwaarde. Deze gronden worden verantwoord als aparte subcategorie strategische gronden onder de Materiële Vaste Activa (MVA). Voor een nadere toelichting van deze gronden wordt verwezen naar het MPG.

Paragraaf Lokale Heffingen

Algemeen

De paragraaf lokale heffingen bevat de volgende onderwerpen:

- de inkomsten, met een toelichting op het verschil tussen de begrote en werkelijke opbrengsten;
- inzicht in het aantal kwijtscheldingen met bijbehorende budgettaire consequenties.

In de raadsvergadering van 13 oktober 2016 is de 'Nota Lokale Heffingen 2016' vastgesteld. In deze nota staan alle lokale heffingen opgesomd en is aangegeven welke sturingsinstrumenten de raad heeft op de lokale lastendruk. Deze sturingsinstrumenten kunnen ingezet worden bij de vaststelling van de kadernota, de begroting en de belastingverordeningen.

Om de kostendekking transparanter te maken zijn ook de toegerekende kosten inzichtelijk gemaakt van de kostendekkende tarieven.

Opbrengsten 2018

Onderstaand een overzicht met de opbrengsten van de verschillende soorten belastingen en retributies in 2018:

Opbrengsten	Rekening 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 na wijzigingen	Rekening 2018	Budget resultaat 2018
Ongebonden belastingen					
Onroerende zaakbelastingen					
- woningen (eigenaren)	3.064	3.255	3.255	3.249	-6
- niet-woningen (eigenaren)	1.511	1.575	1.510	1.444	-66
- niet-woningen (gebruikers)	1.157	1.220	1.160	1.159	-1
Precariobelasting	294	500	500	502	2
Toeristenbelasting	75	77	195	243	48
Kostendekkende tarieven					
Parkeerbelasting	393	558	629	871	242
Afvalstoffenheffing	3.720	3.650	3.547	3.521	-26
Rioolheffing	3.021	2.824	2.822	2.939	117
Marktgelden	48	59	59	56	-3
Burgerzaken	644	630	630	588	-42
Omgevingsvergunningen	4.314	1.707	1.007	668	-339
Overige leges	58	59	59	43	-16
Totaal	18.299	16.114	15.373	15.283	-90

Onderstaand is een toelichting gegeven van de verschillen groter dan € 25.000. De kostendekkende tarieven worden apart toegelicht.

Onroerend zaakbelasting

De totaalopbrengst aan OZB is € 73.000 lager dan begroot. In procenten is dit een afwijking van iets meer dan 1,0%. Deze geringe afwijking leidt ertoe dat er geen nadere analyse heeft plaatsgevonden.

Toeristenbelasting

In juli 2017 is in Bergwijckpark / Hollandpark een nieuw hotel geopend. 2018 is het eerste jaar dat het hotel het volledige jaar in gebruik is. In december 2018 heeft het hotel aangegeven in dat ze over het gehele jaar 195.000 overnachtingen verwachten. Op basis van het geprognosticeerde aantal is de verwachte opbrengst opgeboekt. Daarbij opgeteld de opbrengsten van het andere hotel en 'Bed and Breakfast' voorzieningen is er totaal een meeropbrengst van € 48.000.

Kostendekkende tarieven

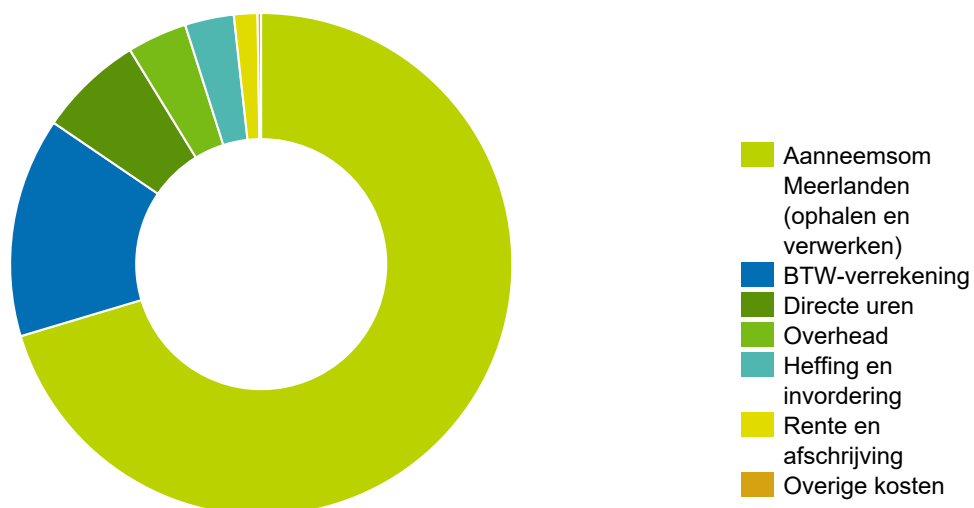
Afvalstoffenheffing

In 2018 bedroeg het tarief voor éénpersoonshuishoudens € 267,00 en het tarief voor meerpersoonshuishoudens € 337,20.

Totaal werd in 2018 een opbrengst afvalstoffenheffing van € 3.636.000 verwacht. Werkelijk is € 115.000 (3%) minder ontvangen. Belangrijkste oorzaak is dat het aantal woningen en dus huishoudens minder snel is gegroeid dan verwacht. Voor zwerfafval en verpakkingsmateriaal ontvangen we van de Stichting Afvalfonds een vergoeding. Deze was begroot op € 76.000. Werkelijk is 204.000 ontvangen. Dat is € 128.000 meer dan begroot. In 2018 zijn ook de vergoedingen over 2017 verantwoord. Door de incidentele afvoer van afval bij Hollandpark zijn meerkosten gemaakt, € 150.000.

Er was reeds rekening gehouden met een onttrekking van € 75.000 uit de 'Egalisatievoorziening afvalstoffenheffing' Door bovenstaande ontwikkelingen heeft een extra onttrekking van € 89.000 plaatsgevonden. De voorziening komt hiermee per 31 december 2018 op € 263.000.

Soort kosten	2018	Soort opbrengsten	2018
Aanneemsom Meerlanden (ophalen en verwerken)	-2.737	Afvalstoffenheffing	3.521
BTW-verrekening	-550	Overige bijdrage	204
Directe uren	-262		
Overhead	-150		
Heffing en invordering	-122		
Rente en afschrijving	-59		
Overige kosten	-9	Onttrekking voorziening	164
Totaal toegerekende kosten	-3.889	Totaal opbrengsten	3.889

Opbouw tarief afvalstoffenheffing

Rioolheffing

De laatste jaren is het tarief rioolheffing gelijk gebleven. In 2018 was een totaalopbrengst van € 2,8 miljoen geraamd. werkelijk is er € 0,1 miljoen meer ontvangen. Doordat nog niet alle investering zijn afgerond, zijn in 2018 lagere afschrijvingslasten (€ 0,2 miljoen) dan verwacht. Ook de onderhoudskosten waren lager dan begroot (€ 65.000). De opbrengsten van grootgebruikers van water leverden in 2018 een meeropbrengst van € 98.000 op. Uiteindelijk heeft dit ertoe geleid dat in 2018 een onttrekking, van € 0,24 miljoen heeft plaatsgevonden in plaats van € 0,625 miljoen die begroot was. Hiermee komt de 'Egalisatievooriening Riolerings' per 31 december 2018 op € 2,55 miljoen.

In 2018 is het Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan (vGrp) geactualiseerd en in december 2018 vastgesteld. Het vGRP bevat nieuwe indicatieve tarieven voor de komende jaren.

Soort kosten	2018	Soort opbrengsten	2018
Afschrijving	-1.029	Rioolheffing	2.670
Rente	-694	Rioolheffing - grootverbruik water	269
Onderhoud riolerings	-356		
BTW-verrekening	-335		
Directe uren	-373		
Overhead	-223		
Heffing en invordering	-73		
Overige kosten	-96	Onttrekking uit voorziening	240
Totaal toegerekende kosten	-3.179	Totaal opbrengsten	3.179

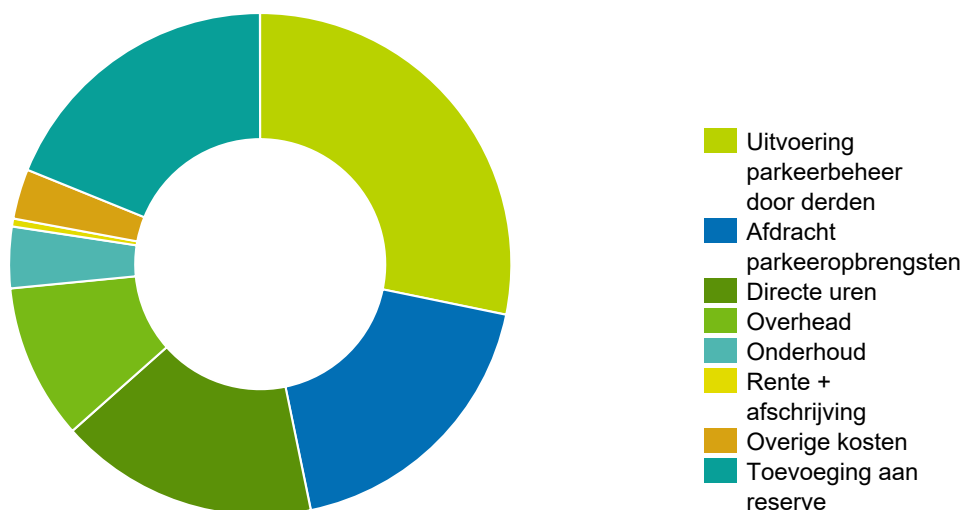

Opbouw tarief riolering

Parkeren

Door de uitbreiding van de parkeergebieden zijn er meer opbrengsten dan verwacht. Dit leidt er ook toe dat er een hogere toevoeging aan de Egalisatiereserve Parkeren heeft plaatsgevonden. Totaal is € 220.000 aan de reserve toegevoegd. Geraamd was € 139.000. Omdat de parkeervergunningen twee jaar duren worden eens in de twee jaar hogere opbrengsten gegeneerd. Deze meeropbrengsten worden om het jaar verrekend met de egalisatiereserve. Omdat in 2018 de nieuwe vergunningen zijn afgegeven was er voor dit jaar een toevoeging begroot.

Soort kosten	2018	Soort opbrengsten	2018
Uitvoering parkeerbeheer door derden	-328	Parkeerbeheer	461
Afdracht parkeeropbrengsten	-216	Belparkeren	375
Directe uren	-194	Parkeerautomaten	93
Overhead	-116	Opbrengsten naheffingsaanslagen	159
Onderhoud	-46	Verkoop niet duurzame goederen	75
Rente + afschrijving	-6		
Overige kosten	-37		
Toevoeging aan reserve	-220		
Totaal toegerekende kosten	-1.163	Totaal opbrengsten	1.163

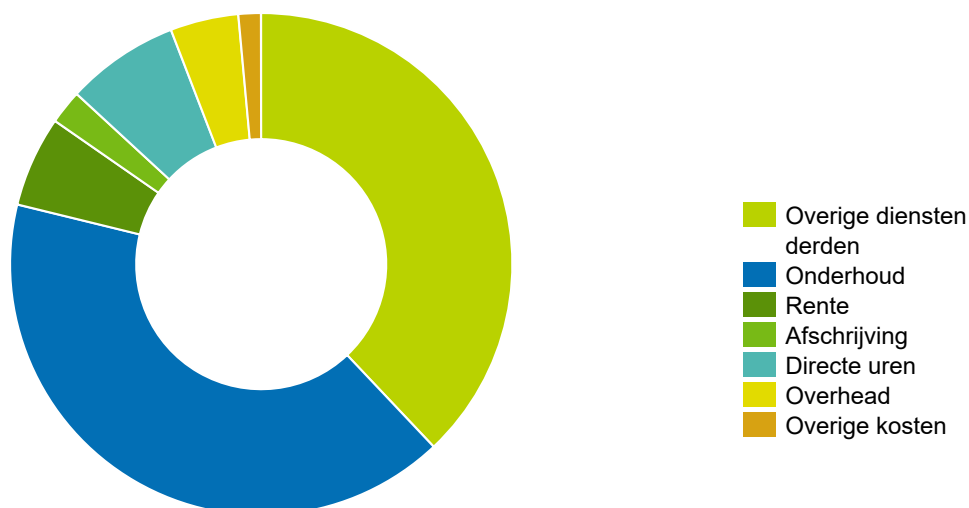

Opbouw tarief parkeren

Begraven

Binnen de exploitatie van de begraafplaats hebben zich geen bijzondere verschuivingen voorgedaan. Vastgelegd is dat er jaarlijks € 50.000 vanuit de eigen middelen wordt toegekend aan de exploitatie van de begraafplaats. In 2017 was er een tekort ontstaan van € 5.000, deze is ten laste van het rekeningsaldo gebracht. In 2018 is het overschot van € 9.000 ten gunste van het rekeningsaldo gebracht. De Egalisatiereserve Begraven is leeg.

Soort kosten	2018	Soort opbrengsten	2018
Overige diensten derden	-52	Vergoeding onderhoud	71
Onderhoud	-56	Pachten	16
Rente	-8	Huuropbrengsten	7
Afschrijving	-3	Legesopbrengsten	2
Directe uren	-10		
Overhead	-6		
Overige kosten	-2		
Totaal toegerekende kosten	-137	Totaal opbrengsten	96
Saldo bijdrage algemene middelen			-41

Opbouw tarief lijkbezorgingskosten

Omgevingsvergunningen

Voor het eerst in jaren zijn de opbrengsten voor omgevingsvergunningen lager dan begroot. Initieel was een bedrag van € 1,7 miljoen begroot. Werkelijk is een bedrag van € 0,7 miljoen ontvangen. Oorzaak is dat enkele aanvragen voor grote projecten later zijn ingediend dan verwacht. Deze opbrengsten schuiven dus ook door in de tijd.

Door de lagere opbrengsten heeft in 2018 een onttrekking van € 0,7 miljoen plaatsgevonden. De 'Reserve Omgevingsvergunningen' bedraagt door deze onttrekking per 31 december 2018 nog € 1,25 miljoen.

Kwijtschelding

Als de inkomsten van een belastingschuldige zo laag zijn dat het niet mogelijk is (ook niet na het treffen van een betalingsregeling) de aanslag te betalen, is het onder strikte voorwaarden mogelijk kwijtschelding te verlenen. Omdat vanaf 2017 de hondenbelasting is afgeschaft kan kwijtschelding alleen nog worden aangevraagd voor de afvalstoffenheffing.

Kwijtscheldingen	Rekening 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 na wijzigingen	Rekening 2018	Budget resultaat 2018
Afvalstoffenheffing	-297	250	250	226	-24
Totaal	-297	250	250	226	-24

Totaal zijn 796 kwijtscheldingsverzoeken ontvangen. Hiervan zijn:

- 4% (32) verzoeken in behandeling;
- 68% van de verzoeken wordt binnen zes maanden afgehandeld (waarvan 39% binnen drie maanden);
- 28% duurt langer dan zes maanden. Veelal zijn deze verzoeken niet volledig aangeleverd.

Paragraaf Grootschalige Projecten

Inleiding

In deze paragraaf zijn eenmalige grootschalige projecten opgenomen die (grote) gevolgen (kunnen) hebben voor de financiële huishouding van de gemeente. Dat betreft in ieder geval de grondexploitatie (Plantage de Sniep) en de gebiedsontwikkeling dat voor een deel op basis van een anterieure overeenkomst wordt uitgevoerd; Holland Park (voormalig Bergwijckpark Noord) en voor een deel een eigen gemeentelijke grondexploitatie is; Holland Park West.

In deze paragraaf komen aan de orde:

- Plantage de Sniep;
- Holland Park (voormalig Bergwijckpark Noord)

Plantage de Sniep

Doel

Plantage de Sniep is een nieuwbouwwijk in wording met ruim 1.000 woningen, een brede school, vrije kavels en enkele commerciële functies. De wijk wordt gerealiseerd op een oud bedrijventerrein, waarbij de gemeente de gronden heeft verworven en een omvangrijke bodemsanering heeft uitgevoerd.

Projectfase

Deels realisatiefase (in 2018 zijn ca. 60 woningen opgeleverd en ca. 310 woningen in aanbouw), deels herontwikkelingsfase en deels nazorgsfase (Plantage de Sniep Zuid).

Realisatie

Het programma op Plantage de Sniep is voorgaande jaren aangepast aan de gewijzigde situatie op de nieuwbouwwerkmarkt. Grote aantallen appartementen zijn geschrapt en vervangen door eengezinswoningen die in kleinere deelplannen op de markt zijn gebracht. Dit heeft zijn vruchten afgeworpen; de woningen aan de zuidkant zijn allemaal verkocht en opgeleverd en de zuidkant is eind 2018 overgedragen aan onderhoud en beheer.

De focus is nu op de noordkant van Plantage de Sniep. De voortgang van de ontwikkeling van Plantage de Sniep vindt plaats op basis van de nadere afspraken die met de ontwikkelingscombinatie zijn gemaakt in het kader van het mediationtraject. Van de laatste deelplannen van de ontwikkelingscombinatie is in 2018 de grond geleverd en de bouw gestart. De woningen van deelplannen N, C2 en D en een aantal vrije kavels worden in 2019 opgeleverd.

Van de deelplannen die de gemeente zelf ontwikkelt, is de grond voor de Punt Sniep eveneens in 2018 overgedragen aan de ontwikkelaar en de bouw in volle gang. Verwachte oplevering is medio 2020. Voor deelplan M&T (bij de tramlijn) is de koopovereenkomst in 2018 ondertekend en is begin 2019 het bestemmingsplan Tramlus vastgesteld. In 2019 start de bouw van M, in medio 2020 wordt gestart met de bouw van T.

Op de vrijkomende schoollocatie, deelplan P, is de school in 2018 gesloopt en wordt er een bouwplan ontwikkeld met grondgebonden woningen. Start bouw is naar verwachting eind 2019. De gemeente heeft de Rietschuur e.o. uit de erfpacht van Pantar gehaald en is bezig met herontwikkeling ervan.

Holland Park

Doel

Een bestaand kantorengedebied, met forse leegstand wordt omgevormd tot een aantrekkelijk woonwerkgebied met voorzieningen.

Projectfase

Ontwikkelfase

Voor het huidige park in gemeente-eigendom, Holland Park West, zijn het stedenbouwkundig Programma van Eisen, Beeldkwaliteitsplan en een duurzaamheidsnota vastgesteld. Deze documenten dienen als basis voor de herontwikkeling van het park. In de documenten staan de kaders voor de herontwikkeling opgenomen. De Europese aanbestedingsprocedure voor het contracteren van een marktpartij die de ontwikkeling en realisatie van ca 700 woningen, een brede school voor 700 leerlingen en de openbare ruimte is eind 2018 gestart. plaatsvinden.

Voor Holland Park Zuid is in 2018 gestart met het opstellen van een Stedenbouwkundig plan en een bestemmingsplan met exploitatieplan.

Uitvoeringsfase

Inmiddels zijn ruim 700 woningen in Holland Park zijn opgeleverd. Deels wordt hiervoor ook de openbare ruimte ingericht en zijn de eerste kades en bruggen toegankelijk om woningen te bereiken. Verder gaat de bouw voorspoedig en is de verwachting om in 2019 ca. 600 woningen in dit deelgebied op te leveren. Het Inrichtingsplan voor de openbare ruimte voor Holland Park is gefaseerd in uitvoering genomen. De realisatie van de openbare ruimte kent wel een andere fasering als gevolg van het faillissement van één van de bouwers. Inmiddels is de bouw van de betreffende blokken weer gestart maar heeft de aanleg van de openbare ruimte wel vertraging opgelopen voor dat deel van het gebied.

In 2018 is de Bergwijkdreef verlegd naar de toekomstige situatie rondom het nieuw aan te leggen park.

Aan Greystar is eind 2016 de parkeergarage Diemervijver en bijbehorende grond verkocht voor uitbreiding van de Campus. In 2017 is het ontwerp uitgewerkt en is een bouwvergunning verleend. Vervolgens is in november 2017 de eerste paal geslagen voor de uitbreiding van de Campus met ca 775 wooneenheden. De bouw loopt voorspoedig en dit jaar worden nog voor de zomer de eerste woningen opgeleverd. Totaal in 2019 ca 550 woningen en de rest (224) in 2020.

Acties 2019

Voor het huidige park (eigendom van de gemeente) wordt de Europese aanbestedingsprocedure verder doorlopen om uiteindelijk in Q4-2019 een marktpartij te contracteren voor de ontwikkeling en bouw van ca 700 woningen, de brede school voor 70 leerlingen en de aanleg van de openbare ruimte.

In 2019 zal gestart worden met de bouw van de Parkblokken (22 en 23) in Holland Park met ca. 304 woningen. Verder zal de bouw van het eerste deel Holland Park doorlopen.

Voor Holland Park Zuid zal het Stedenbouwkundig plan worden afgerond en ter besluitvorming worden voorgelegd. Ook zal het bestemmingsplan in procedure worden gebracht in verband met het vervallen van het voorkeursrecht eind 2019.

De oplevering van het eerste deel van de uitbreiding van de Campus zal naar verwachting medio 2019 plaatsvinden.

Jaarrekening

Staat van baten en lasten

Programma's	Begroting 2018 primitief			Begroting 2018 inclusief wijzigingen			Rekening 2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma Bestuur en dienstverlening	655	-2.930	-2.275	653	-2.831	-2.178	1.986	-12.783	-10.797
Programma Veiligheid en openbare orde	52	-2.169	-2.117	52	-2.484	-2.432	116	-2.605	-2.489
Programma Bereikbaarheid en mobiliteit	824	-1.138	-314	792	-1.058	-266	1.185	-1.295	-110
Programma Onderwijs en kinderopvang	779	-2.747	-1.968	650	-2.542	-1.892	693	-2.581	-1.888
Programma Sociaal domein	472	-15.590	-15.118	493	-15.598	-15.105	1.301	-16.815	-15.514
Programma Welzijn, sport en cultuur	1.440	-4.453	-3.013	1.362	-4.943	-3.581	1.342	-5.124	-3.782
Programma Inkomen en armoedebeleid	7.600	-10.055	-2.455	8.235	-10.717	-2.482	8.247	-9.588	-1.341
Programma Leefomgeving en milieu	7.676	-15.694	-8.018	7.440	-15.619	-8.179	8.719	-15.781	-7.062
Programma Ruimtelijke ontwikkeling	20.629	-22.096	-1.467	29.666	-31.688	-2.022	29.582	-33.065	-3.483
Algemene dekkingsmiddelen	3.442	-409	3.033	3.271	-400	2.871	3.160	-468	2.692
Overige dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dividend	104	-	104	182	-	182	191	-	191
Lokale heffingen	6.627	-	6.627	6.620	-	6.620	6.597	-	6.597
Algemene uitkering	25.826	-	25.826	26.569	-	26.569	26.578	-	26.578
Deelfonds Sociaal domein	9.669	-	9.669	9.821	-	9.821	9.821	-	9.821
Onvoorzien	-	-51	-51	-	-	-	-	-	-
Heffing VPB	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Overhead	1.061	-9.378	-8.317	1.367	-9.756	-8.389	293	-117	176
Saldo financieringsfunctie	-	-1.102	-1.102	-	-857	-857	-	-856	-856
Saldo van baten en lasten	86.856	-87.812	-956	97.173	-98.493	-1.320	99.811	-101.078	-1.267
Programma Bestuur en dienstverlening	170	-90	80	340	-90	250	340	-90	250
Programma Veiligheid en openbare orde	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Programma Bereikbaarheid en mobiliteit	-	-139	-139	-	-139	-139	-	-220	-220
Programma Onderwijs en kinderopvang	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Programma Sociaal domein	-	-	-	23	-23	-	23	-23	-
Programma Welzijn, sport en cultuur	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Programma Inkomen en armoedebeleid	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Programma Leefomgeving en milieu	10	-	10	60	-350	-290	60	-480	-420
Programma Ruimtelijke ontwikkeling	1.125	-	1.125	2.239	-414	1.825	4.104	-804	3.300

Programma's	Begroting 2018 primitief			Begroting 2018 inclusief wijzigingen			Rekening 2018		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Algemene dekkingsmiddelen	-	-100	-100	-	-100	-100	-	-100	-100
Mutaties in reserves	1.305	-329	976	2.662	-1.116	1.546	4.527	-1.717	2.810
Geraamd / gerealiseerd resultaat	88.161	-88.141	20	99.835	-99.609	226	104.338	-102.795	1.543

Het nadelige saldo voor verrekening van de reserves bedraagt € 1.267.000. Omdat we per saldo € 2.810.000 met de reserves verrekenen, bedraagt het rekeningsaldo na verrekening met de reserves € 1.543.000 positief.

Toelichting staat van baten en lasten per programma

Programma Bestuur en dienstverlening

Omschrijving	Bedrag	V/N	I/S
Lasten			
Wachtgelden In de derde kwartaalbrief hebben wij een bedrag van € 200.000 aan wachtgelden laten vrijvallen ten gunste van het resultaat. Na afloop van het jaar worden de berekeningen opnieuw uitgevoerd. Achteraf blijkt dit bedrag te hoog te zijn waardoor er een tekort van € 80.000 is ontstaan.	-80	N	I
Voorziening pensioenen Na afloop van het jaar wordt door een extern bureau de pensioenopbouw voor bestuurders opnieuw berekend. Om aan de pensioenverplichtingen te kunnen voldoen is de voorziening pensioenen wethouders verhoogd met € 44.000.	-45	N	I
WKR Voor de forfaitaire werkkostenregeling 2018 is er een bedrag van € 49.000 betaald aan de belastingdienst die niet was begroot.	-49	N	I
Toekomstperspectief DUO+ In 2018 is gestart met de herijking van Duo+. De kosten voor de externe ondersteuning worden verdeeld over de DUO-gemeenten (verdeelsleutel 2:2:1). Diemen was de penvoerder, zie ook het voordeel bij de opbrengsten. Voor Diemen leidt dit tot een overschrijding van het budget voor advieskosten.	-15	N	I
Contributies en lidmaatschappen Doordat de bijdrage van de VNG en Werken in het westen hoger zijn is er een overschrijding ontstaan van €10.000.	-10	N	I
Salarisgerelateerde kosten De werkelijke salariskosten waren € 20.000 hoger dan gebudgetteerd.	-20	N	I
Overhead Burgerzaken Naar kostendekkende tarieven wordt intern overhead doorbelast. Doordat deze niet volledig was begroot is, is er op Burgerzaken een overschrijding van € 163.000 ontstaan. Aangezien dit een interne doorbelasting betreft, zien wij dit verschil weer terug bij de baten van bedrijfsvoering.	-163	N	I
Onderhoudskosten Burgerzaken algemeen In 2018 is er € 35.000 budget geclaimd voor inzet bij Burgerzaken op het gebied van de BRP. Dit budget kon niet besteed worden, omdat er geen BRP-specialist beschikbaar was om in te huren. Gevraagd wordt bij de besluitvorming van de jaarrekening dit bedrag over te hevelen.	35	V	I
Communicatie De kosten bij communicatie waren € 34.000 hoger dan begroot. Dit komt onder andere door extra kosten voor mediacommunicatie en externe inhuur voor City Marketing.	-34	N	I
Reis en verblijfkosten Organisatiebreed is er een bedrag van € 35.000 minder uitgegeven dan begroot.	35	V	S
Advies Juridische kosten Voor het afronden van enkele complexe rechtspositionele dossiers was de inschakeling van een advocaat (wettelijk) noodzakelijk. De extra kosten voor deze juridische ondersteuning bedraagt dit jaar € 37.000.	-37	N	I
Advertentiekosten Wij hebben dit jaar circa € 47.000 minder uitgegeven aan advertentiekosten voor de werving van personeel. Oorzaak hiervan is dat wij vrijwel uitsluitend gebruik maken van digitale wervingskanalen of via wervingskosten via raamcontracten (bijvoorbeeld Werken in het Westen).	47	V	S
Opleidingen en cursussen In 2018 is het budget voor opleidingen beperkt ingezet waardoor er € 30.000 minder is uitgegeven.	30	V	I

Omschrijving	Bedrag	V/N	I/S
Gemeenschappelijke regelingen De werkelijke bijdrage aan Duo+ is € 49.000 lager dan begroot. Niet alle btw wordt van de Belastingdienst terugontvangen. Begrotingstechnisch was rekening gehouden met een te hoge verrekening van btw. Daartegenover is de bijdrage aan Stichting Rijk € 12.000 hoger als begroot als gevolg van extra kosten voor juridische advisering bij inkoop- en aanbestedingstrajecten.	38	V	I
Schoonmaakkosten Er is dit jaar een bedrag van € 28.000 meer uitgegeven aan schoonmaakkosten.	-28	N	S
Overige verschillen Dit betreft diverse overige verschillen.	-17	N	I
Totaal verschil lasten	-313	N	

Omschrijving	Bedrag	V/N	I/S
Baten			
Doorbelasting herijingskosten Duo+ Zoals aangegeven bij de lasten was Diemen de penvoerder voor de kosten inzake de externe inhuur voor de herijking van Duo+. Aan doorbelaste kosten is een voordeel ontstaan van circa € 22.000.	22	V	I
Legesopbrengsten Het blijft elk jaar weer lastig om in te schatten hoeveel huwelijken er zullen plaatsvinden en hoeveel rijbewijzen en paspoorten aangevraagd zullen worden. Ten opzichte van de begroting hebben wij circa € 23.000 minder gerealiseerd. Dit heeft voornamelijk te maken met de leges voor reisdocumenten, nationaliteitszaken en huwelijken. Reisdocumenten zijn nu 10 in plaats van 5 jaar geldig. De legesinkomsten zijn hierdoor structureel lager dan afgelopen jaren. De legesopbrengsten voor rijbewijzen zijn € 56.000 hoger dan begroot. Omdat de geldigheidsduur hiervan ook langer wordt, is deze verhoogde opbrengst niet structureel. De leges opbrengsten voor de huwelijken blijven achter omdat regiogemeente ook de verkorte ceremonie huwelijken zijn gaan aanbieden.	-23	N	I
Doorbelasting overhead Naar kostendekkende tarieven en grondexploitaties wordt intern overhead doorbelast (60% van doorberekende salariskosten). De doorbelasting wordt van overhead wordt verantwoord binnen het product bedrijfsvoering op dit programma. Doordat deze doorbelasting niet volledig was begroot is, is er een voordeel van € 264.000 ontstaan. (zie ook nadelen bij kostendekkende tarieven en grondexploitaties).	264	V	I
Overige verschillen Dit betreft diverse overige verschillen.	-4	N	I
Totaal verschil baten	259	V	
Reserves (dotaties/onttrekkingen)			
	-	-	-
Totaal Reserves (dotaties/onttrekkingen)	-	-	-
Totaal verschil resultaat na bestemming Bestuur en dienstverlening	-54	N	

Programma Veiligheid en openbare orde

Omschrijving	Bedrag	V/N	I/S
Lasten			
<i>Brandweer lokaal</i> Bij de bouw van de nieuwe kazerne zijn extra niet begrote kosten gemaakt.	-28	N	I
<i>Veiligheid</i> Door extra toezicht voor station Diemen-Zuid zijn de kosten voor diensten voor derden hoger dan begroot. Tevens is de beveiliging van Bergwijckpark uitgebreid. Hier dragen de bedrijven aan bij (zie baten).	-33	N	I
<i>APV en handhaving openbare orde</i> Door personeelsuitbreiding zijn er in 2018 meer interne uren naar veiligheid geboekt dan begroot.	-46	N	I
<i>Diverse verschillen</i>	-14	N	I
Totaal verschil lasten	-121	N	

Omschrijving	Bedrag	V/N	I/S
Baten			
<i>Veiligheid</i> Voor de bijdrage van het toezicht op Bergwijckpark zijn opbrengsten geboekt die niet zijn begroot.	28	V	I
<i>APV</i> De opbrengsten voor leges en dwangsommen waren hoger dan begroot	11	V	I
<i>Overige opbrengsten</i> Dit betreft o.a. een Bijdrage DDO van de Gemeente Amsterdam en een bijdrage van de Gemeente Ouder-Amstel en Uithoorn voor gezamenlijke kosten inzake crisisbeheer.	25	V	I
Totaal verschil baten	64	V	I
Reserves (dotaties/onttrekkingen)			
Totaal Reserves (dotaties/onttrekkingen)			
Totaal verschil resultaat na bestemming Veiligheid en openbare orde	-57	N	

Programma Bereikbaarheid en mobiliteit

Omschrijving	Bedrag	V/N	I/S
Lasten			
<i>Parkeren</i> Door uitbreiding van parkeerregulering zijn de kosten voor handhaving van P1 hoger dan begroot	-105	N	S
Voor parkeerautomaten in Bergwijkpark-Zuid zijn extra kosten gemaakt	-25	N	I
De parkeeropbrengsten die ten goede komen aan de eigenaar van het winkelcentrum worden zowel op kosten als op de baten begroot. In 2018 is er meer ontvangen dan begroot. (zie baten)	-105	N	S
Overige verschillen	-2	N	I
Totaal verschil lasten	-237	N	

Omschrijving	Bedrag	V/N	I/S
Baten			
<i>Parkeren</i> De parkeeropbrengsten die ten goede komen aan de eigenaar van het winkelcentrum worden zowel op kosten als op de baten begroot. In 2018 is er meer ontvangen dan begroot. (zie lasten)	105	V	S
De opbrengsten zijn hoger voor de parkeeronthefingen vanuit de vele uitbreidingen van de blauwe zone. De parkeeropbrengsten van Bergwijkpark Zuid zijn ook hoger uitgevallen dan verwacht.	240	V	I
Door de hogere parkeeropbrengsten die het winkelcentrum genereerd is de bijdrage voor de kosten aan de gemeente ook hoger dan begroot	25	V	S
<i>Verkeersvoorzieningen</i> Van de vervoersregio is een subsidie ontvangen voor snelheidsdisplays	10	V	I
<i>Overige verschillen</i> Dit betreft een aantal kleine verschillen	13	V	I
Totaal verschil baten	393	V	
Reserves (dotaties/onttrekkingen)			
<i>Reserve Parkeergelden</i> De parkeerexploitatie is een kostendekkende exploitatie. Door de hogere opbrengsten is er ook meer gedoteerd aan de reserve dan begroot.	-81	N	I
Totaal Reserves (dotaties/onttrekkingen)	-81	N	I
Totaal verschil resultaat na bestemming Bereikbaarheid en mobiliteit	75	V	

Programma Onderwijs en kinderopvang

Omschrijving	Bedrag	V/N	I/S
Lasten			
<i>Huur gymzalen door scholen</i> Om de exploitatie van de gymzalen en sporthallen transparant te houden worden de klokuren die scholen aan gym besteden intern doorberekend. Dit was niet begroot en levert daardoor een nadeel van € 72.000 op bij de huurkosten van onderwijs. Een deel van deze doorbelasting komt ten gunste van de gymzalen (zie de baten van dit programma) en een deel bij de sporthallen (zie de baten bij het programma Welzijn, sport en cultuur).	-72	N	S
<i>Onderwijshuisvesting</i> De WOZ-waarde van de scholen is in 2018 fors hoger gewaardeerd. Dit leidt tot een hogere kostenpost voor publieke heffingen. Totaal levert dit een structureel nadeel op van € 18.000.	-18	N	S
<i>OAB</i> In 2017 is er subsidie verstrekt die na de vaststelling te hoog bleek te zijn. Deze is in 2018 teruggevorderd en levert een voordeel op van € 30.000. De kosten voor overige diensten waren ten opzichte van de begroting € 32.000 lager.	62	V	I
<i>Overige verschillen</i>	-11	N	I
Totaal verschil lasten	--39	N	

Omschrijving	Bedrag	V/N	I/S
Baten			
<i>Verhuur gymzalen aan scholen</i> Zie ook de toelichting bij de lasten. In dit programma ontstaat bij de huuropbrengsten van de gymzalen een voordelige huuropbrengst van € 32.000.	32	V	S
<i>Overige opbrengsten</i>	11	V	I
Totaal verschil baten	43	V	
Reserves (dotaties/onttrekkingen)			
Totaal Reserves (dotaties/onttrekkingen)			
Totaal verschil resultaat na bestemming Onderwijs en kinderopvang	4	V	

Programma Sociaal domein

Omschrijving	Bedrag	V/N	I/S
Lasten			
Wet sociale werkvoorziening De bijdrage in het subsidieresultaat van het WSW bedrijf Pantar bedraagt € 212.000. In de begroting van Diemen is een raming opgenomen van € 250.000. Hierdoor is een positief verschil te melden op het in de begroting opgenomen subsidieresultaat van € 38.000.	38	V	I
Re-integratie / participatie Het re-integratiebudget bestemd voor re-integratietrajecten waarmee uitkeringsgerechtigden aan het werk gaan en blijven bij een werkgever is minder benut dan verwacht. Te melden is dat de uitgaven bij beschut werk € 23.000 en loonkostensubsidie € 33.000 lager zijn uitgevallen..	56	V	I
Wmo individuele voorzieningen Op de post begeleiding en dagbesteding is een onderuitputting te melden van € 288.000. De daadwerkelijke inzet van begeleiding en dagbesteding is € 33.000 voordelig naast het voordeel over het voorgaande jaar € 255.000. De daadwerkelijke inzet van begeleiding en dagbesteding komt niet overeen met de verwachting op basis van de kosten binnen de AWBZ. De uitgaven voor Hulp bij het Huishouden zijn € 91.000 lager dan begroot. Door de verplichte eigen bijdrage kiezen met name de hogere inkomens voor het inhuren van een particuliere huishoudelijke hulp. Door de invoering van een maximale eigen bijdrage van € 17,50 per vier weken ongeacht inkomen en vermogen is de verwachting dat dit vanaf 2019 gaat veranderen. In de indicatiestelling zijn geen wijzigingen opgetreden. Indicaties voor Hulp bij het Huishouden worden opgesteld op basis van het ClIZ-protocol.	379	V	I
Specialistische jeugdzorg Medio 2018 werd in de regio duidelijk dat de budgetten voor de specialistische jeugdzorg niet toereikend zouden zijn. Sindsdien zijn regionaal maatregelen getroffen om de overschrijdingen zoveel mogelijk te beperken. Er zijn verschillende oorzaken (op regionaal en gemeentelijk niveau) die de overschrijding verklaren, namelijk een toename in het aantal cliënten, een toename in de kosten per cliënt, een toename in complexiteit van de zorgvraag, incidentele kosten en kosten die voort zijn gekomen door de stelselwijziging, en een unieke cliënt met zeer complexe problematiek waar een incidenteel contract van ongeveer € 250.000 voor is afgesloten. Voor 2018 wordt afgerekend op werkelijke kosten. Deze afrekening vindt plaats in april/mei 2019. De verwachting is dat de overschrijding daardoor minder hoog zal zijn (zie post baten specialistische jeugdzorg). SMI Vanaf 2017 is sprake van oplopende kosten voor de inzet van SMI. In de begroting 2018 staat vermeld dat als gevolg van de toegenomen inzet van de SMI de hiermee gepaard gaande kosten uit de integratie uitkering worden gedekt. Per 2019 is het budget hiervoor structureel verhoogd. Preventief en ambulante jeugdhulp Het beleid is vanaf de decentralisaties gericht op investeren op het vroegtijdig signaleren en vroegtijdig hulp bieden. Het vroegtijdige signaleren en de laagdrempelige voorzieningen hebben geleid tot een toenemende vraag. Het preventieve aanbod en de inzet van de OK coaches is in 2018 verder uitgebreid, zoals ook in de jeugdnota is bekrachtigd. Dit heeft geleid tot een stijging in kosten.	-1.698	N	I/S
Overige verschillen Dit betreft een aantal kleine verschillen.	8	V	I
Totaal verschil lasten	-1.217	N	

Omschrijving	Bedrag	V/N	I/S
Baten			
<i>Bijdrage scholen</i> Betreft bijdrage van scholen voor ouder-kind coaches € 39.000. De afrekening van het Europees Sociaal Fonds (ESF) naar (ex)leerlingen van het voortgezet speciaal onderwijs en het praktijkonderwijs. Zij krijgen extra ondersteuning bij het behalen van een startkwalificatie en bij het vinden van een baan.	116	V	I
<i>Specialistische jeugdzorg</i> Met regionale zorgaanbieders is over het jaar 2018 afgesproken om af te rekenen op werkelijke kosten. Dit betekent dat per gemeente per aanbieder twee bedragen met elkaar worden verrekend: de vastgestelde werkelijke kosten van een aanbieder en het bedrag van de productieverklaring. Indien nodig wordt in samenspraak met de zorgaanbieder, als een afwijking niet kan worden hersteld, een nieuw bedrag van facturatiewaarde vastgesteld. Dit bedrag wordt afgerekend met de af te rekenen werkelijke kosten. Het te verrekenen bedrag met de zorgaanbieders bedraagt € € 665.000 (zie ook lasten specialistische jeugdzorg).	665	V	I
<i>Overige verschillen</i> Dit betreft een aantal kleine verschillen.	27	V	I
Totaal verschil baten	808	V	
Reserves (dotaties/onttrekkingen)			
Totaal Reserves (dotaties/onttrekkingen)			
Totaal verschil resultaat na bestemming Sociaal domein	-409	N	

Programma Welzijn, sport en cultuur

Omschrijving	Bedrag	V/N	I/S
Lasten			
<i>Inhuur derden</i> De kosten voor salaris en inhuur bij het Sportbedrijf waren hoger dan begroot vanwege de vervanging van een langdurig afwezige medewerker.	-60	N	I
<i>Extra dotatie voorziening gebouwen</i> Door stijgende prijzen blijkt de voorziening gebouwen in de toekomst niet meer toereikend te zijn. Om deze reden is er in 2018 eenmalig een extra dotatie aan de voorziening gedaan.	-117	N	I
<i>Overige verschillen</i>	-4	N	I
Totaal verschil lasten	-181	N	

Omschrijving	Bedrag	V/N	I/S
Baten			
<i>Verhuur sporthal aan scholen</i> Om de exploitatie van de gymzalen en sporthallen transparant te houden worden de klokuren die scholen aan gym besteden intern doorberekend. Dit was niet begroot en levert een voordeel op van € 40.000 in de huuropbrengsten van de sporthal. op bij de huurkosten van onderwijs (zie ook de baten en lasten bij het programma Onderwijs en sport).	40	V	I
<i>Doorberekening energiekosten Sportbedrijf (sauna)</i> Bij het Sportbedrijf is minder opbrengst dan begroot op de post "geleverde diensten" omdat er vanaf 2018 geen energie meer is geleverd en doorberekend aan de Sauna van Diemen.	-22	N	S
<i>Opbrengsten Sportcentrum</i> In 2018 is bij het sportcentrum minder omzet gegenereerd dan begroot .	-20	N	I
<i>Overige verschillen</i> Dit betreft een aantal kleine verschillen.	-18	N	I
Totaal verschil baten	-20	N	
Reserves (dotaties/onttrekkingen)			
Totaal Reserves (dotaties/onttrekkingen)			
Totaal verschil resultaat na bestemming Welzijn, sport en cultuur	-201	N	

Programma Inkomen en armoedebeleid

Omschrijving	Bedrag	V/N	I/S
Lasten			
Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG) In de begroting zijn de bijstandslasten begroot op de ontvangen budgetten gebundelde uitkering (BUIG) van het Rijk op € 7.600.000. De werkelijke bijstandslasten bedragen € 6.500.000. 2018 is ook het jaar waarin de budgetten volledig werden verdeeld op basis van het objectief verdeelmodel. Alle gemeenten in 2018 hebben meer budget ontvangen omdat de prijs per uitkering hoger is dan aanvankelijk werd geraamd en de groei van het bestand door extra instroom statushouders in het bijstandsbudget is verwerkt.. Ook het aantal bijstandsgerechtigden is in 2018 afgenomen ten opzichte van 2017. Oorzaak is de bovengemiddelde economische groei in 2018. Als gevolg daarvan is de werkgelegenheid toegenomen. Veel bedrijven hebben moeite om de openstaande vacatures te vervullen. Het CBS voorziet ook in 2019 geen verandering daarin. Met nadruk zeggen wij dat de BUIG een open-einde regeling is. Dat wil zeggen dat de gemeente de wet moet naleven en zorg moeten dragen voor de rechthebbenden op eventuele bijstand. Dus eventuele tekorten zelf moeten dragen.	1.175	V	I
Armoedebeleid Het tekort op het budget van armoedebeleid ad € 148.000 wordt veroorzaakt door de verruiming van maatregelen uit de nota "Inkomensondersteunend armoedebeleid 2016-2019". Hierdoor maken veel meer burgers gebruik van de regelingen. Ook is er meer instroom in 2018 van statushouders voor de gemeente Diemen wat een kostenverhogend effect heeft.	-148	N	S
Voorziening dubieuze debiteuren De mate van oninbaarheid en de hoogte van het debiteurensaldo zijn de basis voor de dotatie aan de voorziening. Bij de rekening is op basis van het debiteurensaldo de hoogte van de voorziening bepaald. De dotatie bedraagt € 57.000; het saldo van de voorziening per 31-12-2018 wordt dan € 1.243.000.	-57	N	S
Schuldhelpverlening Over het jaar 2017 is een voordelige afrekening te melden van het project "Vroeg er op af" € 22.000, daarnaast is ook het subsidie budget niet volledig benut.	75	V	I/S
Inhuur binnen de sociale dienstverlening De tijdelijke inhuur voor de vacatureruimte binnen de sociale dienstverlening is € 22.000 lager uitgevallen dan geraamd.	22	V	I
Juridische kosten Er is in 2018 een lager beroep gedaan op het budget voor juridische kosten dan geraamd.	26	V	I
Overige verschillen Dit betreft een aantal kleine verschillen	36	V	I
Totaal verschil lasten	1.129	V	

Omschrijving	Bedrag	V/N	I/S
Baten			
Overige verschillen Dit betreft een aantal kleine verschillen	12	V	I
Totaal verschil baten	12	V	
Reserves (dotaties/onttrekkingen)			
Totaal Reserves (dotaties/onttrekkingen)			
Totaal verschil resultaat na bestemming Inkomen en armoedebeleid	1.141	V	

Programma Leefomgeving en milieu

Omschrijving	Bedrag	V/N	I/S
Lasten			
<i>Afval</i> De kosten van de Meerlanden waren hoger dan begroot. Dit komt met name door incidentele afvoer van afval bij Hollandpark.	-150	N	I
<i>Groenvoorziening</i> Door grote droogte van het afgelopen jaar is er voor onderhoud aan groenvoorzieningen meer kosten gemaakt dan begroot.	-70	N	I
<i>Riolering</i> De kosten voor onderhoud en inhuur waren per saldo lager dan begroot.	55	V	I
Er is minder gedoteerd aan de voorziening riolering dan begroot.	140	V	I
<i>Wegen straten en pleinen</i> Doordat er extra werkzaamheden voor derden zijn uitgevoerd in 2018 zijn de kosten hoger dan begroot. Deze worden doorbelast aan de nutsbedrijven (zie baten).	-75	N	I
<i>Klimaatbeleid</i> In 2018 is voor het project nul op de meter voor € 200.000 kosten gemaakt die niet waren begroot. Deze kosten worden gedekt uit een subsidie die is ontvangen van de VNG (zie baten).	-200	N	I
In het coalitieakkoord is voor 2018 een bedrag beschikbaar gesteld van € 500.000. In de 4e kwartaalbrief 2018 is voorgesteld om hiervan € 350.000 te storten in de Reserve Duurzaamheid. Van het restant budget is ad € 150.000 is een bedrag niet uitgegeven van € 130.000. Dit bedrag wordt ook toegevoegd aan de Reserve Duurzaamheid (zie reserves).	130	V	I
<i>Diverse verschillen</i> Dit betreft een aantal kleine verschillen.	8	V	I
Totaal verschil lasten	-162	N	

Omschrijving	Bedrag	V/N	I/S
Baten			
<i>Afval</i> De opbrengsten voor afval waren hoger dan begroot, met name door de verwerking van grondstoffen.	60	V	I
Afval is een kostendekkende exploitatie. De onttrekking in 2018 was hoger dan begroot.	90	V	I
<i>Riolering</i> De opbrengsten waren in 2018 hoger dan begroot.	100	V	I
Door hogere opbrengsten en lagere kosten is de onttrekking uit de voorziening riolering lager dan begroot.	-295	N	I
<i>Klimaatbeleid</i> In 2018 is voor het project nul op de meter voor € 200.000 kosten gemaakt die niet waren begroot. Deze kosten worden gedekt uit een subsidie die is ontvangen van de VNG (zie lasten).	200	V	I
<i>Vrijval voorzieningen onderhoud openbare ruimte</i> In de afgelopen jaren zijn de subsidieontvangsten voor de diverse projecten gestort in de voorzieningen groot onderhoud. Aangezien deze hoger waren dan begroot is het saldo van de voorzieningen dusdanig hoog dat er in 2018 een extra onttrekking is gedaan ten laste van de voorziening. Voorgesteld wordt om dit voordeel toe te voegen aan de Algemene Reserve. Indien in de toekomst blijkt dat de voorzieningen te laag zijn kan hier een beroep op worden gedaan.	930	V	I
<i>Wegen straten en pleinen</i> Doordat er extra werkzaamheden voor derden zijn uitgevoerd in 2018 zijn de kosten hoger dan begroot. Deze worden doorbelast aan de nutsbedrijven (zie baten).	94	V	I
Door uitgestelde investeringen is er een voordeel op de rentelasten ontstaan.	100	V	I
Totaal verschil baten	1.279	V	
Reserves (dotaties/onttrekkingen)			
<i>Dotatie Reserve Duurzaamheid</i> Volgens besluitvorming worden de niet uitgegeven budgetten van klimaatbeleid gestort in de Reserve Duurzaamheid gedurende het coalitieakkoord (zie lasten).	-130	N	I
Totaal Reserves (dotaties/onttrekkingen)	-130	N	I
Totaal verschil resultaat na bestemming Leefomgeving en milieu	987	V	

Programma Ruimtelijke ontwikkeling

Omschrijving	Bedrag	V/N	I/S
Lasten			
<i>Bouw en woningtoezicht</i> De kosten bij bouwtoezicht zijn door extra inhuur hoger dan begroot	-215	N	I
<i>Grondexploitatie</i> De kosten en opbrengsten van de grondexploitaties worden op de balans verantwoord onder de post onderhanden werk grondzaken. De afwijkingen in de uitgaven en inkomsten in een boekjaar veroorzaken een afwijking aan zowel de baten als lastenkant. Voor de analyse verwijzen wij naar het meerjarenperspectief grondzaken 2018 (zie baten)	279	V	I
De sanering van de oude locatie BP leidt tot een ongedekt tekort. Hiervoor moet een voorziening worden getroffen ten laste van de Voorziening Verlies Grondzaken van € 1,8 mln. Volgens besluitvorming zal dit tekort worden gedekt uit de Reserve Grondzaken. (zie reserves)	-1.808	N	I
<i>Overige grondzaken</i> Voor incidentele inhuur van projecten is in de begroting 2018 een bedrag beschikbaar gesteld van € 1.125 die rechtstreeks met de Algemene Reserve is verrekend. In 2018 zijn de werkelijke kosten € 490.000 lager. Conform besluitvorming zal dit verschil worden verrekend met de Algemene Reserve (zie reserve)	490	V	I
Er zijn bij grondzaken kosten voor werken voor derden gemaakt die niet begroot waren. Deze kosten zijn doorbelast (zie baten).	-107	N	I
<i>Overige verschillen</i>	-16	N	I
Totaal verschil lasten	-1.377	N	

Omschrijving	Bedrag	V/N	I/S
Baten			
<i>Bouw en woningtoezicht</i> Vanwege het doorschuiven van enkele aanvragen omgevingsvergunning voor grote bouwprojecten zijn er in 2018 minder legesopbrengsten dan verwacht. Deze opbrengsten schuiven door naar 2019.	-339	N	I
<i>Grondzaken</i> De kosten en opbrengsten van de grondexploitaties worden op de balans verantwoord onder de post onderhanden werk grondzaken. De afwijkingen in de uitgaven en inkomsten in een boekjaar veroorzaken een afwijking aan zowel de baten als lastenkant. Voor de analyse verwijzen wij naar het meerjarenperspectief grondzaken 2018 (zie lasten).	-279	N	I
In de voorziening Grondzaken was in 2017 een toekomstig verlies van € 390.276 opgenomen voor de Sniep. Deze valt vrij omdat er geen verlies meer wordt verwacht. Deze wordt verrekend met de Reserve Grondzaken.	390	V	I
Er zijn bij grondzaken kosten voor werken voor derden gemaakt die niet begroot waren. Deze kosten zijn doorbelast (zie lasten).	107	V	I
<i>Overige verschillen</i> Overige inkomsten bij grondzaken waren hoger dan begroot.	37	V	I
Totaal verschil baten	-84	N	
Reserves (dotaties/onttrekkingen)			
<i>Onttrekking reserve Omgevingslawaaï</i> Omdat de leges omgevingsvergunningen een kostendekkende exploitatie betreft worden de tekorten verrekend met de reserve omgevingsvergunningen. In 2018 is € 547.000 meer onttrokken uit de reserve dan begroot hetgeen een voordeel oplevert voor de exploitatie.	547	V	I
<i>Onttrekking reserve Grondzaken</i> Het tekort voor de sanering van de oude locatie van de BP wordt onttrokken uit de Reserve Grondzaken en gestort in de Voorziening Verlies Grondzaken.	1.808	V	I
<i>Onttrekking Algemene reserve</i> Voor incidentele inhuur van projecten is in de begroting 2018 een bedrag beschikbaar gesteld van € 1.125 die rechtstreeks met de Algemene Reserve is verrekend. In 2018 zijn de werkelijke kosten € 490.000 lager. Doordat er een lagere onttrekking uit de Algemene reserve nodig is betekent dit een nadeel voor de exploitatie.	-490	N	I
<i>Dotatie reserve Grondzaken</i> De vrijval van het verwachte verlies in de Sniep wordt gestort in de Reserve Grondzaken.	-390	N	I
Totaal Reserves (dotaties/onttrekkingen)	1.475	V	
Totaal verschil resultaat na bestemming Ruimtelijke ontwikkeling	13	V	

Algemene dekkingsmiddelen

Omschrijving	Bedrag	V/N	I/S
Lasten			
<i>Gemeenschappelijke regelingen</i> De bijdrage aan de GR Gemeente Belastingen Amstelland is hoger uitgevallen dan begroot. Oorzaak hiervan is juridische inhuur op complexe bezwaar en beroepschriften (met name precario op leidingen).	-40	N	I
<i>Rente langlopende leningen</i> De rente op langlopende leningen is hoger dan begroot.	-20	N	I
<i>Overige verschillen</i>	-7	N	I
Totaal verschil lasten	-67	N	

Omschrijving	Bedrag	V/N	I/S
Baten			
<i>Algemene uitkering</i> Op basis van de laatste ontvangen specificaties zijn de ontvangsten van de algemene uitkering geactualiseerd. Wij hebben €10.000 meer ontvangen dan begroot.	10	V	I
<i>Rente</i> De intern doorbelaste rente is lager dan begroot. Daarentegen is de ontvangen rente aan verstrekte geldleningen hoger dan begroot. Aan dividend is in 2018 € 9.000 ook meer ontvangen dan begroot.	-80	N	I
	15	V	I
	9	V	I
<i>Belastingopbrengsten</i> - onroerend zaakbelasting - precariobelasting - reclamebelasting - toeristenbelasting Aan doorbelaste kosten inzake dwangbevelen is minder ontvangen.	-73 2 -15 48 -43	N V N V N	I I I I I
<i>Overige verschillen</i>	11	V	I
Totaal verschil baten	-116	N	
Reserves (dotaties/onttrekkingen)			
Totaal Reserves (dotaties/onttrekkingen)			
Totaal verschil resultaat na bestemming algemene dekkingsmiddelen	-182	N	

Balans

Activa

Activa	Stand per 31-12-2017	Stand per 31-12-2018
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	36	-
Overige immateriële activa	489	88
Immateriële vaste activa	525	88
Investerings met een economisch nut	35.949	39.678
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	20.930	19.993
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	8.782	9.176
Gronden in erfpacht	7.030	7.030
Materiële vaste activa	72.691	75.877
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- Deelnemingen	1.588	1.588
Leningen aan:		
Overige langlopende leningen	8.755	7.616
Financiële vaste activa	10.343	9.204
Totaal vaste activa	83.559	85.169
Onderhanden werken, waaronder bouwgronden in exploitatie	13.771	3.253
Voorraden	13.771	3.253
Vorderingen openbare lichamen	5.463	6.535
Verstekte kasgeldleningen aan openbare lichamen	-	-
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	150	21
Overige vorderingen	9.230	5.334
Voorziening dubieuze debiteuren	-1.559	-1.546
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	13.283	10.344
Banksaldi	162	89
Kassaldi	3	2
Liquide middelen	165	91
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel uitgesplitst naar de nog te ontvangen bedragen van:		
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgend begrotingsjaren komen	4.740	6.790
Overlopende activa	4.740	6.790
Totaal vlottende activa	31.959	20.478
Totaal activa	115.518	105.647
Recht op verliescompensatie krachtens de Wet op vennootschapsbelasting 1969	-	-

Passiva

Passiva	Stand per 31-12-2017	Stand per 31-12-2018
Algemene reserves	-14.886	-17.696
Bestemmingsreserves	-5.404	-3.906
Gerealiseerde resultaat	-4.121	-1.543
Eigen vermogen	-24.411	-23.145
Voorziening voor verplichtingen, verliezen, risico's en egalisatie	-10.923	-11.829
Voorzieningen	-10.923	-11.829
Onderhandse leningen:		
- Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	-7.500	-7.500
- Openbare lichamen	-10.000	-5.000
- Overige binnenlandse sectoren	-43.500	-38.500
Overige leningen met een rentetypische looptijd > 1 jaar	-1.831	-1.744
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-62.831	-52.744
Totaal vaste passiva	-98.165	-87.718
Overige schulden	-8.128	-7.180
Debitsaldi Bank	-	-571
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één Jaar	-8.128	-7.751
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	-8.142	-9.360
De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren van:		
- Het Rijk	-	-
- Overige Nederlandse overheidslichamen	-108	-785
Overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	-975	-33
Overlopende passiva	-9.226	-10.178
Totaal vlottende passiva	-17.354	-17.929
Totaal passiva	-115.519	-105.647

Grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten daarvoor geeft.

Grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Voor zover niet anders vermeld, zijn de activa gewaardeerd tegen verkrijging- of vervaardigingsprijs. De verkrijgingprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging zijn toegerekend. In de vervaardigingsprijs zijn een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen.

Programmarekening

De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten zijn genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's, die voor het opmaken van de jaarrekening bekend waren, zijn opgenomen.

Dividendopbrengsten van deelnemingen zijn als baten genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld zijn.

Vaste activa

Onder de vaste activa zijn afzonderlijk de immateriële-, de materiële- en de financiële vaste activa opgenomen. De waardering vindt als volgt plaats:

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs verminderd met de afschrijvingen en/of eventuele beschikkingen over reserves. Dit voor zover het investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreft. Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief worden in maximaal 5 jaar afgeschreven.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijging- of vervaardigingsprijs verminderd met afschrijvingen en/of bijdragen van derden (voor zover er een directe relatie bestaat met het actief) en/of beschikkingen over reserves (voor zover het investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut betreft). De materiële vaste activa met economisch nut bestaat uit investeringen met een bedrijfseconomische en een maatschappelijke functie en vaste activa met maatschappelijk nut.

De in erfpacht uitgegeven percelen zijn gewaardeerd tegen de eerste uitgifteprijs. Percelen waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, zijn tegen een geringe registratiewaarde opgenomen.

Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Grondslagen	Termijn
Gronden en terreinen	nvt
Woonruimten	50
Bedrijfsgebouwen	50
Vervoermiddelen	5
Machines, apparaten en installaties	5-15
Overige Materiële vaste activa, waaronder inventarissen	5-10
Automatisering	5

De overige afschrijvingstermijnen staan vermeld in de Nota Activa- en rentebeleid 2016 Gemeente Diemen.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen u/g zijn opgenomen tegen de nominale waarde. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingprijs, dan zal afwaardering plaatsvinden.

Vlottende activa

Onder de vlottende activa zijn afzonderlijk opgenomen de voorraden, de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar, de liquide middelen en de overlopende activa.

Voorraden

Producten die gereed zijn worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaaarde indien de marktwaaarde lager is dan de kostprijs.

Vorderingen, liquide middelen en overlopende activa

Deze zijn opgenomen tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is de voorziening in mindering gebracht. De voorziening is op basis van een realistische inschatting bepaald.

Vaste passiva

Onder de vaste passiva zijn afzonderlijk opgenomen het eigen vermogen, de voorzieningen en de vaste schulden, met een rentetypische looptijd van een jaar of langer. Voor zover niet anders vermeld, zijn passiva gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het rekeningresultaat van het dienstjaar voor bestemming. De reserves bestaan uit de algemene reserve en bestemmingsreserves. Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan door de raad een bepaalde bestemming is gegeven, maar waarover de raad nog wel kan besluiten om voor een andere bestemming te kiezen. Reserves zijn gevormd conform de door de raad genomen besluiten. Ook de onttrekkingen aan reserves dienen te geschieden conform daartoe strekkende raadsbesluiten.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn gevormd ter afdekking van:

- Verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs is in te schatten;
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het (voorgaand)begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

De onderhoudsegalisatievoorzieningen stoelen op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de gemeentelijke kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen en opgenomen zijn in het jaarverslag.

Vaste schulden

Vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van een jaar of langer.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn afzonderlijk opgenomen de netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan een jaar en de overlopende passiva.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. De verplichtingen betreffen in principe de binnen een jaar vervallende schulden, met uitzondering van de aflossingsverplichtingen van langlopende schulden in het volgende boekjaar.

Overlopende passiva

De overlopende passiva zijn tegen de nominale waarde opgenomen.

CAK eigen bijdragen

Op basis van de overzichten van het CAK kunnen wij wel de aantallen personen, soort en omvang van de zorgverlening beoordelen met de eigen Wmo-administratie. Probleempunt is dat door het ontbreken van inkomensgegevens op deze overzichten de informatie over

de eigen bijdrage ontoereikend is om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dat betekent geen zekerheden over omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen verkrijgen als gevolg van het niet kunnen vaststellen van de juistheid op persoonsniveau, zoals hiervoor is toegelicht. De gemeente is verplicht, op grond van de kadernota rechtmatigheid, deze onzekerheid te noemen in de jaarstukken, ook al ligt de oorzaak niet bij ons.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Buiten de balansstelling zijn de bedragen vermeld van de afgegeven borgstellingen en de afgegeven garantstellingen. In de toelichting op de balans is een overzicht gegeven van de afgegeven borgstellingen en de gegarandeerde geldleningen.

Verder zijn hier bedragen (buiten de balansstelling) opgenomen voor aangegane lease verplichtingen en voor personele aangelegenheden.

Toelichting op de balans

Per balanspost vindt u hieronder een specificatie en zo nodig een toelichting.

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa	Boekwaarde per 31-12-2017	Inves-tingen	Desinves-tingen	Bijdrage van derden	Af-schrijvingen	Afwaarde-ringen	Boekwaarde per 31-12-2018
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	36	-	-	-	-36	-	-
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief bergwijkpark	489	38	-439	-	-	-	88
Totaal	525	38	-439	-	-36	-	88

Door de wijzigingen in de BBV dienen met ingang van 2016 de kosten gemaakt voor onderzoek en ontwikkeling voor een nog niet geopende actieve grondexploitatie worden verantwoord onder immateriële vaste activa.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa	Boekwaarde per 31-12-2017	Inves-tingen	Desinves-tingen	Bijdrage van derden	Af-schrijvingen	Duurzame waarde verminde-ringen	Boekwaarde per 31-12-2018
Gronden en terreinen	4.072	602	-	-106	-	-	4.568
Bedrijfsgebouwen	25.680	4.650	-	-632	-1.333	-	28.365
Overige materiële vaste activa	4.080	357	-125	-	-421	-	3.891
Machines/installaties/inventaris	1.562	678	-15	-	-165	-	2.060
Vervoermiddelen	341	204	-	-	-79	-	466
Grond-/weg-/waterbouwkundige werken	214	816	-	-669	-33	-	328
Investerings met een economisch nut	35.949	7.307	-140	-1.407	-2.031	-	39.678
Grond-/weg-/waterbouwkundige werken riool	20.027	205	-	-	-1.023	-	19.209
Bedrijfsgebouwen	116	-	-	-	-3	-	113
Overige materiële vaste activa	787	6	-	-71	-51	-	671
Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	20.930	211	-	-71	-1.077	-	19.993
Grond-/weg-/waterbouwkundige werken	8.761	1.938	-	-975	-564	-	9.158
Overige materiële vaste activa	21	-	-	-	-3	-	18
Maatschappelijk nut openbare ruimte	8.782	1.938	-	-975	-567	-	9.176
Gronden in erfpacht	7.030	-	-	-	-	-	7.030
Gronden in erfpacht	7.030	-	-	-	-	-	7.030
Totaal	72.691	9.456	-140	-2.453	-3.675	-	75.877

Gronden en Terreinen

In 2018 zijn gronden in recreatiegebied Diemerpolder verworven van de rijksoverheid. Deze zijn gelijktijdig door Diemen weer in erfpacht uitgegeven aan Groengebied Amstelland.

Gronden en terreinen	Boekwaarde per 31-12-2017	Investerings	Desinvesteringen	Bijdrage van derden	Afschrijvingen	Duurzame waarde verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2018
Strategische gronden							
E100020 Parkeerterrein Verrijn Stuartweg 4	56	-	-	-	-	-	56
Kriek2 Kriekenoord Cordaan	106	-	-	-106	-	-	-
E10017 Driehoek Overdiemerpolder	153	-	-	-	-	-	153
E10018 Complex Spoorzicht	773	-	-	-	-	-	773
E10003 Aankoop grond Verrijn Stuartweg 28/03	1	-	-	-	-	-	1
Totaal Strategische gronden	1.089	-	-	-106	-	-	983
Overige gronden en terreinen	2.983	602	-	-	-	-	3.585
Totaal	4.072	602	-	-106	-	-	4.568

Bedrijfsgebouwen

In 2018 is de Rietschuur aangekocht, bij het wijzigen van het erfpachtcontract met Pantar. Hierdoor heeft gemeente de Rietschuur weer in eigendom gekregen.

Overige materiële vaste activa economisch

In 2018 zijn er kosten gemaakt en geactiveerd voor de herinrichting van de centrale hal.

Machines/installaties/inventaris

In 2018 zijn diverse technische installaties vervangen o.a. in het sportcentrum Duran.

Vervoermiddelen

In 2018 zijn er twee auto's vervangen, waaronder een veegwagen.

Grond-/weg-/waterbouwkundige werken (riool)

In 2018 zijn er kosten geactiveerd inzake een investeringskrediet voor de Oost-West As.

Grond-/weg-/waterbouwkundige werken waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

In 2018 zijn er kosten gemaakt en geactiveerd voor rioleringswerkzaamheden in de wijken Centrum West en Vogelweide.

Overige materiële vaste activa waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

In 2018 zijn er kosten gemaakt en geactiveerd voor het renoveren van een begraafplaats.

Grond-/weg-/waterbouwkundige werken met een maatschappelijk nut

In 2018 zijn er diverse kosten gemaakt en geactiveerd voor o.a nieuwe bestratingsmateriaal en vervangen beschoeiingen.

Gronden in erfpacht

In 2018 is het erfpacht contract voor het terrein van Stichting Pantar geactualiseerd. Hierbij zijn delen grond uit de erfpacht gehaald en andere grond in de erfpacht gebracht.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa	Boekwaarde 31-12-2017	Lening/ deelneming	Af- schrijvingen	Af- lossingen	Boekwaarde per 31-12-2018
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	1.588	-	-	-	1.588
Overige langlopende leningen	8.755	50	-	-1.189	7.616
Totaal	10.343	50	-	-1.189	9.204

De effectenportefeuille bestaat uit aandelen NV Bank voor Nederlandse Gemeenten en Meerlanden Holding NV. Deze portefeuille is in 2018 niet veranderd.

De post overige langlopende leningen bestaat voor het grootste gedeelte uit hypothecaire geldleningen door de gemeente verstrekt aan ambtenaren van de gemeente. Met ingang van 2009 worden geen hypothecaire geldleningen meer verstrekt. Het verkregen onroerend goed van de ambtenaar dient als onderpand voor de verstrekte hypotheek. Naast dit onderpand is voor ieder verstrekte hypotheek ten gunste van de gemeente een overlijdensverzekering afgesloten door de hypotheeknemer. In 2018 zijn er wederom een aantal hypotheekleningen geheel of gedeeltelijk afgelost.

De vermeerdering in 2018 van € 50.000, wordt veroorzaakt door een storting in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten.

Voorraden

Voorraden - Onderhanden werk

Voorraden - onderhanden werk	Boekwaarde per 31-12-2017	Vermeerde- ringen	Verminde- ringen	Boekwaarde per 31-12-2018
De Sniep	13.771	5.286	-16.498	2.559
Holland Park	-	559	-31	528
Nieuwe locatie tankstation BP	-	167	-	167
Totaal	13.771	6.012	-16.529	3.253

De gemaakte kosten en ontvangsten in Plantage De Sniep, Bergwijkpark en de Nieuwe locatie tankstation BP zijn verwerkt in de balanscijfers.

Geraamde nog te maken kosten en opbrengsten	Kosten nominaal	Opbrengsten nominaal
De Sniep	-5.343	8.175
Holland Park	-13.115	19.158
Nieuwe locatie tankstation BP	-642	1.000
Totaal	-19.100	28.333

De nog te maken kosten betreffen kosten voor het bouw- en woonrijpmaken van de plangebieden, alsmede plankosten voor voorbereiding en toezicht van deze werkzaamheden. Daarnaast zijn hier te activeren kosten opgenomen.

De opbrengsten betreffen nog te realiseren grondopbrengsten vanuit grondverkoop van de bouwrijpe kavels t.b.v. woningbouw.

Geraamd eindresultaat	Eindjaar	Kosten totaal nominaal	Opbrengsten totaal nominaal	Rente en Inflatie	geraamd eindresultaat
De Sniep	2022	-96.638	96.910	-155	117
Holland Park	2025	-13.674	19.189	-736	4.779
Nieuwe locatie tankstation BP	2020	-809	1.000	-11	180
Totaal		-111.121	117.099	-902	5.076

Grondexploitatie(s) worden doorgerekend met de Dynamische Eindwaarde Methodiek. Dat wil zeggen dat bij het berekenen van het resultaat alle kosten en opbrengsten inclusief inflatie en rente tot de einddatum van het project worden meegenomen. In de gemeente Diemen wordt gerapporteerd op basis van het resultaat bij afsluiting van het project (de eindwaarde).

In de berekening van een grondexploitatie worden de geraamde kosten en opbrengsten op basis van parameters en de fasering doorgerekend naar de toekomst. De gebruikte parameters zijn bepalend voor de toekomstverwachting van het project. De parameters zijn bepaald op basis van de gemiddelde prijsverwachting van de komende vijf jaar.

Onderstaand de gehanteerde parameters bij de grondexploitaties:

Parameters MPG 2018	De Sniep	Holland Park	Nieuwe locatie BP
1. Kostenstijging/ inflatiecorrectie investeringen	3,0%	3,0%	3,0%
2. Indexatie prijspeil 1-1-2018 naar 1-1-2019	2,0%	2,0%	2,0%
3. Opbrengstenstijging/ inflatiecorrectie opbrengsten	0,0%	0,0%	0,0%
4. Rentepercentage investeringen en opbrengsten	1,5%	1,5%	1,5%
5. Discontovoet	2,0%	2,0%	2,0%

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Uitzettingen rentetypische looptijd < 1 jaar

Uitzettingen rentetypische looptijd < 1 jaar	Saldo per 31-12-2017	Saldo per 31-12-2018
Vorderingen openbare lichamen	5.463	6.535
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	150	21
Debiteuren overige	9.230	5.334
Voorziening dubieuze debiteuren	-1.559	-1.546
Totaal	13.283	10.344

Vorderingen - openbare lichamen

Vorderingen openbare lichamen	Saldo per 31-12-2017	Saldo per 31-12-2018
Debiteuren publiekrechtelijke lichamen	5.937	6.469
Debiteuren publiekrechtelijke lichamen ivm btw/bcf	-474	66
Totaal	5.463	6.535

Deze vorderingen bestaan uit facturen aan diverse overheidsinstellingen en verschillende btw/bcf aangiften bij de Belastingdienst.

Voorziening dubieuze debiteuren

De voorziening dubieuze debiteuren is op basis van de ouderdom van de openstaande debiteuren aangepast.

Liquide middelen

Liquide middelen	Saldo per 31-12-2017	Saldo per 31-12-2018
Banksaldi	162	89
Kassaldi	3	2
Totaal	165	91

De liquide middelen laat eind 2018 een positief saldo zien. Dit komt met name door de opbrengsten grondexploitatie. Het saldo is lager doordat er in 2018 leningen zijn afgelost zonder dat hier kasgeldleningen tegen overstaan.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren					
Verslagjaar 2018					
(1)	Drempelbedrag	661			
		1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
(2)	Kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1.001	474	461	283
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder drempelbedrag	-	187	201	378
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	340	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	88.161			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	88.161			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van € 250.000	Drempelbedrag	661			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		1e kw	2e kw	3e kw	4e kw
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	90.110	43.179	42.384	26.011
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) = (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	1.001	474	461	283

Uit de tabel blijkt dat onze gemeente in 2018 binnen de limiet van het schatkistbankieren is gebleven.

Overlopende activa

Overlopende activa	Saldo per 31-12-2017	Saldo per 31-12-2018
Van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkering met een specifiek bestedingsdoel	-	-
Uitkering van het Rijk	-	-
Uitkering van overige Nederlandse overheidslichamen	2.570	3.995
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen die t.i.v. volgende begrotingsjaren komen:	2.170	2.795
Totaal	4.740	6.790

De post Vooruitbetaalde kosten bestaat onder andere uit transitorische posten die in boekjaar 2018 geboekt zijn, maar betrekking hebben op boekjaar 2019.

De post Nog te ontvangen inkomsten betreft in hoofdzaak een mutatie onderhanden werk Bergwijckpark, belastinginkomsten en nog te ontvangen Rijksinkomsten.

De post Bij derden bekleemde middelen bestaat uit onderstaande post(en):

Bij derden bekleemde middelen	Saldo per 31-12-2017	Uitgaven	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo per 31-12-2018
Oost-West As: Overige (Vervoersregio)	2.570	1.848	-	-472	3.946
Oost-West As: Fietsverbinding Diemerbos (Groenfonds)	-	246	-	-197	49
Totaal bij derden bekleemde middelen	2.570	2.094	-	-669	3.995

De post Overig bestaat uit de o.a. rekening kruisposten en nog uit te splitsen energiekosten.

Eigen vermogen (reserves)

Eigen vermogen	Stand per 31-12-2017	Ont-trekking	Dotaties	Vrijval	Bestemming- resultaat 2017	Stand per 31-12-2018
Algemene reserve alg. dekkingsmiddelen	-10.101	1.241	-4.221	-	-	-13.081
Risicoreserve	-4.785	170	-	-	-	-4.615
Totaal Algemene Reserves	-14.886	1.411	-4.221	-	-	-17.696
Bestemmingsreserve						
Reserve Aankoop percelen De Oeverlanden	-182	-	-	-	-	-182
Reserve Actualisatie bestemmingsplannen	-40	-	-	-	-	-40
Reserve Begraafplaatsen	-	-	-	-	-	-
Reserve Cultuurhistorie	-20	-	-	-	-	-20
Reserve Doorgeschoven posten	-481	-	-170	-	-	-651
Reserve Grondzaken	-1450	1.808	-657	-	-	-299
Reserve Omgevingslawaaï	-103	60	-	-	-	-43
Reserve Omgevingsvergunningen	-1809	1.247	-	-	-	-562
Reserve Parkeergelden	-2	-	-220	-	-	-222
Reserve SLOK	-40	-	-480	-	-	-520
Reserve Startersleningen	-1055	-	-	-	-	-1.055
Reserve Wachtgelden	-222	-	-90	-	-	-312
Totaal Bestemmingsreserves	-5.404	3.115	-1.617	-	-	-3.906
Totaal Reserves	-20.290	4.526	-5.838	-	-	-21.602

Reserves

Algemene reserve en Risicoreserve

Het saldo van de Algemene reserve en de Risicoreserve is op 31 december 2018 circa € 17.696.000 positief (vrij besteedbare reserves). Ten opzichte van de stand van 31 december 2017 van € 14.886.000 is dit een stijging van € 2.810.000.

R90010 Algemene reserve en R90020 Risicoreserve

In onderstaande tabel is het verloop van de Algemene reserve en Risicoreserve weergegeven.

Algemene reserve en risicoreserve	Bedrag
Stand 1-1-2018	-14.886
Formatie nieuwe projecten	634
Toevoeging reserve Grondzaken: Rekeningresultaat 2017	267
Toevoeging reserve Doorgeschoven posten: Stadsregio	147
Toevoeging reserve Doorgeschoven posten: Gezond in de stad	23
Incidentele bijdrage Duo+	170
Tussentijdse bijdrage Duo+	170
Totaal onttrekking	1.411
Afschaffen Precariobelasting	-100
Rekeningresultaat 2017	-4.121
Totaal dotatie	-4.221
Stand 31-12-2018	-17.696

Bestemmingsreserves

Samenvatting

De stand van de Bestemmingsreserves per 31 december 2018 is circa € 3.906.000. Ten opzichte van de stand van 31 december 2017 van circa € 5.404.000 is dit een vermindering van circa € 1.498.000. Dit heeft met name te maken met een verschuiving van reserve Grondzaken naar de voorziening Grondzaken.

De diverse Bestemmingsreserves worden nader toegelicht:

Reserve Aankoop percelen De Oeverlanden

Zoals wij in 2013 hebben gemeld is deze reserve ingesteld naar aanleiding van het bestemmingsplan 'Buitengebied Diemen'. De middelen zijn nodig om grond te werven. In 2018 was de beginstand van deze reserve circa € 182.000. Lopende dit jaar hebben wij geen onttrekkingen of dotaties gedaan. Hierdoor blijft de stand van de reserve per 31 december 2018 € 182.000.

Reserve Actualisatie bestemmingsplannen

Er zijn in 2018 geen kosten gemaakt voor de inhaalslag van het actualiseren van de bestemmingsplannen. Wij verwachten het saldo van de rekening 2018 in 2019 nodig te hebben voor de te maken kosten.

Reserve Begraafplaatsen

In 2018 hebben er geen mutaties plaatsgevonden in de reserve Begraafplaatsen.

Reserve Cultuurhistorie

In deze reserve zijn middelen gereserveerd voor monumenten en archeologie in Diemen. Per 1 januari 2018 was de stand van deze reserve € 20.000. Lopende het jaar hebben wij geen onttrekkingen of dotaties gedaan. Hierdoor is de stand van deze reserve per 31 december 2018 € 20.000.

Reserve doorgeschoven posten

In de Reserve doorgeschoven posten worden eenmalige budgetten gereserveerd, om deze later te kunnen besteden. Bij de Jaarstukken 2017 is er besloten om hier € 170.000 aan toe te voegen voor Gezond in de stad en de Stadsregio.

Reserve Grondzaken

Bij de vaststelling van de jaarrekening 2016 is de Reserve Grondzaken ingesteld. Deze reserve is onder andere bedoeld om een eventueel verwachte tekort volgens de Meerjaren Prognose Grondexploitatie op te vangen. De reserve wordt gevoed met grondverkoop uit de grondexploitaties. In 2018 is er volgens besluitvorming per saldo € 657.000 toegevoegd. Tevens is er € 1.808.000 onttrokken en gestort in de voorziening Grondzaken.

Reserve Omgevingslawaaï

In 2018 is er € 60.000 aan kosten voor geluidswerende maatregelen onttrokken uit de reserve.

Reserve Omgevingsvergunningen

Omdat de leges omgevingsvergunningen een kostendekkende exploitatie betreft, zijn de tekorten verrekend met de reserve omgevingsvergunningen. In 2018 is € 1.247.000 onttrokken uit de reserve.

Reserve Parkeergelden

Daar de parkeerexploitatie kostendekkend moet zijn is in 2018 € 220.000 gedoteerd in de reserve.

Reserve SLOK

Deze reserve wordt ingezet voor energiebeleid. In totaal is er in 2018 € 480.000 gedoteerd in de reserve.

Reserve Startersleningen

De uitgaven van de kosten konden gedekt worden uit de ontvangen vergoedingen. Daarom was er geen noodzaak om een beroep te doen op de reserve.

Reserve wachtgelden

Om aan toekomstige verplichtingen die betrekking hebben op wachtgelden te voldoen is de Reserve wachtgelden ingesteld. Per 31 december 2017 was de stand van deze reserve circa € 222.000. Om aan onze verplichtingen te kunnen voldoen, hebben wij conform raadsbesluit € 90.000 gedoteerd aan deze reserve.

Voorzieningen

Voorzieningen	Stand per 31-12-2017	Ont- trekking	Vrijval/ extra dotatie	Realisatie Dotaties	Aan- wendingen	Saldo	Stand per 31-12-2018
Voorziening voor verplichtingen, verliezen, risico's en egalisatie	-5.241	524	390	-2.002	-	-1.088	-6.329
Onderhoudsequalisatievoorzieningen	-5.682	2.163	793	-2.774	-	182	-5.501
Totaal	-10.923	2.687	1.183	-4.776	-	-906	-11.829

Hierna wordt per categorie een toelichting op de diverse voorzieningen gegeven.

Categorie Voorziening voor verplichtingen, verliezen, risico's en egalisatie

Voorziening voor verplichtingen, verliezen, risico's en egalisatie	Stand per 31-12-2017	Ont- trekking	Vrijval/ extra dotatie	Realisatie Dotaties	Aan- wendingen	Saldo	Stand per 31-12-2018
Voorziening Afvalstoffenheffing	-427	164	-	-	-	164	-263
Voorziening Grondzaken	-390	-	390	-1.808	-	-1.418	-1.808
Voorziening Pensioenen wethouders	-1.546	56	-	-194	-	-138	-1.684
Voorziening Rioleringszorg	-2.794	243	-	-	-	243	-2.551
Voorziening Wachtgelden	-83	61	-	-	-	61	-22
Totaal	-5.241	524	390	-2.002	-	-1.088	-6.329

Voorziening Afvalstoffenheffing

Dit is een equalisatievoorziening om te zorgen dat de tarieven van de heffing niet te veel schommelen. Dit jaar was een onttrekking van € 164.000 noodzakelijk.

Voorziening Grondzaken

Vanaf 2017 is de voorziening Grondzaken geopend, waarin de toekomstige verliezen uit de Grexen afgedekt kunnen worden. De voorziening wordt gevoed vanuit de reserve Grondzaken. In 2018 is € 390.000 onttrokken. Tevens is er € 1.808.000 gedoteerd ter dekking van het verlies voor grondsanering.

Voorziening Pensioenen wethouders

Om aan onze verplichtingen t/m 2018 te kunnen voldoen is rekening gehouden met een verplichting van € 1.684.000 in de voorziening.

Voorziening Rioleringszorg

Voor de onderbouwing van de voorziening verwijzen wij u naar paragraaf 2 Onderhoud kapitaalgoederen 'Riolering'.

Voorziening Wachtgelden

Om aan onze verplichtingen t/m 2018 te kunnen voldoen is rekening gehouden met een verplichting van € 22.000 in de voorziening.

Onderhoudsegalisatievoorzieningen

Onderhoudsegalisatievoorzieningen	Stand per 31-12-2017	Ont- trekking	Vrijval/ extra dotatie	Realisatie Dotaties	Aan- wendingen	Saldo	Stand per 31-12-2018
Voorziening Groen	-1.412	192	415	-374	-	233	-1.179
Voorziening Groot onderhoud verhardingen	-2.907	1.283	210	-1.135	-	358	-2.549
Voorziening Kunstwerken	-443	32	131	-264	-	-101	-544
Voorziening Onderhoud gebouwen	-3	197	-117	-320	-	-240	-243
Voorziening Openbare verlichting	-462	361	-20	-312	-	29	-433
Voorziening Speelterrinen	-239	98	35	-294	-	-161	-400
Voorziening Waterpartijen	-216	-	138	-75	-	63	-153
Totaal	-5.682	2.163	793	-2.774	-	181	-5.501

Voorziening Onderhoud gebouwen

Voor de onderbouwing van de voorziening verwijzen wij u naar paragraaf 2 Onderhoud kapitaalgoederen.

Overige onderhoudsegalisatievoorzieningen

Aan de overige onderhoudsvoorzieningen liggen meerjarige onderhoudsplannen ten grondslag.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	Stand per 31-12-2017	Stand per 31-12-2018
Afkoopsommen erfpachtgrond	-1.582	-1.523
Afkoopsommen	-249	-221
Onderhandse leningen Openbare lichamen	-10.000	-5.000
Onderhandse leningen Overige binnenlandse sectoren	-43.500	-38.500
Onderhandse leningen Binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	-7.500	-7.500
Totaal	-62.831	-52.744

Naast de jaarlijkse vrijval van € 60.000 zijn er geen mutaties op de afkoopsommen erfpachtgrond geweest. In 2018 is er een onderhandse lening van € 5.000.000 en een onderhandse lening overige binnenlandse sector van € 5.000.000 vrijgevallen. Deze zijn niet geherfinancierd.

Vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer. De totale werkelijke rentelast in 2018 bedroeg € 911.000.

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	Stand per 31-12-2017	Stand per 31-12-2018
Overige kortlopende schulden	-8.128	-7.180
Kasgeldleningen	-	-
Banksaldi	-	-571
Totaal	-8.128	-7.180

Op 31 december 2018 zijn er geen kasgeldlening. De overige kortlopende schulden bestaan onder meer uit nog openstaande crediteuren en een reservering voor salarisadministratie. Daarnaast hebben we een negatief banksaldi van € 571.000.

Overlopende passiva

Overlopende passiva	Stand per 31-12-2017	Gewijzigde stand 31-12-2017	Stand per 31-12-2018
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	-8.142	-8.142	-9.360
Totaal ontvangen voorschotbedragen vanuit het RIJK	-	-	-
Totaal ontvangen voorschotbedragen vanuit overige Nederlandse overheidslichamen	-108	-1.083	-785
Totaal overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	-975	-	-33
Totaal	-9.225	-9.225	-10.178

De post "Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume" is in 2018 gestegen door een toename aan nog te betalen crediteuren.

Totaal ontvangenvoorschotbedragen

Door derden beklemde middelen	Stand per 31-12-2017	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terugbetalingen	Stand per 31-12-2018
Onderwijsachterstandenbeleid	-	-	-	-
Centrum opvang asielzoekers	-	-	-	-
Totaal ontvangen voorschotbedragen vanuit het RIJK	-	-	-	-
Uitvoering actieprogramma wonen	-	-85	-	-85
Servicetaxi	-36	-	-	-36
Nul op de meter	-72	-	43	-29
Spoorwegonderdoorgang	-975	-	340	-635
Totaal ontvangen voorschotbedragen vanuit overige Nederlandse overheidslichamen	-1.083	-85	383	-785
Pilot decentrale toegangstaken	-	-	-	-
The Post	-	-33	-	-33
Totaal overige vooruit ontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	-	-33	-	-33
Totaal	-1.082	-118	383	-818

Gewaarborgde geldleningen

De stand van de restantschulden in 2018 is per saldo met circa € 947.000 afgenomen tot € 7.567.000. Deze afname is veroorzaakt door aflossingen. Er zijn geen nieuwe borgstellingen aangegaan. Alle instellingen, waarvoor een borg- en/of garantstelling werd afgegeven, hebben tot nu toe aan hun betalingsverplichtingen voldaan. Het overzicht van de gewaarborgde geldleningen is terug te vinden in de paragraaf financiering.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Geldnemer	Geldgever	Oorspronk. bedrag geldlening	Restant-schuld 31-12-2017	Vermeer-dering 2018	Aflossing 2018	Restant-schuld 31-12-2018	Perc. Waarborg
WBV. Stadsgenoot (Het Oosten)	Bank Nederlandse gemeenten	7.900	7.900	-	-	7.900	50%
WBV. Stadsgenoot (Het Oosten)	Nederlandse Waterschapsbank N.V.	7.700	7.700	-	-	7.700	100%
Woningstichting Rochdale	Amersfoortse Levensverzekering Maatschappij N.V.	3.176	744	-	230	514	100%
Woningstichting Rochdale	Nederlandse Waterschapsbank N.V.	50.000	50.000	-	-	50.000	100%
Woningstichting Rochdale	Nederlandse Waterschapsbank N.V.	25.000	25.000	-	-	25.000	100%
Verstrekte garanties (zie paragraaf Financiering, tabel Gewaarborgde geldleningen)	Diverse	17.290	8.514	261	1.208	7.567	100%
Totaal		111.066	99.858	261	1.438	98.681	

Europese aanbestedingen

De volgende contracten zijn ten onrecht niet Europees aanbesteed:

Leverancier	Dienst/ levering/ werk	Bedrag 2018	Bedrag 2019 e.v.
DPA Recht & Ruimte / DPA Recht & Ruimte BV	Dienst	97.000	16.000
Herenbos Almere BV / Herenbos personeelsdienst	Dienst	58.000	58.000
L. en J. Stoop Baggerwerken B.V. / Stoop Groenvoorziening	Dienst/ levering/ werk	16.000	16.000
Loyalis N.V. / Loyalis N.V. Maatwerkadministraties / Loyalis Verzekeringen	Dienst	48.000	118.000
P1 / P1 On Street B.V.	Dienst	143.000	49.000
TC Combi Groen / TC Combi Groen B.V.	Dienst/ levering/ werk	77.000	77.000
Teeuwissen Rioolreiniging Huizen BV	Dienst	17.000	-
Totaal		456.000	334.000

Europese aanbesteding openbare verlichting

Naar aanleiding van een aanbestedingsprocedure was een overeenkomst gesloten met Ziut BV t.b.v. de openbare verlichting. De overeenkomst was afgesloten voor de periode vanaf 01-06-2014 tot en met 30-06-2016, met daarin opgenomen de optie om tot twee keer één jaar te verlengen. De overeenkomst liep met gebruikmaking van de opties tot verlenging tot 30-06-2018. Daarna is er een tijdelijke overeenkomst gesloten tot 01-11-2018 vanwege vertragingen in het nieuwe (gezamenlijke) aanbestedingsproces. De gezamenlijke aanbesteding werd uitgevoerd door een andere gemeente waardoor de overige gemeenten (waaronder Diemen) geen invloed hadden op het verloop van het proces.

Wet normering topinkomens (Wnt)

De wet normering topinkomens verbiedt dat bestuurders in de (semi)publieke sector meer verdienen dan 130% van het ministersalaris. Deze grens is de zogenoemde Wnt-norm: € 189.000. Indien sprake is van een ontslagprocedure kan via de rechter sprake zijn van een ontslagvergoeding die boven de norm uitkomt.

Conform de Wnt rapporteren wij hierna over de topinkomens van de gemeente Diemen.

Gegevens 2018	J.D. de Kort	H. Nubé
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
In dienst vanaf (datum begin functievervulling)	1-2-2006	1-1-2011
In dienst tot (datum einde functievervulling)	Heden	Heden
Deeltijdfactor in fte	100%	0,95%
Gewezen topfunctionaris	Nee	Nee
(Fictieve) dienstbetrekking	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 115.759,28	€ 74.807,26
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.964,48	€ 12.075,94
Totale bezoldiging 2018	€ 133.723,76	€ 86.883,20
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 189.000,00	€ 180.250,00
Reden waarom de overschrijdingen al dan niet is toegestaan	Nvt	Nvt
Gegevens 2017		
(Fictieve) dienstbetrekking	Ja	Ja
Deeltijdfactor in fte	100%	89%
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 115.643,00	€ 72.061,00
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 16.793,00	€ 10.522,00
Totale bezoldiging 2017	€ 132.436,00	€ 82.583,00
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 181.000,00	€ 160.891,00

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten en lasten (incl. incidentele dotaties en onttrekkingen)	Rekening 2017	Begroting 2018 primitief	Begroting 2018 totaal	Rekening 2018	Budget resultaat 2018
Incidentele lasten					
Programma Bestuur en dienstverlening	-536	-565	-376	-427	-51
Programma Veiligheid en openbare orde	-	-	-	-	-
Programma Bereikbaarheid en mobiliteit	-	-139	-139	-220	-81
Programma Onderwijs en kinderopvang	-	-	-	-	-
Programma Sociaal domein	-	-	-	-	-
Programma Welzijn, sport en cultuur	-	-	-	-	-
Programma Inkomen en armoedebeleid	-	-	-	-	-
Programma Leefomgeving en milieu	-	-	-	-	-
Programma Ruimtelijke ontwikkeling	-2.125	-2.937	-2.832	-2.549	283
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-
Totaal incidentele lasten	-2.661	-3.641	-3.347	-3.196	151
Incidentele baten					
Programma Bestuur en dienstverlening	529	170	170	170	-
Programma Veiligheid en openbare orde	-	-	-	-	-
Programma Bereikbaarheid en mobiliteit	-	139	139	220	81
Programma Onderwijs en kinderopvang	-	-	-	-	-
Programma Sociaal domein	-	-	-	-	-
Programma Welzijn, sport en cultuur	-	-	-	-	-
Programma Inkomen en armoedebeleid	-	-	-	-	-
Programma Leefomgeving en milieu	-	-	-	-	-
Programma Ruimtelijke ontwikkeling	4.292	2.832	2.832	2.549	-283
Algemene dekkingsmiddelen	192	-	-	-	-
Totaal incidentele baten	5.013	3.141	3.141	2.939	-202
Totaal	2.352	-500	-206	-257	-51

Programma Bestuur en dienstverlening

Onderwerp	Begroting 2018 Primitief	Begroting 2018 totaal	Rekening 2018	Budget resultaat 2018
Oud-wethouders	-95	0	-53	-53
Uitkeringsgerechtigden	-150	-70	-64	6
Burgerparticipatie	-50	-50	-41	9
Eenmalige bijdrage Duo+	-170	-170	-170	0
Citymarketing	-100	-86	-99	-13
Totaal incidentele lasten	-565	-376	-427	-51
Onttrekking Algemene reserve: eenmalige bijdrage Duo+	170	170	170	0
Totaal incidentele baten	170	170	170	0
Totaal	-395	-206	-257	-51

Programma Bereikbaarheid en mobiliteit

Onderwerp	Begroting 2018 Primitief	Begroting 2018 totaal	Rekening 2018	Budget resultaat 2018
Dotatie reserve Parkeergelden	-139	-139	-220	-81
Totaal incidentele lasten	-139	-139	-220	-81
Opbrengsten parkeergelden	139	139	220	81
Totaal incidentele baten	139	139	220	81
Totaal	0	0	0	0

Programma Ruimtelijke ontwikkeling

Onderwerp	Begroting 2018 Primitief	Begroting 2018 totaal	Rekening 2018	Budget resultaat 2018
Bouwleges	-1.707	-1.707	-1.915	-208
Holland Park tankstation BP	-105	0	0	0
Inhuur projecten	-1.125	-1.125	-634	491
Totaal incidentele lasten	-2.937	-2.832	-2.549	283
Bouwleges	1.707	1.007	668	-339
Onttrekking algemene reserve: inhuur projecten	1.125	1.125	634	-491
Onttrekking reserve Bouwleges	0	700	1.247	547
Totaal incidentele baten	2.832	2.832	2.549	-283
Totaal	-105	0	0	0

EMU-saldo

EMU-saldo		2018
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-1.267
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	3.711
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	3.261
4	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	2.749
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	-
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa:	
	Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	-
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	-
8	Baten bouwgrondexploitatie:	
	Baten voor zover transacties niet op exploitatie verantwoord	-
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	2.968
10	Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-
11	Verkoop van effecten:	
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	Nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	-
Berekend EMU-saldo (1+2+3-4+5+6-7+8-9-10-11b)		-12

Sisa verantwoordingsbijlage

Sisa verantwoordingsbijlage

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2018 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa – d.d. 10 januari 2019

OCW	D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018 (OAB) Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstandenbeleid 2011-2018	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteits-eisen (conform artikel 166, eerste lid wPO) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 01</i> 1326.091 Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: D8 / 05</i>	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 wPO) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 02</i> 131.594 Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 06</i>	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 wPO) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 03</i> 117.366 Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: D8 / 07</i>	Opgebouwd de reserve ultimo (jaar T-1) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 04</i> 10 Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D8 / 08</i>	Eindverantwoording Ja/Nee <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: D8 / 09</i>	
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 63 Participatiewet gemeentedeel 2018 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente L1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 01</i> 15.821.091 Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente L4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 07</i>	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente L1 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 02</i> 1145.856 Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente L4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 08</i>	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente L2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 03</i> 1618.866 Baten (jaar T) w/wk (exclusief Rijk) Gemeente L6 Wet werk en inkomen kunstenaars (w/wk) L6 Wet werk en inkomen kunstenaars (w/wk) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 08</i>	Baten (jaar T) IOAW Gemeente L2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 04</i> 13.494 Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente L7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 10</i> 131.691	Besteding (jaar T) IOAZ Gemeente L3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 05</i> 153.572 Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente L7 Participatiewet (PW) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 11</i> 10	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk) Gemeente L3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze zelfstandigen (IOAZ) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 06</i> 10 Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2 / 12</i>
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen). gemeentedeel 2018 Besluit	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 01</i> 1145.682 Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 07</i>	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 02</i> 166.750 Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 08</i>	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 03</i> 137.734 Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee <i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G3 / 09</i>	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 04</i> 156.171 Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 05</i>	Besteding (jaar T) Bob <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 06</i> 118.278 10	

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring

NOORDENDIJK 207
POSTBUS 574
3300 AN DORDRECHT

T. (078) 648 15 55
F. (078) 648 15 59

Nr. 962

Aan de gemeenteraad van de gemeente Diemen

INFO@VERSTEGENACCOUNTANTS.NL
WWW.VERSTEGENACCOUNTANTS.NL

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de (in de jaarstukken van pagina 159 tot en met 205 opgenomen) jaarrekening 2018 van de gemeente Diemen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van zowel de baten en lasten over 2018 als van de activa en passiva van de gemeente Diemen op 31 december 2018 in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in het normenkader van de gemeente Diemen welke d.d. 20 december 2018 is vastgesteld door de raad.

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2018;
- 2 het overzicht van baten en lasten over 2018;
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- 4 de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen;
- 5 de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 20 december 2018 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Diemen, zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.023.000, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2018. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit de inleiding, het jaarverslag (waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen), en enkele bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is, zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet, en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening**Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders voor de jaarrekening**

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder gemeentelijke verordeningen, zoals opgenomen in het controleprotocol 2018.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De raad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, Bado, het controleprotocol 2018 dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 20 december 2018, het Controleprotocol WNT 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's:
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude;
 - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen;
 - het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Dordrecht, 4 juni 2019

Verstegen accountants en adviseurs B.V.,

was getekend,
drs. J. de Groot RA MPA

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Bijlagen

Kerngegevens

Politieke structuur

Politieke structuur

Samenstelling gemeenteraad
(algemeen bestuur)

GroenLinks

Mw. N. van Engelen (fractievoorzitter)
Mw. H. van 't Riet
Dhr. J.V. Douw
Dhr. F. Eerkens
Mw. R. van Rossum

D66

Dhr. K. de Haan (fractievoorzitter)
Dhr. H.J. Berkhout
Mw. J.A. ~~Pietersen~~
Dhr. R. Poelwijk

PvdA

Dhr. N. ~~Portegijs~~ (Fractievoorzitter)
Dhr. F.W. Geerts
Mw. S. Kuilman

VVD

Dhr. B.H.M. Wielage
Dhr. J.A. ~~Jägers~~
Dhr. E.H. Timmer

Ouderenpartij Diemen

Dhr. P.A. Prins (fractievoorzitter)
Mw. R. Herder

Leefbaar Diemen

Dhr. J.G.M. ~~Sikking~~ (fractievoorzitter)
Dhr. L.R. Smits

CDA

Mw. M.P.H. de Graaff-Nijssen (fractievoorzitter)

Ons Diemen

Dhr. W. ~~Advokaat~~

Samenstelling college van Burgemeester en Wethouders
(dagelijks bestuur)

Dhr. E. Boog, burgemeester

Portefeuille:

- Openbare orde en veiligheid
- Communicatie & Participatie/burgerinitiatieven
- Dienstverlening, ICT, informatieveiligheid en Juridische zaken
- Personeel & organisatie en Duo+
- Wijkportefeuillehouder Buitengebied

Dhr. J.W. Nuijens (GroenLinks), 1° locoburgemeester

Portefeuille:

- Werk, inkomen en armoedebestrijding
- Openbare ruimte, groen en afval
- Natuur, duurzaamheid en milieu
- Wijkwethouder Noord
- 1° projectwethouder Spoorzicht
- 2° projectwethouder Holland Park, Oost-Westas, Sportaccommodaties
- 2° projectwethouder Ajax-pad

Drs. J. Klaasse (D66), 2° locoburgemeester

Portefeuille:

- Welzijn, zorg en diversiteit
- Onderwijs
- Economische Zaken
- Vrije tijd
- Wijkwethouder Centrum
- 1° projectwethouder onderwijshuisvesting
- 1° projectwethouder sportaccommodaties
- 2° projectwethouder Spoorzicht

Dhr. A.J.M. Scholten (Partij van de Arbeid), 4° locoburgemeester

- Ruimtelijke Ontwikkeling
- Financiën en Grondzaken
- Verkeer en Parkeren
- Wonen
- Wijkwethouder Zuid
- 1° projectwethouder Holland Park, Oost-Westas en Ajax-pad
- 2° projectwethouder Onderwijshuisvesting

Sociale structuur

Sociale structuur	31-12-2017	31-12-2018
0 - 20 jaar	5.938	6.074
20 - 74 jaar	19.894	20.975
75 jaar en ouder	2.291	2.160
Totaal	28.123	29.209

Fysieke structuur

Fysieke structuur	Realisatie 2017	Realisatie 2018
Oppervlakte gemeente (ha)	1.404	1.404

Fysieke structuur	Realisatie 2017	Realisatie 2018
waarvan:		
- Water	296,60	296,60
- Oppervlakte groen	852,20	852,20
- Oppervlakte wegen	142,10	142,10
- Overige	113,10	113,10
- Aantal woonruimten*	13.333	nb
- Aantal bedrijfsvestigingen*	2.704	nb

Financiële structuur

Financiële structuur	Begroting 2018	Bedrag per inwoner 2018	Realisatie 2018	Bedrag per inwoner 2018
Gewone uitgaven (excl. grondexpl.)	-76.140	-2,71	-101.078	-3,46
Opbrengst belastingen/retributies	16.199	0,58	15.283	0,52
Algemene uitkering	35.495	1,26	36.399	1,25
Boekwaarde vaste activa	96.473	3,43	85.169	2,92
Eigen vermogen en voorzieningen	28.262	1,00	34.974	1,20
Vaste schuld	-63.600	-2,26	-52.744	-1,81

Het resultaat

Lasten en Baten per programma	Begroting 2018	Rekening 2018	Vershil 2018
Programma 0 Bestuur en dienstverlening	-12.587	-12.900	-313
Programma 1 Veiligheid en openbare orde	-2.484	-2.605	-121
Programma 2 Bereikbaarheid en mobiliteit	-1.058	-1.295	-237
Programma 3 Onderwijs en kinderopvang	-2.542	-2.581	-39
Programma 4 Sociaal domein	-15.598	-16.815	-1.217
Programma 5 Welzijn, sport en cultuur	-4.943	-5.124	-181
Programma 6 Inkomen en armoedebeleid	-10.717	-9.588	1.129
Programma 7 Leefomgeving en milieu	-15.619	-15.781	-162
Programma 8 Ruimtelijke ontwikkeling	-31.688	-33.065	-1.377
Algemene dekkingsmiddelen	-1.257	-1.324	-67
Totaal lasten	-98.493	-101.078	-2.585
Programma 0 Bestuur en dienstverlening	2.020	2.279	259
Programma 1 Veiligheid en openbare orde	52	116	64
Programma 2 Bereikbaarheid en mobiliteit	792	1.185	393
Programma 3 Onderwijs en kinderopvang	650	693	43
Programma 4 Sociaal domein	10.314	11.122	808
Programma 5 Welzijn, sport en cultuur	1.362	1.342	-20
Programma 6 Inkomen en armoedebeleid	8.235	8.247	12
Programma 7 Leefomgeving en milieu	7.440	8.719	1.279
Programma 8 Ruimtelijke ontwikkeling	29.666	29.582	-84
Algemene dekkingsmiddelen	36.642	36.526	-116
Totaal baten	97.173	99.811	2.638
Resultaat voor bestemming	-1.320	-1.267	53
Programma 0 Bestuur en dienstverlening	-90	-90	-
Programma 1 Veiligheid en openbare orde	-	-	-
Programma 2 Bereikbaarheid en mobiliteit	-139	-220	-81
Programma 3 Onderwijs en kinderopvang	-	-	-
Programma 4 Sociaal domein	-23	-23	-
Programma 5 Welzijn, sport en cultuur	-	-	-
Programma 6 Inkomen en armoedebeleid	-	-	-
Programma 7 Leefomgeving en milieu	-350	-480	-130
Programma 8 Ruimtelijke ontwikkeling	-414	-804	-390
Algemene dekkingsmiddelen	-100	-100	-
Totaal dotaties aan reserves	-1.116	-1.717	-601
Programma 0 Bestuur en dienstverlening	340	340	-
Programma 1 Veiligheid en openbare orde	-	-	-
Programma 2 Bereikbaarheid en mobiliteit	-	-	-
Programma 3 Onderwijs en kinderopvang	-	-	-
Programma 4 Sociaal domein	23	23	-
Programma 5 Welzijn, sport en cultuur	-	-	-
Programma 6 Inkomen en armoedebeleid	-	-	-
Programma 7 Leefomgeving en milieu	60	60	-
Programma 8 Ruimtelijke ontwikkeling	2.239	4.104	1.865
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Totaal onttrekkingen aan reserves	2.662	4.527	1.865
Mutaties reserves	1.546	2.810	1.264
Resultaat na bestemming	226	1.543	1.317

Subsidies

Instelling	Begroting 2018	Realisatie 2018
3020 Vrouwenkoor Ancora	1	1
3030 Algemene Schakel Vereniging	58	58
3040 Diemer Orkestje	1	1
3050 Vrouwenkoor Voice Female	3	4
3060 St. Openbare Bibliotheek Amsterdam	309	309
3070 ANBO soc.cult. act voor ouderen	17	17
3080 St. Welzijn Diemen	961	989
3130 I.V.N.	1	1
3140 Scouting Diemen	22	22
3150 Diemer Harmonie	6	6
3160 Alzheimer Nederland	1	2
3170 St. Zonnebloem	1	-
3180 Vr. Theatergroep Diemen	2	2
3190 Carpe Diem	3	3
3240 St. vrienden van de Hoop	3	3
3250 St. muziekschool Diemen	61	61
3260 SKD	60	60
3280 Humanits	12	12
3300 PCOB	7	7
3320 MaDi	550	550
3330 EDOG	20	21
3340 Vroeg er op af	30	21
3350 Arch.werkgem. Nederland afd. A'dam	7	8
3360 Markant	41	41
3390 Kinderboerderij	5	6
3400 St. Diemer Festijn	64	64
3410 St. Assalaan	4	4
3420 Blijfgroep	91	55
3440 Arkin	26	26
3450 Regenboog Groep	38	38
3460 St. Openbaar Onderwijs Primair	69	64
3470 Spirit	56	56
3480 MEE Amstel en Zaan	124	137
3490 St. RK Scholen	16	8
3500 Nieuwe Kring	26	27
3520 DMRA - Discriminatie Meldpunt (A'dam)	12	12
3530 St. Vluchtelingenwerk Amstel tot Zaan	105	108
3540 School's cool	51	50
3550 St. Muziekcollectief Ouder Amstel	1	1
3560 St. Diemer Omroep	48	48
3570 St. Loswalfestival	23	20
3590 Kunstzin Diemen	7	7
3600 Beheersstichting de Omval	335	340

Instelling	Begroting 2018	Realisatie 2018
3610 Meer bewegen voor ouderen	6	6
3630 St. KMN Kind & Co	220	220
3640 St. Voedselbank Steunpunt Diemen	7	7
3650 Pink	2	2
3660 Jazzfestival Duke	3	3
3670 Zwembad AGO	30	30
3680 Buurtzorg	2	2
3690 Slachtofferhulp	7	7
3700 Sinterklaas in Diemen	2	2
3710 Amstelring	29	29
3720 HVO	38	38
3730 Philadelphia	48	48
Totaal	3.672	3.664

Taakvelden

Taakvelden	Primitieve begroting			Begroting na wijzigingen			Realisatie			Verschil Begroting na wijziging met Realisatie		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
0. Bestuur en ondersteuning												
0.1 Bestuur	9	-1.674	-1.665	9	-1.501	-1.492	18	-1.547	-1.529	9	-46	-37
0.2 Burgerzaken	646	-1.019	-373	644	-1.109	-465	598	-1.216	-618	-46	-107	-153
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.4 Overhead	1.061	-9.378	-8.317	1.367	-9.756	-8.389	1.660	-9.873	-8.213	293	-117	176
0.5 Treasury	2.274	-1.198	1.076	2.271	-897	1.374	2.208	-911	1.297	-63	-14	-77
0.61 OZB woningen	3.255	-147	3.108	3.255	-147	3.108	3.249	-173	3.076	-6	-26	-32
0.62 OZB niet-woningen	3.092	-168	2.924	2.745	-168	2.577	2.634	-184	2.450	-111	-16	-127
0.63 Parkeerbelasting	658	-	658	629	-	629	871	-	871	242	-	242
0.64 Belastingen overig	590	-	590	722	-	722	710	-	710	-12	-	-12
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	25.826	-	25.826	26.569	-	26.569	26.579	-	26.579	10	-	10
0.8 Overige baten en lasten	885	-49	836	885	-45	840	902	-55	847	17	-10	7
0.9 Vennootschapsbelasting (VPB)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0.10 Mutaties reserves	1.305	-329	976	2.662	-1.116	1.546	4.527	-1.717	2.810	1.865	-601	1.264
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-20	-20	-	-226	-226	-	-1.542	-1.542	-	-	-
1. Veiligheid												
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-	-1.354	-1.354	-	-1.426	-1.426	7	-1.462	-1.455	7	-36	-29
1.2 Openbare orde en veiligheid	52	-815	-763	52	-1.058	-1.006	109	-1.143	-1.034	57	-85	-28
2. Verkeer, vervoer en waterstaat												
2.1 Verkeer en vervoer	216	-5.252	-5.036	207	-4.903	-4.696	752	-4.968	-4.216	545	-65	480
2.2 Parkeren	164	-693	-529	164	-666	-502	305	-948	-643	141	-282	-141
2.3 Recreatieve havens	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2.4 Economische havens en waterwegen	-	-445	-445	12	-487	-475	138	-484	-346	126	3	129
2.5 Openbaar vervoer	-	-25	-25	-	-25	-25	-	-10	-10	-	15	15
3. Economie												
3.1 Economische ontwikkeling	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-	-	-	-3	-3	-	-3	-3	-	-	-
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	59	-155	-96	59	-154	-95	56	-191	-135	-3	-37	-40
3.4 Economische promotie	78	-231	-153	196	-286	-90	249	-286	-37	53	-	53
4. Onderwijs												
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	-26	-26	-	-24	-24	-	-27	-27	-	-3	-3
4.2 Onderwijshuisvesting	-	-1.179	-1.179	-	-1.164	-1.164	-	-1.210	-1.210	-	-46	-46
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	577	-1.554	-977	466	-1.346	-880	504	-1.351	-847	38	-5	33
5. Sport, cultuur en recreatie												
5.1 Sportbeleid en activering	-	-27	-27	-	-27	-27	-	-25	-25	-	2	2
5.2 Sportaccommodaties	952	-1.983	-1.031	949	-2.151	-1.202	932	-2.393	-1.461	-17	-242	-259

Taakvelden	Primitieve begroting			Begroting na wijzigingen			Realisatie			Verschil Begroting na wijziging met Realisatie		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-	-325	-325	-	-167	-167	4	-174	-170	4	-7	-3
5.4 Musea	-	-13	-13	-	-12	-12	-	-4	-4	-	8	8
5.5 Cultureel erfgoed	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.6 Media	-	-311	-311	-	-362	-362	-	-362	-362	-	-	-
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	4	-2.474	-2.470	2	-2.433	-2.431	463	-2.493	-2.030	461	-60	401
6. Sociaal domein												
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	408	-1.484	-1.076	541	-1.906	-1.365	507	-1.869	-1.362	-34	37	3
6.2 Wijkteams	281	-1.878	-1.597	174	-1.514	-1.340	233	-1.506	-1.273	59	8	67
6.3 Inkomensregelingen	7.600	-9.743	-2.143	8.235	-10.365	-2.130	8.244	-9.312	-1.068	9	1.053	1.062
6.4 Begeleide participatie	1.829	-2.079	-250	1.886	-2.079	-193	1.886	-2.036	-150	-	43	43
6.5 Arbeidsparticipatie	580	-883	-303	629	-938	-309	626	-890	-264	-3	48	45
6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)	31	-1.076	-1.045	31	-1.090	-1.059	44	-1.046	-1.002	13	44	57
6.71 Maatwerkvoorziening 18+	397	-2.891	-2.494	281	-2.949	-2.668	273	-2.495	-2.222	-8	454	446
6.72 Maatwerkvoorziening 18-	4.701	-3.869	832	4.749	-4.362	387	5.530	-5.695	-165	781	-1.333	-552
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	2.603	-151	2.452	2.619	-144	2.475	2.618	-86	2.532	-1	58	57
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-	-1.380	-1.380	-	-714	-714	-	-1.195	-1.195	-	-481	-481
7. Volksgezondheid en milieu												
7.1 Volksgezondheid	-	-1.999	-1.999	-	-2.420	-2.420	-	-2.410	-2.410	-	10	10
7.2 Riolering	3.559	-3.559	-	3.374	-3.376	-2	3.179	-3.179	-	-195	197	2
7.3 Afval	3.787	-3.537	250	3.734	-3.737	-3	3.889	-3.889	-	155	-152	3
7.4 Milieubeheer	9	-695	-686	9	-900	-891	211	-969	-758	202	-69	133
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	103	-153	-50	101	-155	-54	96	-143	-47	-5	12	7
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing												
8.1 Ruimtelijke ordening	501	-1.671	-1.170	578	-1.667	-1.089	6.800	-8.766	-1.966	6.222	-7.099	-877
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	18.360	-18.465	-105	28.020	-28.020	-	22.058	-22.058	-	-5.962	5.962	-
8.3 Wonen en bouwen	1.709	-1.805	-96	1.009	-1.839	-830	668	-2.041	-1.373	-341	-202	-543

Rechtmatigheid

Programma's	Over/onderschrijding	Begroting 2018 na wijziging	Rekening 2018	Vershil 2018	Rechtmatigheid
Programma Bestuur en dienstverlening	Overschrijding: Staan direct gerelateerde inkomsten tegenover	-12.587	-12.900	-313	Rechtmatig 2a en 2b
Programma Veiligheid en openbare orde	Overschrijding: Staan direct gerelateerde inkomsten tegenover	-2.484	-2.605	-121	Rechtmatig 2a
Programma Bereikbaarheid en mobiliteit	Overschrijding: Staan direct gerelateerde inkomsten tegenover	-1.058	-1.295	-237	Rechtmatig 2a
Programma Onderwijs en kinderopvang	Overschrijding: Staan direct gerelateerde inkomsten tegenover	-2.542	-2.581	-39	Rechtmatig 2a
Programma Sociaal domein	Overschrijding: De afwijking is het gevolg van het openeind karakter van het programma (decentralisatie taken)	-15.598	-16.815	-1.217	Rechtmatig 2b
Programma Welzijn, sport en cultuur	Overschrijding: Door externe factoren veroorzaakt en pas gebleken bij het opstellen van de jaarstukken	-4.943	-5.124	-181	Rechtmatig 2b
Programma Inkomen en armoedebeleid	Onderschrijding:	-10.717	-9.588	1.129	Rechtmatig
Programma Leefomgeving en milieu	Overschrijding: Staan direct gerelateerde inkomsten tegenover	-15.619	-15.781	-162	Rechtmatig 2a
Programma Ruimtelijke ontwikkeling	Overschrijding: Staan direct gerelateerde inkomsten tegenover	-31.688	-33.065	-1.377	Rechtmatig 2a
Algemene dekkingsmiddelen	Overschrijding: Door externe factoren veroorzaakt en pas gebleken bij het opstellen van de jaarstukken	-1.257	-1.324	-67	Rechtmatig 2b

1. Begrotingsonderschrijdingen

Kostenonderschrijdingen worden als rechtmatig beschouwd tenzij deze niet passen binnen het bestaande beleid.

2. Begrotingsoverschrijdingen passend binnen het bestaande beleid

2a. Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die passen binnen het bestaande beleid en die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten. Deze overschrijdingen worden door de raad geaccepteerd (passend binnen het beleid). Derhalve geen onrechtmatigheid.

2b. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid en die in verband met het tijdstip van het ontstaan ervan, niet tijdig aan de raad konden worden gerapporteerd die niet meer binnen het budget kunnen worden gecompenseerd en die worden veroorzaakt door (externe) factoren zoals bijvoorbeeld een open einde (subsidie)regeling en aanpassingen in het gemeentefonds. Vaak blijken dergelijke zaken pas bij het opmaken van de jaarrekening. Deze overschrijdingen worden door de raad geaccepteerd (passend binnen het beleid). Derhalve geen onrechtmatigheid.

2c. Kostenoverschrijdingen op programmaniveau betreffende activiteiten die passen binnen het bestaande beleid en ten onrechte niet tijdig aan de raad zijn gerapporteerd. Deze overschrijdingen worden als onrechtmatig beschouwd. Doordat deze overschrijdingen binnen het bestaande beleid vallen, kunnen deze door de raad bij de jaarrekening alsnog worden geautoriseerd waardoor het karakter van onrechtmatigheid wordt opgeheven.

3. Begrotingsoverschrijdingen niet passend binnen het bestaande beleid

Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor ook geen door de raad goedgekeurde begrotingsaanpassingen aanwezig zijn. Deze overschrijdingen worden als onrechtmatig beschouwd. Deze overschrijdingen kunnen door de raad bij de jaarrekening alsnog worden geautoriseerd.

Conclusie:

Er zijn geen onrechtmatige over-/onderschrijdingen geconstateerd.

Afkortingenlijst

Afkorting	Betekenis	Afkorting	Betekenis
A.g.v	Als gevolg van	KVO	Keurmerk Veilig Ondernemen
AB	Algemeen bestuur	LBK	Luchtbehandelingskast
Afh.	Afhankelijk	LED	Light-emitting diode
AM	Amstelland-Meerlanden	LHBT	Lesbische vrouwen, homoseksuelen, biseksuelen en transgenders
AOW	Algemene Ouderdomswet	M.n.	Met name
APV	Algemene Plaatselijke Verordening	MJOP	Meerjaren onderhoudsplanning
AU	Algemene uitkering	MPG	Meerjarenperspectief Grondzaken
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming	MRA	Metropoolregio Amsterdam
AWBZ	Algemene wet bijzondere ziektekosten	Mw.	Mevrouw
BV	Besloten Vennootschap	NAR	Nederlands Adviesbureau Risicomanagement
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording	Nav	Naar aanleiding van
BCF	Btw-compensatiefonds	NB	Niet bekend
Bibob	Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur	NV	Naamloze Vennootschap
Bijv.	Bijvoorbeeld	O.a.	Onder andere
BLVC	Bereikbaarheid, leefbaarheid, veiligheid en communicatie	O/g	Ontvangen geld
Boa	Buitengewoon opsporingsambtenaar	OBA	Openbare Bibliotheek Amsterdam
Btw	Belasting toegevoegde waarde	OGZ	Openbare Gezondheids Zorg
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten	OK	Ouder-Kindcoaches
BW	Burgelijk Wetboek	Ontr	Onttrekking
Ca.	Circa	OOV	Openbare Orde en Veiligheid
CAK	Centraal Administratie Kantoor	OSB	Open Schoolgemeenschap Bijlmer
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst	OV	Openbaar Vervoer
CEP	Centraal Economisch Plan	OZB	Onroerend zaakbelasting
Coelo	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden	P&C	Planning en control
CV	Commanditaire Vennootschap	P.p.p.n.	Per persoon per nacht
D&H	Drank en Horeca	PVC	Polyvinylchloride
D.m.v.	Door middel van	RIEC	Regionale Informatie en Expertise Centra
Dhr.	De heer	RIJK	Regionaal Inkoopbureau IJmond en Kennemerland
Dot	Dotatie	RO	Ruimtelijke ontwikkeling
Dub.	Dubieuze	RPCAA	Regionaal platform criminaliteits-bestrijding Amsterdam-Amstelland
DVO	Dienstverleningsovereenkomst	SAA	Schiphol-Amsterdam-Almere
ECB	Europese Centrale Bank	SaaS	Software as a Service
EMU	Economische en Monetaire Unie	SAOA	Stichting Aanpak Overlast Amsterdam
Enz.	Enzovoort	SMI	Sociaal medische indicatie
Excl.	Exclusief	SV	Slimmer Verbinden
EZ	Economische Zaken	SWD	Stichting Welzijn Diemen
Fido	Financiering Decentrale Overheden	T/m	Tot en met
Fte	Fulltime equivalent	TVDZ	Tennis Vereniging Diemen Zuid
GBA	Gemeentelijke basisadministratie	U/g	Uitgezet geld
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst	VANG	Van afval naar grondstof
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg	vGRP	Verbreed gemeentelijk rioleringsplan
GHOR	Geneeskundige Hulpverlenings-organisatie in de Regio	VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
GI	Gecertificeerde Instellingen	VO	Voortgezet onderwijs
GR	Gemeenschappelijke regeling	VoF	Vereniging onder Firma
GVB	Gemeentevervoersbedrijf	VTH	Vergunningen, Toezicht en Handhaving
Ha	Hectare	VVE	Voor- en vroegschoolse educatie
HOED	Huisartsen onder één dak	Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
HRM	Human Resource Management	WEW	Waarborgfonds Eigen Woning
I&A	Informatisering en automatisering	WLZ	Wet langdurige zorg
IBP	Interbestuurlijk programma	Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
ICT	Informatie- en communicatietechnologie	WOZ	Waardering Onroerendzaakbelasting
ID	Identiteit	WSNP	Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen
IMK	Instituut voor Midden- en Kleinbedrijf	WSW	Wet sociale werkvoorziening
Incl.	Inclusief	WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
K2F	Key2Finance	Wvg	Wet voorkeursrecht gemeenten
KCC	Klant contactcentrum	WWB	Wet werk en bijstand
Kpi	Kritische prestatie-indicatoren		

Raadsbesluit

Raadsbesluit Jaarstukken 2018

Raadsbesluit

Onderwerp: Jaarstukken 2018 Gemeente Diemen
19-36

De gemeenteraad van Diemen in vergadering bijeen,

Gelet op de voordracht van het college d.d. 14 mei
en het advies van de auditcommissie d.d. 21 mei

Besluit

1. De 'Jaarstukken 2018 gemeente Diemen' vaststellen;
2. Het rekeningresultaat 2018 bepalen op € 1.543.000 en te storten in de Algemene reserve;
3. Akkoord te gaan met het overhevelen van de volgende budgetten:
 - a. € 35.000 over te hevelen voor een specialist basisregistraties personen (BRP);
 - b. € 80.000 over te hevelen voor het transformatiebudget sociaal domein;
 - c. € 63.000 over te hevelen voor de afwikkeling van de grondopbrengst Verrijn Stuart.
4. Akkoord te gaan met de volgende reservemutaties:
 - a. € 200.000 van de Algemene Reserve beschikbaar houden voor de inhuur voor nieuwe projecten (niet ingezette budget 2018);
 - b. € 526.000 vanuit de Reserve Grondzaken beschikbaar te stellen voor de gedeeltelijke afboeking van de grondwaarde Spoorzicht;
 - c. € 179.000 vanuit de Algemene Reserve in te zetten voor het op peil brengen van de Reserve Grondzaken. De Reserve Grondzaken is ingezet voor het op peil brengen van de Voorziening Grondzaken;
5. De volgende budgetten uit de Reserve Doorgeschoven posten vrij te laten vallen en te storten in de Algemene Reserve:
 - a. € 6.000 Verkeersmodel 2011;
 - b. € 149.000 Halteplan en aanpassen bushaltes invaliden;
 - c. € 99.000 Onderwijsachterstanden-beleid (OAB) kwaliteitsborging en onvoorzien;
 - d. € - 5.000 Afronding onderhoud Rustoord;
 - e. € 85.000 Project Antwoord;
 - f. € 44.000 Peuterspeelzaalwerk;
6. Akkoord te gaan met de toegestane rechtmatige begrotingsoverschrijdingen (zie bijlage 'Rechtmatigheid').

Aldus besloten tijdens de gemeenteraadsvergadering van 20 juni 2019,

De voorzitter,

De griffier,

6

Raadsvergadering dd. 20 juni 2019
☐ Voor kennisgeving aangenomen
☒ Zonder hoofdelijke stemming aldus besloten
Door middel van een erratum zal de voorziening Grondzaken uit de bepaling van het incidentele weerstandsvermogen worden gehaald.

Aangenomen met 17 stemmen voor en 1 (Ons Diemen) tegen.